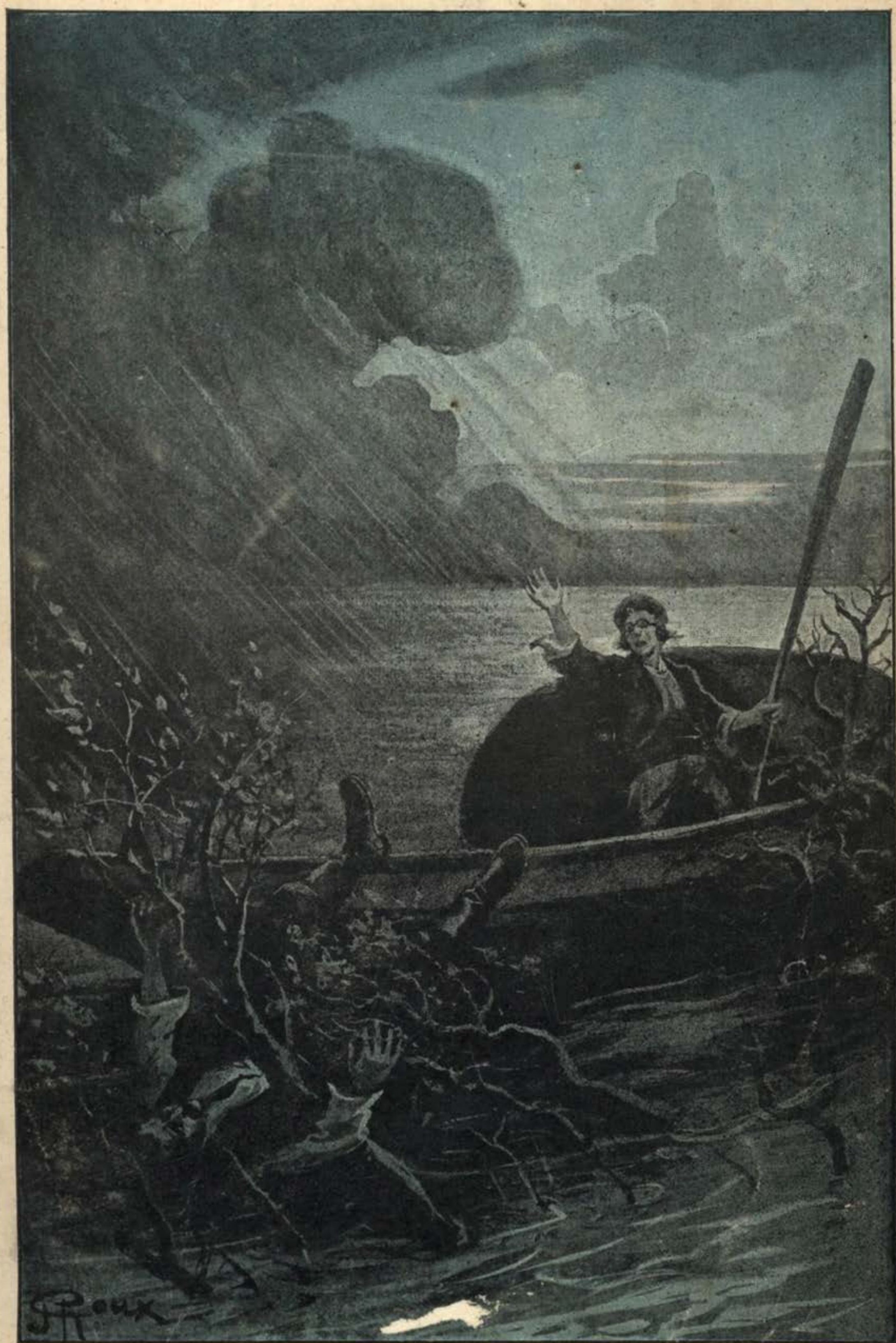
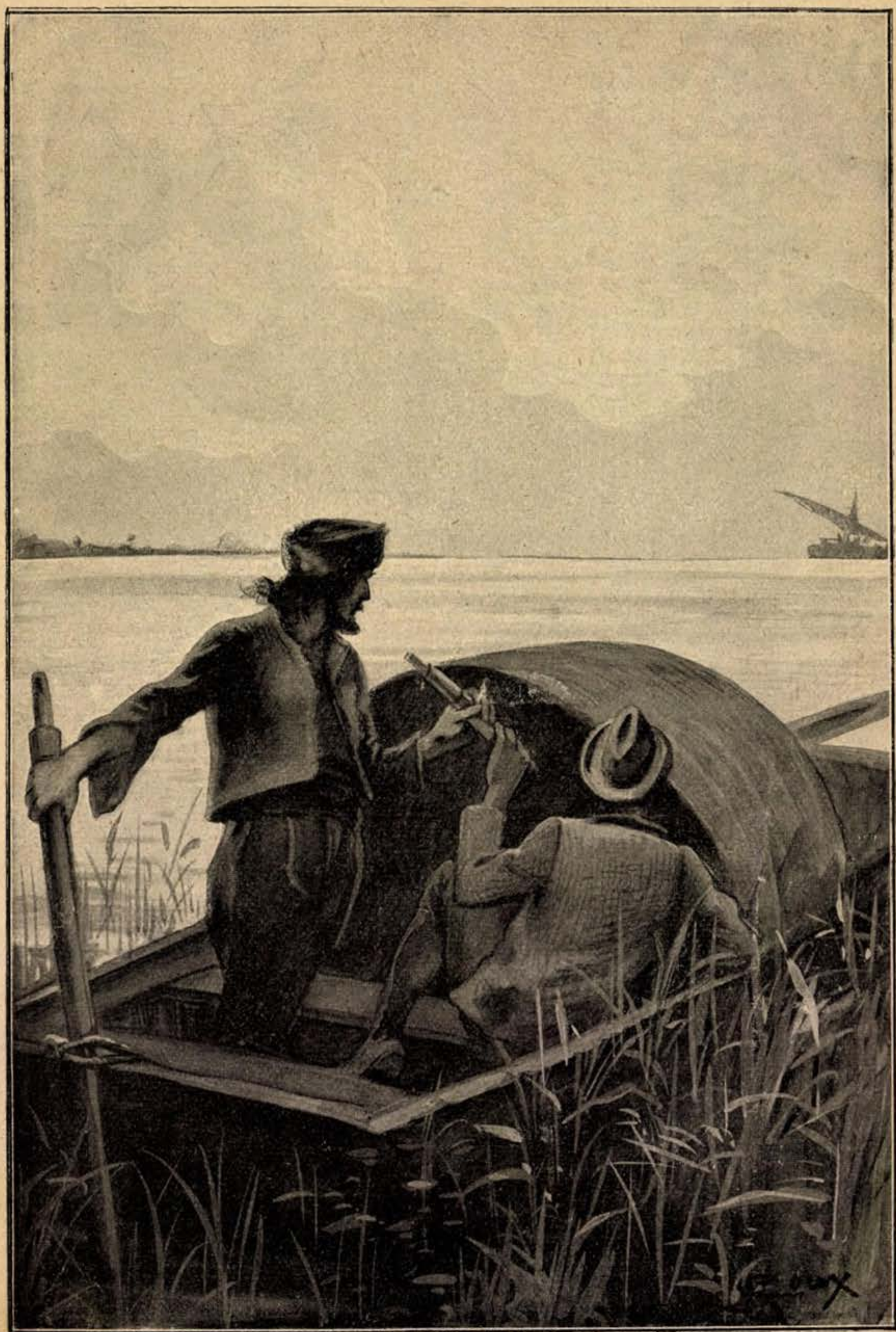
ROMÁNY JULIA VERNEA

LODIVOD DUNAJSKÝ

Chopiv se dalekohledu, pozoroval bedlivě tuto loď. (Str. 213.)

JULIUS VERNE:

LODIVOD DUNAJSKÝ.

PŘELOŽIL

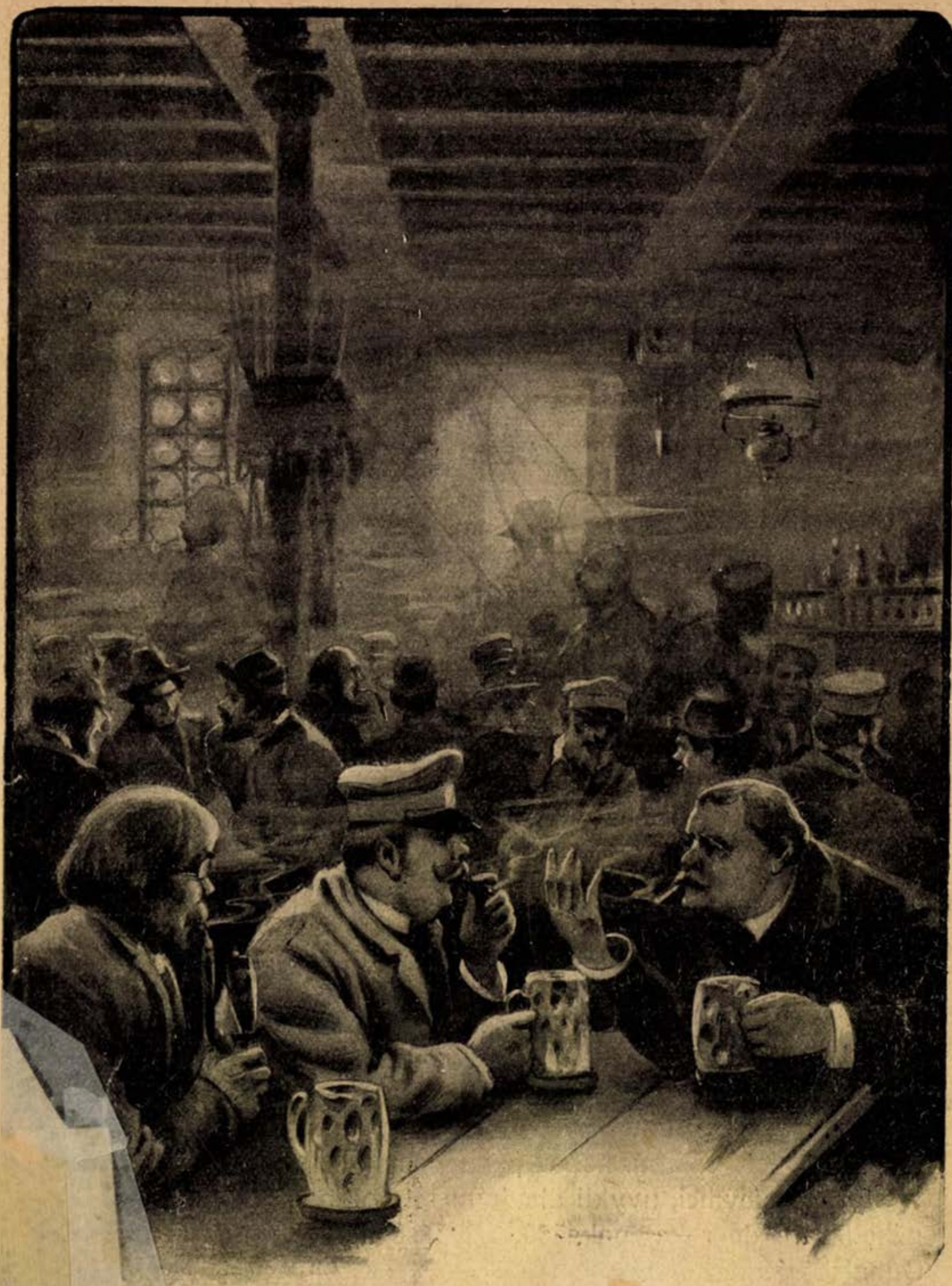
PROF. DR. J. V. STERZINGER.

AUTORISOVANÉ VYDÁNÍ.

V PRAZE 1926.
NAKLADATEL JOS. R. VILÍMEK,
SPÁLENÁ ULICE ČÍSLO 13 NOVÉ.

I.

RYBÁŘSKÉ ZÁVODY V SIGMARINKÁCH

ylo to v sobotu dne 5. srpna 1876, kdy v hostinci zvaném veničkem rybářů" byla shromážděna četná a hlučná spo-

lečnost. Zpěv, křik, cinkání sklenic a potlesk mísily se v ohlušující lomoz, z něhož zaznívaly takřka v pravidelných intervalech výkřiky: hoch!, jimiž Němci mají ve zvyku dávati na jevo nejvyšší stupeň radosti.

Okna hostince vedla přímo k Dunaji na konci půvabného městečka Sigmarink, hlavního to města pruské enklávy hohenzollernské, ležícího skoro u pramenů tohoto veletoku střední Evropy.

Zůstávajíce věrni nápisu na štítě, skvícímu se v krásných gotických písmenech nad vchodem do hostince, shromáždili se tu členové Dunajské jednoty, mezinárodní to společnosti rybářů, náležejících k různým národnostem pobřežním. Není veselé schůze bez pořádné pitky. Proto pilo se dobré mnichovské pivo z plných džbánků a dobré uherské víno z plných sklenic. Kouřilo se také, a veliká místnost byla zahalena dýmem, jejž dlouhé dýmky neustále chrlily. Jestliže však se členové jednoty neviděli, slyšeli se alespoň, pokud nebylo mezi nimi hluchých.

Jsouce lidmi nejtiššími a nejklidnějšími při vykonávání svého povolání, jsou rybáři udičníci největšími hřmotily, jakmile uloží náčiní. Vypravujíce své hrdinské činy, nezůstávají nikterak pozadu za myslivci, a to již něco znamená.

Byli právě po vydatné snídani, k níž shromáždilo se tu kolem hostinských stolů asi sto hostí, rytířů to udice, poplavku a háčku.

Námahou při ranních závodech vyprahla jim asi pořádně hrdla, soudíc podle množství lahví rozestavených po stole mezi zbytky jídel. Nyní došlo na nejrůznější likéry, jež si objednávali po kávě.

Bylo právě o třetí hodině po polední, když hosté povstávali od stolů s tvářemi již hodně zrudlými. Abychom řekli pravdu, někteří z nich se potáceli a byli odkázáni na oporu sousedův. Ale většina z nich stála na nohou pevně, což bylo svědectvím, že jso to statní stolovníci, uvyklí dlouhým těm pitkám, jež se opakov několikráte do roka, pokaždé, když se konaly rybářské záv Dunajské jednoty.

Závody tyto, časté a hlučně oslavované, byly proslulé po c toku veliké té řeky, žluté, a nikoli modré, jak se zpívá ve znár Straussově valčíku. Závodníci přicházeli z vévodství Badensk z Würtemberska, z Bavorska, z Rakouska, z Uher, z Rumu ze Srbska, ba i z tureckých provincií Bulharska a Bessara

Jednota trvala již pět let. Jsouc spravována předsedou, Uhrem Mikleskem, zkvétala utěšeně. Z prostředků stále vzrůstajících bylo jí lze věnovati značné ceny na konání závodů, a prapor její skvěl se slavnými medaillemi, kterých dobyla v tuhých zápasech nad jednotami, jež s ní soupeřily. Její správní výbor, znaje se znamenitě v zákonodárství, týkajícím se říčního rybolovu, podporoval účinně příslušníky jednoty i oproti státu i oproti soukromníkům, a hájil jejich práv a výsad s tou houževnatostí, a lze i říci s tou stavovskou zarytostí, která jest vlastní dvounožci, jenž svými rybolovеckými instinkty plně zasluhuje, aby byl zařaděn do zvláštní kategorie lidstva.

Závody, jež se dnešního dne konaly, byly toho roku druhé. Již o páté hodině ranní vyšli závodníci z města a spěchali na levý břeh dunajský, po proudu řeky, opodál od Sigmarink. Měli na sobě stejnokroj jednoty: krátkou bluzu, jež jim nikterak nepřekážela ve volných pohybech, kalhoty zastrčené v botách s pevnou podrážkou a bílou čepici s širokým stinítkem. Měli také ovšem s sebou úplnou sbírku různého náčiní, uvedeného v „Rybářské rukověti": hole, žerdi, saky, udice zabalené v obalu z daňčí kůže, splávky, olovnice ke zkoumání hloubky, kuličky různých tvarů, umělé mouchy, provázek a sedule. Lov měl býti volný, a to tak, že ryby jakékoli byly platným úlovkem, a že si každý z rybářů mohl na svém místě navnaditi, jak uznal za dobré.

Přesně o šesté hodině bylo všech devadesát sedm závodníků na místě, držíce v rukou udice, skloněné dolů, a chystajíce se vrhnouti háček do vody. Na znamení dané zatroubením pozdvihlo se rázem sedmadevadesát udic nad proudem.

K závodům bylo vypsáno několik cen, z nichž dvě první, každá po stu zlatých, měly připadnouti jedna rybáři, jenž by nalovil největší počet ryb, a druhá tomu, jenž byl ulovil nejtěžší kus.

Po celou dobu lovu nepřihodilo se nic zvláštního až do druhého zatroubení, jímž byly závody o jedenácté hodině ukončeny. Co každý ze závodníků ulovil, bylo předloženo porotě, skládající se z předsedy Mikleska a ze čtyř členů Dunajské jednoty. Nikdo nepochyboval ani dost málo, že by tyto vážné a vynikající osobnosti nepronesly svůj soud zcela nestranně, aby mohly vzniknouti nějaké námitky, ačkoli ve zvláštním tom světě rybářů udičníků není horkokrevná hlava vzácností. Přece však bylo potřebí ozbrojit

se trpělivostí, než bude prohlášen výsledek svědomitého toho zkoumání, protože mělo zůstati tajemstvím, komu se dostane té či oné ceny, za množství či váhu, až do chvíle rozdílení odměn, jež se mělo vykonati po této hostině, k níž se sešli všichni závodníci, jako k bratrským hodům lásky.

Chvíle ta nadešla. Rybáři, nemluvíc o zvědavcích přibylých ze Sigmarink, čekali, sedíce pohodlně před estrádou, na níž stáli předseda s ostatními členy poroty.

Byla tu sedadla, lavice a stoličky, stály tu také stoly, a na nich mázy piva, lahvičky s různými likéry a sklenice i skleničky.

Když se každý posadil na své místo, nepřestávaje kouřiti z dýmky plnou parou, povstal předseda.

„Slyšte! Slyšte!“ ozývalo se se všech stran.

Pan Miklesko vyprázdnil nejprve sklenici pěnivého moku, jehožto pěna uvázla na koncích jeho knírů.

„Milí soudruzi,“ promluvil němčinou, jazykem to, jemuž rozuměli všichni členové Dunajské jednoty přes všecku různost národností, k nimž příslušeli, „nečekejte ode mne řeči řečnicky urovnané, s úvodem, rozvinutím a závěrem. Nikoli, nejsmeť tu proto, abychom se rozehřávali officielními řečmi; chci, abychom si promluvili jen o drobných našich zájmech, jakožto dobří přátelé, ba řekl bych, jakožto bratří, ačli se vám zdá tento název oprávněn vzhledem k shromáždění mezinárodnímu.“

Tyto dvě věty, poněkud dlouhé, jako bývají zpravidla všecky, jež se vůbec předesílají na počátku řeči, i když řečník nemíní pouštěti se do rozvláčného hovoru, byly přijaty svorným potleskem všech, provázeným voláním: Výborně! Výborně! promíseným četnými „hoch!“, ba i škytáním. Potom, když předseda pozdvihl sklenici, připili mu všichni na zdraví.

Pan Miklesko mluvil dále, klada ve svých vývodech rybáře na první místo lidského pokolení. Vytkl všecky vlastnosti a ctnosti, jimiž ho obdařila šlechetná příroda. Pověděl, jaké jest mu zapotřebí trpělivosti, jakého důmyslu, jaké chladnokrevnosti a bystrosti ducha, aby vynikl v tomto umění, neboť není prý to ani tak řemeslo jako umění, jež postavil vysoko nad hrdinská dobrodružství lovecká, jimiž se neprávem honosí myslivci.

„Lze-liž přirovnati honbu k rybolovu?“ zvolal.

„Nikoli! Nikoli!“ zněla jednomyslná odpověď všeho shromáždění.

„Jaká jest to zásluha, zastřelí-li kdo koroptev nebo zajíce, když je vidí na blízku, a když mu je pes — máme my psy? — vyslídí? Každý kus zvěře jest viděti již z dáli, lze naň pohodlně

Pozdvihlo se rázem sedmadvacet udic . . . (Str. 7.)

zamířiti, a pak vychrlí se naň spousta broků, z nichž většina přichází úplně nazmar! . . . Naproti tomu rybu nelze sledovati zraky . . . Jest ukryta pod vodou . . . Co jest tu potřebí obratnosti,

co dobrých nástrah a bystrosti duševní, aby ji člověk dostal na háček udice, aby ji „zasekl“ a „vyvedl“ z vody, tu bezvládnou na konci udice, tu třepetající sebou a takřka tleskající vítězství rybářovu!“

Nyní zaburácela bouře pochvaly. Předseda Miklesko mluvil ze srdce celé Dunajské jednotě. Věda, že nesmí zacházeti příliš daleko ve chvále svých kollegů, neváhal, beze strachu, že mu kdo vytkne přepínání, stavěti ušlechtilé jejich zaměstnání nade všecka ostatní, vynášeti až do nebe horlivé učně vědy rybolovecké, ba i oživiti vzpomínku na vznešenou bohyni, jež byla protektorkou rybářských her ve starém Římě při obřadech ryboloveckých.

Porozuměli posluchači těmto slovům? Patrně, neboť byla provázena nesmírnou bouří nadšení.

Potom, oddechnuv si a vyprázdniv džbánek pěnivého piva, mluvil dále:

„Nezbývá mi, než zmíniti se se zadostiučiněním o stálém rozkvětu naší jednoty, kteráž vzrůstá rok co rok značným počtem nových členů, a jež si získala již tak zvučného jména po celé střední Evropě. O jejích úspěších nebudu se šířiti. Znáte je, jste jejich účastníky, a jest nemalou ctí, bráti podíl na jejích závodech! Tisk německý, český i rumunský neskrblil nikdy nadšenou, a podotknu hned, zaslouženou chválou; i pokládám za svou povinnost pronésti přípitek, a prosím, abyste připili se mnou novinářům, kteří podporují mezinárodní zájmy Dunajské jednoty!“

Všichni připili ovšem s předsedou Mikleskem. Lahvice vyprázdnily se do sklenic a sklenice do hrdel, tak hravě, jako se vlévá voda veletoku a jeho přítoků do moře.

Byli by přestali na tom, kdyby řeč předsedova byla se zakončila tímto posledním přípitkem. Ale po něm pronášeny byly přípitky nové, s patrnou touže opportunní tendencí.

Předseda vzpřímil se v celé své velikosti mezi tajemníkem a pokladníkem, kteří také stáli. V pravé ruce držel každý z nich číši šampaňského a levou měl položenu na srdce.

„Připíjím Dunajské jednotě,“ zvolal pan Miklesko, pohlížeje na shromáždění.

Všichni povstali s číšemi pozdviženými do výše úst. Jedni stojíce na lavicích, druzí na stolech, odpověděli všichni přesným sborem na přípitek páně Mikleskův.

Když byly číše vyprázdněny, provolal předseda z plna hrdla, přihnuv si dříve z nevysýchajících lahví, stojících před ním a jeho přísedícími:

„Připíjím různým národnostem: Badeňanům, Würtemberčanům, Bavorům, Rakušanům, Uhrům, Srbům, Valachům, Multancům, Bulharům, Bessarabianům, kteří náležejí k Dunajské jednotě!"

A Bessarabiané, Bulhaři, Multanci, Valaši, Srbové, Uhři, Rakušané, Bavoři, Würtemberčané a Badeňané odpověděli jakoby jedněmi ústy, lokajíce obsah svých číší.

Posléze předseda ukončil svou řeč prohlášením, že připíjí na zdraví jednoho každého ze členů jednoty. Protože však členů těchto jest čtyři sta sedmdesát tři, nezbývá mu, bohužel, než pojmouti je všecky v jediný přípitek.

V odpověď na to zahřímalo tisíceré „hoch!", opakující se tak dlouho, až hlasivky vypovídaly službu.

Tak bylo odbyto druhé číslo programu, jehožto číslo první skončilo se jídlem a pitkou. Číslem třetím mělo býti prohlášení vítězů při závodech.

Každý čekal v pochopitelném napětí, neboť, jak jsme již dříve řekli, bylo to stále ještě tajemstvím poroty. Ale nadešla chvíle, kdy to měli zvěděti.

Předseda Miklesko jal se čísti úřední listinu odměn obou kategorií.

Podle stanov jednoty měly býti menší ceny prohlášeny napřed, což mělo za následek, že čtení odměn bylo sledováno s pozorností stále stupňovanou.

Závodníci odměnění menšími cenami kategorie počtu, jejichžto jména byla vyvolávána, předstupovali před estrádu. Předseda objal každého z nich a odevzdával jim diplom s částkou peněz větší nebo menší, podle pořadí odměn.

Ryby v sítích byly z těch, jež každý rybář může chytiti ve vodách dunajských: ježdíci, bělice, řízci, cejni, okouni, líni, štiky, jelci a jiné. Těchto menších cen dostalo se zejména Valachům, Uhrům, Badeňanům a Würtemberčanům.

Druhá cena, za sedmdesát sedm ulovených ryb, byla přiřčena Němci jménem Weberovi, jehož úspěch byl uvítán upřímným potleskem. Tento Weber byl vskutku velmi dobře znám všem svým kollegům. Častokráte dostalo se mu předních odměn za

výkony při předešlých závodech, a očekávalo se vůbec, že dnešního dne dostane se mu první ceny za množství.

Ale nikoli; v jeho síti bylo toliko sedmdesát sedm ryb, dobře spočítaných a přepočítaných, kdežto jeden z jeho soupeřů, ne-li obratnější, dojista šťastnější, naplnil svou síť devadesáti devíti rybami.

Jméno tohoto mistra rybářského umění bylo nyní prohlášeno. Byl to Uher Ilja Brusch.

Shromáždění, jsouc nemálo překvapeno, zdrželo se potlesku, když slyšelo jméno Uhrovo, neznámé členům Dunajské jednoty, jejímžto příslušníkem byl teprve od nedávna.

Ježto vítěz neuznával za hodno předstoupiti a přijmouti stozlatovou odměnu, přikročil předseda Miklesko bez prodlení k seznamu vítězů v kategorii váhy. Odměněni byli Rumuni, Slované a Rakušané. Když bylo prohlášeno jméno toho, jemuž dostalo se druhé ceny, ozval se tak bouřlivý souhlas, jako když dříve bylo čteno jméno Němce Webera. Panu Svetozarovi, jednomu z přísedících, dostávalo se zasloužené odměny za jelce, vážícího půlčtvrté libry, který by dojista byl unikl rybáři méně obratnému a chladnokrevnému. Byl to jeden z nejznamenitějších členů a zároveň z nejhorlivějších a jednotě nejoddanějších; jemu dostalo se již největšího počtu odměn. Proto také byl pozdraven bouří jednomyslného souhlasu.

Zbývalo jen přiřknouti první cenu této kategorie, a srdce všech mocně bušila v očekávání jména vítězova.

Jaký však byl údiv, vlastně více než údiv, jaký byl obecný úžas, když předseda Miklesko hlasem, jehož chvění nedovedl potlačiti, pronesl tato slova:

„První v kategorii váhy za sedmnáctiliberní štiku Uher Ilja Brusch!“

Ve shromáždění nastalo rázem hrobové ticho. Ruce, jež se chystaly k potlesku, klesaly, ústa, která jižjiž chtěla provolávati slávu vítězi, zůstala něma. Zvědavost jímala mocně všecky přítomné.

Objeví-liž se nyní Ilja Brusch? Vystoupí-li, aby přijal z rukou předsedových čestný diplom a s ním dvě stě zlatých?

Pojednou zašumělo to shromážděním.

Jeden z přítomných, jenž posud pořád stál opodál, zamířil k estrádě.

Byl to Uher Ilja Brusch.

Soudíc podle jeho obličeje, pečlivě oholeného, vyhlížejícího ze spousty hustých, havraních vlasů, nepřekročil Ilja Brusch posud třicátého roku. Jsa postavy vyšší než prostřední, širokých plecí a statných nohou, byl dojista obdařen nevšední silou. Mohlo to vskutku buditi podiv, že takovýro chlapík nachází zálibu v klidném zaměstnání ryboloveckém, a to do té míry, že dosáhl v nesnadném tom umění mistrovství, o čemž výsledek závodů podával nezvratný důkaz.

Jiná zvláštnost, dosti podivná, byla, že Ilja Brusch trpěl nějakou chorobou zrakovou. Bylyť oči jeho zakryty velikými, černými okuláry tak, že nebylo lze rozeznati jejich barvy. A přece jest zrak nejvzácnějším smyslem pro toho, kdo sleduje náružívě každé, sebe menší hnutí splávku udičního, a dobrých očí jest nezbytně potřebí každému, kdo chce překonati nesčíslné lsti, jichž užívají ryby.

Ale, ať je jímal či nejímal úžas, nezbývalo jim, než spokojiti se s výsledkem. Ježto nebylo lze podezřívati nestrannost poroty, byl Ilja Brusch beze sporu vítězem závodů, a to za podmínek tak pozoruhodných, že nikdo z členů jednoty se nepamatoval, že by je byl kdy kdo ve své osobě spojil. Shromáždění vybavovalo se tedy pomalu ze své upiatosti, a dosti hlučný potlesk pozdravil vítěze ve chvíli, kdy přijímal diplom a odměny z rukou předsedy Mikleska.

Přijav obé, nesestoupil Ilja Brusch ihned s estrády, nýbrž promluvil několik slov s předsedou, načež obrátil se ke zvědavému shromáždění, žádaje pokynem ruky za ticho, jehož okamžitě, jakoby kouzlem, dosáhl.

„Pánové a milí kollegové," řekl Ilja Brusch, „prosím vás za dovolení, abych směl promluviti k vám několik slov, se souhlasem páně předsedovým.

Mouchu by bylo bývalo slyšeti v sále, kde před chvílí bylo tak hlučno. Čeho as měla se týkati tato řeč, o níž nebylo v programu zmínky?

„Především vám chci poděkovati," mluvil Ilja Brusch dále, „za vaše sympathie a za potlesk, jímž jste mne vyznamenali, ale dovoluji si vás ujistiti, že si nezakládám více než slušno na dvojím úspěchu, jehož jsem právě dosáhl. Vím dobře, že by bylo spíše bývalo po zásluze, aby ho byl došel některý ze starších členů

Dunajské jednoty, jež se honosí tolika zdatnými rybáři, a že tu hrála úlohu spíše příznivá náhoda, než moje dovednost."

Skromnosti, vyznívající z těchto slov, dostalo se náležitého ocenění společnosti, z níž zaznívalo potichu nejedno: „Výborně!"

„Jest na mně, abych ospravedlnil příznivou tuto náhodu, i pojal jsem k tomuto účelu plán, o němž se domnívám, že nebude bez zajímavosti pro toto shromáždění vynikajících rybářů.

Jak vám dobře známo, milí kolegové, jsou v modě rekordy. Proč bychom nenapodobili championy ostatních sportů, dojista méně významných, než jest náš, a nepokusili se stanoviti rybářský rekord?"

V posluchačstvu ozývaly se tlumené výkřiky. Bylo slyšeti: „Aj, aj!" „Vida, vida!" „Proč pak ne?" Každý z příslušníků společnosti volil podle své zvláštní letory slova, jimiž dával výraz svým dojmům.

Řečník mluvil pak dále:

„Když se mi tato myšlenka vyskytla na mysli, nespustil jsem se jí již, a hned jsem také pochopil, za jakých okolností by se měla uvésti ve skutek. Ostatně usnadňovala mi značně řešení tohoto problemu okolnost, že jsem příslušníkem Dunajské jednoty. Jakožto člen její mohu žádati jen na Dunaji šťastného výsledku svého podniku. Pojal jsem tedy záměr, plouti po slavné naší řece od jejího vzniku až k Černému moři a živiti se po celou tuto plavbu na vzdálenost tří tisíc kilometrů pouze výtěžkem rybolovu.

Štěstí, které mi dnes přálo, zvýšilo ještě, ač bylo-li to vůbec možno, touhu vykonati tuto cestu, jejížto význam dojista všichni oceňujete, a proto vám již dnes ohlašuji svůj odjezd, stanovený na 10. srpna, to jest na příští čtvrtek, vybízeje vás, abyste se se mnou dostavili tohoto dne právě na to místo, kde Dunaj vyvěrá."

Snáze lze si představiti než vylíčiti nadšení, jež vzbudilo toto neočekávané prohlášení. Po celých pět minut ozývala se bouře volání „hoch!" a hromového potlesku.

Ale událost podobného významu nemohla se skončiti jen tak. To pochopil pan Miklesko a jednal, jako vždy, jakožto pravý předseda. Snad poněkud těžkopádně povstal ještě jednou mezi oběma přísedícími.

„Na zdraví kollegy Ilji Brusche!" zvolal pohnutým hlasem, mávaje číší šampaňského.

„Na zdraví kollegy Ilji Brusche!“ odpovídalo shromáždění v bouřlivém souhlasu, načež rozhostilo se ihned hrobové ticho, ježto lidé trpí tou politování hodnou vadou, že nemohou křičeti a píti zároveň.

Ale ticho to potrvalo jen na krátko. Jiskřivé víno dodalo znaveným hrdlům nové síly, což jim dovolilo pronésti ještě nekonečnou řadu přípitků až do chvíle, kdy za obecného rozjaření skončily se památné ty závody rybářské, konané v sobotu 5. srpna 1876 Dunajskou jednotou v půvabném městečku Sigmarinkách.

II.

U PRAMENŮ DUNAJSKÝCH.

Byla-liž to touha po slávě, jež přiměla Ilju Brusche, aby kollegům shromážděným v „Dostaveníčku rybářů“ ohlásil svůj záměr plouti po celém toku dunajském s udicí v ruce? Bylo-li již toto cílem jeho snah, mohl se honositi, že ho došel plnou měrou.

Žurnalistika zmocnila se této události, a všecky noviny zemí podunajských bez výjimky věnovaly závodům v Sigmarinkách úvahy kratší či delší, ale dojista způsobilé lahoditi sobělibosti vítězově, jehožto jménu nescházelo mnoho, aby se stalo jedním z nejpopulárnějších.

Již druhého dne v čísle ze dne 6. srpna Neue Freie Presse, jež vychází, jak známo, ve Vídni, přinesla tuto zprávu:

„Posledním rybářským závodům Dunajské jednoty v Sigmarinkách dostalo se včera zakončení přímo theatrálního, jehožto hrdinou byl Uher, Ilja Brusch, o němž ještě včera nikdo nic nevěděl, jenž však stal se přes noc bezmála slavným.

„Co pak vykonal Ilja Brusch, že si zasloužil tak nenadálé slávy?“ optáte se snad.

Především podařilo se znamenitému tomu muži, že nabyl obou prvních cen závodních, za váhu i za množství, předstihnuv všecky spoluzávodníky do té míry, že vítězství jeho jest něčím

neslýchaným v historii těchto závodů. Již to samo o sobě jest věcí neobyčejnou. Ale ještě více.

Když takto dobyl skvělého vítězství, domníval by se zajisté každý, že spočine klidně na zasloužených vavřínech. Ale jinak smýšlí obdivuhodný ten Uher, jenž hodlá uchystati nám ještě větší překvapení.

Jsme-li dobře zpraveni — a věrohodnost našich pramenů jest známa — oznámil prý Ilja Brusch svým kollegům, že má v úmyslu projeti s udicí v ruce po celém Dunaji, od jeho vzniku ve vévodství Badenském až k jeho ústí do Černého moře, tedy uraziti vzdálenost asi tři tisíc kilometrů.

Hodláme podávati čtenářům zprávy o důležitějších příhodách zajímavého tohoto podniku.

Příštího čtvrtku, dne 10. srpna, má se Ilja Brusch vydati na cestu. Přejmež mu šťastnou cestu, přejme si však také, aby strašlivý ten rybář nevyhladil až do posledního exempláře pokolení vodních tvorů, jež obývá ve vodách veliké řeky mezinárodní!"

Tak vyslovila se Neue Freie Presse. Neméně vřele psal Pester Lloyd v Budapešti, a rovněž Srbske Novine v Bělehradě a Romanul v Bukurešti, v nichž zprávy o této události vzrostly v sáhodlouhé články.

Literatura tato byla s to, aby obrátila obecnou pozornost na Ilju Brusche, a je-li pravda, že noviny jsou ozvěnou veřejného mínění, mohl odvážný tento muž právem očekávati, že podnik jeho vzbudí zájem, jenž poroste stále s postupem jeho cesty.

Zdaž ostatně nesetká se v hlavních městech, ve kterých se octne na své cestě, s členy Dunajské jednoty, kteří budou pokládati za povinnost přispěti ku proslavení kollegovu? Není pochyby, že se mu od nich dostane všemožného přispění a podpory, bude-li toho potřebovati.

Novinářské zprávy budily již nyní neobyčejnou pozornost v rybářských kruzích. V očích jejich nabýval podnik Ilji Brusche nesmírného významu, a množství členů jednoty, kteří přišli do Sigmarink na závody, právě skončené, zdrželo se tu, aby byli přítomni odjezdu championa Dunajské jednoty.

Kdo se nejméně z toho rmoutil, že pobyt svůj v Sigmarinkách prodloužili, byl hostinský v „Dostaveníčku rybářů". Odpoledne 8 srpna, dva dny přede dnem stanoveným vítězem v závodech k začátku neobyčejné cesty, oddávalo se přes třicet pijáků veselí

ve velikém sále hostince, jehožto pokladna při neobyčejných pijáckých schopnostech těchto vzácných hostí těšila se příjmům neobyčejným.

Ale přes to, že blížila se událost, jež tyto zvědavce zdržovala v hlavním městě hohenzollernském, nebyl hrdina dne předmětem hovorů večer 8. srpna v „Dostaveníčku rybářů". Jiná událost, ještě důležitější pro pobřežní obyvatele veletoku, zabírala všechen hovor a působila všady hotové pobouření.

Vzrušení to nebylo nikterak bezdůvodné, a fakta velice vážná opravňovala je plnou měrou.

Již po několik měsíců byla bez ustání ohrožována bezpečnost na březích dunajských lupiči. Byla to již nesčetná řada vyloupených statků, vydrancovaných zámků a zpustošených vil, ba i vraždy se páchaly, a nejeden člověk zaplatil životem odvahu, s níž postavil se na obranu svého majetku proti zločincům, jichž nebylo lze polapiti.

Bylo patrno, že taková řada zločinů není dílem několika jednotlivců. Byla to dojista celá lupičská banda, znamenitě zorganisovaná a bezpochyby velice četná, soudíc podle rozsáhlé činnosti.

Zajímavo bylo, že banda tato omezovala obor své působnosti jen na nejbližší sousedství Dunaje. Na vzdálenost více než dvou kilometrů v tu i onu stranu nemohl se jí přičísti s dobrým svědomím ani jediný zločin. Ale dějiště činnosti bylo takto omezeno pouze na říši, a břehy rakouské, uherské, srbské a rumunské byly stejně působištěm řádění těchto zlosynů, jichž nikdo nemohl přistihnouti při činu.

Vykonavše zločin zmizeli pokaždé až do doby zločinu příštího, jenž byl spáchán často ve vzdálenosti několika set kilometrů od předešlého. V době mezi oběma nebylo po nich ani stopy. Zdálo se, jako by se byli rozplynuli ve vzduchu i s předměty uloupenými, často značného objemu a váhy.

Vlády, jichž se věc tato týkala, rozmrzely se posléze neustálými neúspěchy v pátrání, jejichžto příčinou byla zajisté především okolnost, že mezi orgány jednotlivých států, jimž bylo uloženo potlačiti řádění lupičské, nebylo náležitého spojení a srozumění. Došlo k diplomatickému jednání o této věci, jež, jak noviny ráno 8. srpna oznamovaly, vedlo ke zřízení mezinárodní policie, rozložené po celém toku dunajském pod velením jediného náčelníka. Zejména nesnadnou věcí bylo ustanovení tohoto náčelníka, ale

konečně bylo i v této věci dosaženo shody, a v čelo policie mezinárodní postaven byl Karl Dragoch, uherský detektiv, v končinách těch dobře známý. Karl Dragoch byl vskutku znamenitým policistou, a obtížný úkol, jenž mu byl svěřen, nemohl se dostati do rukou povolanějších. Byl to muž as pětačtyřicetiletý, prostřední postavy, spíše hubený, a vynikal více silou duševní než tělesnou. Měl však dosti síly, aby čelil námahám, jaké stav jeho s sebou přinášel, jako měl dosti odvahy čeliti každému nebezpečenství. Podle jména bydlel v Budapešti, ale zpravidla byl neustále za svým povoláním, zabývaje se pátráním v nějaké spletité záležitosti. Znaje dokonale všecky řeči jihovýchodních zemí evropských, němčinu i rumunštinu, srbštinu, bulharštinu a turečtinu, nemluvíc o maďarštině, mateřském to jeho jazyku, nepřicházel nikdy do rozpaků, a jakožto starý mládenec nemusil se nikdy obávati, že by mu starosti o rodinu překážely v úplné volnosti.

Jeho jmenování bylo přijato příznivě. Veřejnost svorně je schvalovala. Ve velkém sále „Dostavenička rybářů" byla zpráva o tom přijata způsobem zvláště lichotivým.

„Lépe volba nemohla dopadnouti," prohlašoval ve chvíli, kdy se rozsvěcovaly lampy v hostinci, pan Svetozar, majetník druhé ceny za váhu při závodech právě ukončených. „Znám Dragocha. To jest člověk!"

„A obratný chlapík," dotvrzoval předseda Miklesko.

„Přejmež mu," zvolal Hrvat, jménem (nesnadno vyslovitelným) Srb, majetník barvírny v jednom z vídeňských předměstí, „aby se mu podařilo očistiti břehy dunajské. Život jest tu opravdu již nesnesitelný!"

„Karl Dragoch uvazuje se v těžký úkol," řekl Němec Weber, vrtě hlavou. „Uvidíme, jak se do toho dá."

„Jak se dá?" zvolal pan Svetozar. „Ten se již do toho dal, to buďte bez starosti!"

„Ovšem!" dotvrzoval pan Miklesko, „Karl Dragoch není z těch, kdož maří čas. Byl-li jmenován před čtyřmi dny, jak tvrdí noviny, jest již nejméně tři dni v práci."

„Kde pak začne?" otázal se pan Piscea, Rumun, jenžto byl již svým jménem předurčen za rybáře.*) Přiznávám se, že bych byl v nemalých rozpacích, kdybych byl na jeho místě."

---

*) Piscis (latinsky) = ryba.

„Právě proto neudělali náčelníkem vás, můj milý,“ odpověděl žertovně rybář Srb. „Buďte ujištěn, že Dragoch není na rozpacích ani dost málo. Ovšem, abych vám pověděl, jaký má plán, to nemohu. Možná, že se pustil do Bělehradu, možná také, že zůstal v Budapešti. . . A kdo ví, neuznal-li za dobré přijíti zrovna sem, do Sigmarink, a není-li této chvíle mezi námi v „Dostaveníčku rybářů“.

Tento nápad vzbudil hlučnou veselost.

„Mezi námi!“ ozval se pan Weber. „To byste tomu dal, Michale Michaloviči. Co pak by dělal zde, kde od nepaměti nebyl spáchán ani nejmenší zločin?“

„Eh,“ namítl Michal Michalovič, „mohl by sem přijíti jen proto, aby byl pozejtří přítomen odjezdu Ilji Brusche. To ho zajisté zajímá. Ačli ovšem Ilja Brusch a Karl Dragoch není jeden a týž člověk.“

„Cože, jeden a týž člověk!“ volalo se se všech stran. „Co tím míníte?“

„U všech všudy, to by bylo trochu mnoho. V kůži vítěze při rybářských závodech nehledal by nikdo policistu, jenž by mohl takto prozkoumati tok Dunaje beze vší závady.“

Nad tímto fantastickým nápadem valili ostatní pijáci oči. Ten Michal Michalovič! Jen on má vždycky takové zvláštní nápady!

Ale Michal Michalovič nelpěl houževnatě na tom, co právě pronesl.

„Ačli snad . . .“ řekl opět, používaje obratu, který měl ve zvyku.

„Ačli snad . . . “

„Ačli snad Karl Dragoch nemá jiného důvodu, aby sem přišel,“ mluvil Michal Michalovič dále, uváděje tak beze všeho přechodu jinou domněnku, neméně fantastickou.

„Jaký důvod by měl?“

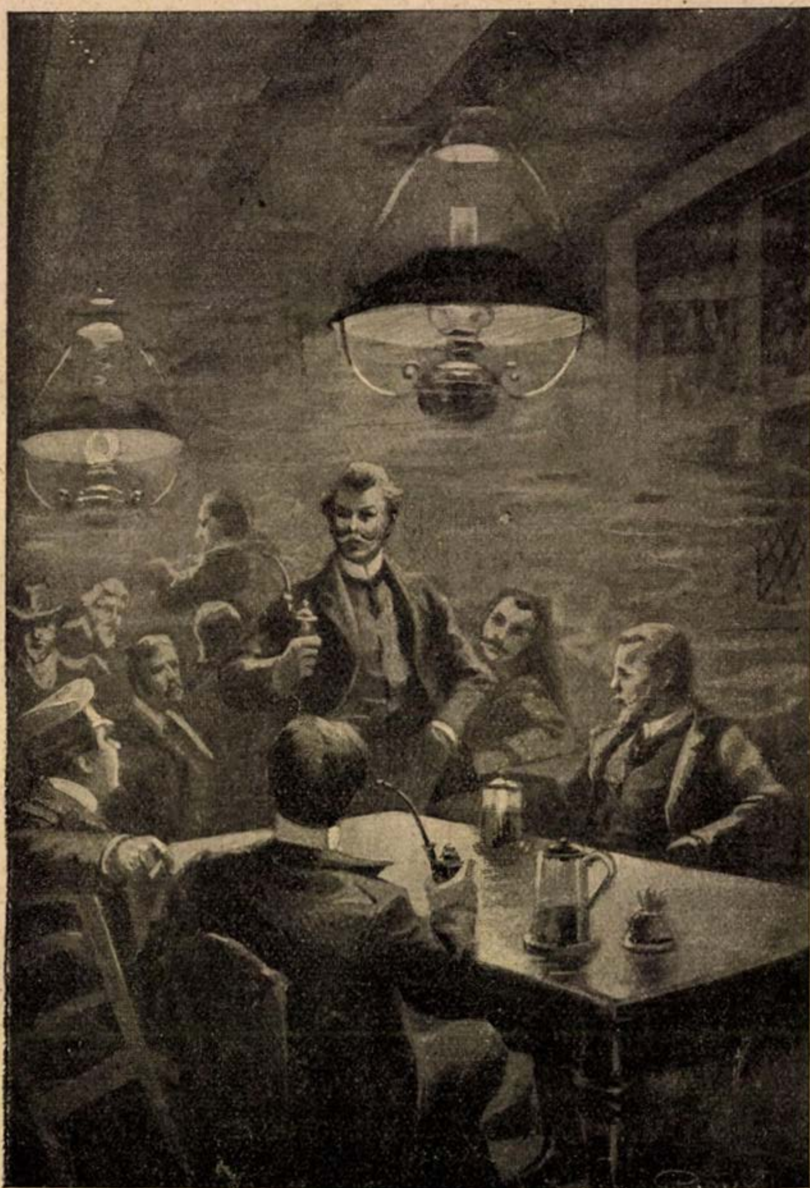
„Dejme tomu, že by ten plán plouti po Dunaji s udicí v ruce se mu zdál podezřelým.“

„Podezřelým? . . . Proč podezřelým?“

„Proč? Nebyl by to hloupý nápad ničemy, kdyby na sebe vzal podobu rybáře, a zejména rybáře tak znamenitého. Takováto proslulost má větší cenu, než steré inkognito. Takovýto ničema mohl by pak prováděti, co by chtěl, jen když by občas vzal do ruky udici, aby od sebe odvrátil všecko podezření.“

„Ano, ale musil by umět loviti,“ namítl vážně předseda Miklesko, „a to jest výsadou poctivých lidí.“

Tato mravní námitka, poněkud snad smělá, byla provázena

Nad tímto fantastickým nápadem valili ostatní pijáci oči. (Str. 20.)

bouřlivým potleskem všech těch náruživých rybářů. Michal Michalovič použil s obdivuhodným taktem obecného nadšení.

„Na zdraví předsedovo!“ zvolal zvedaje sklenici.

„Na zdraví předsedovo!“ opětovali všichni, vyprazdňujíce sklenice jediným douškem.

„Na zdraví předsedovo!“ opětoval host, sedící o samotě, který sledoval již chvíli se živým zájmem, co se kolem mluví.

Pan Miklesko byl příjemně dotčen vlídností neznámého a na poděkování pozdvihl sklenici ku přípitku směrem k němu. Osamělý host, vida patrně, že tímto dvorným chováním předsedovým nastalo do značné míry sblížení mezi ním a ostatními, pokládal se za oprávněna projeviti své dojmy vůči vážené společnosti.

„Znamenitá odpověď, na mou věru!“ zvolal. „Ano, rybolov jest zábavou počestných lidí.“

„Máme snad čest mluviti s kollegou?“ otázal se pan Miklesko, přistupuje k neznámému.

„Oh,“ odpověděl tento skromně, „nanejvýš s milovníkem rybolovu, jenž jest nadšen pro rybářské výkony, ale nemá odvahy, aby je napodobil.“

„To je škoda, pane...“

„Jäger.“

„To je škoda, pane Jägre, neboť z toho jsem nucen souditi, že se nám nedostane nikdy cti, počítati vás mezi členy Dunajské jednoty.“

„Kdož ví?“ odpověděl pan Jäger. „Dost možná, že se jednoho dne také odhodlám přiložiti ruku k dílu, to jest k udici, a toho dne budu jistě náležeti mezi vás, ovšem, jsem-li způsobilý dostáti podmínkám, za nichž lze státi se členem jednoty.“

„O tom buďte ujištěn,“ ubezpečoval ho rychle pan Miklesko v blahé naději, že se mu podaří získati nového příslušníka. Podmínek těchto, velice snadno splnitelných, jest čtvero: První jest, platiti mírný roční příspěvek. To jest podmínka hlavní.“

„Toť se rozumí,“ přisvědčil pan Jäger, směje se.

„Druhou podmínkou jest záliba v rybolovu. Třetí, že nový člen musí býti milým společníkem, a domnívám se, že jste této třetí podmínce již úplně dostál.“

„Jste velice laskav!“ poděkoval se pan Jäger.

„Čtvrtá podmínka záleží jen v tom, že vaše jméno a adressa budou zapsány do seznamu členů jednoty. Vaše jméno již mám až mi povíte svou adressu...“

„Leipzigerstrasse 43 ve Vídni.“

„Budete příslušníkem jednoty za dvacet korun ročně.“

Oba se upřímně zasmáli.

„Jiných formalit není?“ otázal se pan Jäger.

„Nikoliv.“

„Ani průkazů totožnosti není potřebí?“

„Nu, pane Jägre,“ namítl pan Miklesko, „k lovu ryb na udici!“

„Ovšem,“ uznával pan Jäger. Ostatně nemělo by to významu Všichni členové jednoty znají se dojista mezi sebou.“

„Právě naopak,“ opravoval jeho mínění pan Miklesko. „Uvažte jen: někteří z našich soudruhů bydlí zde, v Sigmarinkách, a jiní na březích Černého moře. To nepřispívá k brzkému seznámení.“

„Ovšem.“

„Tak na příklad, náš obdivuhodný vítěz při posledních závodech . . .“

„Ilja Brusch?“

„Ano. Toho nezná nikdo z nás.“

„Není možná!“

„Jest tomu tak,“ ujišťoval pan Miklesko. „Ovšem jest členem jednoty teprve asi čtrnáct dní. Pro každého z nás byl Ilja Brusch překvapujícím zjevem, či spíše zrovna zjevením.“

„Outsiderem, jak se říká ve slohu závodním.“

„Tak jest.“

„Ze které země jest ten outsider?“

„Z Uher.“

„Tedy jako vy. Vy jste tuším také Uher, pane předsedo?“

„S tělem a s duší, pane Jägre, Uher z Budapešti.“

„A Ilja Brusch? . . .“

„Ze Szalky.“

„Kde jest Szalka?“

„Jest to městečko na pravém břehu Ipoly, řeky to, jež se vlévá do Dunaje ve vzdálenosti několika mil od Budapešti.“

„Budete tedy aspoň s ním sousedy, pane Miklesko,“ podotkl pan Jäger směje se.

„Dříve rozhodně nikoli, než za dva nebo za tři měsíce,“ odvětil týmž tónem předseda Dunajské jednoty. Tolik času bude zajisté potřebovati na cestu . . .“

„Ačli ji vůbec bude konati!“ namítl kratochvilný Srb, vkládaje se do hovoru.

Ostatní rybáři přistoupili blíže. Pan Jäger a pan Miklesko stáli uprostřed jejich hloučku.

*

„Co tím míníte?“ otázal se pan Miklesko. „Máte to obdivuhodnou obrazotvornost, Michale Michaloviči.“

„Žertuji pouze, milý předsedo,“ odpověděl Srb. „Myslíte-li, že Ilja Brusch není ani policistou, ani zločincem, proč by nemohl býti aspoň šprýmařem a stropiti si z nás šašky?“

Pan Miklesko pojímal věc vážně a řekl:

„Jste zlomyslník, Michale Michaloviči. To se vám jednou špatně vyplatí. Ilja Brusch udělal na mne dojem řádného a vážného člověka. Ostatně jest členem Dunajské jednoty. Tím jest řečeno vše.“

„Výborně,“ voláno se všech stran.

Michal Michalovič, nedělaje si patrně nic z pokárání, jehož se mu dostalo, použil s obdivuhodnou duchapřítomdostí této nové příležitosti, aby pronesl přípitek, i zvolal:

„Jest-li tomu tak, ať žije Ilja Brusch!“

„Ať žije Ilja Brusch!“ opětovali přítomní, nevyjímajíc ani pana Jägra, jenž vyprázdnil sklenici až do poslední kapky.

Tento nápad Michala Michaloviče nebyl však tak zcela neodůvodněn, jako dřívější. Prohlásiv svůj záměr s velikou okázalostí, neukázal se Ilja Brusch od oné chvíle. Ani slechu o něm nebylo. Nebylo-liž podivno, že zůstával takto v ústraní, a nemohli-liž všichni právem se domnívati, že měl za blázny své příliš důvěřivé kollegy? Ostatně měli již brzy nabýti jistoty v této příčině. Za třicet šest hodin zvědí již, co a jak.

Ti, kdož se o tento plán zajímali, odeberou se jen několik mil proti proudu řeky od Sigmarink. Tam setkají se dojista s Iljou Bruschem, je-li to muž tak vážný, jak předseda Miklesko s plnou důvěrou tvrdil.

Ale mohla se vyskytnouti nesnáz. Bylo-liž stanoveno náležitě místo, kde veletok vyvěrá? Označují-liž je mapy přesně? Není-liž nijaké nejistoty v příčině tohoto místa a přijdou-li za Iljou Bruschem na jedno místo, nebude-liž na jiném?

Ovšem není pochybnosti, že Dunaj, Ister starověkých národů, vzniká ve velkovévodství Badenském. Ba zeměpisci ujišťují, že jest to právě na šestém stupni a desáté minutě východní délky a na čtyřicátém sedmém stupni a osmačtyřicáté minutě severní šířky. Ale určení toto, připustíme-li, že jest správné, jest vyjádřeno jen až do minut obloukových, a nikoli též do vteřin, což může míti za následek dosti značnou různost míst. Udice měla se vrhnouti

do vody tam, kde první kapka vody dunajské vydává se na dalekou pout k Černému moři.

Podle pověsti, která platila dlouho za zeměpisné určení, vzniká prý Dunaj uprostřed zahrady, náležející knížatům Fürstenbergům. Kolébkou jeho jest prý mramorový bassin, z něhož množství touristů nabírá vody do číšek. Měli snad tedy čekati na Ilju Brusche ráno dne 10. srpna na okraji této nevysýchající nádržky?

Nikoli, tam není pravý vznik veletoku. Nyní jest známo, že jej tvoří stok dvou potoků Bregy a Brigachy, jež stékají s výše osmi set sedmdesáti pěti metrů, protékajíce Schwarzwaldem. Vody jejich se mísí u Donaueschingen, několik mil proti proudu od Sigmarink, splývajíce spolu pod jediným jmenem Dunaje.

Kdyby jeden z těchto pramenů zasluhoval více než druhý, aby byl pokládán za řeku samotnou, byla by to Brega, která jest delší o třicet sedm kilometrů a vyvěrá v Breisgau. Ale rozvážnější zvědavci řekli si snad, že Ilja Brusch vydá se na cestu — ačli se vůbec vydá — z Donaueschingen, neboť odebrali se tam, mezi nimi většina členů Dunajské jednoty s předsedou Mikleskem.

Ráno 10. srpna rozestavili se na stráž na břehu Bregy při stoku obou potoků. Ale hodiny ubíhaly, aniž byl oznámen příchod hrdiny dne.

„Nepřijde již," řekl jeden.

„Udělal si z nás blázny," řekl druhý.

„A my jsme mu sedli na vějičku!" dodal Michal Michalovič, jenž již již jásal, že dojde na jeho slova.

Jenom předseda Miklesko bral stále v ochranu Ilju Brusche.

„Nikoli," stál na svém, „nepřipustím nikdy, že by člen Dunajské jednoty mohl míti v úmyslu tropiti si šašky z kollegů!... Ilja Brusch se patrně opozdil. Mějme strpení. Není pochyby, že se ho dočkáme co nevidět."

Důvěra páně Mikleskova byla zcela oprávněna. Krátce před devátou hodinou ozvalo se volání z tlupy, jež stála u stoku Bregy a Brigachy.

„Tamhle je!... Tamhle je!"

Ve vzdálenosti as dvou set kroků, při zatáčce řeky podél břehu bylo viděti člun řízený veslem a plující podél břehu, mimo proud. Vzadu na člunu stál jediný člověk, jenž ho řídil.

Muž ten byl týž, jenž před několika dny vynikl v závodech Dunajské jednoty, kde dobyl obou prvních cen, Uher Ilja Brusch.

Když člun doplul stoku obou pramenů, stanul a Ilja Brusch přivázal ho na břeh. Pak vystoupil z člunu, a všichni, kdož naň čekali, ho obstoupili. Patrně se nenadál, že se tu sejde tak četná společnost, neboť byl poněkud na rozpacích.

Předseda Miklesko přišel k němu a podal mu ruku, kterou Ilja Brusch uctivě stiskl, smeknuv svou vydrovku.

„Iljo Bruschi," řekl pan Miklesko s důstojností opravdu předsedovskou, „jsem šťasten, že opět vidím vítěze posledních našich závodů."

Vítěz závodů uklonil se na znamení díků. Předseda mluvil dále:

„Setkávajíce se s vámi u pramenů naší mezinárodní řeky, domníváme se, že hodláte uvésti ve skutek svůj plán, plouti po řece až k ústí s udicí v ruce.

„Tak jest, pane předsedo."

„A již dnes vydáte se na cestu?"

„Již dnes, pane předsedo."

„Jak hodláte vykonati tuto cestu?"

„Pustím se po proudu."

„V tomto člunu?"

„V tomto člunu."

„A nevystoupíte z něho vůbec?"

„Ano, v noci."

„Víte, že jde o tři tisíce kilometrů?"

„Urazím-li dvě míle denně, potrvá cesta asi dva měsíce."

„Šťastnou cestu tedy, Iljo Bruschi!"

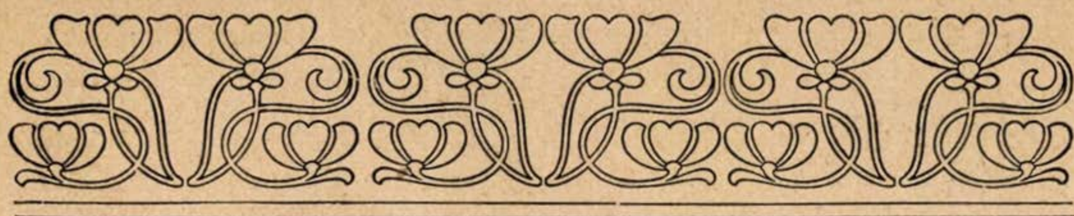
„Srdečné díky, pane předsedo!"

Ilja Brusch pozdravil naposled a vstoupil opět do loďky; zvědavci na břehu tlačili se, aby ho viděli odjížděti.

Vzal udici, navnadil, položil ji na jednu z laviček, odvázal člun, odstrčil jej mocně bidlem a usednuv na zádi člunu vyhodil udici.

Za chvíli ji vytáhl. Na háčku třepetala se parma. Zdálo se, že jest to šťastná předzvěst, a když veplul do zatáčky, všecko shromáždění provázelo nadšeným voláním „hoch!" vítěze Dunajské jednoty

III.

PASSAŽÉR ILJI BRUSCHE.

Takto započala se již tedy plavba po veletoku, jež měla vésti Ilju Brusche jedním vévodstvím, totiž Badenským, dvěma královstvími, Würtemberským a Bavorským, dvěma císařstvími, Rakouskouherskem a Tureckem, a třemi knížetstvími: Hohenzollernským, Srbským a Rumunským*). Zajímavému tomu rybáři nebylo obávati se nijaké námahy po celé té plavbě, na vzdálenost přes sedm set mil. Dunajský proud dopraví ho sám až k ústí, rychlostí dobré míle za hodinu, tedy průměrem padesáti kilometrů denně. Za dva měsíce měl tedy býti u cíle cesty, ačli ovšem nebude zdržen nijakou překážkou na cestě. Proč však měl by naraziti na obtíže?

Člun Ilji Brusche byl dvanácte stop zdéli. Byla to bárka plochého dna, zšíři čtyř stop uprostřed. Vpředu byla okrouhlá budka, do níž mohlo se ukrýti dvé lidí. Uvnitř budky stálo u samých boků loďky dvé kufrů, jež obsahovaly nejnutnější šatstvo, a jež se mohly, když se zavřely, proměniti v lůžka. Vzadu stál třetí kufr, jehož bylo lze užívati za lavici a na němž stálo různé kuchyňské náčiní.

---

*) Tato dvě knížectví byla od té doby již povýšena na království, Rumunsko r. 1881 a Srbsko r. 1882.

Není třeba podotýkati, že bárka byla opatřena všemi potřebami, bez nichž se opravdový rybář neobejde. Ani Ilja Brusch nebyl by jich mohl pohřešovati, ježto podle plánu, který svěřil svým kollegům v den závodů, měl se živiti po celé této cestě výhradně výtěžkem lovu, buď že ulovené ryby bude požívati, nebo že je bude vyměňovati za peníze a jiné zboží, aby si mohl dopřáti větší rozmanitosti jídelního lístku, aniž by nějak porušil vytčený program cesty.

Za tím účelem hodlal Ilja Brusch každého večera prodávati ryby za dne nachytané, očekávaje zajisté právem, že budou míti hojně odběratelstva na obou březích, při pověsti, která předcházela jméno rybářovo.

Tak uplynul první den. Ale pozorovatel, jenž by byl nespustil s očí Ilju Brusche, byl by se dojista býval nemálo podivil neobyčejně skrovné horlivosti, jakou vítěz ze závodů Dunajské jednoty věnoval lovu, ač tento byl hlavní pohnutkou neobyčejného jeho podniku. Jakmile se domníval, že ho nikdo nepozoruje, odhazoval udici a chytal veslo a vesloval ze všech sil, vyvinuje největší rychlost plavby. Kdykoli však objevili se lidé na tom či onom břehu, nebo plula proti němu nějaká lodice, chápal se vždy hbitě zbraně svého povolání, a při své zručnosti vytáhl za nedlouho z vody krásnou rybu, což bylo provázeno potleskem diváků. Ale když zvědavci zmizeli za ohybem břehu a když člun zmizel za zatáčkou řeky, chápal se vždy zase vesla a dodával těžké své bárce rychlosti, kterouž se rychlost vody značně zvyšovala.

Měl tedy Ilja Brusch důvody k ukrácení cesty, k níž ho přece nikdo nenutil? Budiž tomu jakkoli, plul značnou rychlostí. Unášen jsa proudem prudším na počátku řeky, než dále, vesluje usilovně pokaždé, když pozoroval příležitost k tomu vhodnou, plul rychlostí osmi kilometrů za hodinu, ne-li více.

Minuv několik bezvýznamných osad, nazastavil se ani v Tuttlingen, dosti velkém to městě, ač mu někteří z jeho obdivovatelů kynuli, aby přirazil ku břehu. Ilja Brusch, odmítaje vybídnutí posunkem, nepřerušil další plavby.

Ke čtvrté hodině odpolední doplul k městečku Fridingen, vzdálenému čtyřicet osm kilometrů od východiska jeho cesty. Byl by také rád minul Fridingen jako místa předešlá, ale nadšení obecenstva toho nedovolilo. Jakmile se objevil, několik člunů,

Ilja Brusch pozdravil naposled . . . (Str. 29.)

z nichž ozývalo se nesčetné: „hoch!“ odplulo od břehu a obklopilo slavného vítěze rybářských závodů.

Teň vzdal se bez odporu. Ostatně nepotřeboval-liž kupce na ryby nalovené při plavbě? Parmy, pitruše, bělice i ješdíci třepetali se mu v síti, nehledíc ani k četným parmicím. Bylo zřejmo, že sám by všeho nesnědl. Ostatně o to nebylo starosti. Kupců bylo dosti. Jakmile člun přistal, nejméně padesát Badeňanů tlačilo se kolem něho, volajíce ho, obstupujíce ho a vzdávajíce mu poctu, jaká příslušela vítězi v závodech Dunajské jednoty.

„Sem, Bruschi!“

„Je libo sklenici dobrého piva, Bruschi?“

„Koupíme od vás ryby, Bruschi!“

„Za tuhle dám dvacet krejcarů!“

„A já za tamhletu zlatku!“

Rybář nevěděl, komu dřív odpovídati, a jeho lov vynesl mu hrst stříbrňáků. S odměnou ze závodů bude to hezká sumička, setká-li se se stejným nadšením po celé své plavbě, od pramenů řeky až k jejímu ústí.

A proč by nadšení to dále ochabovalo? Proč by nešly na příště na odbyt ryby Ilji Brusche? Nebylo-liž ctí pro každého, komu se dostalo ryby z jeho rukou? Nebude mu zajisté potřebí ani choditi prodávat zboží po domech, protože je obecenstvo rozebere hned na břehu. Tento prodej byl dojista geniálním nápadem.

Dnešního večera nejen že rozprodal hravě ryby, ale dostalo se mu i hojných pozvání do domů. Ilja Brusch, jenž si patrně přál vrátit se na svůj člun co nejdříve, nepřijal žádného, jako rovněž rozhodně odmítl sklenice dobrého vína a mázy dobrého piva, na něž ho zvali se všech stran do pobřežních hostinců. Jeho obdivovatelům nezbývalo, než zanechati všech těchto marných pokusů a rozloučiti se se svým hrdinou, s nímž si umluvili dostaveníčko nazejtří ve chvíli odjezdu.

Ale druhého dne člunu již nezastihli. Ilja Brusch odplul před svítáním, a používaje opuštěnosti břehů za časné ranní té chvíle, vesloval s největším úsilím, pluje uprostřed řeky, ve stejné vzdálenosti od obou dosti příkrých břehů. Jsa vydatně podporován prudkým proudem přibyl kolem páté hodiny ranní do Sigmarink, kde plul ve vzdálenosti několika metrů od „Dostaveníčka rybářů“. Za nějakou chvíli bezpochyby přijde některý z členů Dunajské jednoty a vyloží se z balkonu hostince, aby čekal na příjezd svého

slavného kollegy. Bude ovšem čekati nadarmo. Rybář bude již daleko, popluje-li stále týmž tempem.

Ve vzdálenosti několika kilometrů od Sigmarink minul Ilja Brusch první přítok Dunaje, nepatrný potok, jenž se do něho vlévá po levém břehu.

Používaje v těchto končinách dosti značné vzdálenosti osad od břehů, hnal Ilja Brusch po celý ten den člun co nejrychleji, lově jen tolik, kolik bylo nezbytně potřebí. Nachytav jen tolik ryb, že stačily právě k jeho osobní potřebě, stanul v noci pod širým nebem, opodál městečka Mundelkingen, jehožto obyvatelé netušili, že jest tak na blízku.

Po tomto druhém dnu plavby nastal třetí, jenž uplynul téměř stejně jako předcházející. Ilja Brusch minul rychle Mundelkingen ještě před východem slunce, a ještě záhy z rána proplul mimo velké městečko Ehingen. O čtvrté hodině přeplul Illeru, důležitý přítok po pravém břehu, a nebylo ještě ani pět hodin, když přivázal loďku na železný kruh zadělaný na nábřeží Ulmu, prvního to města království Würtemberského po hlavním městě Stuttgartě.

Příjezd slavného vítěze rybářských závodů nebyl oznámen. Čekali ho teprv až na zítří v posledních hodinách večerních. Nedostalo se mu tedy obvyklého nadšeného uvítání. Jsa tomu velice rád, že ho tu nikdo nezná, umínil si Ilja Brusch, že použije zbytku dne ke krátké prohlídce města.

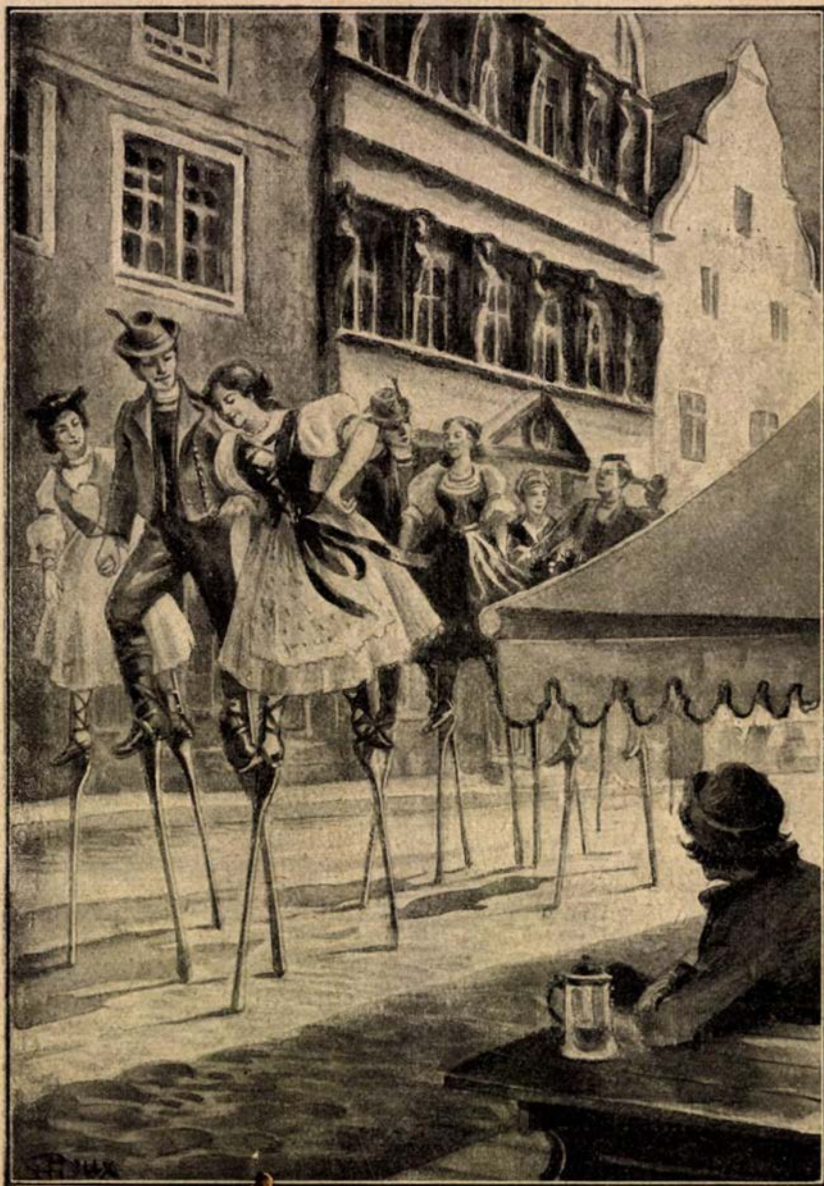
Ale nebylo by úplně správné, kdybychom řekli, že na nábřeží nebylo nikoho. Procházel se tam aspoň jeden člověk, a ten podle všeho čekal na Ilju Brusche, neboť od chvíle, kdy se bárka objevila, nespouštěl jí s očí, procházeje se po břehu. Bylo tedy pravděpodobno, že vítěz při závodech Dunajské jednoty nevyhne se obvyklé ovaci.

Ale když byla bárka uvázána, nepřiblížil se k ní muž procházející se po nábřeží, nýbrž zůstával stále opodál, chtěje patrně pozorovati, ale sám nechtěje buditi pozornosti. Byl to muž prostřední postavy, suchý, živých očí, ačkoli měl již dojista čtyřicítku za sebou, a oblečený po uherské módě. V ruce držel kožený vak.

Ilja Brusch, nevšímaje si ho, uvázal pevně člun, zavřel dvířka budky, přesvědčil se, že jsou kufry dobře uzamčeny, načež vyskočil na břeh a zamířil do první ulice, vedoucí do města.

Muž pustil se hned za ním, hodiv rychle do bárky kožený vak, jejž nesl.

Protékán jsa Dunajem jest Ulm würtemberský po levém

Posadil se Ilja Brusch do kavárny. (Str. 34.)

břehu a bavorský po pravém, ale po obou březích jest to pravé německé město.

Ilja Brusch šel starými ulicemi, vroubenými starými krámy,

do nichž kupující nevchází a kde se obchody sjednávají oknem ve výkladním obložení. Jak strašlivě to tu vrže a skřípe, když vítr zmítá těžkými železnými štíty, visícími na hácích a majícími podobu medvědů, jelenů, křížů a korun!

Ilja Brusch, došed k starému městu, procházel čtvrtí, kde řezníci, prodavači drobů a koželuzi mají své sušírny, načež chodě nazdařbůh sem tam, přišel ke kathedrále, jedné z nejsmělejších v Německu. Chtěla patrně předstihnouti kathedrálu Strassburskou. Nepodařilo se jí to, jako se nezdaří mnoho snah lidských, a věž kathedrály würtemberské přestává ve výši tří set třiceti sedmi stop.

Ilja Brusch neměl záliby v lezení, a nepřipadlo mu tedy ani na mysl, aby vystoupil na věž chrámu, odkud by byl zrak jeho mohl přehlédnouti celé město i s okolím. Kdyby tak byl učinil, byl by ho jistě následoval neznámý, jenž mu byl stále v zápětí, aniž si toho následovaný povšiml. Byl jím provázen aspoň, když vešed do kathedrály obdivoval se jejímu tabernakulu, jež cestovatel francouzský Duruy mohl přirovnati k baště s komůrkami a výstupky, a sedadla presbyteria, jež umělec XV. století ozdobil podobami slavných osobností té doby.

Takto jdouce stále za sebou minuli oba radnici, starobylou to budovu ze XIII. století, načež sešli k řece.

Než došli na nábřeží, stanul Ilja Brusch na chvíli, pozoruje společnost ubírající se po ulici na vysokých chůdách, což jest ve značné oblibě v Ulmu, ačkoli tu nejsou obyvatelé nuceni choditi takto, jako tomu posud jest v starobylém universitním městě Tubinkách, s vlhkou a rozbrázděnou půdou, ohrožující chůzi prostých chodcův.

Aby si mohl lépe prohlédnouti toto divadlo, jehožto herci a herečkami byl zástup mladíků a dívek, hošíků a děvčátek, rozplývajících se veselostí, posadil se Ilja Brusch do kavárny. Neznámý usedl k sousednímu stolu, a oba poručili si džbánek znamenitého zdejšího piva.

Za deset minut povstali a odcházeli, ale nyní v pořádku opačném, než byli přišli. Neznámý spěchal teď napřed co nejrychleji, a když Ilja Brusch, jenž šel za ním, nevěda o tom, došel k bárce, zastal ho sedícího v ní, jako by tam již dávno naň čekal.

Bylo ještě úplně světlo. Ilja Brusch spatřil již z dálky vetřelce hovícího si na zadním kufru, se žlutým koženým vakem

u nohou. Jsa tím nemálo překvapen, zrychlil krok a vskočiv na člun, řekl:

„Promiňte, pane, tuším, že jste na omylu?“

„Nikterak,“ odpověděl neznámý. „Přeji si mluviti s vámi.“

„Se mnou?“

„S vámi, s panem Iljou Bruschem.“

„Za jakým účelem?“

„Abych vám nabídl smlouvu.“

„Smlouvu!“ opětoval rybář, velice jsa překvapen.

„A to smlouvu pro vás velice výhodnou,“ potvrzoval neznámý, jenž vybídl posunkem Ilju Brusche, aby se posadil.

Nebylo to dojista v pořádku, neboť není zvykem nabízeti sedadlo tomu, u koho jsme hosty. Ale tento člověk mluvil tak rozhodně a s tak klidným sebevědomím, že Ilja Brusch nemohl odporovati. Beze slova uposlechl nesprávného toho vybídnutí.

„Jako každý, tak i já znám váš plán,“ mluvil neznámý dále, „a vím tedy, že zamýšlíte plouti po Dunaji, živě se výhradně výtěžkem svého rybolovu. Já jsem sám veliký milovník lovu, a přál bych si vřele dáti na jevo zájem o váš podnik.“

„Jakým způsobem?“

„Povím vám. Ale napřed dovolte, abych se vás něco optal. Jak asi páčíte cenu ryb nalovených po celé své cestě?“

„Co mi asi vynese rybolov?“

„Ano. Myslím ovšem ryby, jež odprodáte, nepřihlížeje k těm, jež spotřebujete pro sebe.“

„Tak asi sto zlatých.“

„Nabízím vám za ně pět set.“

„Pět set zlatých!“ opětoval Ilja Brusch s úžasem.

„Ano, pět set zlatých, hotově a předem.“

Ilja Brusch pohledl na původce tak zvláštní nabídky, a jeho pohled byl asi velice výmluvný, neboť tento odpověděl na myšlenku, které rybář nepronesl.

„Buďte bez starosti, pane Bruschi. Mám úplně zdravý rozum.“

„Jaký účel tedy sledujete?“ otázal se vítěz z rybářských závodů, nenabývaje nijak důvěry k neznámému.

„Řekl jsem vám to již,“ vysvětloval tento. „Přeji si dáti na jevo zájem o vaše hrdinné výkony a býti jich svědkem. A kromě toho hraje tu také úlohu hráčská náruživost. Ježto jsem vsadil na vaše štěstí rybářské pět set zlatých, bude mne baviti, až uvidím

každého večera summu tuto vraceti se po částkách množstvím ryb denně nalovených."

„Každého večera?" zvolal Ilja Brusch. „Což pak zamýšlíte plouti se mnou?"

„Ovšem," řekl neznámý. „Rozumí se samo sebou, že plat za tuto cestu není zahrnut v summě nabídnuté, a že vám za ni zaplatím rovněž pět set zlatých, což činí úhrnem tisíc zlatých, zaplacených také hotově a předem.

„Tisíc zlatých!" opakoval opět Ilja Brusch, jehožto úžas vzrůstal.

Nabídka byla dojista velice lákavá. Ale rybář patrně chtěl plouti sám, neboť odpověděl úsečně:

„Lituji, pane. Nepřijímám nabídky."

Na takovouto rozhodnou odpověď, pronesenou kromě toho rázným tónem, nezbývalo než vzdáti se dalších pokusů. Ale jinak soudil bezpochyby náruživý milovník rybolovu, jehož patrně odmítnutí nikterak nepřekvapovalo.

„Dovolíte mi, pane Bruschi, abych se vás optal, proč?" otázal se klidně.

„Nejsem povinen uváděti důvody. Zkrátka odmítám nabídku. Myslím, že jest to mým právem," odpověděl Ilja Brusch, jehož počala přecházeti trpělivost.

„Jest to ovšem vaším právem," uznával neznámý, nikterak se nerozčiluje. Ale já nečiním více, nežli že užívám zase svého práva, žádám-li vás, abyste mi uvedl pohnutky svého rozhodnutí. Nabídka má nebyla nikterak urážlivá, naopak, a proto mohu zajisté žádati, aby se se mnou jednalo zdvořile."

Slova tato byla pronesena způsobem, jenž neobsahoval žádné vyhrůžky, ale tón byl tak rozhodný, ba tak velitelský, že to Ilju Brusche zaráželo. Šlo-li mu o to, aby byl na loďce sám, šlo mu ještě více o to, aby se vyhnul každému nevčasnému výstupu, neboť uznal námitku neznámého, v každé příčině plně oprávněnou a řekl:

„Máte pravdu, pane. Řeknu vám tedy, že především bych si nechtěl vzíti na svědomí, abyste se zapletl do věci, jež by pro vás měla výsledek velice nepříznivý."

„To jest mou věcí."

„Ale mou také, neboť nehodlám loviti déle, než hodinu denně."

„A ostatní čas?"

„Předložte mi laskavě své průkazy!" (Str. 40.)

„Chci veslovati, abych popoháněl běh člunu.“

„Máte tedy na spěch?“

Ilja Brusch se zahryzl ve rty.

„Ať mám či nemám,“ řekl chladněji, „jest tomu tak. A tu uznáte, že přijmouti od vás za těchto podmínek pět set zlatých bylo by hotovou krádeží.“

„Teď, když to vím, nikoli,“ namítl neznámý, nepozbývaje ani dost málo svého neustálého klidu.

„I když bych se nezavázal loviti každého dne více, než hodinu?“ řekl Ilja Brusch. „Toho bych si nikdy nevzal na svědomí. Chci jednati, jak mi libo. Chci býti volný.“

„Budete,“ prohlásil neznámý. „Budete si loviti, kdy vám bude libo, a nikdy jindy. To zvýší ještě zajímavost hry. Ostatně vím dobře, že jste velice obratným rybářem, a že dvě nebo tři šťastná zabrání postačí, aby mi zajistila splátku na summu zaplacenou, i domnívám se, že i takto bude sjednaný obchod pro mne výhodný. Nabízím vám tedy stále ještě pět set zlatých úhrnem za ryby, a tisíc zlatých s náhradou za plavbu.

„A já nepřijímám nabídky jako dříve.“

„Pak jsem nucen položiti vám opět otázku: Proč?“

Takováto neústupnost byla již přece jen do značné, míry nemístná. Ilja Brusch, ačkoli člověk povahy velice klidné, začal již pozbývati trpělivosti.

„Proč?“ odpověděl živěji. „Tuším, že jsem vám to již řekl. „K tomu ještě dodám, když si toho přejete, že si nepřeji, aby byl někdo v člunu se mnou. Domnívám se, že nikdo nemůže člověku míti za zlé, miluje-li samotu.“

„Ovšem,“ souhlasil neznámý, nemaje se ani dost málo k tomu, aby povstal s lavice, na níž jako by byl přikován. „Ale se mnou jako byste byl sám. Nehnu se ani a ani nehlesnu, budete-li si toho přáti.“

„A což v noci?“ namítl Ilja Brusch, jehož pojímal hněv. „Což myslíte, že se do mé kabiny vejdou dva lidé?“

„Jest v ní dosti místa, že by se tam vešli,“ odpověděl neznámý. „Ostatně tisíc zlatých vyváží vždycky trochu nepohodlí.“

„Nevím, vejdou-li se tam,“ odpověděl Ilja Brusch, stále více se popouzeje, „ale já si toho nepřeji. Nikoli, stokrát nikoli, tisíckrát nikoli. Toť, tuším, jasno.“

„Zcela jasno,“ přisvědčil neznámý.

„Tedy...?“ řekl Ilja Brusch, ukazuje rukou na nábřeží. Ale zdálo se, že neznámý nechápe tohoto pohybu, ač byl zcela srozumitelný. Vytáhl zatím dýmku z kapsy a důkladně ji nacpával. Takováto chladnokrevnost doháněla Ilju Brusche takořka k zoufalství.

„Mám vás odtud vyhodit?“ vzkřikl, jsa všecek bez sebe.

Neznámý nacpal si zatím dýmku.

„Nejednal byste dobře,“ řekl, aniž se v hlase jeho jevilo dosti málo strachu. „A to z trojího důvodu. První důvod jest ten, že by každý výstup mezi námi měl za následek zakročení policie, čímž bychom byli oba nuceni jíti na policejní komisařství, oznámiti tam svá jména a příjmení a odpovídati na nekonečné množství otázek při výslechu. Přiznávám se, že by mne to nebavilo, a jinak nepřispěla by tato afféra k ukrácení vaší cesty, jehož si patrně přejete.“

Kladl umíněný milovník rybolovu velkou váhu na tento důvod? Bylo-li tomu tak, mohl býti spokojen. Ilja Brusch, umírniv se pojednou, jevil patrnou ochotu vyslechnouti všecky důvody. Výmluvný řečník, zapaluje si dýmku, nepozoroval ostatně účinku, způsobeného jeho slovy.

Chtěl pokračovati ve svých vývodech, ale právě té chvíle vskočila do bárky třetí osoba, jíž Ilja Brusch, jsa cele zabrán hovorem, neviděl se blížiti. Příchozí měl na sobě uniformu německých četníků. „Pan Ilja Brusch?“ otázal se tento představitel státní moci.

„Ano,“ odpověděl tázaný.

„Předložte mi laskavě své průkazy!“

Vyzvání toto podobalo se kamenu, jenž z čista jasna dopadne doprostřed klidné kaluže. Ilja Brusch byl patrně zdrcen.

„Průkazy?...“ zajíkal se. „Nemám průkazů, leda obálky dopisů a stvrzenky o zaplacení nájemného z domu v Szalce, v němž obývám. Stačí vám to?“

„To nejsou průkazy,“ odpověděl četník nevrle. „Křestní list, průvodní list, dělnická knížka, to jsou průkazy! Máte u sebe něco takového?“

„Nic,“ řekl Ilja Brusch všecek nešťasten.

„To je mrzuté pro vás,“ zamumlal četník, jejž patrně velice mrzelo, že byl nucen přísně zakročiti.

„Pro mne!“ ohražoval se rybář. „Vždyť jsem poctivý člověk, buďte o tom ujištěn!“

„Nepochybuji o tom,“ prohlásil četník.

„A nemusím se nikoho báti. Ostatně jsem dobře znám. Jsem prvním vítězem při posledních rybářských závodech Dunajské jednoty v Sigmarinkách, o nichž podaly zprávy všecky noviny, a také zde dojista najdu lidi, kteří se za mne zaručí.“

„Poohlédneme se po nich, buďte ubezpečen,“ ujišťoval četník. „Prozatím nezbývá mi, než požádati vás, abyste šel se mnou na policejní komisařství, kde se zjistí vaše totožnost.“

„Na policejní komisařství!“ zvolal Ilja Brusch. „Z čeho pak jsem obviněn?“

„Z ničeho,“ vysvětloval četník. „Ale mám rozkaz. Ten rozkaz zní, abych měl bedlivý dozor nad řekou a dovedl na komisařství každého, kdo nebude míti u sebe náležitých průkazů. Jste na řece? Jste. Máte průkazy? Nemáte. Proto musíte se mnou. Po ostatním mi nic není.“

„To jest nepěkné jednání!“ ohrazoval se Ilja Brusch, jenž si div nezoufal.

„Jakáž pomoc!“ řekl klidně četník.

Muž, jenž mermomocí se chtěl účastniti plavby, a jehožto vývody byly z nenadání přerušeny, věnoval této rozmluvě tak bedlivou pozornost, že mu při tom dýmka uhasla. Nyní se mu zdálo, že nadešla vhodná chvíle, aby zakročil.

„Což kdybych se já zaručil za pana Ilju Brusche, nestačilo by to?“ otázal se.

„Přijde na to,“ řekl četník. „Kdo jste vy?“

„Zde jest můj průvodní list,“ odpověděl milovník lovu, podávaje mu rozevřený list.

Četník jej přelétl zrakem, a jeho chování se hned změnilo.

„To jest něco jiného,“ řekl.

Složil pečlivě průkaz a podal jej vlastníkovi. Potom vyskočiv na nábřeží řekl:

„Na shledanou, pánové,“ při čemž pozdravil co nejuctivěji společníka Ilji Brusche.

Tento, jsa stejně zaražen nenadálou touto příhodou, jako neočekávaným jejím rozřešením, sledoval zraky nepřítele, dávajícího se na ústup.

Zatím jeho zachránce, nabíraje nit svých vývodů tam, kde byla přetržena, pokračoval nemilosrdně:

„Druhým důvodem, pane Bruschi, jest, že řeka, z příčin, jež vám snad nejsou známy, jest bedlivě střežena, jak jste se o tom právě nyní přesvědčil. Tento dozor bude ještě přísnější, až doplujete dále, a nejpřísnější, možno-li, až poplujete Srbskem a bulharskými provinciemi císařství otomanského, končinami to velice neklidnými, kde mimo to od 1. července jest prohlášena válka. Domnívám se, že by mohlo na vaší plavbě dojíti k nejedné mrzuté příhodě, a že byste se nehněval, kdybyste v případě potřeby mohl použíti přispění poctivého občana, jenž na štěstí má trochu vlivu."

Že tento druhý důvod, jehožto pádnost byla již dříve nejlépe dokázána, nezůsťane bez účinku, mohl obratný řečník právem očekávati. Ale že by jím došel tak úplného úspěchu, přece nedoufal. Ilja Brusch, jsa úplně přesvědčen, nepřál si jiného, než ustoupiti Obtíž spočívala jen v tom, kde vzíti vhodnou záminku k obratu.

„Třetí a poslední důvod," pokračoval kandidát plavby, „jest ten, že se na vás v této příčině obracím jménem pana Mikleska, vašeho předsedy. Ježto jste postavil svůj podnik pod patronát Dunajské jednoty, jest to dojista jejím právem, bdíti nad jeho provedením, aby mohla v případě potřeby převzíti záruku za jeho správnost. Když pan Miklesko seznal můj úmysl přidružiti se k vám na této cestě, dal mi k tomu zmocnění takřka úřední. Lituji, že jsem nepředvídal vašeho nepochopitelného odporu, a že jsem odmítl doporučující list, který mi pro vás nabízel."

Ilja Brusch si oddechl. Mohl-liž najíti lepší záminku, aby mohl nyní svoliti k tomu, co dosud tak rozhodně odpíral?

„To jste měl říci hned!" zvolal. „Toť ovšem jiná; a nebylo by to hezké ode mne, abych nadále odmítal vaši nabídku."

„Přijímáte tedy?"

„Přijímám."

„Dobře!" řekl milovník rybolovu, došed konečně, po čem toužil, a vytáhl z kapsy několik bankovek. „Zde jest tisíc zlatých!"

„Chcete na ně stvrzenku?" otázal se Ilja Brusch.

„Neobtěžuje-li vás to?"

Rybář vyndal z kufru inkoust, péro a zápisník, z něhož vytrhl list, načež za dokonávajícího světla denního jal se psáti stvrzenku, kterou zároveň při psaní nahlas četl.

„Potvrzuji příjem tisíce zlatých jakožto úhrnné summy za ryby, nalovené po celé nynější mé cestě, a jakožto plat za dopravu z Ulmu k Černému moři, jež jsem hotově obdržel od pana . . “

„Od pana . . . ?“ opakoval tázavě, zdvíhaje péro do výšky.

Passažér Ilji Brusche zapaloval si zrovna dýmku

„Jägera ve Vídni, Leipzigerstrasse 45,“ odpověděl, vypustiv z úst obláček dýmu.

IV.

SERGIJ LADKO.

Z různých končin země, jež od počátku období historického byly zejména stíhány útrapami válečnými — připouštíme ovšem, že žádný kraj světa nebyl tak šťasten, aby činil výjimku v této příčině — zasluhují jih a jihovýchod evropský, aby byly uvedeny na prvním místě. Svou polohou zeměpisnou jsou vskutku tyto krajiny s částí Asie mezi Černým mořem a Indem jevištěm, na němž utkávají se soupeřící spolu národové starého světa.

Féničané, Řekové, Římané, Peršané, Hunové, Gothové, Slované, Maďaři, Turci a mnozí jiní zápolili spolu o tyto nešťastné končiny, neb aspoň o některou jejich část, nemluvíc ani o divokých hordách, které jimi jen protáhly, aby hledaly sídel v Evropě střední, nebo západní, kde volným vývojem vznikli z nich národové moderní.

Jako neblahá minulost těchto končin nebude prý o nic příznivější jejich budoucnost, lze-li věřiti četným učeným prorokům. Podle nich způsobí tu žlutá invase dříve či později krveprolití, jaká bývala za starého a středního věku. Až k tomu dojde, jižní Rus, Rumunsko, Srbsko, Bulharsko, Uhry a samo Turecko, v úžase, že jest mu souzeno hráti takovouto roli — ač-li ovšem země, jež se takto dnes jmenují, budou té doby ještě v moci synův

Osmanových — stanou se nutně přední hradbou Europy, a na jejich útraty rozhodnou se první utkání.

Zatím než nadejdou tyto katastrofy, jejichžto doba jest dojista aspoň hodně vzdálena, různí národové, kteří se během věků usadili mezi Středozemským mořem a Karpatami, jakž tak se uklidnili, a mír — oh, ten mír vždycky jen relativní mezi civilisovanými národy — neustal šířiti svou moc směrem k východu. Nepokoje, drancování a vraždy rázu endemického jsou, jak se zdá, nyní omezeny na část poloostrova Balkánského, posud ovládanou Turečkem.

Přišedše poprvé do Evropy r. 1356 a zmocnivše se Konstantinopole r. 1453, utkali se Turci s národy, kteří před nimi vtrhli do Evropy ze střední Asie, a přijavše již dávno víru křesťanskou, splývali ponenáhlu s obyvatelstvem domorodým a zařizovali se jakožto řádní národové stálých sídel. Jsouce nuceni k neustálým zápasům o život, nově vznikající tito národové hájili neustupně toho, co sami dříve vzali jiným: Slované, Maďaři, Řekové, Hrvaté i Němci byli živoucí hradbou proti turecké invasi, kterážto sice někde povolila, ale nemohla nikdy býti zcela povalena.

Turci, pronikše až ke Karpatám a Dunaji, nedovedli se udržeti v těchto hranicích, a to, co dnes jmenujeme východní otázkou, jest jen historií jejich ústupu po několik století.

Na rozdíl od národů, kteří před nimi do Evropy vtrhli a které nyní chtěli ve svůj prospěch ze zabraných zemí vypuditi, nepodařilo se nikdy těmto asijským Musulmanům dosáhnouti toho, aby národové jimi podrobení s nimi splynuli v jeden celek. Právem svých vítězství zůstali dobyvateli poroučejícími jakožto páni otrokům. Jsa ještě stižen rozdílností náboženství, nemohl míti tento způsob vlády jiných následků, než neustálé vzpoury přemožených.

A vskutku, dějiny jsou plny těchto vzpour, jež po staletých zápasech vedly r. 1875 k více méně úplné samostatnosti Řecka, Černé Hory, Rumunska a Srbska. Ostatní národové křesťanští snášeli dále jho vyznavačů víry Mahomedovy.

Jho toto za prvních měsíců r. 1875 stalo se ještě těžším a trapnějším, než dříve. Vlivem reakce musulmanské, jež tehdy plně uplatnila svůj vliv v paláci sultánově, byli křesťané císařství ottomanského přetíženi daněmi, bylo s nimi nakládáno nelidsky,

byli vražděni a trýzněni nesčíslnými způsoby. Neotáleli dlouho s odpovědí. Začátkem léta pozdvihla se opět Hercegovina. Zástupy vlastenců táhly zemí a vedeny jsouce znamenitými náčelníky, jako byl Peko Pavlovič a Ljubibratič, připravovali porážku za porážkou vojskům, jež byla proti nim vysílána.

Brzy vzmohl se požár odporu a zachvátil i Černou Horu, Bosnu a Srbsko. Nová porážka, kterou utrpěly zbraně turecké u soutěsky Dugy v lednu 1876, roznítila nadobro odvahu válečnou, a také v Bulharsku ozývala se mocná nevole. Jako vždy, začalo se tam spiknutími a tajnými shromážděními, jichžto zúčastnila se potají všecka zbraně schopná mládež země, planoucí nadšenou touhou po svržení jha.

V těchto schůzích brzy byli jmenováni náčelníci, kteří mocně působili na zástupy sobě podřízené, ti ohnivou výmluvností, oni převahou duševní či nadšeným vlastenectvím. Za krátko měl každý zástup, a nad zástupy každé město svého náčelníka.

V Ruščuku, důležitém to středisku bulharského života, ležícím na břehu dunajském, téměř právě naproti rumunskému městu Ďurděvu, bylo náčelnictví jednomyslně vzneseno na lodivoda Sergije Ladka. Lepšího výsledku volba míti nemohla.

Jsa ve věku as třiceti let, vysoké postavy, plavovlasý jako Slovan ze severu, síly herkulské, neobyčejně čilý a těla otužilého v nejvyšší míře k práci a strádání, vynikal Sergij Ladko všemi tělesnými vlastnostmi, jichž potřebuje náčelník. Kromě toho však oplýval i vlastnostmi duševními, jež činí vůdce vůdcem: ráznosti v odhodlání, opatrností v provádění a vášnivou láskou k rodnému kraji.

Sergij Ladko byl rodem z Ruščuku, kde se věnoval svému povolání dunajského lodivoda, a neopustil nikdy rodného města, leč když měl vésti buď k Vídni nebo ještě dále, buď k Černému moři bárky a obchodní lodice, jež spoléhaly na jeho důkladnou znalost veletoku. Ve volných chvílích mezi těmito plavbami polo říčními, polo mořskými věnoval se lovu ryb, a při neobyčejném svém nadání dosáhl úžasné obratnosti v tomto umění, jehožto výtěžek s příjmy lodivodskými zjednával mu velice slušné zaopatření.

Protože byl nucen tímto dvojím svým povoláním ztráviti na řece čtyři pětiny svého života, stala se voda pomalu jeho živlem. Přeplouti Dunaj, široký u Ruščuku jako úžina mořská, bylo mu

hračkou, a nikdo již ani nepamatoval, kolika tonoucími lidem tento zázračný plavec zachránil život.

Tímto vším stal se již dávno před hnutím protitureckým Sergij Ladko populárním v Ruščuku. Měl tu nesčetné přátele, že mnohých ani neznal. Ba skoro bylo by lze říci, že těmito přáteli bylo všecko obyvatelstvo města, kdyby nebylo bývalo Ivana Strigy.

Tento Ivan Striga byl také synem svého kraje, jako Sergij Ladko, jehožto byl pravou protivou.

Po stránce tělesné nebylo mezi nimi naprosto žádné podobnosti, a přece průvodní list, jenž přestává na povšechných označeních, byl by užil týchž výrazů při popisu obou.

Zrovna tak jako Ladko byl i Striga veliké postavy, širokých plecí, silný, plavých vlasů i vousů. Také on měl modré oči. Ale podobnost omezovala se jen na tyto povšechné rysy. V té míře, v jaké ušlechtilé rysy jednoho jevily srdečnost a upřímnost, drsné tahy druhého svědčily o potměšilosti a chladné ukrutnosti.

Po stránce duševní se nepodobnost jejich ještě více stupňovala. Kdežto Ladkův život byl každému otevřenou knihou, nemohl nikdo říci, jakými prostředky opatřuje si Striga peníze, jež rozhazoval plnýma rukama. Nemajíce o tom jistoty, pouštěli tu lidé obrazotvornosti volnou uzdu. Říkalo se, že Striga, zrádce své země a svého národa, propůjčuje se tureckým utlačovatelům za placeného špehouna, říkalo se, že s tímto špehounským zaměstnáním spojuje, kdykoli se mu udá příležitost, řemeslo podloudnické, a že všeliké zboží jeho přičiněním přepravuje se s břehu rumunského na bulharský nebo naopak, aniž se z něho platí clo; ba lidé říkali také, vážně potřásajíce hlavou, že to všecko ještě není nic, a že Striga má největší část příjmů ze sprostých loupeží a banditských kousků, a také se říkalo... Bůh ví, co se ještě říkalo! Tolik jest jisto, že nikdo nevěděl nic určitého o činech a spádech tohoto podezřelého člověka, jenž, srovnávaly-li se nepříznivé pověsti o něm kolující mezi lidem se skutečností, vynikal každým způsobem aspoň takovou obratností, že se nedal v ničem přistihnouti.

Ostatně tyto pověsti jenom jeden druhému svěřoval tajně Nikdo by se byl neodvážil pronésti veřejně slovo proti člověku, jehožto surovosti a násilnosti se každý strachoval. Striga mohl tedy směle dělati, jako by nevěděl nic, co o něm lidé soudí, mohl

přičítati sympatie, kteréž mu mnozí projevovali, na účet obecného obdivu, mohl po libosti choditi po městě, ve společnosti lidí pověsti velice nevalné a tropiti pohoršení nejhoršími neplechami.

Zdálo se, že mezi takovýmto člověkem a mezi Ladkem, jenž vedl zcela jiný život, nemohou se navázati vůbec žádné styky, a také opravdu dlouho jeden o druhém nevěděl ničeho, vyjímajíc to, co od lidí slyšeli. Logicky vzato, bylo by tomu tak mělo býti stále. Ale osud nedbá toho, co zveme logikou, a v jeho knize bylo psáno, že oba ti muži octnou se tváří v tvář jakožto nesmiřitelní protivníci.

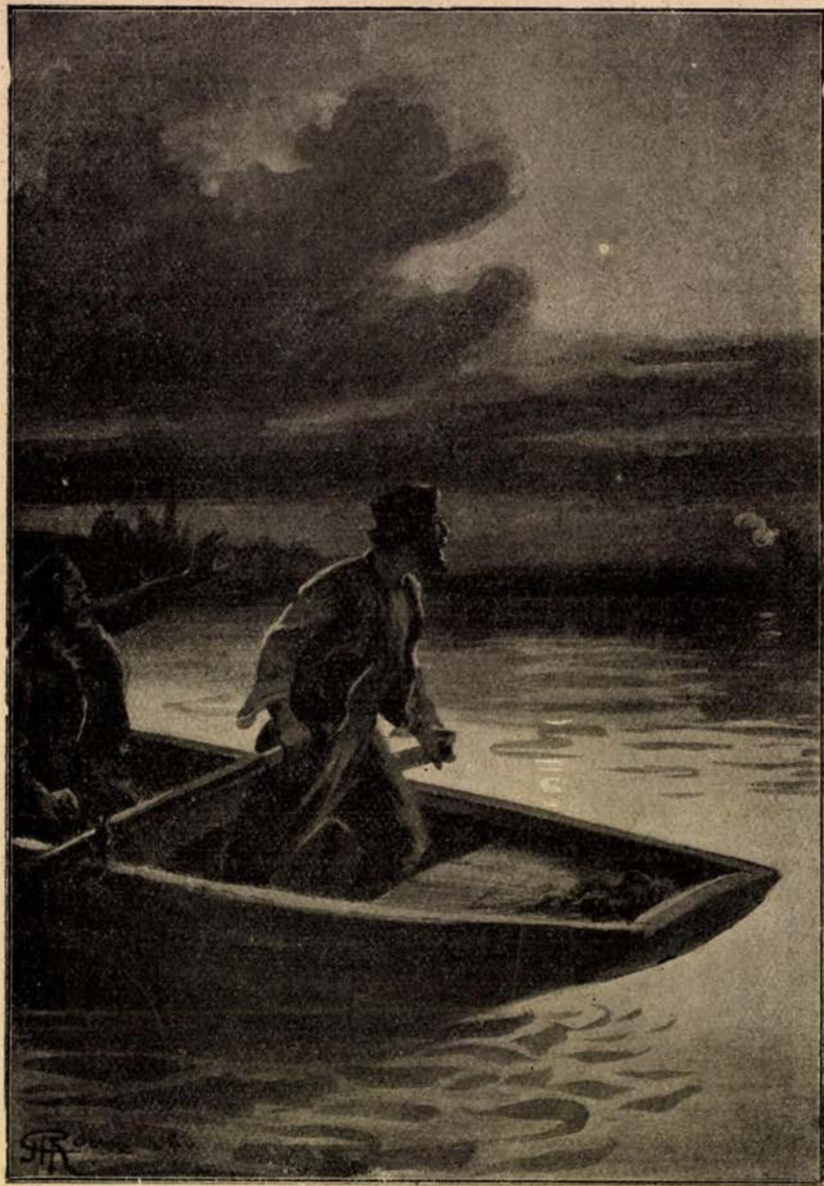
Nataša Gregorevičová, známá pro svou krásu po celém městě, byla právě ve dvacáté vesně života. Nejprve s matkou, později pak sama bydlila v sousedství Ladka, kterého takto poznala již za útlého dětství. Již dávno neměla její rodina mužské opory. Patnácte let před dobou, kdy se začíná toto vypravování, zahynul otec zavražděn jsa Turky, a při vzpomínce na ohavný ten zločin zachvívala se stále ještě srdce vlastenců potlačených, ale nikoli zotročilých. Vdova, jsouc pak odkázána sama na sebe, dala se odhodlaně do práce. Znajíc se ve výrobě krajek a v umělém vyšívání, čehož u Slovanů nejprostší venkovanka užívá za ozdobu svého skromného oděvu, dovedla tak uhájiti slušně živobytí své i dceřino.

Ale pohnuté doby jsou nepříznivé zejména chudině, a krajkářka byla by často trpěla nouzi za neustálých bouřlivých dob Bulharska, kdyby jí byl Ladko šetrně nepřispíval. Ponenáhlu vyvinula se důvěrná známost mezi mladíkem a oběma ženami, jež mu za volných chvílí poskytovaly ve své domácnosti klidného pobytu. Často zaklepal u večer na jejich dvéře a poseděl si s nimi dlouho do noci u klokotajícího samovaru. Jindy zase, v odměnu za přátelské jejich pohostinství, zval je on na procházku nebo na lov ryb v Dunaji.

Když paní Gregorevičová, upracovaná a ustaraná, odešla na věčnost za manželem, ochrana Ladkova platila opuštěné sirotě. Ba ochrana tato byla nyní ještě horlivější, a zásluhou jeho šlechetnosti netrpěla dívka nikterak bidu smrtí ubohé matky, jež dala dítěti dvakrát život.

Takto ponenáhlu, aniž toho sami pozorovali, vzklíčila láska v srdcích obou mladých lidí. Teprve Striga způsobil, že přišli k tomuto poznání.

Tento, spatřiv dívku, která byla nazývána vůbec kráskou ruščuckou, zamiloval se do ní rázem a tak vášnivě, jak vůbec bylo zvykem nezkrotné jeho povahy. Jsa uvyklý, že vše se pod-

Nebyli ještě vzdáleni . . ., když se rozlehla střelná rána (Str. 51.)

dávalo jeho vrtochům, předstoupil zkrátka před dívku a bez okolků požádal ji za ruku. Poprvé v životě narazil na odpor nepřekonatelný. Nataša, nedbajíc toho, že uvalí na sebe hněv člověka

tak nebezpečného, prohlásila, že nikdy nesvolí k tomuto sňatku. Nadarmo opětoval Striga svůj útok. Vše, čeho dosáhl při třetím pokusu bylo, že mu bylo zkrátka a dobře ukázáno, kde nechal tesař díru.

Tu neznala zuřivost jeho mezí. Popouštěje uzdu divoké své povaze, láteřil tak, že Nataša se zhrozila. V této úzkosti svěřila se se svými obavami Sergiji Ladkovi, v němž zpráva tato vzbudila hněv podobný tomu, který ji dříve tak poděsil. Nechtě ničeho slyšeti, láteřil neobyčejně prudkými výrazy na člověka, jenž se opovážil pozdvihnouti zraky k ní.

Ladko se však posléze uklidnil. Pak následovala vyznání, dosti sice nejasná, jejichžto výsledek však byl jasný. Za hodinu po té Sergij a Nataša, jimž zářilo nebe v očích a štěstí v srdcích. oslavili své zasnoubení prvním políbením.

Když se o tom Striga dověděl, rozzuřil se strašlivě. Směle vešel do domácnosti Gregorevičových, s hrozbami a proklínáním na rtech. Ale vystrčen jsa ze dveří železnou rukou, poznal, že v domácnosti té jest nyní muž, který jest jejím obráncem.

Byl přemožen! Podlehl někomu, on, Striga, jenž se honosil silou athletickou!... Takovéhoto pokoření nesnesl, i umínil si pomstíti se. Jednoho večera, když Ladko vystupoval na břeh řeky, čekal naň s několika dobrodruhy sobě rovnými. Tentokráte nešlo jen o rvačku, nýbrž o úkladnou vraždu. Útočníci mávali noži nad hlavami.

Tento nový útok nevydařil se právě tak, jako předešlý. Jsa ozbrojen veslem, jímž se oháněl jako kyjem, zahnal lodivod útočníky na útěk, a Striga, když přišlo do tuhého, vzal také nohy na ramena.

Dostav takto na pamětnou, neodvážil se ničema opětovati zločinného pokusu. Začátkem roku 1875 Sergij Ladko pojal za manželku Natašu Gregorevičovu, a od té doby zavládla láska a spokojenost v domácnosti lodivodově.

Za těchto líbánek, jejichžto půvaby potrvaly přes rok, nadešly události bulharské za prvních měsíců roku 1876. Jakkoli byla veliká láska, již Sergij choval k ženě, nezapomínal při tom na lásku, jíž byl povinen otčině. Neváhaje přidal se k těm, kdož se sjednotili a smlouvali, hledajíce prostředků, jimiž by zjednali úlevy strastem své vlasti.

Především bylo zapotřebí opatřiti si zbraně. Četní mladí lidé odešli do ciziny za tímto účelem, překročili řeku, rozešli se po

Rumunsku a až do Ruska. Mezi těmito byl Sergij Ladko. Srdce maje rozerváno bolestí, ale odhodlán konati povinnost, jež ho volala, odcházel daleko od té, jež ho zbožňovala a jež tu měla zůstati vydána v šanc nebezpečenstvím, která za dob revolucí ohrožují ženu náčelníka vzbouřenců.

Té chvíle vzpomněl si na Strigu, a myšlenka ta zvýšila jeho nepokoj. Nepoužije-li bandita nepřítomnosti šťastného soupeře, aby mu zasadil ránu v tom, co mu bylo nejdražší? Bylo to opravdu možno. Ale Sergij Ladko překonal oprávněnou tuto obavu. Ostatně zdálo se, že Striga opustil již před několika měsíci zemi a že nepomýšlí na návrat.

Podle toho, co se vůbec vyprávělo, přenesl hlavní dějiště své činnosti dále na sever. Pověstí o tom bylo hojně, ale všecky byly nesouvislé a odporovaly si. Hlas lidu přikládal mu šmahem všecky zločiny, aniž kdo jaký zjistil.

Ostatně zdál se aspoň odchod Strigův věcí zcela jistou, a na tom především Ladkovi záleželo.

Štěstí přálo jeho odvaze. Po dobu jeho nepřítomnosti nebyla bezpečnost Natašina ničím ohrožena.

Sotva že se vrátil, bylo mu odejíti znova z domova, a výprava tato měla potrvati déle než první. Dosavadním způsobem podařilo se jim opatřiti si zbraně jen v množství velice nedostatečném. Doprava jich z Ruska dála se Uhry a Rumunskem, tedy zeměmi, kde tehdy bylo velmi málo železnic. Vlastenci bulharští doufali, že dojdou mnohem snáze kýženého cíle, jestliže některý z nich odebéře se do Budapešti a tam soustředí zásilky zbraní přivezených drahou, aby se mohly nakládati na lodice, jež by je pak rychle po Dunaji dopravily na místo určení.

Ladko, pověřen jsa tímto čestným úkolem, vydal se na cestu ještě téhož dne večer. Provázen jsa krajanem, jenž měl připlouti s člunem nazpět k bulharskému břehu, přeplul řeku, aby se dostal co nejrychleji Rumunskem do hlavního města uherského. Té chvíle událo se něco, co zaujalo velice mysl vyslance spiklenců.

On a jeho společník nebyli ještě vzdáleni ani padesát metrů od břehu, když se rozlehla střelná rána. Kule byla mířena na ně, o tom nebylo pochybnosti, neboť jim zasvištěla těsně kolem uší, a lodivod pochyboval o tom pramálo, neboť se mu zdálo, že v šeru soumraku poznal v tom, jenž vystřelil, Strigu. Byl tedy již zase v Ruščuku?

Smrtelná úzkost, kterou ho myšlenka tato naplňovala, nezvrátila ani dost málo odhodlání Ladkova. Zasvětil vlasti především svůj život. Bude-li třeba, přinese jí v obět i více: své štěstí, tisíckrát drahocennější. Při výstřelu klesl na dno loďky. Ale byla to jen válečná lest, aby se vyhnul opětnému útoku, a výstřel ozýval se ještě ozvěnou po krajině, když jeho ruka, svírajíc mocněji veslo, hnala člun k rumunskému městu Ďurděvu, jehožto světla počínala již pronikati tmou kolem se rozhošťující.

Došed cíle, věnoval se Ladko horlivě svému úkolu.

Vešel ve styk s emissary carské vlády, z nichž jedni zdržovali se na hranici ruské, druzí byli usazeni na zapřenou v Budapešti a ve Vídni. Několik lodic s nákladem zbraní a nábojův odplulo po proudu dunajském.

Od Nataši dostával časté zprávy dopisy, zasílanými pod nepravým jménem, jež si tu dal, a donášenými na území rumunské za noční tmy. S počátku byly tyto zprávy radostné, ale brzy počaly ho značně znepokojovati. Ne snad, že by Nataša byla se někdy zmínila o Strigovi. Zdálo se, že ani nevěděla o návratu jeho do Bulharska, a Ladko domníval se již, že obavy jeho v této příčině byly bezdůvodny. Naproti tomu však bylo jisto, že Ladko byl udán tureckým úřadům, neboť policie vrazila do jeho příbytku a vykonala tam domovní prohlídku, jež však zůstala bez výsledku. Nesměl se tedy ukvapiti s návratem do Bulharska, jenž by býval čirou sebevraždou. Jeho poslání bylo známo, čekali naň dnem i nocí, a proto nemohl se objeviti v městě, aby nebyl býval při prvním kroku zatčen. A ježto zatčení a poprava jest u Turků jedno a totéž, nezbývalo Ladkovi, než zůstati v cizině až do chvíle, kdy bude vzpoura veřejně prohlášena, nechtěl-li uvaliti nejhorší neštěstí na sebe i na svou ženu, které dosud nebylo učiněno ani nejmenšího příkoří.

Chvíle ta nadešla brzy. Bulharsko vzbouřilo se v květnu, mnohem dříve, než by si byl přál lodivod, jenž si od této ukvapenosti nesliboval mnoho dobrého.

Ať o tom soudil cokoliv, musil pospíšiti na pomoc vlasti. Dojel vlakem do Zomboru, posledního města uherského, nedaleko Dunaje, kam vedla tehdy dráha. Tam hodlal vstoupiti na člun, jejž postačilo pustiti jen po proudu.

Zprávy, jež ho zastihly v Zomboru, přiměly ho, aby ustal v další cestě. Jeho obavy byly až příliš odůvodněny. Revoluce

bulharská byla potlačena v zárodku. Turecko již soustřeďovalo četná vojska v rozsáhlém trojúhelníku, jehožto vrcholy byly Ruščuk, Vidin a Srědec, a železná jeho ruka doléhala nyní ještě větší tíhou na nešťastné ty kraje.

Ladko nemohl jinak, než vrátiti se a vyčkávati příznivějších dob v městečku, kde se usadil.

Dopis Natašin, který ho tam brzy došel, potvrdil mu, že jinak jednati nemůže. Jeho domov byl střežen více, než kdy jindy, takže Nataša musila se pokládati za zajatkyni; hlídali ji více, než dříve, a jí nezbývalo v zájmu obecném, než varovati se bedlivě každého nerozumného jednání.

Ladko byl nešťasten v této nucené nečinnosti, kdy zásilky zbraní byly násilně zastaveny po potlačení vzpoury a po soustředění tureckých vojsk po březích řeky. Ale toto vyčkávání, již samo sebou trapné, stalo se mu naprosto nesnesitelným, když ke konci měsíce června nedocházela ho žádná zpráva od drahé Nataši.

Nevěděl, co o tom souditi, a nepokoj jeho změnil se v trýzeň tím strašlivější, čím více čas ubíhal. Mohl se opravdu obávati nejhoršího. Dne 1. července prohlásilo Srbsko sultánovi válku, a od té doby táhlo krajinami podunajskými vojsko za vojskem, zanechávajíc po sobě stopy nejhorších ukrutností. Stala se snad Nataša obětí těchto zmatků, či byla snad uvězněna tureckými úřady, buď jakožto rukojmí, nebo jakožto domnělá spoluvinnice manželova?

Když uplynul takto měsíc beze všech zpráv, nesnesl toho déle i odhodlal se čeliti všemu nebezpečenství, aby se mohl vrátiti do Bulharska, a poznati, co se vlastně děje.

Ale v zájmu Natašině bylo, aby si počínal opatrně. Vydati se hloupě v ruce tureckých stráží nebylo by bývalo k ničemu. Jeho návrat byl by měl význam, jen kdyby se byl mohl dostati do Ruščuku a tam se volně pohybovati, přes to, že bylo naň vážné podezření. Pak by již zařídil své jednání co nejlépe, podle okolností V nejhorším případě, kdyby byl musil na rychlo zase prchati ke hranicím, byl by tak šťasten, že by přivinul ženu na srdce.

Sergij Ladko zabýval se po několik dní řešením tohoto problému. Konečně se domníval, že se mu podařilo jej rozřešiti, a, nesvěřuje se nikomu, přikročil ihned k provádění svého plánu.

Zdaří-liž se mu ten plán? Budoucnost to ukáže. Každým způsobem bylo potřebí pokusiti se o to, a proto ráno 28. července

nejbližší sousedé lodivodovi, z nichž nikdo neznal jeho pravého jména, našli uzavřen domek, v němž Ladko již několik měsíců trávil o samotě

Jaký byl plán Ladkův, jakým nebezpečím vydával se v šanc, snaže se jej provésti, kterak události v Bulharsku a zejména v Ruščuku souvisí s rybářskými závody v Sigmarinkách, toho se doví čtenář v dalších kapitolách této historie, která nikterak není smyšlena a jejížto hlavní osobnosti žijí posud za našich dnů na březích dunajských.

V.

KARL DRAGOCH.

Jakmile měl stvrzenku v kapse, jal se pan Jäger na lodici zařizovati. Vyptav se, kde bude jeho lože, zmizel s vakem v kabině. Za deset minut vyšel, všecek jsa vyměněn od hlavy až do paty. Jsa ustrojen jako dokonalý rybář — v hrubé vlněné bluze, s těžkými botami na nohou a s vydrovkou na hlavě — zdál se obrazem Ilji Brusche.

Pan Jäger byl poněkud překvapen, zjistiv, že jeho hostitel použil krátké jeho nepřítomnosti a opustil bárku. Ale, zachovávaje přesně úmluvu, nedovolil si ani nejmenší otázky, když se tento po půlhodině vrátil. Dověděl se bez ptaní, že Ilja Brusch uznal za dobré poslati několik dopisů do novin, aby jim oznámil svůj příchod do Neustadtu pozejtří večer a do Řezna o den později. Nyní, kdy šlo také o zájmy páně Jägerovy, záleželo vskutku na tom, aby nepřistávali k prázdnému nábřeží, jako se stalo v Ulmu. Ilja Brusch vyslovil též politování, že mu nebude lze zastaviti se v městech, jimiž poplují před Neustadtem, zejména v Neuburgu a Ingolstadtě, místech to dosti znamenitých. Zastávky tyto, bohužel, nekryjí se s jeho plánem plavby, a proto jest nucen upustiti od nich.

Pan Jäger měl patrně velikou radost z reklamy, jež mu byla činěna, a nedával nikterak na jevo rozmrzelost z toho, že se

nemohou zastaviti v Neuburgu a Ingolstadtě. Naopak přisvědčil svému hostiteli a ujistil ho opětně, že nikterak nemíní omezovati jeho svobodu podle toho, co bylo mezi nimi sjednáno.

Oba společníci povečeřeli pak, sedíce obkročmo na jedné z lávek, tvářemi proti sobě. Ba pan Jäger na uvítanou obohatil jídelní lístek výtečnou šunkou, kterou vytáhl ze svého nevyčerpatelného vaku, a tento výrobek města Mohuče došel vděčného ocenění Iljou Bruschem, jenž začínal uznávati dobré stránky své nové společnosti.

Noc uplynula bez jakékoli příhody. Před východem slunce odvázal Ilja Brusch loďku co nejtišeji, aby nerušil tvrdého spánku, v nějž byl pohřížen vlídný jeho společník.

V Ulmu, kde opouští království Würtemberské a teče na půdu bavorskou, jest Dunaj ještě nevelikou říčkou. Nepřijalť zde dosud velikých přítoků, kterými později tok jeho velice mohutní, a nic tu neukazuje na to, že za nedlouho vzroste v jednu z nejdůležitějších řek evropských.

Proud, již dosti mocný, měl rychlost asi míle za hodinu. Bárky všech rozměrů, mezi nimi i několik těžkých ponorných lodic, pluly po něm, pomáhajíce si občas širokou plachtou, kterou zdouval severozápadní vítr. Ukazovalo na hezké počasí.

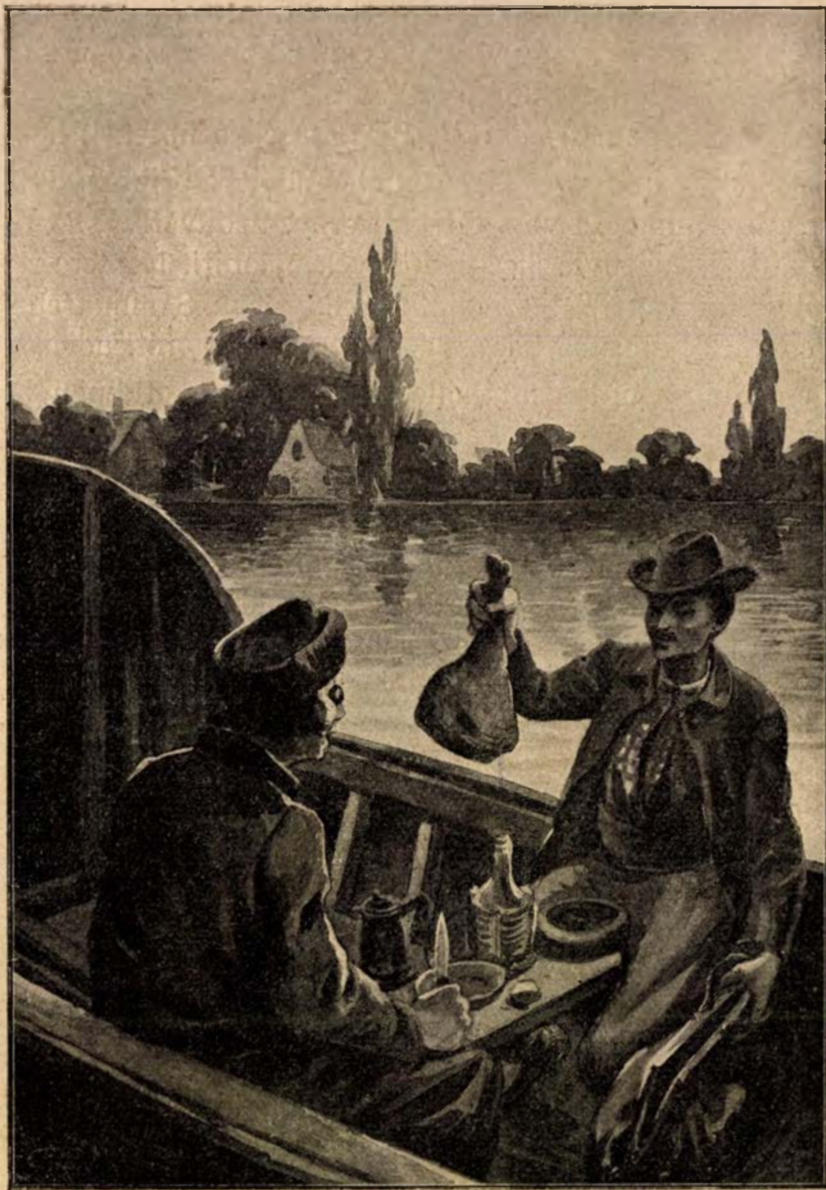
Jakmile se octl v proudu, Ilja Brusch chopil se vesla a hnal o překot běh loďky. Ještě po několika hodinách zastal ho pan Jäger usilovně veslujícího, a tak bylo tomu až do večera, vyjímajíc chvíli snídaně, za kteréž nebyla plavba přerušena. Pasažér o tom ani nemukl, a divil-li se tak neobyčejnému spěchu, nechával si svůj údiv pro sebe.

Po celý ten den se mnoho nemluvilo. Ilja Brusch vesloval neúnavně. Pan Jäger zatím pozoroval s bedlivostí, jež by byla překvapovala jeho hostitele, kdyby nebyl býval tak zaujat svými myšlenkami, lodi, jež pluly po Dunaji, ač nepátral-li zrak jeho po obou březích řeky. Tyto břehy byly značně spádné. Levého břehu, jenž byl na polo pod vodou, nebylo lze ani dosti přesně rozeznati, kdežto po pravém, jenž byl uměle zvýšen na zřízení železniční trati, jezdily vlaky a supaly lokomotivy, mísíce svůj kouř s dýmem parníků, jejichžto kola otáčela se ve vodě s velikým hlukem.

V Offingen, kamž odpoledne dojeli, zahýbala se železniční trať k jihu, oddalujíc se tu nadobro od řeky, a pravý břeh měnil

se také v rozsáhlé bažiny, jimž nebylo viděti konce, když zastavili se večer v Dillingen, aby tu přenocovali.

Nazejtří, po plavbě právě tak rychlé jako předešlého dne,

Obohatil jídelní lístek výtečnou šunkou . . . (Str. 56.)

zakotvili na pustém místě ve vzdálenosti několika kilometrů nad Neuburgem, a když dne 15. srpna vzcházela ranní zoře, byla již loďka znova v proudu.

Na večer toho dne oznámil Ilja Brusch svůj příchod do Neustadtu. Bylo by to bývalo hanbou, předstoupiti před lidi s prázdnýma rukama. Podmínky povětrnostní byly příznivé a denní cesta kratší, než byly předešlé, a proto Ilja Brusch se odhodlal k lovu ryb.

Již za prvních hodin toho dne prohlížel pečlivě všecko náčiní. Jeho společník, sedě v zadu bárky, zajímal se o tyto přípravy, jak se sluší na řádného milovníka lovu.

Třeba že byl zaměstnán, byl Ilja Brusch ochoten k hovoru.

„Dnes, jak vidíte, pane Jäger, hodlám loviti a přípravy k tomu jsou trochu zdlouhavé. Ryba jest tvor velice nedůvěřivý, a tu není nikdy opatrnosti nazbyt, chce-li ji člověk polapiti. Některé z nich jsou neobyčejně bystré, mezi nimi zejména lín. S ním třeba závoditi ve lsti, a hubu má tak tvrdou, že může zlomiti udici."

„Ale na línu není tuším mnoho vzácného," podotkl pan Jäger.

„Není, neboť se zdržuje rád v bahnitých vodách, čímž maso jeho nabývá nepříjemné příchuti."

„A což štika?"

„Štika jest znamenitá," prohlašoval Ilja Brusch, „váží-li nejméně pět nebo šest liber; malé štiky jsou samá kost. Ale žádným způsobem nelze řaditi štiku mezi ryby bystré a lstivé."

„Opravdu, pane Bruschi? Tedy sladkovodní žraloci, jak se štikám říká..."

„Jsou tak hloupí, jako žraloci slané vody, pane Jägere. Učinění hňupi, kteří v této příčině nijak nezadají okounu neb úhoři! Jejich lov jest lovci na prospěch, nikdy však ke cti... Jsou to, jak napsal jistý duchaplný znalec, ryby, „které se chytají" a „kterých rybář nechytá."

Pan Jäger nemohl jinak, než obdivovati se stejně přesvědčivým vývodům Ilji Brusche, jako svědomité bedlivosti, s jakou chystal náčiní k lovu.

Především vzal lehkou a ohebnou hůl, která se ohnula od jednoho konce ke druhému, a když se opět vymrštila, byla rovná jako dříve. Tato hůl skládala se ze dvou částí, z jedné široké na spodu čtyři centimetry, kteréžto šířky stále ubývalo, takže měřila sotva centimetr tam, kde se začínala druhá, jež byla z jemného, ale pevného dřeva. Byl to lískový prut zdéli čtyř metrů, takže rybář mohl, zůstávaje na břehu, loviti ryby na dně řeky, jako pitruši a červenou plotici.

Ilja Brusch, ukazuje panu Jägerovi háčky, jež upevnil na konci sedule, řekl:

„Pohleďte, pane Jägre, to jsou háčky „jedenáctky“, velice tenoučké. Nejlepší návnada na plotici jest vařené obilí, jen na jedné straně puklé a dobře rozmělněné... Tak, již jest všecko připraveno, a nezbývá, než zkusiti štěstí.“

Zatím, co se pan Jäger opíral o budku, usedl rybář na lávku, a položil sak vedle sebe, načež byla vržena udice po chvíli houpání, jemuž nebylo lze upříti jistého půvabu. Háčky zmizely ve žlutavé vodě, a olověné zatížení dodávalo jim svislého směru, což jest výhodnější, podle mínění všech rybářů. Nad nimi vznášel se nad vodou splávek z labutího peří, jež nepropouští vodu a hodí se proto k tomuto účelu znamenitě.

Rozumí se samo sebou, že od té chvíle zavládlo hrobové ticho na lodici. Hovor zaplaší snadno ryby, a ostatně opravdový rybář má jiné věci na starosti, než klábosení. Musí dávati velice dobrý pozor na pohyby splávku a nesmí promeškati příhodnou chvíli, kde třeba „zaseknouti“ kořist.

Tohoto jitra mohl býti Ilja Brusch spokojen. Nejen že nalovil asi dvacet plotic, ale též dvanáct jelcův a několik ouklejí. Byl-li pan Jäger opravdu tak náruživým milovníkem rybolovu, jak o sobě říkal, mohl se jen obdivovati zručnosti a přesnosti, s jakou jeho hostitel strhával tyto ryby, tak, jak jest toho potřebí. Jakmile cítil, že ryba „bere“, netahal ji hned nahoru, nechal ji zmítati se na dně a vysíliti se marným úsilím vyprostiti se z háčku, dávaje na jevo neochvějnou chladnokrevnost, jaká jest jednou z předních vlastností rybáře, jenž toho jména zasluhuje.

Lov byl ukončen okolo jedenácté hodiny. Jest-li krásně, ryba nebere v těch hodinách, kdy slunce, došedši vrcholu, ozařuje hladinu vodní. Ostatně kořist byla hojná. Ba Ilja Brusch se bál, že to bude mnoho vzhledem k tomu, že Neustadt, kde se bárka k páté hodině zastavila, jest městem celkem dosti nepatrným.

Mýlil se však. Dvacet pět nebo třicet lidí již naň čekalo a pozdravilo ho hlučným jásotem, jakmile loďka přistala u břehu. Brzy nevěděl, komu dříve odpovídati, a za chvíli byly ryby vyměněny za dvacet sedm zlatých, jež Ilja Brusch odevzdal ihned panu Jägerovi, jakožto první dividendu.

Tento, věda dobře, že nemá práva na obdiv zástupu, ukryl se zatím skromně pod budkou, kamž za ním přišel Ilja Brusch,

jakmile se zbavil svých nadšených obdivovatelův. A vskutku, bylo záhodno nemařiti času a jíti spat, protože měla býti noc neobyčejně krátká. Přeje si doraziti záhy do Řezna, kamž měl ještě skoro sedmdesát kilometrů, umínil si Ilja Brusch, že se vydá na další cestu již o jedné hodině po půlnoci, takže bude moci během následujícího dne naloviti ryb, jakkoli má před sebou hodný kus cesty.

Dopoledne nachytal Ilja Brusch asi třicet liber ryb, takže zvědavci, kteří se tísnili na nábřeží řezenském, nelitovali, že sem přišli. Obecné nadšení vůčihledě vzrůstalo. Pod širým nebem byla uspořádána hotová dražba mezi milovníky ryb, a třicet liber jich nevyneslo méně než čtyřicet jeden zlatý vítězi v závodech Dunajské jednoty.

Ten byl by se nikdy nenadál takovéhoto úspěchu, a pomalu se mu zdálo, že pan Jäger konec konců přece jen dobře pochodí. Ale ať tomu bude jakkoli, čtyřicet a jeden zlatý musil ihned odevzdati jejich zákonnému vlastníku; ale Ilja Brusch nemohl dostáti této povinnosti. Pan Jäger totiž vystoupil zatím potají z bárky, oznámiv svému společníku několika řádky, položenými tak, aby je najisto viděl, aby naň k večeři nečekal, že se vrátí až pozdě večer.

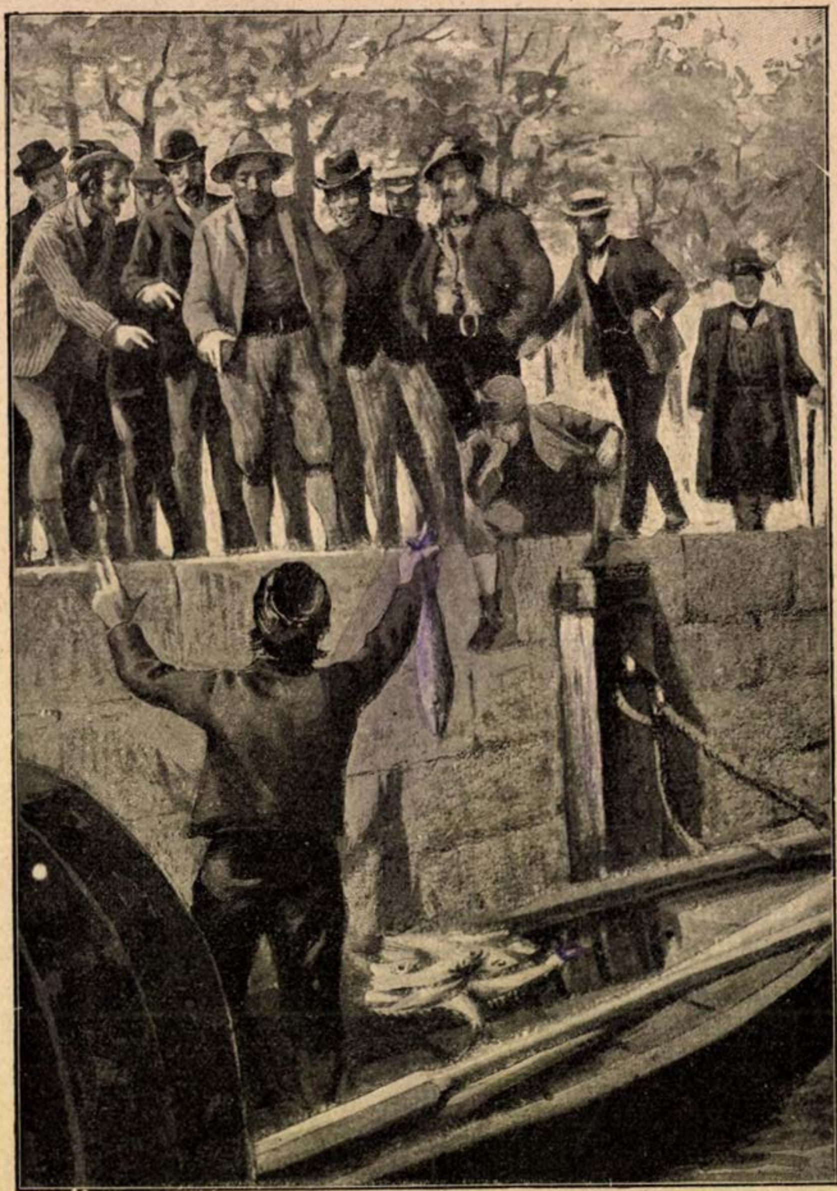
Ilja Brusch shledával zcela přirozeným, že pan Jäger chtěl použíti této příležitosti k návštěvě města, jež bylo po padesát let sídlem císařského sněmu. Snad by byl býval méně spokojen a více překvapen, kdyby byl býval věděl, čím se nyní zabývá jeho passažér, a kdo to vlastně jest.

„Pan Jäger ve Vídni, Leipzigerstrasse 45," napsal ochotně Ilja Brusch, jak mu to příchozí diktoval. Ale tento by se byl octl v nemalých rozpacích, kdyby rybář byl projevil více zvědavosti, a kdyby byl o své újmě zahájil tak ostrý výslech, jaký jemu samotnému bylo podstoupiti, a kdyby, po příkladě nediskretního četníka byl vyzval pana Jägera, aby mu předložil své průkazy.

Ilja Brusch nepoužil této opatrnosti, ačkoli její oprávněnost byla mu dokázána, a toto opominutí mělo míti proň hrozné následky.

Jaké jméno četl četník německý na průkaze, který mu předložil pan Jäger, neví nikdo; ale, bylo-li to jméno skutečného vlastníka průkazu, nemohl čísti jiného jména, než Karl Dragoch.

Náruživý milovník rybolovu a náčelník dunajské policie byli opravdu jednou a toutéž osobou. Umíniv si, že vstoupí stůj co stůj do lodice Ilji Brusche, předvídal Karl Dragoch možnost nepře-

Pod širým nebem byla uspořádána hotová dražba . . . (Str. 60.)

konatelného odporu, a proto učinil v tomto směru náležitá opatření. Zakročení četníkovo bylo nastrojeno, a všecko bylo sehráno tak, jako na divadle.

Z výsledku bylo patrno, že Karl Dragoch spekuloval správně, neboť Ilja Brusch byl nyní rád, že bude míti s sebou v nebezpečenstvích, na něž mu bylo poukázáno, ochránce, jehožto mocného vlivu nemohl neuznávati.

Ba, úspěch byl tak úplný, že tím Karl Dragoch přicházel do rozpaků. Proč pak Ilja Brusch jevil tak mocné vzrušení, když na něm žádal četník průkazů? Proč se bál, aby se podobná příhoda neopakovala, do té míry, že těmto obavám obětoval zálibu, již podle svého tvrzení nacházel v samotě, která ostatně také měla do sebe cosi neobyčejného? Poctivý člověk, u všech všudy, neleká se tak policejního komisařství. V nejhorším případě by se opozdil o několik hodin, nanejvýš o několik dní, a když člověk nemá zrovna na spěch . . . Ovšem, Ilja Brusch měl na spěch, a to bylo také samo o sobě podezřelé.

Jsa povahy nedůvěřivé, jako každý dobrý policista, Karl Dragoch uvažoval. Ale byl také při tom příliš rozumný, aby se dal svésti bezvýznamnými příznaky, jež se daly vysvětliti nejjednodušším způsobem. Uložil tedy prozatím krátce výsledek těchto drobných pozorování ve své paměti a hodlal se všemi svými duševními schopnostmi věnovati se řešení tohoto úkolu, vážnějšího, než se domníval.

Plán, který hodlal provésti Karl Dragoch, vnutiv se Iljovi Bruschi za pasažéra, nezrodil se hotový v jeho mysli. Vlastním původcem jeho byl Michal Michalovič, jenž ostatně o tom neměl ani zdání. Když tento kratochvilný Srb pronesl v „Dostaveníčku rybářů“ ze žertu, že by vítěz Dunajské jednoty mohl býti buď pronásledovaný zločinec, nebo pronásledující policista, Karl Dragoch věnoval vážnou pozornost těmto slovům, lehkovážně pronášeným. Ovšem nebral jich do slova. Měl dobré důvody, aby byl přesvědčen, že rybář a policista nemají nic společného, a používaje analogie, pokládal za velice pravděpodobno, že tento rybář nemá rovněž ničeho společného s hledaným zločincem. Ale z toho, že se něco nestalo, neplyne, že by se to nemohlo státi, a Karl Dragoch pomyslil si hned, že veselý Srb měl pravdu, a že detektiv, jenž hodlá pohodlně pozorovati pobřeží dunajské, projevil by vskutku značnou obratnost tím, že by přijal jméno známého rybáře, aby nikdo netušil pravého jeho povolání.

Jakkoli byla kombinace tato velice lákavá, nezbývalo, než upustiti od ní. Závody sigmarinské byly odbyty, Ilja Brusch,

vítěz jejich, ohlásil veřejně svůj záměr, a nepropůjčil by se dojista dobrovolně k tomu, aby někdo jiný jel pod jeho jménem, což by ostatně bylo věcí velice choulostivou, protože nyní znala podobu vítězovu veliká většina jeho kollegů.

Ale, bylo-li třeba upustiti od domněnky, že Ilja Brusch svolil, aby někdo jiný pod jeho jménem konal cestu, které se podjal, byla snad možná prostřední cesta, jíž bylo lze dojíti téhož cíle. Nemohl-liž býti Iljou Bruschem, mohl se zajisté Karl Dragoch spokojiti tím, že by plul s ním pohromadě. Kdo by si povšiml společníka člověka, jenž se stal téměř slavným, a jenž tedy soustřeďoval na sobě všechen zájem? A třeba by někdo mimoděk pohledl na nepatrného tohoto společníka, dalo-liž se souditi, že by mu připadla na mysl nějaká souvislost mezi tímto nepatrným neznámým mužem a policistou, jenž koná takto svůj úkol pod ochranou inkognita?

Promysliv důkladně tento záměr uznal jej posléze Karl Dragoch za znamenitý, a odhodlal se, že jej provede. Viděli jsme, s jakou rozhodností provedl jeho první výstup, ale za výstupem tímto bylo by, v případě potřeby, následovalo ještě mnoho jiných. Kdyby bylo bývalo potřebí, byl by býval Ilja Brusch dopraven na komisařství a pod tou či onou záminkou uvězněn, a bylo by mu bývalo sterým způsobem naháněno strachu. Jest jisto, že by Karl Dragoch byl si počínal bezohledně až do chvíle, kdy rybář, vším tím jsa přestrašen, nebyl by viděl jiné záchrany, než v pasažéru, kterého odmítal.

Ale detektiv byl rád, že došel cíle, aniž mu bylo užíti takovéhoto morálního násilí, a že není potřebí po prvním jednání hráti komedii dále.

Nyní byl na místě, jehož dobyl, jsa jist, že, kdyby je chtěl na oko opustiti, opřel by se hostitel jeho odchodu se stejnou rázností, jako se dříve opíral jeho příchodu. Zbývalo jen užíti náležitě situace.

K tomu účelu stačilo, aby se dal Karl Dragoch klidně nésti proudem. Zatím co bude jeho společník loviti nebo veslovati, bude on pátrati po březích, kde nic podezřelého neunikne jeho zkušenému zraku. Po cestě dohovoří se se svými lidmi, roztroušenými po březích. Na první zprávu o nějakém provinění nebo zločinu opustí Ilju Brusche a pustí se po stopě pachatelů, a v případě

potřeby učinil by rovněž, kdyby se sice nic podobného nestalo, ale kdyby nějaké podezřelé příznaky upoutaly jeho pozornost.

To všecko bylo rozumně promyšleno, a čím více o tom přemýšlel, tím více liboval si ve svém plánu, jenž, zajišťuje mu inkognito po celém toku dunajském, zvyšoval zároveň značně naděje v úspěch.

Bohužel, uvažuje takto, nepomýšlel detektiv na hry náhody. Netušil, že řada nejpodivnějších událostí v několika dnech obrátí pátrání jeho jiným směrem a že tak poslání jeho vzroste do rozměrů netušených.

VI.

MODRÉ OČI.

Vystoupiv z bárky zamířil Karl Dragoch ke středu města. Zna Řezno, a proto nebyl na rozpacích, kudy má jíti, když vcházel do tichých ulic s desetipatrovými feudálními věžemi tohoto kdysi hlučného města, jehožto obyvatelstvo kleslo za našich dob co do počtu na dvacet šest tisíc duší.

Karl Dragoch nehodlal si prohlížeti město, jak se domníval Ilja Brusch. Necestoval jakožto tourista. Opodál mostu octl se před dómem, kathedrálou věží dosud nedostavěných, ale pohledl jen zběžně na zajímavý její portál ze sklonku XV. století. Zajisté že nepůjde se obdivovat gotické kapli a špičatě lomenému klášteru v paláci knížat Turn-Taxisů, ani bibliothece, podivuhodné to zajímavosti starého toho kláštera. Nepodívá se ani na „rathaus", jenž dříve býval sídlem sněmu a dnes jest pouhou radnicí, jejížto sál jest ozdoben starobylými koberci, a kde vrátný ukazuje se značnou chloubou mučírnu s nejrůznějšími mučidly. Nepoužije služeb průvodčího po městě a ušetří tak „trinkgeld", jak říkají Němci zpropitnému. Neměl toho potřebí, a beze všeho přispění došel na poštovní úřad, kde naň čekalo již několik dopisů došlých do oddělení „poste restante" pod smluvenými značkami. Karl Dragoch přečetl tyto dopisy nedávaje na sobě znáti nijakého pohnutí, a chystal se odejíti z pošty, ale ve dveřích přistoupil k němu nějaký muž, ve zcela obyčejném oděvu.

Tento muž a Dragoch se znali, neboť tento právě, když příchozí chtěl naň promluviti, zarazil ho posunkem. Tento posunek znamenal patrně: „Zde nikoliv!“ Oba zamířili k blízkému náměstí.

„Proč jsi na mne nečekal na břehu řeky?“ otázal se Karl Dragoch, když se domníval, že ho nemůže nikdo slyšeti.

„Bál jsem se, že bych vás minul,“ zněla odpověď. „A protože jsem věděl, že přijdete jistě na poštu . . .“

„Nu, jsi zde, a to jest hlavní věcí,“ přerušil ho Karl Dragoch. „Nic nového?“

„Nic.“

„Ani obyčejná krádež v kraji?“

„Ani v kraji, ani kde jinde, ovšem myslím podél Dunaje.“

„Ze které doby máš poslední zprávy?“

„Není tomu ještě ani dvě hodiny, co mne došel telegram z naší ústřední kanceláře v Budapešti. Po celém toku dunajském jest klid.“

Karl Dragoch chvíli přemýšlel, načež řekl.

„Dojdeš mým jménem na hlavní úřad policejní. Oznámíš své jméno, Friedrich Uhlmann, a požádáš, aby tě zpravili hned, jakmile by se jen něco někde šustlo. Pak se odebéřeš do Vídně.“

„A což naši lidé?“

„Vezmu si je na starost. Uvidím je na další cestě. Heslem jest schůzka ode dneška za týden ve Vídni.“

„Zanecháte tedy horní tok řeky bez dozoru?“ otázal se Uhlmann.

„Místní policie tu stačí,“ odpověděl Dragoch, „a na nejmenší poplach pospíšíme sem. Ostatně po celém toku řeky až do Vídně dosud nepřihodilo se ještě nikdy nic, co by se týkalo nás. Ti chlapíci nejsou tak hloupí, aby pracovali tak daleko od své operační základny.“

„Od operační základny?“ otázal se Uhlmann. „Máte snad nějaké zvláštní zprávy?“

„Mám aspoň domněnku.“

„Jakou to?“

„Jsi příliš zvědav! . . . Buď tomu jakkoli . . předpovídám ti že nás čeká práce mezi Vídní a Budapeští.“

„Proč zrovna tam?“

„Protože tam byl spáchán poslední zločin. Víš, jak toho statkáře „zahřívali“, až byl nalezen upálen až po kolena.“

„Z toho by se dalo tím spíše souditi, že napříště vyhlédnou si jiné místo.“

„Proč?“

„Protože si řeknou, že obvod, kde byl spáchán tento zločin, jest dojista bedlivě střežen. Půjdou snad tedy zkoušet štěstí dále. Tak to posud dělali. Nikdy nestalo se nic dvakrát za sebou na témž místě.“

„Uvažovali jako hlupáci, a ty jednáš po jejich příkladě, Bedřichu Uhlmanne,“ odvětil Karl Dragoch. „Právě na jejich hloupost spoléhám. Všecky noviny, jak jsi viděl, přičítaly mi, že uvažuji podobně. Uveřejnilyť vesměs, že opouštím hořejší tok Dunaje, kam prý se, podle mého přesvědčení, zločinci znova neodváží, a odcházím do jižních Uher. Jest zbytečno, abych ti vykládal, že na tom není ani slova pravdy, ale můžeš býti jist, že tyto tendenční zprávy nezůstaly bez účinku na ty, kdož mají o to zájem.“

„Co z toho soudíte?“

„Že nepůjdou do jižních Uher vrhnout se šelmě do tlamy.“

„Dunaj jest dlouhý,“ namítl Uhlmann. „Jest také Srbsko, Rumunsko, Turecko . . .“

„A což válka? . . . Tam není pro ně nic. Ostatně uvidíme.“

Karl Dragoch se na chvíli odmlčel, načež se otázal:

„Byly mé rozkazy přesně vykonány?“

„Byly.“

„Byl dozor nad řekou neustálý?“

„Dnem i nocí.“

„A nic podezřelého nebylo zpozorováno?“

„Naprosto nic. Všecky bárky, všecky obchodní lodice mají průkazy v pořádku. Při této příležitosti nemohu se vám nezmíniti o tom, že se na toto opatření obecně reptá. Plavci proti nim protestují, a chcete-li znáti mé mínění, domnívám se, že nikoli neprávem. Lodi nemají nic společného s tím, čeho hledáme. Na vodě nebyl spáchán posud žádný zločin.“

Karl Dragoch svraštil obočí a řekl: „Přikládám velikou důležitost prohlídce bárek i obchodních lodic, ba i nejmenších člunů,“ řekl chladně. „A podotýkám jednou na vždy, že nemiluji poznámek.“

Uhlmann se zakabonil a řekl:

„Dobře.“

Karl Dragoch mluvil dále:

„Nevím ještě, co podniknu. Možná, že se zastavím ve Vídni. Možno, že se odeberu až do Bělehradu. Nevím sám. Protože na tom velice záleží, abychom byli v neustálém styku, podávej mi neustále stručné zprávy na adressu všech našich lidí rozestavených mezi Řeznem a Vídní.“

„Dobře,“ odpovděl Uhlmann. „A já? Kde vás zastihnu?“

„Za týden ve Vídni, jak jsem ti již řekl,“ odpověděl Dragoch.

Zamyslil se na chvíli a dodal:

„Můžeš jíti. Nezapomeň dojíti na hlavní úřad policejní a odjeď pak nejbližším vlakem.“

Uhlmann již odcházel. Karl Dragoch zavolal ho ještě jednou a otázal se:

„Slyšel jsi o jistém Iljovi Bruschi?“

„O rybáři, který se odhodlal plouti po Dunaji s udicí v ruce?“

„Ano. Uvidíš-li mne s ním, dělej, jako bys mne neznal.“

Po té se rozešli. Bedřich Uhlmann odešel směrem k hořejší čtvrti městské, kdežto Karl Dragoch zamířil k hotelu „U zlatého kříže,“ kde hodlal poobědvati.

Asi deset hostí, hovořících o tom a onom, sedělo již za stolem, když přisedl. Jedl sice s velikou chutí, ale hovoru se nezúčastnil... Poslouchal jakožto člověk, jenž má ve zvyku všímati si všeho, co se kolem děje. Proto neušlo mu ani, když jeden z hostí otázal se svého souseda:

„Nu, o té lupičské rotě není nic slyšeti?“

„Ani o slavném Bruschi,“ odpověděl druhý. „Čekalo se, že popluje Řeznem, a dosud nebyl jeho příjezd ani ohlášen.“

„Toť zvláštní.“

„Ač-li Brusch a náčelník té roty nejsou jednou a toutéž osobností.“

„Žertujete?“

„Nu, kdož ví?“

Karl Dragoch pozdvihl živě oči. Podruhé již tato domněnka, zjednávající si patrně dosti půdy, zaznívala mu v sluch. Ale pokrčil jen téměř nepozorovatelně rameny a dojedl beze slova. Všecko to jsou žerty. Ostatně tento mluvka měl pěkné zprávy, když ani nevěděl, že Ilja Brusch již připlul do Řezna.

„Uvidíš-li mne s ním, dělej, jako bys mne neznal.“ (Str. 68.)

Po obědě vracel se Karl Dragoch k nábřeží. Tam nevstoupil hned na bárku, nýbrž stanul na chvíli na starém kamenném mostě, jenž spojuje Řezno s předměstím, zvaným Stadt am Hof, a zadíval se na řeku, kde se houpalo ještě několik lodí, používajících dokonávajícího světla denního.

Zabrán jsa do tohoto pozorování, ucítil náhle, že něčí ruka spočinula mu na rameni a za ním se ozval známý hlas:

„Zdá se, že vás to zajímá, pane Jägre."

Karl Dragoch se obrátil a viděl před sebou Ilju Brusche, jenž se naň díval s úsměvem.

„Ano," odvětil, „všechen ten ruch na řece jest velice zajímavý. Nemohu se na to vynadívati."

„Počkejte, pane Jägre," řekl Ilja Brusch, „bude vás to ještě více zajímati, až připlujeme k dolnímu toku řeky, kde jsou lodi mnohem hojnější. Uvidíte, až připlujeme k Železné bráně. Znáte ji?"

„Nikoli," odpověděl Dragoch.

„To stojí za podívanou!" prohlásil Ilja Brusch. „Jako není na světě krásnější řeky nad Dunaj, není po celém toku dunajském krásnějšího místa nad Železnou bránu."

Zatím setmělo se úplně. Veliké hodinky Ilji Brusche ukazovaly devět hodin.

„Byl jsem dole v bárce, když jsem vás zahlédl na mostě," řekl. „Přišel jsem pro vás, abych vám připomněl, že zítra ráno odplujeme velice záhy, a že tedy uděláme dobře, půjdeme-li spat."

„Jdu s vámi, pane Bruschi," souhlasil Karl Dragoch.

Oba scházeli na břeh. Když obcházeli konec mostu, řekl passažér:

„A což prodej našich ryb, pane Bruschi? Jste spokojen?"

„Rcete nadšen, pane Jägre! Mám vám odevzdati neméně než čtyřicet jeden zlatý."

„Což činí již šedesát osm s dvaceti sedmi, již dříve strženými A teprve jsme v Řezně! . . . Nezdá se mi, že jsem špatně pochodil, pane Bruschi."

„Také bych to myslil," uznával rybář.

Za čtvrt hodiny oba spali vedle sebe, a když slunce vycházelo, byla loďka již vzdálena pět kilometrů od Řezna.

Před tímto městem poskytují oba břehy dunajské zcela rozdílnou podívanou. Na pravo táhnou se do nedozírna úrodné pláně,

bohaté a úrodné nivy, kde jest hojně statků a vsí, kdežto na levo stojí husté lesy a strmí pahorky, jež splývají se Šumavou.

Při plavbě mohli pan Jäger i Ilja Brusch pozorovati nad městečkem Donaustaufem letní palác knížat Turn-Taxisů a starý biskupský zámek řezenský, za ním pak na Salvatorbergu Walhallu, „sídlo blažených", jakési Parthenon, zabloudilé pod nebe bavorské, jež není nikterak Parthenonem attickým a jež bylo zbudováno králem Ludvíkem. Uvnitř jest museum, kde jsou poprsí hrdinů germánských, kteréžto museum zasluhuje méně obdivu, než krásné disposice architektonické zevnějšku. Nevyrovná-li se Walhalla Parthenonu athenskému, vyniká přec nad to, jímž Skotové ozdobili jeden z pahorkův Edinburských.

Jest dlouhá cesta z Řezna do Vídně, sledujeme-li bludiště dunajská. Ale na této vodní dráze, měřící skoro čtyři sta sedmdesát pět kilometrů, jsou vzácná města většího významu. Můžeme se zmíniti jen o Straubingu, zemědělském to skladišti Bavorska, kde bárka stanula večer dne 18. srpna, Pasov, kam doplula 20., a Linec, který minula dne 21. srpna. Kromě těchto měst, z nichž obě poslední mají jakýsi význam strategický, z nichžto však žádné nedosahuje počtu 20.000 duší, jsou tam jen nepatrné osady.

Není-li tam děl rukou lidských, má aspoň turista před sebou pro zahnání dlouhé chvíle stále se měnící podívanou na břehy velké řeky. Za Staubingem, kde dosahuje již šíře čtyř set metrů, Dunaj stále se úží, a první výběžky Alp Rhetských pozdvihují poněkud pravý břeh.

V Pasově, zbudovaném na stoku tří řek, Dunaje, Innu a Ilsy, z nichž dvě první počítají se mezi největší řeky evropské, opouštíme půdu německou, a týž pravý břeh stává se rakouským hned za městem, kdežto levý břeh začíná tvořiti část říše habsburské teprve o několik kilometrů níže, při vtoku říčky Dadelsbachu. V těchto místech mění se řečiště v úzké údolí zšíří asi čtyř set metrů, jímž řeka teče až k Vídni, hned se rozšiřujíc, takže dopouští tvoření celých jezer, prostoupených ostrovy a ostrůvky, hned zase svírajíc ještě více své stěny, mezi nimiž hučí prudké vody.

Zdálo se, že Ilja Brusch nejeví zájmu o toto neustálé střídání podívané, stále se měnící a stále nádherné, a že jest neustále zaujat usilovným poháněním loďky. Ostatně by byla stačila na omluvu jeho netečnosti k této podívané bedlivost, s jakou se musil věnovati řízení loďky. Kromě potíží působených písčinami, kteréžto

potíže nejsou při plavbě po Dunaji ničím neobyčejným, bylo mu překonávati ještě mnohem vážnější. Na několik kilometrů před Pasovem musil zápoliti s peřeji wilshofenskými, pak, o sto padesát kilometrů dále, trochu níže od Greinu, jednoho to z nejchatrnějších měst Horních Rakous, octl se ve strašlivých vírech (zvaných „Strudel“ a „Wirbel“).

V těchto místech stává se údolí úzkou průlinou, omezenou divokými stěnami, mezi nimiž se valí peřeje vodní. Za dřívějších dob byla tu plavba pro četná úskalí velice nebezpečná, a nezřídka utrpěly tu lodi veliké škody. Za dnešní doby jest nebezpečí značně menší. Bylyť tu podkopy odklizeny nejnebezpečnější skály, jež se kupily od břehu ku břehu. Peřeje pozbyly své prudkosti, víry neuchvacují již lodí s dřívější silou, a nehody jsou nyní již mnohem řidší. Ale přece jest potřebí veliké opatrnosti i pro velké obchodní lodi i pro malé loďky. To vše nemátlo nikterak Ilju Brusche. Proplouval úžinami mezi mělčinami, vyhýbal se mělčinám a překonával peřeje i víry s obdivuhodnou obratností. Této obratnosti se ovšem Karl Dragoch obdivoval, nemenší však úžas budila v něm okolnost, že prostý rybář zná tak důkladně Dunaj a všecky jeho zrádné nástrahy.

A jako se Karl Dragoch obdivoval Iljovi Bruschi, bylo tomu rovněž i naopak. Rybář obdivoval se zase, nechápaje toho nikterak, rozsáhlosti styků s lidmi, jež měl jeho passažér. Nechť bylo zvoleno sebe menší místo k nočnímu odpočinku, stávalo se jen zřídka, že tam pan Jäger neměl nijakého známého. Sotva že byla bárka uvázána, vyskočil vždy na břeh a za chvíli mluvil s nějakým člověkem nebo s dvěma. Ostatně nikdy se nedával do dlouhých hovorů. Promluvili spolu vždy jen několik slov, načež se hned rozcházeli; pan Jäger vstupoval na bárku, kdežto cizinci se vzdalovali od nábřeží.

Konečně se Ilja Brusch nezdržel, aby se jednoho dne neoptal:

„Vy máte přátele pomalu všude, pane Jägre, není-liž pravda?“

„Zajisté, pane Bruschi,“ odpověděl Karl Dragoch. „To je tím, že jsem často přišel do těchto končin.“

„Jakožto turista, pane Jägre?“

„Nikoli, pane Bruschi, jakožto turista ne. Tenkrát jsem cestoval pro obchodní závod v Budapešti, a při tomto zaměstnání nejen člověk pozná kraj, ale naváže též četné styky, jak vám známo.“

To byly jediné příhody — lze-li to nazývati příhodami — jež se udály při plavbě od 18. do 24. srpna. Tohoto dne, po noci strávené u břehu daleko ode všech osad, za městečkem Tullnem, vydal se Ilja Brusch na cestu před svítáním, jak měl ve zvyku. Tento den měl býti zcela rozdílný od předešlých. Večer totiž měli doraziti do Vídně, a proto poprvé za týden chystal se Ilja Brusch k lovu aby nezklamal obdivovatele, kterých mohl čekati hojně v říšském hlavním městě, kde napřed ohlásil svůj příchod sterými hlasy veřejného tisku.

Ostatně nebylo-liž záhodno, aby konečně také jednou pomyslil na zájem páně Jägrův, který velice zanedbával v uplynulém témdni usilovné plavby? Ačkoliv si pan Jäger nestěžoval, jak se k tomu byl zavázal, nemohl býti spokojen, to Ilja Brusch chápal, a proto, aby mu aspoň nějaké náhrady mohl poskytnouti, zařídil plavbu tak, aby tohoto posledního dne nezbývalo mu uraziti více než asi třicet kilometrů. Takto mohl se dostati i při zmírněné rychlosti do Vídně včas, aby mohl zpeněžiti nalovené ryby.

Ve chvíli, kdy Karl Dragoch vyšel z kabiny, byl již lov hojný, ale rybář se tím nespokojil. Kolem jedenácté hodiny vytáhl dvacetiliberní štiku. Byl to královský exemplář, o němž dalo se s jistotou předvídati, že se mu dostane zaslouženého ocenění znalců vídeňských.

Povzbuzen jsa tímto úspěchem chtěl Ilja Brusch zkusiti štěstí ještě jednou, čímž však velice pochybil, jak hned uvidíme.

Jak si při tom počínal? Nebyl by toho dovedl vysvětliti. Jisto jest, že tentokrát, ač byl vždy tak obratný, měl nešťastnou ruku. Buď z okamžité roztržitosti, či z jiné příčiny byla udice špatně vržena, a háček při odrazu zaryl se mu prudce do tváře, kde mu způsobil krvavou rýhu. Ilja Brusch vzkřikl bolestí.

Rozryv mu tvář posunoval se háček dále, zachytil brejle s velikými černými skly, jež rybář nosil dnem i nocí, a ty, vyletnuvše do výše jako pírko, opisovaly smělé křivky, vznášejíce se několik centimetrů nad hladinou vodní.

Potlačuje výkřik nevole ohlédl se Ilja Brusch po panu Jägerovi zrakem, v němž zračil se neklid, a rychle přitáhnuv k sobě spadlé brejle, nasadil si je na náležité místo. Nyní si patrně oddechl.

Příhoda tato potrvala jen několik minut, ale těchto několik minut postačilo Karlu Dragochovi, aby zjistil, že jeho hostitel má

krásně modré oči, jejichžto živý pohled nesvědčil nikterak o chorobném zraku.

Detektiv nemohl jinak, než uvažovati o této zvláštnosti, jakož vůbec bylo jeho zvykem uvažovati o všech věcech, jež poutaly jeho pozornost, a jeho úvahy skončily se teprve, když modré oči zmizely opět za černou záštitou, která je obyčejně zakrývala.

Netřeba podotýkati, že Ilja Brusch nelovil již toho dne. Obvázav své poranění, spíše bolestné než těžké, uložil pečlivě své náčiní, a loďka plula sama po proudu; pak nastala chvíle snídaní. Chvíli před tím minuli patu Lysé hory (Kahlenberga), vrchu vysokého tři sta padesát metrů, jehožto vrchol ční nad Vídní. Čím dále jeli, tím více zvěstoval ruch na březích blízkost velikého města. Nejprve bylo viděti villy, stojící za sebou ve vzdálenostech stále se zmenšujících. Pak jevily se komíny tovární, chrlící k nebi mračno dýmu. Brzy spatřili Ilja Brusch a jeho společník několik fiakrů, neklamnou to známku blízkého velkoměsta.

Za prvních hodin odpoledních minula bárka Nussdorf, místo, kde se zastavují parníky a kde vypouštějí vodu. Nepatrná lodice rybářova byla v této příčině velice skromná. Ostatně nebylo na ní, jako na parnících, cestujících, kteří by si byli přáli, aby byli dopraveni průplavem až do středu města.

Maje úplnou volnost plul Ilja Brusch velikým ramenem dunajským. Před čtvrtou hodinou stanul u břehu a ovázal lano loďky kolem jednoho ze stromů Prateru, nádherné to promenády, která jest Vídni tím, čím jest Boulogneský les Paříži.

„Co pak máte na očích, pane Bruschi?“ otázal se té chvíle Karl Dragoch, jenž od příhody s brejlemi mnoho nemluvil.

Ilja Brusch ustal od práce a obrátil se k svému passažéru.

„Na očích?“ optal se tento váhavým tónem.

„Ano, na očích,“ řekl pan Jäger. „Přece nenosíte ty černé brejle ze záliby?“

„Oh,“ řekl Ilja Brusch, „mé brejle! . . . Mám slabý zrak, a světlo mi škodí.“

Slabý zrak? . . . S takovýmahle očima! . . .

Podav toto vysvětlení uvázal Ilja Brusch bárku. Jeho passažér prohlížel naň při tom zamyšlen.

VII.

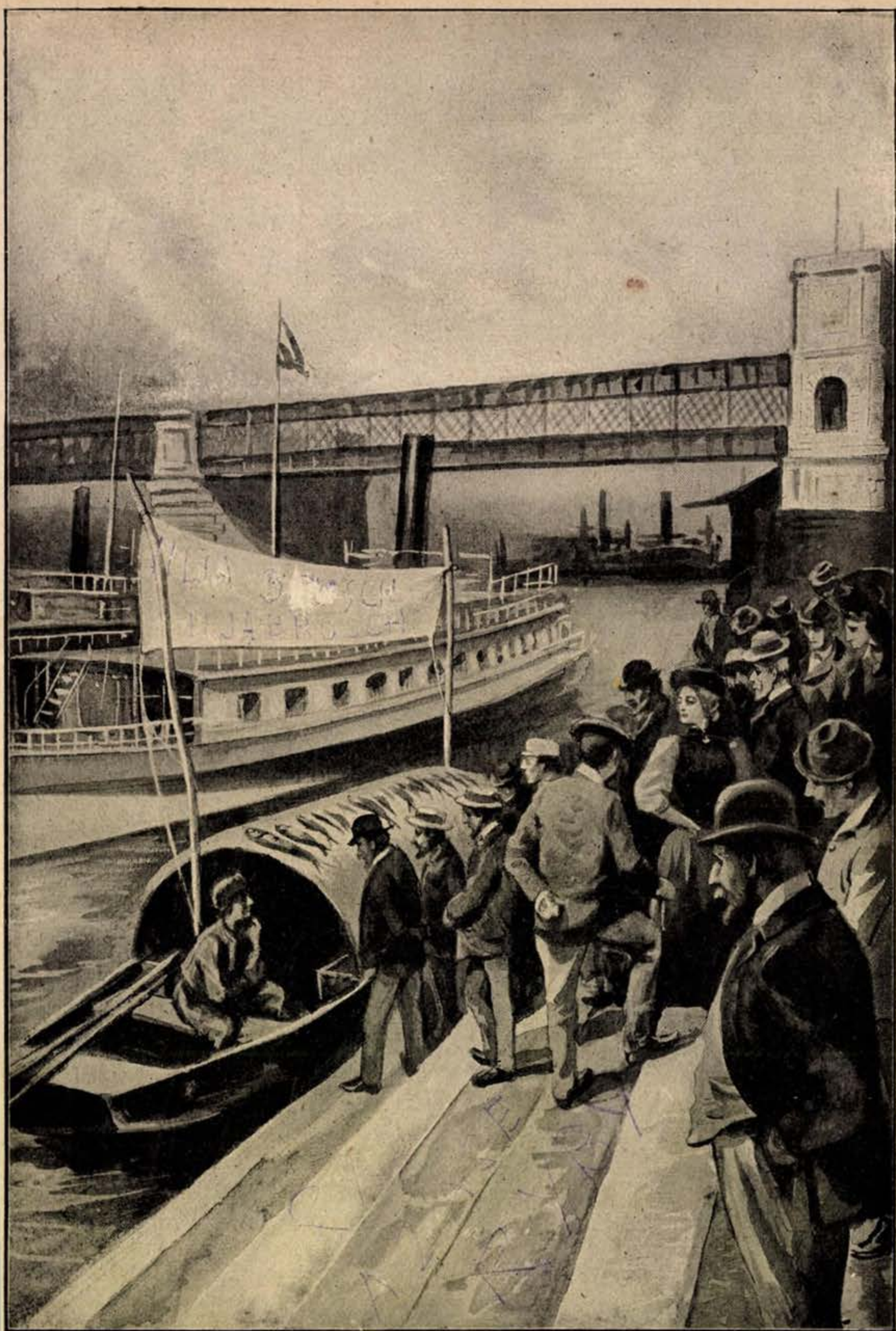
LOVCI A ZVĚŘ.

Za tohoto srpnového odpoledne procházelo se několik lidí po dunajském břehu, jenž na severovýchodě tvoří nejzazší hranici promenády Prateru. Čekali tito lidé na Ilju Brusche? Bezpochyby, neboť dal předem rozhlásiti novinami místo a téměř i hodinu svého příjezdu. Kterak však měli poznati tito zvědavci, roztroušení po rozsáhlé prostoře, bárku, kterou nic neoznačovalo jejich pozornosti?

Ilja Brusch předvídal tuto obtíž. Jakmila byla loďka jeho uvázána, vztyčil stožár, na němž připevněn byl praporek s nápisem: Ilja Brusch, vítěz závodů sigmarinských; na střeše budky pak vyložil ryby nachytané dopoledne, při čemž vykázal štice čestné místo.

Tato americká reklama jevila bezprostřední účinek. Několik zevlounů stanulo naproti bárce a zahleděli se na ni. Tito první zevlouni přilákali jiné, a za chvíli nashromáždilo se tu tolik lidí, že ti, kdož na Ilju Brusche čekali, nemohli než zpozorovati tento zástup. Přikvapili, a vidouce, že všichni spěchají týmže směrem, jiní následovali jejich příkladu, nevědouce proč. Dříve než za čtvrt hodiny bylo na pět set lidí pohromadě u bárky. Ilja Brusch by se nikdy nebyl nadál takovéhoto úspěchu.

Mezi tímto obecenstvem a rybářem rozpředl se tento hovor:

Tito prvni zevlouni přilákali zas jiné . . . (Str. 76.)

„Pan Brusch?“ otázal se jeden z přítomných.

„Ano,“ odvětil tázaný.

„Dovolte, abych se vám představil jakožto Klaudius Roth, jeden z vašich kollegů z Dunajské jednoty.

„Těší mne, pane Rothe.“

„Jest tu ostatně ještě řada kollegů. Zde jest pan Hanisch, pan Tietze, pan Hugo Zvědínek, a mnozí jiní, kterých neznám.“

„Na příklad já, Matěj Kaselik z Budapešti,“ řekl jeden z diváků.

„A já,“ dodal jiný, „Vilém Bickel z Vídně.“

„Těší mne, pánové, že se tu setkávám s tolika známými,“ zvolal Ilja Brusch.

Otázky a odpovědi se křížily. Rozproudil se obecný hovor.

„Jelo se vám to dobře, pane Bruschi?“

„Znamenitě.“

„Každým způsobem jste plul velice rychle. Nečekali jsme vás tak brzy.“

„Vždyť jsem již čtrnáct dní na cestě!“

„Ano, ale z Donaueschingen do Vídně je daleko!“

„Asi devět set kilometrů, což činí průměrem asi šedesát kilometrů denně.“

„Proud sotva tolik urazí za dvacet čtyři hodiny.“

„To záleží na místech.“

„Pravda. A což vaše ryby? Jdou na odbyt?“

„Znamenitě.“

„Jste tedy spokojen?“

„Velice.“

„Dnes máte krásné ryby. Zejména ta štika je skvostná!“

„Ujde to, opravdu.“

„Co stojí ta štika?“

„Co za ni dáte. Chcete-li, uspořádám dražbu na ryby, a štiku nechám naposled.“

„Na pochoutku,“ řekl žertem kdosi.

„Znamenitý nápad!“ zvolal pan Roth. „Ten, kdo štiku koupí, nemusí ji jíst, a může, chce-li, dáti si ji vycpat na památku na Ilju Brusche.“

Tato krátká rozmluva měla neobyčejný úspěch a dražba byla zahájena velice živě. Za čtvrt hodiny měl rybář pohromadě slušnou

summičku, k níž nádherná štika přispěla neméně než třiceti pěti zlatými.

Když byly ryby rozprodány, mluvil závodní vítěz dále se zástupem obdivovatelů, jenž tlačil se na břehu. Nabyvše zpráv o jeho minulosti, vyptávali se na jeho záměry v budoucnosti. Ilja Brusch odpovídal ostatně velice ochotně a pověděl jim, nikterak se tím netaje, že hodlá věnovati Vídni zítřek a pozítří že zamýšlí přenocovati v Prešpurku.

Čas plynul, a zvědavců pomalu ubývalo; odcházelť k večeři. Pomýšleje také na to, aby se najedl, zašel Ilja Brusch do budky, zůstaviv svého pasažéra za terč obecného obdivu.

Tím se stalo, že dva muži, procházející se po břehu a přilákaní sem zástupem, jenž čítal na sto lidí, spatřili jen Karla Dragocha, sedícího pod praporkem hlásajícím u r b i e t o r b i*) jméno a hodnost vítěze ze závodů Dunajské ligy.

Jeden z těchto příchozích byl muž asi třicetiletý, vysoké postavy, ramenatý, plavých vlasů a vousů, barvy to vlastní slovanskému plemeni; druhý, rovněž statného těla a neobyčejně ramenatý, byl starší, a jeho našedivělé vlasy svědčily o tom, že již překročil čtyřicítku.

Při prvním pohledu, jejž mladší z těchto mužů vrhl na bárku, zachvěl se a bezděčně ucouvl, táhna při tom nazpět svého společníka.

„To jest on," řekl tlumeným hlasem, jakmile minuli zástup.

„Myslíš?"

„Zcela jistě! Což jsi ho nepoznal?"

„Jak bych ho byl mohl poznati? Neviděl jsem ho nikdy."

Oba se na chvíli odmlčeli. Zamyslilíť se.

„Jest sám v bárce?" otázal se starší.

„Sám."

„A jest to bárka Ilji Brusche?"

„O tom není pochyby. Jméno jest napsáno na praporci."

„Tomu člověk nerozumí."

Po novém odmlčení promluvil opět mladší:

„Tedy jest to on, jenž koná tuto hlučnou cestu pode jménem Ilji Brusche?"

„Za jakým účelem?"

---

*) lat. = městu a okršku zemskému.

Plavovlasý muž pokrčil rameny:

„Aby plul po Dunaji na zapřenou, toť jasno."

„Kýho ďasa!" řekl šedivějící jeho společník.

„Tomu bych se nedivil," řekl druhý. „Dragoch jest potutelník, a bylo by se mu to dojista podařilo, nebýti náhody, která nás sem zavedla."

Zdálo se, že starší z obou není o tom úplně přesvědčen.

„To jest román," huhlal si pod vousy.

„Nadobro, Tyčo, nadobro, ale Dragoch libuje si značně v románových prostředcích. Ostatně si na to důkladně posvítíme. Lidé kolem nás říkali, že bárka zůstane ve Vídni zítra po celý den. Stačí, když se sem vrátíme. Bude-li tu Dragoch ještě, jest to opravdu on, jenž vzal na sebe podobu Ilji Brusche."

„Jak se zachováme pro tento případ?"

Druhý hned neodpověděl.

„Uvidíme," řekl pak.

Oba vzdálili se směrem k městu, zůstavivše bárku obklopenu zástupem stále řídnoucím.

Noc uplynula klidně pro Ilju Brusche i pro jeho passažéra. Když tento vyšel z kabiny, uviděl, kterak jeho hostitel prohlíží důkladně své rybářské náčiní.

„Jest krásně, pane Bruschi," řekl Karl Dragoch, dávaje tak dobré jitro.

„Jest krásně, pane Jägre," dotvrdil Ilja Brusch.

„Nehodláte toho použíti a podívati se do města, pane Bruschi?"

„Nikoli, pane Jägre. Nejsem zvědavcem, a mám tu po celý den co dělati. Po dvou týdnech plavby není zajisté luxem, když člověk udělá trochu pořádek."

„Jak libo, pane Bruschi. Já nebudu následovati vaší lhostejnosti a hodlám zůstati v městě až do večera."

„Uděláte dobře, pane Jägre"; schvaloval Ilja Brusch, „jste tu domovem. Snad tu máte i rodinu, která vás ráda uvidí."

„To nikoliv, pane Bruschi, jsem svoboden."

„To jest škoda, pane Jägre, to jest škoda. Ve dvou se nese snáze břímě života."

Karl Dragoch se usmíval:

„Zpropadeně, vyť jste dnes nějak vesel, pane Bruschi."

„Člověk má své dni dobrého rozmaru, pane Jägre,“ odpověděl rybář. „Proto však se můžete dobře baviti.

„Vynasnažím se, pane Bruschi,“ odpověděl Karl Dragoch odcházeje.

Praterem došel k Hauptallee, dostaveníčku to elegantního světa za krásných jarních dnů. Ale v této roční době a v tuto hodinu byla Hauptallee téměř pusta, pročež mohl jíti rychlým krokem, nejsa zdržován davy lidí.

Ale bylo tu přece aspoň tolik lidí, že si nepovšiml dvou procházejících se mužů, s nimiž se setkal zároveň ještě s jinými, když vystupoval na Konstantinshügel, umělý to pahorek, jímž byla obohacena perspektiva Prateru. Nevšímaje si obou zmíněných mužů šel Karl Dragoch dále svou cestou a za deset minut vcházel do malé kavárny rondelu v Prateru, zvaného po německu Praterstern. Byl tam již očekáván. Jeden z hostí, sedících za stoly povstal, jakmile ho zahledl, a šel mu vstříc.

„Dobrý den, Uhlmanne,“ řekl Karl Dragoch.

„Dobrý den, pane, “odpověděl Bedřich Uhlmann.

„Pořád nic nového?“

„Pořád nic.“

„Dobře. Tentokrát můžeme použíti dne a ujednati náležitě, co se má dělati.“

Jestliže Karl Dragoch si nepovšiml obou mužů procházejících se po Hauptallee, týchž, které náhoda předešlého dne zavedla k bárce Ilji Brusche, tito viděli ho za to dobře. Když je náčelník podunajské policie minul, obrátili se a šli za ním, zachovávajíce stále jistou vzdálenost od něho, aby nedošlo k nějakému nepříjemnému překvapení. Když Dragoch zmizel v kavárně, vešli do jiné kavárny, stojící naproti oné, s druhé strany rondelu, jsouce odhodláni býti po celý den na stráži, bude-li toho potřebí.

Načekali se však! Dragoch a Uhlmann, věnovavše několik hodin dohovoru o tom, co a jak se zařídí, snídali zcela pohodlně. Když posnídali, chtějíce uniknouti dusné atmosféře místnosti, dali si vynésti na vzduch koflík kávy, obvyklý to přídavek ke každému jídlu. Chtěli jí zrovna okusiti, když Dragoch pojednou úžasem sebou trhl a, jako by nechtěl býti někým poznán, vrátil se rychle dovnitř restaurantu, odkud mezi záclonami pozoroval člověka, jenž právě přecházel prostranstvím.

„Jest to on, odpusť mi Bůh všecky hříchy!“ zahuhlal Dragoch, sleduje zrakem Ilju Brusche.

Byl to opravdu Ilja Brusch, jejž nebylo nesnadno poznati podle oholeného obličeje, podle brejlí a vlasů černých, jaké mají Vlaši z jihu.

Když zašel do Kaiser Josefstrasse, vrátil se Dragoch k Uhlmannovi, jenž zůstal na terase, nakázal mu, aby naň počkal tak dlouho, jak bude potřebí, načež se pustil za rybářem.

Ilja Brusch kráčel stále, neohlížeje se, s klidem dobrého svědomí. Klidným krokem došel až na konec Kaiser Josefstrasse, načež parkem Augarten přišel do Brigittenau. Pak se zdálo, jako by na chvíli váhal, a posléze vešel do špinavého krámku v jedné z nejubožejších ulic této dělnické čtvrti.

Za půl hodiny vyšel odtamtud. Jsa stále následován, aniž o tom věděl, Karlem Dragochem, jenž neopominul přečísti si nápis na krámku, v němž se zastavil jeho společník, dal se Rembrandtstrasse, načež jde po levém břehu průplavu proti proudu došel Praterstrasse, kterou šel až k rondelu. Tam zahnul odhodlaně na pravo a vzdaloval se stromořadím zvaným Hauptallee pod stromy Prateru Vracel se patrně na bárku a Karl Dragoch pokládal za zbytečno jíti za ním dále.

Vrátil se tedy do kavárny, před níž naň Bedřich Uhlmann čekal.

„Znáš žida Šimona Kleina?“ otázal se přistupuje k němu.

„Znám,“ odpověděl Uhlmann.

„Čím jest ten žid?“

„Mnoho dobrého v něm není. Jest vetešníkem, lichvářem a v případě potřeby přechovavačem; myslím, že ta tři slova podávají s dostatek pravý jeho obraz.“

„Myslil jsem si to,“ mumlal Dragoch, jenž byl patrně zabrán ve vážné myšlenky.

Po chvíli pak řekl:

„Kolik tu máme lidí?“

„Asi čtyřicet,“ odpověděl Uhlmann.

„To postačí. Poslechni. Se všeho, co jsme dnes ráno umluvili, sejde. Změním svůj plán, neboť, čím dále jdu, tím mocněji zmáhá se mne předtucha, že to, co čekám, stane se na místě, kde budu, ať jest to kdekoliv.

„Kde budete? . . . Nechápu.“

„Není potřebí. Rozestavíš své lidi po dvou po levém břehu Dunaje ve vzdálenostech pěti kilometrů, začínajíc dvacet kilometrů za Prešpurkem. Jejich jediným úkolem bude, aby mne hlídali. Jakmile mne poslední hlídka uvidí, pospíší si oba muži, kteří ji tvoří, aby předešli první hlídku o pět kilometrů, a tak to půjde stále. Rozuměl jsi? . . . Především ať mne nepropasou!

„A což já?“ otázal se Uhlmann.

„Ty to zařídíš tak, abys mě neztratil s očí. Protože jsem v bárce uprostřed řeky, nebude to nesnadno. Rozumí se samo sebou, že tvoji lidé, až půjdou na stráž, dostanou všecky potřebné pokyny. V případě potřeby hlídka zpravená o nějaké vážné události podá o tom zprávu ostatním, jejichžto bude středem.“

„Rozumím.“

„Vyjde se ještě dnes večer a zítra nechť již uvidím tvé lidi na místech jim vykázaných.“

„Budou tam,“ řekl Uhlmann.

Dvakrát nebo třikrát Karl Dragoch opakoval neúnavně svůj plán, až do chvíle, kdy, jsa jist, že mu podřízený dobře porozuměl, odhodlal se, vzhledem k pokročilé již době, vrátiti se na bárku.

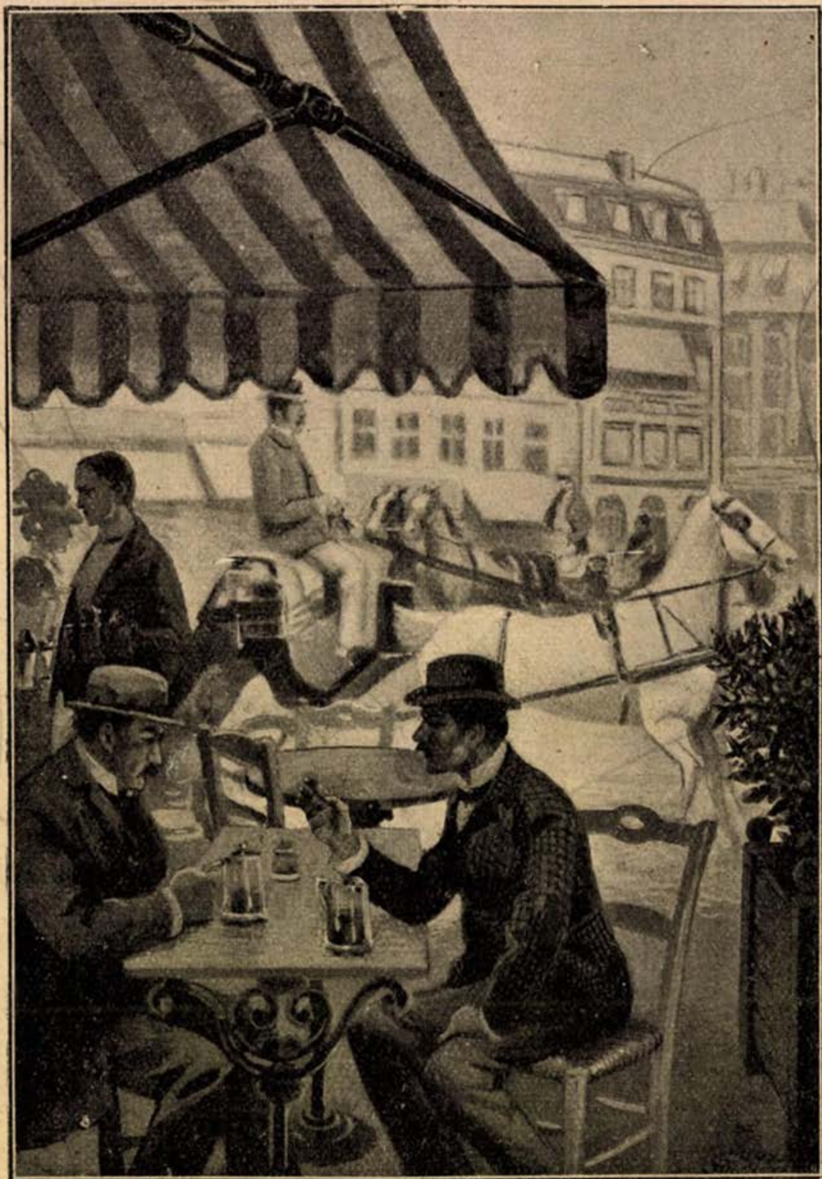
V kavárně naproti neustávali oba muži z Prateru v pozorování. Viděli Dragocha odcházeti, nevědouce ovšem, proč, neboť Ilja Brusch neupoutal jejich pozornosti o nic více, než kterýkoli jiný z mimojdoucích. Nejprve chtěli se honem pustiti za ním, ale přítomnost Bedřicha Uhlmanna jim v tom zabránila. Ostatně upokojivše se čekáním tohoto, čekali také sami, jsouce přesvědčeni, že uvidí brzy Karla Dragocha.

Návrat detektivův ukázal, že usuzovali správně, a když detektiv odešel s Uhlmannem do kavárny, pozorovali dále, co se děje, až do chvíle, kdy se náčelník policie a jeho podřízený rozešli.

Nechávajíce tohoto odcházeti ke středu města, oba ti muži pustili se znova za Karlem Dragochem k Hauptallee, kudy šli ráno směrem opačným. Když ušli takto tři čtvrti hodiny, stanuli. Objevilať se před nimi řada stromů vroubících dunajský břeh. Nemohlo býti pochyby o tom, že Karl Dragoch ubírá se k lodici.

„Není potřebí, abychom chodili dále,“ řekl mladší. „Teď již víme, co a jak. Ilja Brusch a Karl Dragoch jsou jednou a toutéž osobou. Důkaz jest podán, a kdybychom se jím zabývali déle, hrozilo by nám nebezpečenství, že budeme také zpozorováni.“

„Co učiníme?“ otázal se jeho společník s rameny gladiatora.
„Promluvíme si o tom,“ odvětil druhý. „Mám nápad.“
Zatím co se oba neznámí zabývali tak usilovně jeho osobou

Hlídka .. podá o tom zprávu ostatním ... (Str. 84.)

a odcházejíce k Pratersternu snuli plány, s jejichžto provedením nebylo lze dlouho odkládati, Karl Dragoch vstoupil do loďky, netuše, že byl dnešního dne předmětem zvláštního pozorování.

Zastihl Ilju Brusche, zabývajícího se horlivě přípravami k večeři, kterou oba společníci za hodinu na to pojídali spolu, sedíce obkročmo na jedné z lavic.

„Nuž, pane Jägere, jste spokojen se svou procházkou?“ otázal se Ilja Brusch, když začaly dýmky vypouštěti obláčky dýmu.

„Nesmírně,“ odpověděl Karl Dragoch. „A vy, pane Bruschi, nerozmyslil jste si to a neodhodlal jste se projíti se trochu po Vídni? Snad někoho navštíviti?“

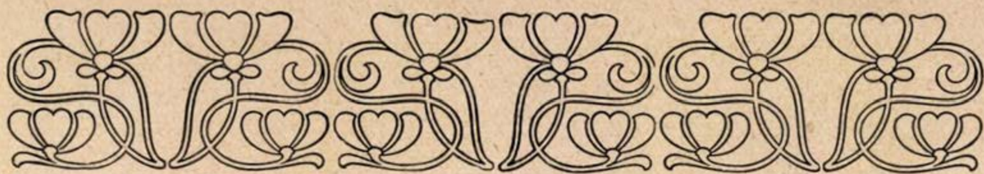
„Nikoli, pane Jägere,“ ujišťoval Ilja Brusch. „Neznám tu nikoho. Od té chvíle, co jste odešel, nevkročil jsem na břeh.“

„Opravdu?“

„Ovšem. Nevyšel jsem ani z loďky, kde jsem měl ostatně dosti práce až do večera.“

Karl Dragoch neodpověděl. Myšlenky, jež mohla v něm vzbuditi zřejmá lež jeho hostitele, nechal si pro sebe, a pak mluvilo se o tom a onom, až nadešla chvíle uložiti se na lože.

VIII.

PODOBIZNA ŽENY.

Dopustil se Ilja Brusch lži předem promyšlené, či rozmyslil se teprve později z pouhého vrtochu? Budiž tomu jakkoliv, jisto jest, že zprávy, jež podal o svém plánu cesty, osvědčily se naprosto nesprávnými.

Vydav se na cestu dvě hodiny před svítáním, ráno dne 26. srpna, nezastavil se v Prešpurku, jak ve Vídni prohlásil. Dvacet hodin usilovného veslování zaneslo ho více než patnáct kilometrů za toto město, ve kterémžto nadlidském úsilí po krátkém odpočinku pokračoval.

Proč usiloval s tak horečným spěchem zkrátiti svou cestu, s tím neuznával Ilja Brusch za dobré svěřiti se panu Jägerovi, ačkoli jeho zájmy byly takto nemálo poškozovány, a tento zůstávaje věren svému závazku, nedával nijak na jevo zklamání, jež dojista pociťoval při takovémto honu.

Ostatně to, co zaujímalo Karla Dragocha, odvracelo úplně pozornost páně Jägerovu. Trochu škody, jež hrozila tomuto, mělo jen nepatrný význam vedle starostí, jež měl onen.

Toho dne, 26. srpna ráno, zpozoroval totiž Karl Dragoch věc velice neobvyklou, jež po pozorováních, jež učinil za předcházejících dní, dovršila úplně bezradnost. Událo se to kolem desáté hodiny ranní. Té doby Dragoch, jsa úplně zabrán v myšlenky,

pohlížel bezděky na Ilju Brusche, jenž, stoje na zadní části bárky, vesloval s houževnatostí tažného vola. Protože v těch místech byl průliv poněkud křivolaký, byl nucen na nějakou chvíli zamířiti k severozápadu, při čemž sluneční paprsky spočinuly plnou září na jeho týle. Měl hlavu obnaženu, neboť, jsa tak zapocen, že se s něho zrovna lilo, shodil s hlavy vydrovku, kterou zpravidla nosil, a slunce ozařovalo husté, černé jeho vlasy.

Pojednou povšiml si Karl Dragoch věci, jež ho velice zarazila. Byl-li Ilja Brusch brunetem, o čemž nebylo pochyby, byl jím jen z části. Jeho vlasy, jež byly na koncích černé, jevily zdola, v délce několika millimetrů, nepopíratelně plavou barvu.

Byla tato rozdílnost barev přirozeným zjevem? Snad. Ale spíše byla následkem obyčejného obarvení vlasů, jež nebylo včas obnoveno.

Kdyby snad byla mohla vzniknouti nějaká pochybnost v duchu Karla Dragocha, byl by jí býval brzy pozbyl, neboť již nazejtří ráno nejevily vlasy Ilji Brusche onoho dvojího zbarvení. Rybář povšiml si patrně tohoto opominutí a napravil je za noci.

Ty oči, jež rybář tak pečlivě zakrýval neproniknutelnými skly, ta lež ve Vídni, ten nepochopitelný spěch, nesrovnávající se nikterak se zjevným účelem cesty, ty plavé vlasy zaměněné za černé, to vše tvořilo řadu věcí, z nichž bylo nutno usuzovati . . . Co však bylo lze z toho vyvozovati? Toho Karl Dragoch vlastně nevěděl. Že chování Ilji Brusche bylo podezřelé, to bylo více než jisto, jaké však důsledky z něho vyplývaly?

Ale přece byla tu domněnka, zprvu stokráte zamítnutá, jež se neustále vtírala v mysl Karlu Dragochovi, jenž neustával přemýšleti o problemu, který měl řešiti jeho ostrovtip. A byla to právě ta domněnka, kterou mu náhoda dvakráte nadhodila. Nepronesl-liž nejprve veselý Srb Michal Michalovič a pak hosté v řezenském hotelu, zpola vážně, zpola v podobě žertu, myšlenku, že v přijatém oděvu vítěze z rybářských závodů tají se náčelník zlosynů, kteří jsou postrachem celého kraje? Bylo tedy snad potřebí obírati se vážně domněnkou, kteréž ti, kteří ji vyslovili, dojista nepřikládali ani nejmenší víry?

A proč by ne? Ovšem, výsledek dosavadního pozorování nezaručoval nějaké jistoty. Ale oprávňoval dojista všecka podezření. A kdyby další pozorování potvrdila důvodnost těchto podezření, byla by to velice kratochvilná historie, že táž lodice nesla na tak

velikou vzdálenost náčelníka lupičův a policistu, jemuž bylo uloženo zatknouti ho.

S této stránky bylo by se drama měnilo ve veselohru, a Karl Dragoch vzpíral se velice možnosti tak neobyčejné shody. Nespočívá-liž však podstata veselohry jediné v soustředění na témž místě a v krátké době záměn osob a překvapení, jichž nepozorujeme nebo jež zdají se méně veselé ve skutečném životě, za příčinou své rozptýlenosti a takřka své rozředěnosti? Nebylo by tedy logické odmítati naprosto nějakou věc s odůvodněním, že se zdá neobyčejným nebo pravděpodobným. Jestiť radno býti skromnějším a připustiti nekonečnou spoustu kombinací náhodou.

Proto ráno dne 28., po noci strávené pod širým nebem ve vzdálenosti několika kilometrů za Komárnem, pod dojmem těchto všech věcí uvedl Karl Dragoch hovor na předmět, jehož se byl dosud ani nedotkl.

„Dobré jitro, pane Bruschi," řekl, vycházeje toho dne ráno z kabiny, kde si sestavil důkladně útočný plán.

„Dobré jitro, pane Jägere," odpověděl rybář, vesluje s obvyklým úsilím.

„Spal jste dobře, pane Bruschi?"

„Znamenitě. A vy, pane Jägere?"

„Nu, jakž takž."

„Opravdu?" řekl Ilja Brusch. „Bylo-li vám nevolno, proč jste mne nezavolal?"

„Neschází mi nic, pane Bruschi," odpověděl pan Jäger. „Ale proto se mi přece zdálo, že jest noc příliš dlouhá. Přiznávám se, že bych byl rád, kdybychom již byli u cíle."

„Proč pak?"

„Protože jsem byl poněkud znepokojen, k čemuž se mohu nyní přiznati."

„Znepokojen! . . ." opětoval Ilja Brusch tónem upřímného údivu.

„Není to poprvé, co se znepokojuji," vysvětloval pan Jäger. „Nebylo mi nikdy příliš volně, kdykoli vás napadlo stráviti noc daleko od každého města i vsi."

„Aj," řekl Ilja Brusch, s údivem jako by byl spadl s nebe. „To jste mi měl říci, byl bych to zařídil jinak."

„Zapomínáte, že jsem se zavázal ponechati vám úplnou volnost jednání. Slibu třeba dostáti, pane Bruschi. Proto však přece

nemám vždy dosti neohroženosti. Nedivte se tomu. Jsem měšťákem, a proto na mne působí mocným dojmem ticho a opuštěnost venkovského kraje."

„To záleží na zvyku, pane Jägere," odpověděl vesele Ilja Brusch. „Uvykl byste tomu, kdybychom spolu pluli déle. Ve skutečnosti jest méně nebezpečenství na venkově, než ve velkém městě, jež se hemží pobudy a vrahy."

„Máte snad pravdu, pane Bruschi," připouštěl pan Jäger, „ale dojmy nelze ovládati. Ostatně mé obavy nejsou nikterak bezdůvodné v tomto případě, neboť jsme právě v kraji zvláště zlopověstném."

„Zlopověstném!" ozval se Ilja Brusch. „Jak přicházíte na tuto myšlenku, pane Jägere? Bydlím tu, a neslyšel jsem nikdy. že by kraj tento byl nějak zlopověstný!"

Nyní zase projevil pan Jäger nemalý úžas.

„Mluvíte vážně, pane Bruschi?" zvolal. „Pak jste jediným člověkem, jenž neví toho, co ví každé dítě od hranic bavorských až do Rumunska."

„Co to?" otázal se Ilja Brusch.

„Co? Že rota zločinců, jichž nelze dopadnouti, ohrožuje oba břehy dunajské, od Prešpurku až k ústí řeky."

„Slyším o tom ponejprv," prohlásil Ilja Brusch s výrazem upřímnosti.

„Není možná!" divil se pan Jäger. „Vždyť se po celém toku dunajském o ničem jiném nemluví."

„Člověk se dovídá každého dne něčeho nového," podotkl Ilja Brusch. „A jest tomu již dlouho, co se tyto krádeže páší?"

„Asi osmnáct měsíců," odvětil pan Jäger. „Kdyby šlo jen o krádeže! Ale zločinci nepřestávají jen na krádežích. Vraždí také, je-li potřeba. Za těch osmnáct měsíců přičítá se jim aspoň deset vražd, jejichžto pachatelé nebyli vypátráni. A zrovna poslední z těchto vražd byla spáchána sotva na padesát kilometrů odtud."

„Pak ovšem chápu váš neklid," řekl Ilja Brusch. „Snad bych ho byl i pociťoval s vámi, kdybych byl o tom věděl. Příště zastavíme se večer vždy na blízku některé vesnice nebo města, začínajíc již dneškem, kdy zůstaneme v Ostřihomě."

„Dobrá," schvaloval pan Jäger, „tam budeme v bezpečí. Ostřihom jest veliké město."

„Jsem tím raději," mluvil Ilja Brusch dále, „že tam budete bezpečen, neboť mám v úmyslu zůstaviti vás samotného dnes v noci."

„Chcete odejíti?"

„Ano, pane Jägere, ale jen na několik hodin. Z Ostřihoma, kam dorazíme, bohdá, ještě dosti brzy, podíval bych se rád do Szalky, kam již není daleko. Tam bydlím, jak vám známo. Ostatně do svitání se vrátím, a odjezd náš zítra ráno se tím nikterak neopozdí."

„Jak vám libo, pane Bruschi," řekl pan Jäger. „Uznávám, že byste se rád podíval domů, v Ostřihomě, jak jsme již řekli, není se ničeho obávati."

Pak byl hovor na půl hodiny přerušen. Potom jal se Karl Dragoch zkoumati dále svého společníka, řka:

„To jest opravdu podivné, že jste ještě nikdy neslyšel o těch zločincích na Dunaji. Tím podivnější, že tato záležitost byla zvláště přetřásána několik dní po rybářských závodech v Sigmarinkách."

„Za jaké to příležitosti?" otázal se Ilja Brusch.

„Tenkráte byla právě zřízena zvláštní policie pod náčelníkem, jenž prý jest neobyčejně obratným, jakýmsi Karlem Dragochem, detektivem z Budapešti."

„Ten bude mít hodně práce," podotkl Ilja Brusch, na nějž to jméno patrně nijak zvláště nepůsobilo. „Dunaj jest dlouhý, a jest velice nesnadno pozorovati lidí, o nichž není naprosto nic známo."

„Mýlíte se," odtušil pan Jäger. „Policie není docela beze všech zpráv. Ze svědectví v té věci podaných plynul by především skoro bezpečný popis náčelníka té roty."

„Jak pak vypadá?" otázal se Ilja Brusch.

„Pokud se týče vzezření vůbec, jest to muž celkem podobný vám . . ."

„Díky!" přerušil ho Ilja Brusch, směje se.

„Ano," pokračoval pan Jäger, „ano, jest asi téhož vzrůstu a tloušťky tělesné, jako vy, ostatně však není mezi vámi podoby."

„To jest štěstí!" povzdychl Ilja Brusch s oddechnutím, jež mělo býti komického rázu.

„Má prý krásné modré oči, a nemusí tedy nositi brejle, jako vy. Kromě toho, kdežto vy máte vlasy černé a jste pečlivě oholen, nosí on plnovous, jenž jest barvy plavé. Zejména co se této poslední věci týče, jsou prý svědectví zcela určitá, jak se tvrdí."

„To jest již patrně známka," uznal Ilja Brusch, „ale příliš určitá nikoli. Na světě jest mnoho plavovlasých lidí, a kdyby se měli všichni prozkoumati . . ."

„Jest známo ještě něco jiného. Podle toho, co se povídá, jest prý i náčelník tento bulharské národnosti . . . jako vy, pane Bruschi!"

„Co tím míníte?" otázal se Ilja Brusch hlasem poněkud se chvějícím.

„Podle přízvuku, jímž mluvíte," omlouval se Karl Dragoch dodávaje si vzezření zcela nevinného, „domníval jsem se, že jste bulharského původu . . . Mýlil jsem se snad?"

„Nemýlil," přiznal se Ilja Brusch po krátkém váhání.

„Pak by byl tento náčelník vaším krajanem. Ve veřejnosti koluje jeho jméno od úst k ústům."

„Pak ovšem . . . Jest-li známo jeho jméno . . .

„Ovšem, úředně to zjištěno není."

„Ať je zjištěno úředně či poloúředně, jak zní jméno roho zločince?"

„Ať již právem či neprávem, pobřežní obyvatelé řeky přičítají všecky zločiny, jimiž jsou ohrožováni, jistému Ladkovi."

„Ladkovi! . . . opětoval Ilja Brusch, jenž v patrném rozechvění ustal náhle ve veslování.

„Ladkovi," potvrzoval Karl Dragoch, pohlížeje na rybáře po očku.

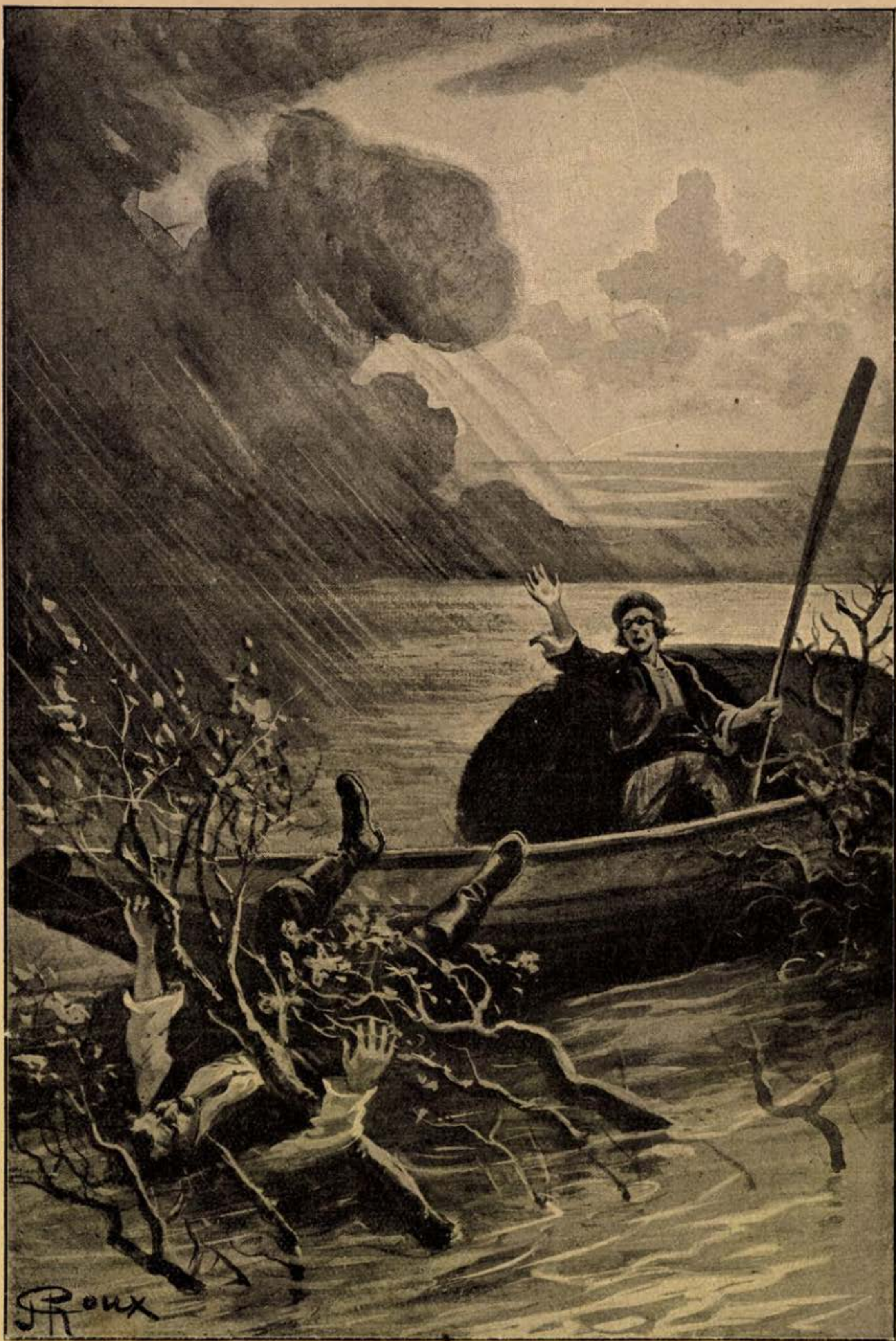
Ale ten se již zase vzchopil.

„To jest divné," řekl jen, a veslo v jeho rukou začínalo opět věčnou svou práci.

„Co jest v tom divného?" optal se Karl Dragoch. „Znáte snad toho Ladka?"

„Já?" odmítal rybář. „Ani dost málo. Ladko není vůbec bulharské jméno. To jest divné v celé té věci."

Karl Dragoch ustal ve výslechu, jenž by se byl při dalších odhaleních mohl státi nebezpečným, a jehožto výsledky bylo lze již nyní pokládati za uspokojivé. Překvapení rybářovo, když slyšel popis zločinců, okolnost, že se zarazil, když slyšel, které jest zločinec ten národnosti, jeho vzrušení, když zvěděl jeho jméno, to vše nedalo se popříti a zvyšovalo značně předešlé domněnky, ačkoli rozhodného důkazu posud nepodávalo.

Pozbyv rovnováhy zvrátil se přes okraj bárky . . . (Str. 97.)

Jak byl Ilja Brusch předvídal, nebyly ještě ani dvě hodiny po poledni, když bárka přibyla do Ostřihoma. Ve vzdálenosti as pěti set metrů před prvními domy přistal rybář na levém břehu, aby prý nebyl zdržován zvědavostí obecenstva, a požádal pana Jägera, aby dopravil bárku sám na pravý břeh, kde přijede zrovna doprostřed města, k čemuž passažér velice ochotně svolil.

Vykonav svou práci změnil se tento v detektiva. Uvázav bárku vyskočil na nábřeží a hledal jednoho ze svých lidí.

Sotva ušel dvacet kroků, setkal se s Bedřichem Uhlmannem. Mezi oběma policisty rozpředl se úsečný hovor.

„Všecko jest v pořádku?“

„Všecko?“

„Jest třeba sevříti kruh úže, Uhlmanne. Nyní rozestavíš své hlídky jen na kilometr od sebe.“

„Jde to tedy již do tuha?“

„Ano.“

„To jest dobře.“

„Zítra mne nespouštěj s očí. Zdá se mi, že se blíží rozhodná chvíle.“

„Rozumím.“

„Ať nikdo neusne! Jen odvahu! A čilost!“

„Bezpečte se na mne.“

„Dozvíš-li se něčeho, dostanu znamení s břehu, není-liž pravda?“

„Ovšem.“

Oba muži se rozešli a Karl Dragoch vrátil se do loďky.

Nebyl-li spánek jeho rušen nepokojem, který obyčejně dle svého tvrzení pociťoval, byl této noci rušen lomozem rozpoutaných živlů. O půlnoci přihnala se bouře od východu a vzmáhala se stále; pršelo, jen se lilo.

Když kolem páté hodiny ranní Ilja Brusch vrátil se na loďku, lilo se stále ještě a vítr dul strašlivě směrem opačným ke směru proudu. Ale rybář neváhal přece vydati se na cestu. Odvázav bárku zamířil přímo doprostřed řeky a chopil se nezbytného vesla. Bylo potřebí opravdové odvahy ku práci za těchto podmínek, po noci, která byla proň také dojista velice únavná.

Za prvních hodin ranních se nezdálo, že by bouře polevovala, spíše se vzmáhala. Bárka, třebaže podporovaná proudem, překonávala stěží strašný ten vítr, a jen s největší námahou urazila po

takovémto čtyřhodinném úsilí asi deset kilometrů od Ostřihoma. Přítok Ipola, na jehožto pravém břehu leží Szalka, kam se Ilja Brusch podle svého tvrzení minulé noci odebral, nemohla již tedy býti daleko.

Té chvíle rozpoutala se bouře tak strašlivě, že situace byla vskutku nadmíru povážlivá. Dunaje nelze sice srovnati s mořem, ale jest přece dosti rozsáhlý, aby se na něm mohly tvořiti opravdové vlny, když vítr nabude veliké síly. Tak tomu bylo dnes, a přes to, že měl Ilja Brusch velice na spěch, nezbývalo mu, než uchýliti se k levému břehu.

Neměl ho však doplouti.

Již byl od něho vzdálen jen asi padesát metrů, když nastal strašlivý zjev přírodní. Opodál vzadu byly stromy, jež vroubily břeh, pojednou vrženy do řeky, přelomeny byvše u samé země, jako by byly bývaly podťaty ohromnou kosou. Téže chvíle voda, vzduvši se nesmírnou silou, hnala se ke břehu, načež vystoupila do výše v podobě ohromné vlny, jež se valila za bárku.

Patrně povstala smršť v ovzduší a vznášela se svou neodolatelnou nálevkovitou trubicí nad hladinou vodní.

Ilja Brusch postřehl nebezpečí. Otočiv bárku mocným úderem vesla, snažil se přiblížiti ku pravému břehu. Tento obrat neměl sice účinku, jakého od něho očekával, ale přece byl příčinou, že rybář a jeho passažér byli zachráněni.

Uchvácena jsouc smrští, ženoucí se zuřivě dále, vyhnula se bárka aspoň vodní hoře, kterou smršť zdouvala. Proto se neponořila, což by se bylo stalo jistě bez obratu Ilji Brusche, a ovšem i zpečetilo osud obou. Jsouc zachycena jen nejkrajnějšími koly víru, byla prostě vržena s velikou prudkostí podél křivky velikého poloměru.

Jsouc jen slabě zasažena netvorem vzdušným, jehožto chapadlo tentokráte minulo se cíle, byla loďka skoro téže chvíle uvolněna, které byla uchvácena. Za několik vteřin minula smršť a vlna hučíc valila se dále, zatím co odpor vody mírnil ponenáhlu rychlost, jíž bárka nabyla.

Na neštěstí však, než bylo dosaženo úplně tohoto výsledku, objevilo se najednou nové nebezpečí. Přímo před bárkou, jež rozrývala vodu rychlostí rychlíku, rybář spatřil náhle jeden z vyvrácených stromů, jenž maje kořeny obráceny do vzduchu, plul zvolna proudem. Vrazí-li bárka do spleti jeho kořenů, potopí se,

neb aspoň povážlivě se poškodí. Ilja Brusch vzkřikl hrůzou, spatřiv neočekávanou tuto překážku.

Ale Karl Dragoch také shledl nebezpečí, a pochopil jeho dosah. Neváhaje vrhl se do předu loďky, ruce jeho chopily se kořenů, jež vyčnívaly z vody, a opřev se ze všech sil, aby mohl lépe čeliti nárazu, snažil se oddáliti jej od nebezpečného směru.

Podařilo se mu to. Bárka, odvrácena jsouc od původního směru, letěla jako šíp a třela se při tom o kořeny a pak i o vršek stromu, pokrytý ještě listím. Ještě jen chvíli, a byla by zůstavila za sebou strom zvolna unášený proudem, pojednou však byl Karl Dragoch zasažen přímo do prsou jednou z posledních větví. Nadarmo pokusil se odolati nárazu. Pozbyv rovnováhy zvrátil se přes okraj bárky a zmizel pod vodou.

Po tomto pádu bezprostředně následoval jiný, tentokráte dobrovolný. Ilja Brusch, vida padati do vody svého passažéra, vrhl se bez váhání za ním.

Ale nebylo snadno najíti něco v bahnité vodě zmítané dosud letem zuřivého přírodního zjevu. Hodnou chvíli se Ilja Brusch marně namáhal, a již počínal pozbývati naděje, že by nalezl pana Jägera, když uchopil konečně nešťastníka, jenž plaval bezvládně pod vodou.

To bylo, kolkolem vzato, lépe. Člověk, jenž se topí, zmítá sebou obyčejně a zvyšuje tak bezděky obtíže při zachraňování. Člověk omdlelý jest za to bezvládnou hmotou, jejížto záchrana záleží pouze na obratnosti zachráncově.

Ilja Brusch vyzdvihl hned z vody hlavu páně Jägerovu, načež mohutnou paží plul za bárkou, jež zatím asi na třicet metrů se vzdálila. Několik rozmachů jeho paže, jež byly hračkou statnému plavci, postačilo, aby dostihl lodici, načež jednou rukou chopil se jejího okraje, kdežto druhá držela pana Jägera, jenž stále ještě byl v bezvědomí.

Nyní ještě zbývalo dostati omdlelého do lodice, a to nebylo snadnou prací. Iljovi Bruschi však po dlouhém úsilí konečně se to podařilo.

Jakmile ho položil na jedno z lůžek pod budkou, svlékl ho, a vyndav z kufru několik kousků vlny, jal se třiti ho ze všech sil.

Pan Jäger otevřel brzy oči a nabyl vědomí. Nebyl celkem dlouho pod vodou, a byla naděje, že bezděčná ta lázeň nebude proň míti neblahých následků.

„Aj, aj, pane Jägere,“ zvolal Ilja Brusch, jakmile viděl, že jeho nemocný nabývá vědomí, „vy se umíte znamenitě potápěti!“

Pan Jäger usmál se slabě, neodpovídaje.

„To nic nebude,“ mluvil Ilja Brusch dále, tra usilovně dále. „Zdraví nic lépe neposlouží, než srpnová lázeň!“

„Díky, pane Bruschi,“ zajíkal se Karel Dragoch.

„Nemáte opravdu zač,“ odvětil vesele rybář. „Já bych vlastně měl poděkovati vám, pane Jägere, protože jste mi poskytl příležitost, abych se krásně vykoupal.“

Karlu Dragochovi přibývalo sil vůčihledě. Ještě pořádný doušek a bylo by všecko v pořádku. Na neštěstí Ilja Brusch, jsa více vzrušen, než si přál, přehrabal nadarmo všecky kufry. Zásoba vína mu došla, a nebylo ho na bárce ani kapky.

„To jest mrzutá věc!“ zvolal Ilja Brusch. „Ani kapky vína v naší špižírně!“

„Na tom nezáleží, pane Bruschi,“ ujišťoval Karl Dragoch slabým hlasem. „Obejdu se bez něho, ujišťuji vás o tom.“

Zatím však třásl se Karl Dragoch přes toto ujišťování, a posilnění bylo by mu dojista prospělo.

„Mýlíte se,“ odvětil Ilja Brusch, jenž stav svého passažéra neposuzoval příliš příznivě. „Neobejdete se bez něho, pane Jägere. Jen mne nechte. Postarám se o ně. Bude to brzy.“

Rybář svlekl rychle promočené šaty a oblekl suché, načež několikráte zaveslovav dopravil bárku na levý břeh, kde ji pevně uvázal.

„Mějte chvíli strpení, pane Jägere,“ řekl Ilja Brusch, vyskočiv na břeh. „Znám zdejší kraj, neboť jsme již u stoku Ipoly s Dunajem. Ve vzdálenosti sotva pěti set metrů jest ves, kde dostanu vše, čeho potřebí. Za půl hodiny se vrátím.“

Po těchto slovech Ilja Brusch se vzdálil, nečekaje odpovědi.

Osamotněv klesl Karl Dragoch opět na lože. Byl slabší, než se přiznával, a na chvíli zavřely se mu únavou oči.

Ale ži[illegible]t vrac[illegible] mu rychle; krev bušila mu již v tepnách. Brz[illegible]m pohledem stále pevnějším. [illegible] sud slabý, byl jeden z kufrů, kteréž Ilja [illegible]usch při kva[illegible] odchodu zapomněl zavříti. Kufr byl přeházen při marn[illegible]ní rybářově, a jevil zraku směsici nejrůznějších předmětů. [illegible]bé prádlo, šatstvo a obuv byly tu naházeny bez ladu a skladu.

Proč však zaplál pojednou zrak Karla Dragocha zvláštním leskem? Zajímala-liž ho ta podívaná, dojista nikterak zvláštní, do té míry, že se po několika vteřinách pozorování opřel o loket a nadzdvihl, aby lépe viděl do otevřeného kufru?

Ovšem nebylo to ani šatstvo, ani prádlo, jež budilo takovouto pozornost indiskretního passažéra, ale mezi těmito různými kusy oděvu postřehlo pátravé oko detektivovo předmět, jenž zasluhoval jeho větší pozornosti.

Nebylo to nic jiného, než pootevřená tobolka, z níž vypadávaly četné papíry, jimiž byla nacpána. Tobolka! Papíry! Snad jest tam odpověď na otázky, jež si Karl Dragoch každého dne dával.

Detektiv neodolal. Po krátkém váhání, nedbaje toho, že porušuje zákony pohostinství, vztáhl ruku a sáhl do kufru, odkud vytáhl lákající ho tobolku i s obsahem, do jehožto prohlížení hned se pustil.

Byly to především dopisy, jimiž se dlouho nezdržoval, jež však byly adressovány panu Iljovi Bruschi v Szalce; pak kvitance, mezi nimiž i stvrzenky o zaplacení nájemného, znějící na totéž jméno. V tom všem nebylo nic zajímavého.

Karl Dragoch chtěl toho již nechati, ale pojednou při pohledu na poslední dokument se zachvěl. A přece nemohlo býti nevinnější věci, než tato; jen policista mohl při pohledu na takovýto „dokument“ pociťovati něco jiného, než sympatický dojem.

Byla to podobizna, podobizna mladé ženy, jejížto neobyčejná krása byla by nadchla malíře. Ale policista není umělec, a bušilo-li srdce Karlu Dragochovi, nebušilo obdivem spanilého toho zjevu. Sotva že se naň podíval. A opravdu nebylo ničeho viděti na této podobizně, nic, kromě jediné řádky, napsané bulharštinou pod podobiznou. „Drahému choti Nataša Ladková,“ to byla slova, jež četl s úžasem Karl Dragoch.

Bylo tedy všecko jeho podezření odůvodněno a správny byly všecky jeho vývody v příčině zvláštních zjevů, jež dříve pozoroval. Ladko! Tedy opravdu s Ladkem plul po D[illegible] již ta[illegible]vou řadu dní. Byl to opravdu nebezpečn[illegible]ně stíhaný, jenž se tajil v nevi[illegible] Dunajské ligy.

Co měl nyní počíti Karl Dragoch, zjistiv věc takovéhoto dosahu? Nedospěl ještě k rozhodnutí v této příčině, když pojednou ozvaly se na břehu kroky, což ho přimělo, že rychle vhodil tobolku

do kufru a kufr zavřel. Příchozí nemohl býti Ilja Brusch, jenž odešel teprve as před deseti minutami.

„Pane Dragochu!“ ozval se hlas zvenčí.

„Bedřich Uhlmann!“ zamumlal Karl Dragoch, jenž se stěží postavil na nohy a potáceje se vyšel z kabiny.

„Promiňte laskavě, že jsem si dovolil vás zavolati,“ řekl Bedřich Uhlmann, když spatřil svého představeného. „Viděl jsem právě odcházeti vašeho společníka a věděl jsem, že jste sám.“

„Co pak jest?“ otázal se Karl Dragoch.

„Nesu vám zprávy, pane Dragochu. Dnes v noci byl spáchán zločin.“

„Dnes v noci!“ zvolal Karl Dragoch, vzpomínaje hned na odchod Ilji Brusche minulé noci.

„Na blízku odtud byla vydrancována villa. Hlídač byl přepaden.“

„A usmrcen?“

„Nikoli, ale těžce zraněn.“

„Dobře,“ řekl Karl Dragoch, kyna svému podřízenému rukou na znamení, aby mlčel.

Zamyslil se hluboce. Co měl nyní počíti? Dojista jednati, a k tomu by měl dosti síly. Zpráva, kterou právě dostal, byla nejlepším lékem. Nebylo na něm znáti ani stopy po nehodě, jež ho stihla. Nyní nemusil již hledati opory o stěnu kabiny. Povzbuzována jsouc nervy proudila mu krev do tváří.

Ano, bylo potřebí jednati, ale kterak? Měl čekati na návrat Ilji Brusche, či spíše Ladkův, kteréžto jméno bylo pravým jménem jeho společníka, a položiti mu beze všeho ruku na rameno jménem zákona? To se zdálo nejrozumnějším, protože nyní nemohlo již býti pochyby o vině domnělého rybáře. Úzkostlivost, s jakou tajil pravou svou osobnost, tajemství, v něž se halil, to jméno, jež náleželo jemu a bylo zároveň jménem, jímžto hlas lidu označoval náčelníka banditů, jeho nepřítomnost uplynulé noci, shodující se s odhalením nového zločinu, to vše přesvědčovalo Karla Dragocha, že Ilja Brusch byl opravdu hledaným zločincem.

Ale zločinec ten zachránil mu život! To zamotávalo situaci zvláštním způsobem!

Jak by se dalo vysvětliti, že lupič a vrah vrhl se do vody, aby ho zachránil? A kdyby i přes všecku pravděnepodobnost bylo tomu tak, bylo-liž možno tomu, jenž byl vyrván smrti, dáti na jevo

takovýmto způsobem vděčnost vůči svému ochránci za jeho obětavost? Ostatně co z toho, oddálí-li se o nějakou dobu jeho zatčení? Nyní, když nepravý Ilja Brusch byl odhalen, když se vědělo, kdo to jest, bude mu nemožno uniknouti policii, rozestavené podél řeky, a v případě, že by vyšetřováním nic o záhadném rybáři se nezjistilo, budou míti později více mužstva, a k zatčení dojde po tomto odkladu ještě jistěji.

Karl Dragoch uvažoval po celých pět minut o choulostivém tomto případě, jenž se mu naskytal. Má odejíti, nerozlouče se s Iljou Bruschem? Či má zde zůstati, postaviti Bedřicha Uhlmanna v kabině do zálohy, a až rybář přijde, vrhnouti se naň bez každé předchozí výstrahy, zůstavuje si vysvětlení na pozdější dobu? Nikoliv. Příčilo se mu odpláceti zradou za tak dojemný projev oddanosti. Lépe bude, třebaže tím může poskytnouti vinníkovi příležitost k útěku, zahájiti vyšetřování, zapomínaje prozatím, co se domníval věděti. Jestliže toto vyšetřování povede konečně k Iljovi Bruschi, bude-li nucen svou povinností, aby zacházel se svým zachráncem jakožto s nepřítelem, aspoň povede s ním zápas tváří v tvář, poskytna mu času k obraně.

Ustanoviv se na tomto a bera na sebe všecky následky, jež by mohly vyplynouti z tohoto rozhodnutí, vrátil se Karl Dragoch do kabiny. Napsal na lístek několik řádek a položiv jej na zřejmé místo, oznámil tak Iljovi Bruschovi, že se z nutného důvodu vzdálil, a žádal hostitele, aby naň počkal aspoň dvacet čtyři hodiny. Pak se chystal k odchodu.

„Kolik máme mužů?“ otázal se, vycházeje z kabiny.

„Dva jsou tu, ale svoláme hned ostatní. Do večera jich budeme míti dvanáct.“

„Dobře,“ schválil Karl Dragoch. „Pravil's, tuším, že dějiště zločinu není daleko?“

„Asi dva kilometry odtud,“ odpověděl Uhlmann.

„Veď mne,“ řekl Karl Dragoch, vyskočiv na břeh.

IX.

DVÉ NEÚSPĚCHŮ DRAGOCHOVÝCH.

Karpaty opisují v severní části Uher veliký oblouk, jehožto západní konec dělí se ve dvé podružných větví. Jedna z nich zaniká u Dunaje, proti Prešpurku, druhá dotýká se řeky v okolí Ostřihoma, kde jest jejím pokračováním na pravém břehu vrch Pilis, vysoký sedm set sedmdesát metrů.

U paty nevysoké této hory spáchán byl právě zločin, a tam měl se Karl Dragoch poprvé utkati s nebezpečnými zločinci, jež stíhati bylo jeho úkolem.

Několik hodin před tím, než, opouštěje loďku bez vědomí hostitelova, vydal se přes všecku svou slabost na cestu s Bedřichem Uhlmannem, stanul povoz s těžkým nákladem před chatrnou krčmou postavenou na úpatí jednoho z pahorků, jimiž splývá vrch Pilis s údolím dunajským.

Místo pro tuto krčmu bylo se stanoviska obchodního voleno velice rozumně. Křižiloť se tu tré cest, jedna vedoucí k severu, druhá k jihovýchodu a třetí k severozápadu. Ježto všecky tyto tři cesty vedly k Dunaji, severní k oblouku, který řeka opisuje proti hoře Pilisu, jihovýchodní k městečku Svatému Ondřeji a severozápadní k Ostřihomu, stála hospoda takřka mezi rameny velikého vodního kružidla a byla hojně navštěvována povozy zásobujícími plavce potravinami.

Dunaj, jenž od Ostřihoma teče zřejmě od západu k východu, dává se opodál stoku Ipoly s Dunajem k jihu, načež opět se obrací k severu, opsav polokruh o malém poloměru. Ale skoro hned po té otáčí se náhle, aby přijal směr od severu k jihu, kterým pak teče mnoho kilometrů.

Té chvíle, když povoz stanul před hospodou, sotva ještě vycházelo slunce. Všecko posud spalo v domě, jehožto silné okenice byly neprodyšně uzavřeny.

„Hej, hospodo!“ volal jeden z mužů, řídících povoz, buše při tom bičištěm do vrat.

„Už jdu!“ odpovídal zevnitř hospodský, vyburcován jsa ze spaní.

A za chvíli po té objevila se rozcuchaná hlava v okně prvního poschodí.

„Co chcete?“ optal se hospodský s výrazem nevelké zdvořilosti.

„Nejdřív jíst, a potom spát,“ řekl vozka.

Když byla vrata otevřena a vůz vjel do dvora, vozkové vypřáhli hned oba koně a dovedli je do konírny, kde jim bylo dáno hojně obroku. Zatím nepostačil hostinský obsluhovati ranní hosty. Bylo na něm viděti, že by byl rád zapředl hovor, ale vozkové nejevili za to mnoho chuti odpovídati mu.

„Přijíždíte časně, kamarádi,“ začal hospodský. „To jste jeli v noci?“

„Nejspíš,“ odsekl jeden z vozků.

„A jedete daleko?“

„Daleko, nedaleko — to je naše věc,“ zněla odpověď.

Hostinský se dále neptal.

„Proč zacházíš tak urputně s tím dobrým člověkem, Vogele?“ vložil se do toho druhý vozka, jenž dosud neotevřel úst. „Nemáme příčiny tajiti se tím, že jedeme do Sv. Ondřeje.“

„To je možná, že se tím nemusíme tajiti,“ odtušil Vogel nevlídně, „ale myslím, že po tom nikomu nic není.“

„To jest pravda,“ souhlasil hostinský, úlisník, jako každý dobrý obchodník. „Řekl jsem to jen proto, abych něco mluvil. Přejí si pánové něčeho k jídlu?“

„Ano,“ odpověděl ten z vozků, jenž se zdál měně nevlídným. „Chleba, slaniny, šunky, jitrnic, zkrátka, co máš.“

Povoz vykonal patrně dalekou cestu, neboť vozkové byli vyhladovělí a jedli jako vlci. Byli také unaveni, a proto dlouho nezůstali za stolem. Jakmile dojedli poslední sousto, nemeškali a šli spat, jeden ke koním do konírny na slámu, druhý pak pod plachtu vozu.

Zvonilo poledne, když zase přišli. Chtěli hned zase oběd, jenž jim byl připraven, jako snídaní, ve veliké místnosti hostinské. Nyní, když se vyspali, zdrželi se za stolem déle. Po obědě dali si nalévati skleničky kořalky, jež mizely jako kapky vody v drsných jejich hrdlech.

Za odpoledne zastavilo se v hospodě několik povozů, a také četní chodci zašli sem na skleničku. Byli to většinou venkované, kteří s mošnou na zádech a s holí v ruce ubírali se do Ostřihoma nebo přicházeli odtamtud. Byli to skoro všichni známí hosté, a hostinský měl na štěstí silnou hlavu, jaké jeho povolání vyžadovalo, neboť připíjel si se všemi hosty, s jedním po druhém. To obchodu prospívá. Když se připíjí, hodně se hovoří, a hovorem vysýchá hrdlo, což pobádá k novému pití.

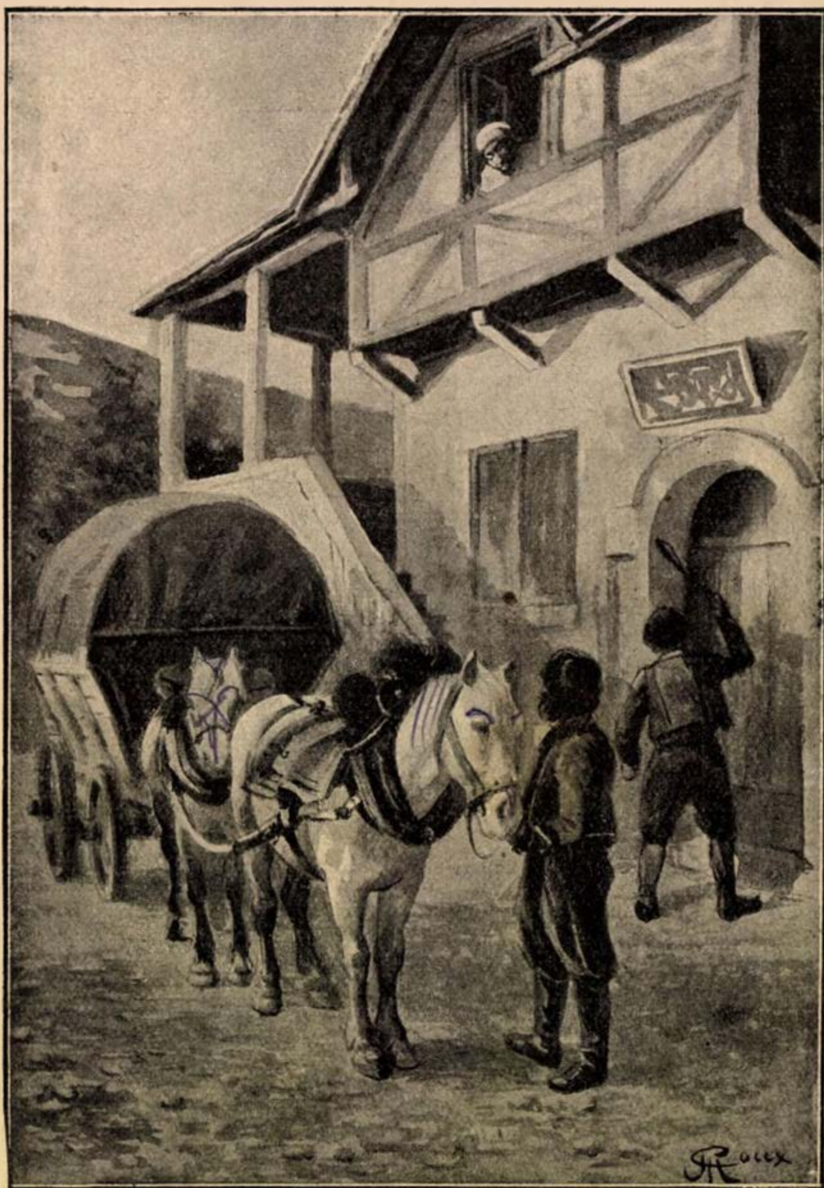
Toho dne právě bylo o čem mluviti. Zločin v noci spáchaný vzrušoval kde koho. Zprávu o něm přinesli první chodci, kteří tudy šli, a každý vypravoval něco nového nebo vyslovoval své osobní míněn.

Hostinský dověděl se takto postupně, že nádherná villa, náležející hraběti Hagenauovi a stojící asi pět set metrů od břehu dunajského byla úplně vyloupena, a hlídač Kristián že byl těžce poraněn; že tento zločin jest bezpochyby dílem nevypátrané dosud roty zločinců, jimž se přičítá tolik jiných zločinů, dosud nepomstěných; že policie pátrá po kraji, a že pachatelé jsou stíháni kromě toho zvláštní policií, zřízenou nedávno k dozoru nad řekou.

Oba vozkové neúčastnili se hovorů, jejichž předmětem byla tato událost, a jež byly provázeny výkřiky a projevy úžasu. Zůstávali mlčky opodál, ale patrně neucházelo jim ani slovo z toho, co se kolem nich mluvilo, neboť nebylo možno, aby se naprosto nezajímali o to, oč se kde kdo zajímal.

Zatím hluk kolem nich ponenáhlu utichl, a kolem půlsedmé hodiny večerní byli opět sami ve veliké místnosti, kterou opustil již poslední host. Jeden z nich zavolal hned hostinského, jenž horlivě vyplachoval sklenice na nálevním stole. Ten ihned přiběhl a optal se:

„Čeho si přejí pánové?“
„Večeři!“ odpověděl jeden z vozků.
„A potom nocleh, není-liž pravda?“ tázal se hostinský.

„Hej, hospodo!“ volal jeden z mužů . . . (Str. 103.)

„Nikoli, příteli,“ odpověděl vlídnější z vozků. „Hodláme na noc odjeti . . .“
„Na noc!“ divil se hostinský.

„Abychom byli za svítání na trhu,“ vysvětlil host.

„Ve Sv. Ondřeji?“

„Nebo v Ostřihomě. To se teprve rozhodne. Čekáme přítele, jenž nám šel opatřit zprávy. Ten nám poví, kde lépe prodáme své zboží.“

Hospodský odešel, aby připravil večeři.

„Slyšel's, Kaiserlichu?“ řekl potichu mladši z vozků, nahýbaje se k společníku.

„Ano.“

„Už je to venku.“

„Snad jsi nemyslil, že se to utají?“

„A policie pátrá po kraji.“

„Ať pátrá!“

„Pod náčelnictvím Dragochovým, jak se tvrdí.“

„To jest něco jiného, Vogele. Podle mého mínění ti, kteří se nemají obávati nikoho jiného, než Dragocha, mohou směle spáti.“

„Co tím chceš říci?“

„Co říkám, Vogele.“

„Dragoch bude tedy . . .“

„Co?“

„Odklizen?“

„Zítra uvidíš. Do té doby ani muk,“ zakončil vozka, vida hostinského přicházeti znova.

Muž, na kterého oba vozkové čekali, přišel již za tmavé noci. Mezi všemi třemi muži rozpředla se krátká rozmluva.

„Lidé tu tvrdili, že jest policie již na stopě,“ řekl Kaiserlich potichu.

„Hledá, ale nenajde.“

„A Dragoch?“

„Bude polapen.“

„Kdo vzal na sebe tento úkol?“

„Tyča.“

„Pak jest všecko v pořádku. A co máme činiti my?“

„Zapřáhati bez meškání.“

„Kam pojedeme?“

„Do Sv. Ondřeje, ale až ujedete asi pět set metrů, obrátíte. Zatím bude již hospoda zavřena. Nikdo si vás nepovšimne, až tudy pojedete, a pak se dáte cestou na sever. Zatím co vás budou hledati na jedné straně, budete na druhé.“

„Kde čeká lodice?"

„V zátoce u Pilisu."

„Tam se tedy všichni sejdeme?"

„Nikoli, trochu blíže, v mýtině, na levo od cesty. Znáš ji?"

„Ano."

„Asi patnáct našinců jest již tam. Půjdete za nimi."

„A ty?"

„Já se vrátím pro ostatní, jež jsem zanechal na stráži. Přivedu je s sebou."

„Tedy na cestu," řekli vozkové.

Za pět minut povoz odjížděl. Hostinský, drže jedno křídlo vrat otevřeno, pozdravil zdvořile odcházející hosty.

„Jistě že jedete do Ostřihoma?" optal se.

„Nikoli, příteli," odpověděli vozkové, „do Sv. Ondřeje."

„Šťastnou cestu!" řekl hostinský.

„Děkujeme, kamaráde."

Povoz zatočil na pravo a dal se na východ cestou k Sv. Ondřeji. Když zmizel v nočním temnu, muž, kterého Kaiserlich a Vogel po celý den čekali, odešel též směrem opačným po cestě k Ostřihomu.

Hospodský se toho ani nepovšiml. Nezabývaje se déle hosty, jichž beztoho již nikdy neuvidí, zavřel brzy dům a ulehl.

Povoz, jenž zatím volně odjížděl, obrátil se ve vzdálenosti asi pěti set kroků od hospody, podle pokynu, který vozkové dostali, načež jel opačným směrem po téže cestě.

Když dojel znova k hospodě, bylo tam již vskutku všecko uzavřeno, a byl by ji minul beze vší příhody, kdyby nebyl vyskočil pojednou pes, jenž spal na silnici, a utíkal, štěkaje tak silně, že jeden z koní zděsiv se uskočil prudce až na kraj silnice. Vozkové rychle uvedli zděšené zvíře v náležitý směr a povoz zmizel podruhé v noční tmě.

Bylo asi půl jedenácté, když opustil vytčenou cestu a zajel do lesíka, jehožto temný stín černal se na levo. Byl zastaven již při třetím otočení kola.

„Kdo tu?" ozval se hlas ze tmy.

„Kaiserlich a Vogel," odpověděli vozkové.

„Jeďte dále," řekl hlas.

Za prvními řadami stromů dojel vůz k mýtině, kde spalo asi patnáct mužů, natažených na mechu.

„Náčelník jest tu?“ optal se Kaiserlich.

„Ještě není.“

„Řekl nám, že tu počká.“

Nečekali dlouho. Za malé půl hodinky po příjezdu povozu přišel náčelník, týž muž, jenž přišel tak pozdě do hospody, provázen jsa asi deseti společníky, s nimiž celá tlupa čítala nyní dohromady více než dvacet pět mužů.“

„Jsme tu všichni?“ otázal se.

„Ano,“ odpověděl Kaiserlich, jenž těšil se podle všeho jisté vážnosti u ostatních.

„A Tyča?“

„Tu jsem,“ ozval se zvučný hlas.

„Nuže . . .?“ otázal se náčelník s výrazem úzkostlivého napětí.

„Úspěch dokonalý. Ptáček jest v kleci na naší lodici.“

„Pak pospěšme odtud,“ velel náčelník. „Šest mužů na přední stráž, ostatní nazad, vůz pojede uprostřed. Dunaj není vzdálen odtud ani pět set metrů, a náklad bude brzy v lodici. Vogel odjede pak s vozem, a ti, kdož jsou zdejší, vrátí se klidně domů. Ostatní vstoupí na loďku.“

Všichni měli se již k vykonání těchto rozkazů, když jeden z mužů zanechaných na stráži u okraje cesty přiběhl všecek udýchán.

„Pozor!“ řekl tlumeným hlasem.

„Co pak?“ otázal se náčelník

„Poslouchej!“

Všichni napiali sluch. Bylo slyšeti kroky blížící se tlupy. Vedle šumotu působeného kroky bylo slyšeti i šum tlumených hlasů. Tlupa nebyla dále, než sto sáhů.

„Zůstaňme v mýtině. Ti lidé přejdou, aniž nás zpozorují.“

Ježto byla čirá tma, bylo ovšem pravděpodobno, že nebudou zpozorováni, ale byla tu jiná otázka: kdyby to osudnou náhodou byl oddíl policejní stráže, který šel tudy, pak by zamířil k řece. Ovšem bylo možno, že nenajde lodici a ostatně byla učiněna všecka opatření. Policie by ji byla marně prohledala skrz naskrz, nebyla by našla nic podezřelého. Ale i kdyby nebyla měla tušení o lodici, mohla se tu ukrýti někde na blízku do zálohy, a v tomto případě bylo by bývalo velice nebezpečno vyjížděti s vozem.

Ostatně bylo třeba řiditi se okolnostmi a jednati podle toho, co se bude dále díti. Bude-li potřebí, vyčkají po celý následující den v mýtině, načež někteří z nich sejdou v noci až k Dunaji a přesvědčí se, není-li na blízku policie.

Této chvíle bylo nejdůležitější, aby tu nebyli přistiženi, a aby nic neuvedlo na jejich stopu blížící se tlupu.

Tato přiblížila se brzy až tam, kde se cesta táhla podél mýtiny. Ačkoli byla tma jako v pytli, bylo přece lze rozeznati, že jest to asi deset mužů, a význačné řinčení oceli nasvědčovalo tomu, že jsou ozbrojeni.

Tlupa minula již mýtinu, když pojednou událo se cosi, co stav věcí úplně změnilo.

Jeden z obou koní, poděšen jsa šumotem, působeným chůzí mimojdoucích mužů, zafrkal a zdlouha zařehtal, což druhý kůň hned opakoval.

Tlupa se ihned zastavila.

Byl to vskutku oddíl policejní stráže, jež sestupovala k řece pod velením Karla Dragocha, jenž se úplně zotavil z následků své ranní nehody.

Kdyby byli muži v mýtině o tom věděli, bylo by to snad značně zvýšilo jejich nepokoj. Ale, jak jsme viděli, náčelník jejich se domníval, že nebezpečný policista jest učiněn neškodným. Proč se mýlil, proč se domníval, že nemá se již obávati protivníka, jenž nyní stál proti němu, dočte se čtenář co nejdříve v pokračování této knihy.

Když ráno toho dne Karl Dragoch vyskočil na břeh, kde naň čekal jeho podřízený, vedl ho tento směrem proti proudu. Urazivše dvě stě nebo tři sta metrů, došli oba policisté ke člunu, ukrytému v trávě na břehu, na nějž vstoupili. Bedřich Uhlmann chopil se hned mohutnými pažemi vesel, která rychle dopravila lehkou lodičku na druhý břeh řeky.

„Zločin byl tedy spáchán na pravém břehu?“ otázal se té chvíle Karl Dragoch.

„Ano,“ odpověděl Bedřich Uhlmann.

„Kterým směrem?“

„Proti proudu. V okolí Ostřihoma.“

„Jakže? V okolí Ostřihoma?“ zvolal Dragoch. „Vždyť jsi mi právě řekl, že jest tam jen kousek cesty.“

„Není tam daleko,“ řekl Uhlmann. „Ale tři kilometry to snad přece jsou.“

Bylo to dobré čtyři, a bylo tedy dosti nesnadno ujíti tak značný kus cesty člověku, jenž nedávno stěží vyvázl životem. Nejednou musil se Karl Dragoch natahovati, aby mohl vydechnouti, jak se mu dech tajil.

Bylo ke třetí hodině odpolední, když došel posléze villy hraběte Hagenaua, jež byla cílem jeho cesty.

Zotaviv se douškem na posilněnou, jejž si hned po příchodu vyžádal, a nabyv tak všech svých sil tělesných i duševních, dal se Karl Dragoch dovésti hned k lůžku hlídače Kristiana Hoela. Tento, byv obvázán před několika hodinami ranlékařem z okolí, ležel s tváří na smrt ubledlou, oči maje zavřeny a ztěžka oddychuje. Ačkoli jeho poranění bylo velce těžké a zasahovalo i plíce, přece byla značná naděje, že bude zachráněn, bude-li mu dopřáno úplného klidu.

Karlu Dragochovi podařilo se však přece nabýti od něho některých zpráv, které mu hlídač podal slabým hlasem, trhaně, po jednotlivých slabikách. Bylo k tomu potřebí velké trpělivosti, aby se dověděl, že rota lupičská, skládající se nejméně z pěti nebo šesti mužů, za poslední noci vloupala se do villy, vyrazivši dvéře. Hlídač Kristián Hoel, sotvaže povstal s lože, probuzen jsa lomozem, klesl k zemi zasažen jsa ranou dýky, zasazenou mezi obě lopatky. Proto nevěděl, co se potom dálo, a nemohl podati vůbec žádných zpráv o vzezření lupičů. Ale věděl, kdo jest jejich náčelníkem; byl to jistý Ladko, jehožto soudruzi vyslovili několikráte jeho jméno s jakousi nevysvětlitelnou chvástavostí. Tento Ladko, jehožto obličej byl zakryt škraboškou, byl muž vysoké postavy, modrých očí a na hlavě měl husté, plavé vlasy.

Tato poslední podrobnost, jež mohla značně oslabiti podezření, jež Karl Dragoch byl pojal proti Iljovi Bruschovi, přece jen nemálo ho zarážela. Že také Ilja Brusch byl plavovlasý, o tom ani dost málo nepochyboval, ale jeho plavé vlasy byly přebarveny na tmavé, a obarvení nelze sníti večer a nasaditi ráno, jako paruku. Byla to nevysvětlitelná záhada, kterou si umínil Dragoch rozřešiti.

Hlídač Kristián nemohl mu ostatně podati více podrobností. Nepodotkl zejména ničeho o ostatních lupičích, kteří měli tváře maskovány, jako jejich náčelník.

Nabyv těchto zpráv optal se detektiv ještě na některé věci, týkající se samotné villy hraběte Hagenaua. Byl to, jak zvěděl, nádherný dům, zařízený s přepychem přímo knížecím. Bylo tu množství klenotů, stříbrného náčiní a vzácných předmětů v zásuvkách, uměleckých předmětů na krbech a kusech nábytku, starožitné koberce a mistrovské obrazy po stěnách. Ba i cenné papíry byly uloženy v nedobytné pokladně v prvním poschodí. Není tedy pochyby, že lupiči měli tu příležitost k neobyčejně znamenitému lupu.

To mohl Karl Dragoch snadno zjistiti, procházeje rozličnými místnostmi. Byla to loupež pravidelná, provedená podle promyšlené methody. Lupiči, jakožto lidé vkusu, neobtěžovali se bezcennými věcmi. Většina cenných věcí zmizela. Místo vytrhaných nástěnných koberců zely veliké čtyřhrany holých zdí, a prázdné rámy, zbavené nejkrásnějších obrazů, dovedně vyříznutých, visely smutně na stěnách. Lupiči přivlastnili si i čalouny, z nichž patrně vybrali si nejvzácnější, a koberce rovněž nejkrásnější. Vloupali se do nedobytné pokladny, jejížto obsah zmizel s nimi.

„To lidé na zádech neunesli," řekl si Karl Dragoch v duchu, konstatuje tyto spousty. „To sotva pobral vůz. Teď jde o to, abychom vypátrali vůz."

Tento výslech a první pátrání zabraly hodně dlouhého času. Blížila se noc. Šlo o to, než nastane, aby se, bude-li lze, našla stopa povozu, jehož lupiči, podle mínění policistova, nezbytně potřebovali. Proto tento pospíšil z villy, jak jen mohl.

Neušel daleko a již nalezl důkaz, jehož měl zapotřebí. Na rozsáhlém dvoře, náležejícím k ville, zanechala široká kola hluboké rýhy právě před vyraženými dveřmi, a opodál byla země udupána, což mohlo pocházeti jen od koní, kteří dlouho čekali.

Zjistiv to jediným pohledem přiblížil se Karl Dragoch k místu, kde, jak bylo patrno, koně stáli, a zkoumal bedlivě půdu. Potom přešel dvůr a přikročil u samých mřížových dvířek, vedoucích na cestu, k novému a důkladnému zkoumání, pak šel po cestě asi sto kroků, načež se vrátil.

„Uhlmanne!" zvolal, vraceje se do dvora.

„Čeho si přejete, pane Dragochu?" odpovídal zřízenec, jenž vyšel z domu a přiblížil se k svému představenému.

„Kolik mužů máte?" otázal se tento.

„Jedenáct.“

„To jest málo,“ řekl Dragoch.

„Ale,“ namítl Uhlmann, „hlídač Kristián myslí, že lupičů nebylo více než pět nebo šest.“

„Hlídač Kristián má o tom své mínění a já také,“ odtušil Dragoch. „Jakáž pomoc, musíme se spokojiti tím, co jest. Necháš jednoho muže zde a vezmeš s sebou deset ostatních. S námi dvěma bude to dvanáct. To již jest něco.“

„Máte nějakou stopu?“ optal se Bedřich Uhlmann.

„Vím, kde jsou lupiči; aspoň v kterou stranu odešli.“

„Směl bych se optati . . .?“ začal Uhlmann.

„Kterak jsem nabyl této jistoty?“ dokončil otázku Karl Dragoch. „Nic není jednoduššího. Dítě by to pochopilo. Především jsem si řekl, že bylo zde pobráno mnoho věcí, takže nebylo možno odpraviti je odtud bez vozu. Hledal jsem tedy tento vůz a našel jsem jej. Jest to povoz o čtyřech kolech, tažený dvěma koňmi, z nichž jeden má tu zvláštnost, že mu schází hřebík na podkově přední pravé nohy.“

„Jak jste to vyzkoumal?“ otázal se Uhlmann v údivu.

„Protože v noci pršelo a půda, ještě špatně vyschlá, podržela otisky kopyt. Týmž způsobem jsem zvěděl, že povoz, odjížděje z villy, dal se na levo, to jest směrem opačným než k Ostřihomu. Dáme se v tutéž stranu a bude-li potřebí, půjdeme po stopě koně s neúplnou podkovou. Nezdá se, že ti chlapíci jeli za dne. Bezpochyby někam zalezli až do večera. Kraj jest málo obydlen a domů jest tu poskrovnu. V případě potřeby prohledáme všecky, jež po cestě najdeme. Svolej své lidi, neboť noc již nadchází, a zvěř pomalu vyleze z brlohu.“

Karl Dragoch a jeho oddíl šli dlouho, než odkryli novou známku. Bylo asi půl jedenácté, když, prohledavše nadarmo dva nebo tři statky, došli ke křižovatce tří cest, k hospodě, kde dva vozkové strávili den a odkud vyjeli asi před třemi čtvrtmi hodiny. Karl Dragoch zabušil na dvéře.

„Jménem zákona!“ prohlásil Dragoch, když se objevil u okna hospodský, jemuž bylo souzeno, aby toho dne byl stále vyrušován ze sna.

„Jménem zákona!“ opětoval hospodský v úděsu, vida svůj dům obklíčen touto četnou tlupou. „Čeho pak jsem se dopustil?“

„Pojď dolů, a povíme ti to. Jen ať to netrvá dlouho," odpovídal Dragoch netrpělivě.

Když hostinský, jen napolo jsa oblečen, otevřel dvéře, přikročil

Drže v ruce svítilnu, pátral bedlivě po zemi. (Str. 114.)

policista k stručnému výslechu. „Přijel-li sem ráno povoz? Kolik mužů ho řídilo? Zastavil-li se tu? Odjel-li již? V kterou stranu odjel?"

Odpovědi následovaly rychle. Ano, povoz, řízený dvěma muži, přijel do hospody časně z rána. Zdržel se tu až do večera a odjel až po příchodu osoby třetí, na kterou oba vozkové čekali. Bylo již po půl deváté, když odjel směrem k Sv. Ondřeji.

„K Sv. Ondřeji?" řekl Karl Dragoch. „Víš to jistě?"

„Zcela jistě," potvrdil hospodský.

„Řekl ti to někdo, či's to viděl?"

„Viděl jsem to."

„Hm!" zamumlal Karl Dragoch a doložil: „Dobře. Jdi si zas lehnout, příteli, a drž jazyk za zuby!"

Krčmář nedal se dvakrát pobízeti. Dvéře se zavřely, a policejní oddíl zůstal sám na cestě.

„Počkejte chvíli!" nařídil Karl Dragoch svým lidem, kteří stáli bez pohnutí, kdežto on sám, drže v ruce svítilnu, pátral bedlivě po zemi.

S počátku nepozoroval nic podezřelého, ale jinak tomu bylo, když, přešed cestu, došel na nižší její stranu. Tam byla země méně ujezděna povozy, a ostatně také méně štěrkována, takže měla více pružnosti. Jediným pohledem rozeznal Karl Dragoch otisk podkovy, ve kteréžto scházel hřebík, a zjistil, že kůň, jemuž ta podkova náležela, nedal se ani směrem k Sv. Ondřeji ani k Ostřihomu, ale přímo k řece, cestou k severu. Touto cestou dal se také Dragoch v čele svých lidí.

Takto ušli asi tři kilometry bez jakékoli příhody krajem úplně pustým, když pojednou na levo od cesty ozvalo se koňské zařehtání. Zastaviv pokynem své lidi přikročil Karl Dragoch až k okraji lesíka, jehož obrysy bylo lze po tmě, ač velmi neurčitě, rozeznati.

„Kdo jest tu?" zavolal silným hlasem.

Když nikdo na jeho dotaz neodpovídal, jeden z policistů rozžehl na jeho rozkaz pochodeň. Čadivý její plamen zaplál jasnou září v tmavé noci, ale světlo její zanikalo již ve vzdálenosti několika kroků, nemajíc síly, aby proniklo tmou, která se ještě zvyšovala listím stromů.

„Vpřed!" velel Dragoch, vrhaje se do houští v čele oddílu.

Ale houští mělo své obránce. Sotva že překročili okraj lesíka, ozval se velitelský hlas:

„Ještě krok, a vypálíme!"

Karl Dragoch nedal se zastrašiti touto hrozbou, a to tím méně, že za nejasného svitu pochodně se mu zdálo, že vidí nehybnou

jakousi hmotu, patrně vůz, kolem něhož kupí se tlupa lidí, jejichžto počtu nemohl rozeznati.

„Vpřed!“ velel znova.

Jsa poslušen tohoto povelu pokračoval oddíl v pochodu, velice nejistém v neznámém tom lese. Obtíže však se ještě stupňovaly. Pojednou vytrhl kdosi pochodeň z rukou muže, jenž ji nesl. Nastala úplná tma.

„Nemotoro!“ zahučel Dragoch. „Světlo, Franz! Světlo!“

Jeho nevole byla tím větší, že při posledním zásvitu zhasínající pochodně zahlédl, kterak vůz odjíždí nazpět a vzdaluje se pod stromy. Bohužel nebylo lze pustiti se za ním. Bylať to živá zeď, na kterou tu oddíl policie narazil. Proti každému policistovi stáli dva nebo tři protivníci, a Dragoch seznával trochu pozdě, že nemá dosti sil, aby si zabezpečil vítězství. Posud nebylo vystřeleno ani s té, ani s oné strany

„Tyčo!“ ozval se pojednou hlas v temnotě noční

„Zde jsem!“ odpověděl druhý hlas.

„Kde jest vůz?“

„Odejel.“

„Tedy tomu uděláme konec.“

Tyto hlasy vštípil si Dragoch v paměť. Neměl jich nikdy zapomenouti.

Po této krátké rozmluvě začala se palba z revolverů, jejížto rány rozléhaly se mocně vzduchem. Několik policistů bylo zasa ženo kulemi, takže Karl Dragoch, poznávaje, že by bylo šílenstvím setrvávati v odporu, nemohl jinak, než veleti k ústupu.

Oddíl policie ustoupil tedy na cestu kam se vítězové neodvážili jich následovati, a nocí rozhostilo se opět ticho, na chvíli přerušené.

Nejdříve bylo potřebí ošetřiti raněné. Byli tři, mající celkem lehká poranění. Dostavše obvazy byli posláni nazad v opatrování čtyř svých soudruhů. Dragoch pak, provázen jsa Bedřichem Uhlmannem a třemi posledními policisty, posnìšil po polích k Dunaji s lehkou zatáčkou směrem k Ostřihomu.

Našel snadno místo, kde před několika hodinami přistal, a loďku, v níž Uhlmann a on přepluli řeku. Všech pět mužů vstoupilo do ní a přeplavivše se nyní směrem opačným, pluli po proudu a vystoupili na levý břeh.

Jestliže Karl Dragoch setkal se s neúspěchem, nevzdával se naděje na odvetu. Že Ilja Brusch a pověstný Ladko jsou jednou a touže osobností, o tom nebylo ani nejmenší pochybnosti; a rovněž byl o tom přesvědčen, že zločin předešlé noci spáchaný nutno přičísti na vrub jemu. Tento, podle všeho, dopraviv lup v bezpečí, vezme na sebe opět co nejrychleji přijatou podobu, o níž nevěděl, že již jest odhalena, a jež mu poskytovala možnosti unikati stále policejnímu pátrání. Do svítání bude již dojista zase na bárce, kde bude čekati na svého passažéra jako nevinný a počestný rybář, za nějž se vydával.

Pět odhodlaných mužů mělo tedy jíti do zálohy. Těchto pět mužů, přemožených Ladkem a jeho rotou, překonají snáze odpor, jejž by jim kladl týž Ladko, donucen jsa k samotě, aby mohl hráti úlohu Ilji Brusche.

Tento plán, velice moudře promyšlený, nedal se však, bohužel, provésti. Karl Dragoch a jeho lidé marně pátrali po břehu; nemohli najíti bárky rybářovy. Dragoch a Uhlmann ovšem nalezli snadno místo, kde první z nich vystoupil z lodice, ale po této nebylo nikde ani památky. Bárka zmizela a Ilja Brusch s ní.

Karl Dragoch byl patrně oklamán a to plnilo ho hněvem.

„Bedřichu," řekl svému podřízenému, „síly mi docházejí. Nemohu již udělati ani kroku dále. Přespíme v trávě, abychom nabyli trochu sil. Ale jeden z našich lidí vezme člun a dojede hned do Ostřihoma. Jakmile se otevře telegrafní úřad, pošle telegram. Rozsvěť svítilnu. Nadiktuji ti to. Piš!"

Bedřich Uhlmann uposlechl beze slova:

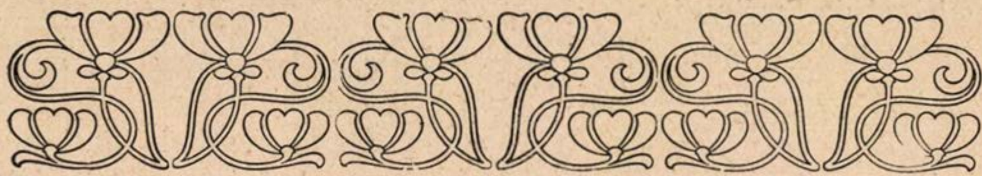
„Zločin spáchán dnes v noci v okolí Ostřihoma. Lup naložen na loďku. Vykonávati přesně nařízené prohlídky."

„To jest jedno," řekl Dragoch, přerušuje diktování. „Nyní druhé." A diktoval dále:

„Zatykač na jistého Ladka, přikládajícího si neprávem jméno Ilji Brusche a vydávajícího se za vítěze při závodech Dunajské jednoty v Sigmarinkách, kterýžto Ladko, alias Ilja Brusch, obviněn jest ze zločinu krádeží a vražd."

„Nechť se toto telegrafuje hned časně ráno. všem pobřežním obcím bez výjimky," nařídil Karl Dragoch lehaje vysílen na zemi.

X.

ZAJATEC.

Podezření, jež Karl Dragoch pojal, a v nichž ho objev podobizny utvrdil, nebyla zcela mylná, což třeba již konečně říci našim čtenářům, aby porozuměli tomu, co čtou. Aspoň pokud se jedné věci týče, usuzoval Karl Dragoch správně. Ano, Ilja Brusch a Sergij Ladko byli jednou a toutéž osobou.

Ale Dragoch mýlil se za to velice, přičítal-li svému spolucestujícímu řadu krádeží a vražd, které již po celou řadu měsíců ohrožovaly kraje podunajské, a zejména poslední zločin, vydrancování villy hraběte Hagenaua a vražedné přepadení hlídače Kristiána. Ladko ostatně neměl ani nejmenší potuchy o tom, že jeho passažér obírá se podobnými myšlenkami. Vše, co věděl, bylo, že jeho jménem byl označován pověstný zločinec, a nedovedl si nijak vyložiti, kterak takováto záměna jmen byla možná.

Jsa s počátku velice zaražen, když zvěděl, že tak nebezpečný člověk má jeho jméno, a nad to ještě jest jeho krajanem, vzpamatoval se brzy po této chvíli bezděčného úděsu. Co mu bylo konec konců po zločinci, s nímž neměl kromě jména nic společného? Nevinný člověk nemá se ničeho obávati. A že byl nevinen všemi těmi zločiny, bylo více než jisto.

Proto Sergij Ladko — budeme ho nyní nazývati tímto jeho pravým jménem — odešel s úplným klidem předešlé noci, aby se

odebral do Szalky, jak byl oznámil. Bydlilť vskutku v městečku tomto pod jménem Ilji Brusche po svém odchodu z Ruščuku, a tam po dlouhou řadu týdnů očekával zpráv od své drahé Nataši.

Čekání, jak již víme, stalo se mu posléze nesnesitelným, i přemýšlel neustále usilovně o tom, kterak by se dostal na zapřenou do Bulharska, když náhodou dostalo se mu do rukou číslo Pester Lloydu, v němž byly oznamovány velice okázale rybářské závody v Sigmarinkách. Čta zprávu o těchto závodech pojal vyhnanec, jenž byl, jak se pamatujeme, stejně obratným rybářem, jako proslulým lodivodem, plán, jehožto dobrodružnost mohla mu pojistiti úspěch.

Umínil si, že se přihlásí za člena Dunajské jednoty pode jménem Ilji Brusche, jediným to jménem, jehož v Szalce užíval, že se zúčastní závodů sigmarinských, kde dojista, při své neobyčejné dovednosti rybářské, dobude první ceny. Uveda takto přijaté to jméno do veřejnosti, že ohlásí pak co nejokázaleji, a bude-li lze, i se sázkami, svůj záměr přeplouti Dunaj s udicí v ruce od pramenů až k ústí. Nebylo pochyby, že tento plán vzruší celý svět rybářů udičníků a zjedná jeho původci značnou reputaci u ostatního obecenstva.

Takto, pod rouškou občanského stavu, který jest zcela nezávadný, neboť strážím přičítá se obyčejně slepá důvěřivost, hodlal Sergij Ladko vskutku přeplouti Dunaj. Ovšem chtěl popoháněti co nejvíce svou lodici a rybolovem ztráceti jen tolik času, aby zachránil pravděpodobnost záměru, který veřejně ohlásil. Bude se o něm mluviti po celém toku dunajském, aby se naň nezapomnělo, a tak bude moci připlouti veřejně do Ruščuku pod ochranou získaného slavného jména.

Aby dosáhl tohoto pravého a jediného cíle svého podniku, nesměl nikdo tušiti jeho pravého jména a v rysech rybáře Ilji Brusche nikdo nesměl poznati rysy lodivoda Sergije Ladka.

První podmínku bylo lze snadno splniti. Postačí, bude-li hráti úlohu vítěze ze závodů Dunajské jednoty, kterou jednou přijal, neochvějně dále. Sergij Ladko zapřísáhl se tedy v duchu, že bude Iljou Bruschem vůči každému, ať zažije na své cestě jakékoli příhody. Ostatně bylo lze předpokládati, že tato cesta vykoná se sice pomalu, ale bezpečně, a že nedojde k žádným příhodám, jež by činily jeho přísahu nesnadno splnitelnou.

Ještě snáze bylo dostáti podmínce druhé. Pod břitvou zmizejí jeho vousy, pod účinkem barviva změní se barva jeho vlasů, veliké černé brejle zakryjí mu oči, a více nebude potřebí. Sergij Ladko provedl toto přestrojení v noci před svým odjezdem, načež vydal se na cestu před svítáním, jsa jist, že ho nikdo nepozná. V Sigmarinkách sběhlo se vše tak, jak předvídal. Když vynikl jakožto vítěz při závodech, bylo prohlášení jeho plánu velice příznivě posuzováno v novinách pobřežních krajův. Stav se takto dosti známou osobností, jejížto totožnost nemohla býti dobře podezřívána, a maje také v případě potřeby zabezpečeno přispění spolučlenů Dunajské jednoty, roztroušených po dunajském pobřeží, vydal se Ladko na cestu.

V Ulmu došel prvního sklamání, vida, že jeho proslavenost nechrání ho od moci úřadův. Proto byl tomu velice rád, že našel passažéra, jenž měl průkazy v pořádku a jehož policie patrně náležitě respektovala. Ovšem, až přibude do Ruščuku a zanechá domnělého svého plánu, vzniknou mu snad z přítomnosti cizincovy nepříjemnosti. Ale pak lze všecko vysvětliti, a do té doby přítomnost tohoto cizince bude značně zvyšovati pravděpodobnost úspěchu cesty, kterého si Sergij Ladko tak vřele přál.

Když zvěděl, že má stejné jméno, jako zlopověstný bandita, a že tento bandita jest také Bulhar, byl podruhé velice trapně dojat. Třeba že byl úplně nevinen, a tedy nemohlo se mu nic státi, nemohl přece jen neuznávati, že takováto shoda jmen jest s to, aby způsobila politování nejhodnější omyly nebo velice povážlivé situace.

Kdyby vyšlo na jevo jeho pravé jméno, jež ukrývá pod nepravým jménem Ilji Brusche, bylo by nejen jeho připlutí do Ruščuku ohroženo, ale byla také obava, že by se na cestě značně opozdil.

Proti těmto nebezpečenstvím byl Ladko bezmocný. Ostatně, třeba že byla vážná, nebylo potřebí upřílišovati je. Ve skutečnosti bylo málo pravděpodobno, že by policie bez zvláštních důvodů věnovala pozornost prostému rybáři s udicí v ruce, a zejména rybáři chráněnému vavříny, kterých dobyl při závodech sigmarinských.

Přišed do Szalky po západu slunce a odešed přede dnem, takže ho nikdo neviděl, strávil Sergij Ladko ve svém domě jen tolik času, aby mohl zjistiti, že za jeho nepřítomnosti nedošla ani jediná

zpráva od Nataši. Neustálé to její mlčení plnilo ho zoufalstvím. Proč mu žena nepíše již celé dva měsíce? Co se jí přihodilo? Doby veřejných bouří přinášejí s sebou četná neštěstí soukromá, a lodivod nemohl se zhostiti tesklivé myšlenky, že, i když přibude šťastně do Ruščuku, přijde snad již pozdě.

Tato myšlenka, jež mu zrývala srdce, zvyšovala zároveň obdivuhodně sílu jeho svalů. Tato myšlenka to byla, jež mu při odjezdu z Ostřihoma dodávala síly, kterouž odolával bouři a vítězně zápolil s rozpoutaným vichrem. Tato myšlenka popoháněla ho, když se vracel k loďce, nesa panu Jägerovi posilující nápoj.

Byl nemálo překvapen, nezastihnuv tam svého passažéra, jejž byl opustil v tak žalostném stavu, a lístek na loďce zanechaný nezmenšoval nikterak tohoto překvapení. Jaká to byla naléhavá pohnutka, pro kterou se odhodlal odejíti z loďky, jsa tak velice sláb? Kterak bylo lže vysvětliti, že prostý vídeňský občan má tak důležité řízení v širém kraji, v dáli ode všech osad? V tom byla záhada, jíž úvahy lodivodovy nedovedly rozřešiti.

Ať již byla příčina jakákoli, tolik bylo jisto, že odchod páně Jägerův byl proň okolností velice mrzutou, neboť se jím protahovala cesta, beztoho již hodně dlouhá. Nebýti této nepředvídané události, byla by loďka střelhbitě zamířila doprostřed řeky, a do večera byla by bývala uražena hezká řada kilometrů.

Bylo to mocné pokušení, jež ho ponoukalo, aby, nedbaje žádosti páně Jägerovy, pustil loďku do proudu, a nemaře ani minuty, pokračoval v cestě, jejížto cíl lákal Sergije Ladka k sobě tak, jako magnet přitahuje železo.

Ale lodivod se rozhodl, že počká. Měl závazky vůči svému passažéru a, uvážil-li všecko kolkolem, bylo přece jen lépe ztratiti den, než zavdati podnět k nějakým nepříjemnostem, jež by z toho mohly povstati.

Na štěstí měl dosti práce na ostatek dne, více než z poloviny již uplynulého. Čas tento ani nestačil, aby dal loďku do pořádku a opravil některé menší škody způsobené bouří.

Sergij Ladko srovnával nejdříve kufry, jejichžto obsah byl velice přeházen od ranního bezvýsledného hledání. To by bylo nezabralo mnoho času, kdyby nebyl, dorovnávaje první kufr, spočinul pohledem na téže tobolce, která již dříve upoutala pozornost Karla Dragocha. Lodivod otevřel tobolku, jako ji dříve otevřel policista, a jako tento, ale s pocity zcela jinými, vyňal z ní

podobiznu, kterou mu dala Nataša ve chvíli loučení s něžným věnovacím připiskem.

Dlouho díval se Sergij Ladko na rozkošnou tu podobu. Nataša! Byla to ona! Byly to její drahé rysy, její jasné oči, její rty pootevřené, jako by chtěly promluviti!...

S povzdechem vložil posléze drahý obraz do tobolky a tobolku do kufru, jejž pečlivě uzavřel, a vstrčiv klíč do kapsy, vyšel z kabiny, aby se věnoval jiným pracím. Ale neměl myšlenek na práci. Brzy klesly mu ruce v nečinnosti, a sedě na jedné z lávek a zády jsa obrácen ku břehu těkal zrakem po řece. Jeho mysl zalétala k Ruščuku. Viděl v duchu choť, viděl smavý svůj domov, zvučící písněmi. Ovšem, neželel ničeho. Byl hotov vždy znova obětovati vlastní štěstí blahu vlasti. Jak bolestno však bylo mu pomysliti, že tak veliká obět měla býti přinesena nadarmo! Propuklo-li vzbouření předčasně a bylo-li bezohledně potlačeno, kolik ještě let bude Bulharsku úpěti pode jhem sveřepých utiskovatelů? Bude-liž mu lze překročiti hranice, a podaří-li se mu to, najde-liž tu, kterou tak miluje? Což když Turci zmocnili se jakožto rukojmí ženy jednoho ze svých úhlavních odpůrců? Bylo-li tomu tak, kterak naložili s Natašou?

Bohužel, malé toto rodinné drama mizelo v nesmírné té rozháranosti poměrů v zemích balkánských. Jak nepatrný význam mělo neštěstí těchto dvou bytostí za dob obecného zmatku! Té doby probíhaly celým poloostrovem divoké hordy. Se všech stran zazníval příšerný dusot koňských kopyt, a nejbídnější vísky byly vydány v šanc drancování a svízelům válečným.

Proti tureckému obru stáli dva trpaslíci: Srbsko a Černá Hora. Mohou-liž tito Davídkové zmoci Goliáše? Ladko chápal, jak nerovný jest to zápas, a všecek jsa zamyšlen skládal všecku naději v mocnou oporu všeho Slovanstva, v baťušku cáře, velikého vládce svaté Rusi, jenž snad jednoho dne vztáhne mocnou ruku na ochranu ujařmených synů Slavie.

Jsa takto zabrán v myšlenky zapomínal Sergij Ladko na všecko kolem. Kdyby byl pluk vojska táhl mimo po břehu, nebyl by se ohlédl. Tím méně povšiml si příchodu tří mužů, kteří přicházeli směrem po proudu řeky, a to zcela potichu.

Neviděl-li však Ladko těchto tří mužů, viděli oni jej, jakmile se zjevila loďka jejich zrakům při zatáčce řeky. Trojice se zastavila a potichu konala úradu.

S jedním z těchto tří příchozích seznámili jsme již čtenáře za pobytu Bruschova ve Vídni; byl to Tyča. On to byl, jenž s jedním ze svých soudruhů sledoval Karla Dragocha, který zase byl stopoval Ilju Brusche, když tento zašel si z loďky na zcela nevinnou návštěvu k jednomu ze sprostředkovatelů zásilek zbraní do Bulharska. Pamatujeme se, že oba špehouni, jdouce za detektivem, přišli skoro až k loďce, a jsouce přesvědčeni, že zjistili místo pobytu policistova na vodě, vzdálili se, s úmyslem použíti svého objevu ke svým záměrům. Nyní šlo o provedení jejich plánů.

Všichni tři skrčili se na břehu do trávy, odkudž pozorovali Sergije Ladka. Tento, stále ještě trvaje v zamyšlenosti, ani nevěděl, že jsou na blízku, a netušil, jakému nebezpečenství jest vydán v šanc. A přece bylo to veliké nebezpečenství, jež mu hrozilo od těchto lidí, skrývajících se v záloze, tří to členů zločinné roty, jež ohrožovala Podunají, kteří nebyli z těch, s nimiž jest radno potkati se na osamělém místě.

A Tyča byl ještě ke všemu vynikajícím členem té roty; mohl směle býti pokládán za prvního po náčelníku, jehožto činy získaly jménu lodivodovu neblahou proslulost. Oba ostatní, Sackmann a Zerlang, byli dva z prostých členů: paže, nikoli hlavy.

„To jest on!“ zamumlal Tyča, zadržuje rukou soudruhy, jakmile zahlédl loďku u ohybu řeky.

„Dragoch?“ otázal se Sackmann.

„Ano“

„Víš to jistě?“

„Zcela jistě.“

„Ale vždyť mu nevidíš do tváře, když jest k nám obrácen zády,“ namítl Zerlang.

„To by mi mnoho neprospělo, kdybych mu do ní viděl,“ odpověděl Tyča. „Neznám ho. Ve Vídni jsem ho sotva zahlédl.“

„Pak ovšem...“

„Ale poznávám dobře loďku,“ přerušil ho Tyča, „měl jsem dosti času prohlédnouti si ji, když jsme stáli s Ladkem mezi zástupem. Jsem si jist, že se nemýlím.“

„Tedy vpřed!“ řekl jeden z mužů.

„Ano, vpřed!“ schvaloval Tyča, rozbaluje balík, jejž nesl pod paždí.

Lodivod stále ještě neměl ani nejmenšího tušení o pozornosti, jejímž předmětem byl. Neslyšel příchodu těchto tří mužů; ne-

slyšel ani, když se blížili k němu, tlumíce kroky v husté pobřežní trávě. Jsa pohřížen ve snění, zalétal v myšlenkách s proudem k Nataše a rodné zemi.

Pojednou ucítil, jak nesčetná pouta ovíjejí se mu kolem těla, jak ho zbavují sil i zraku, a jak svírají mu hrdlo.

Vzpřímiv se rázem zmítal sebou a nadarmo snažil se vyprostiti z pout; náhle dopadla mu na lebku mocná rána, po níž padl takřka bez vědomí na dno loďky. Dříve však, než pozbyl vědomí, poznal, že jest chycen do veliké sítě, zvané čeřenem, jíž sám nejednou užíval k lovu ryb.

Když se Sergij Ladko probral z mrákot, nebyl již v síti, které bylo jen proto použito, aby se nemohl brániti. Za to byl pevně svázán silným provazem, nesčetněkráte otočeným kolem jeho údů, takže sebou nemohl ani pohnouti; roubík v ústech zabraňoval, aby nemohl volati o pomoc, neproniknutelná páska zastírala zrak jeho čirou temnotou.

Prvním pocitem Sergije Ladka, když nabyl vědomí, byl pocit nejvyššího zděšení. Co se to s ním stalo? Co znamenalo to nevysvětlitelné přepadení, a co tím útočníci zamýšleli? Konec konců mohl se do jisté míry upokojiti. Kdyby byli měli v úmyslu zavražditi ho, bylo by se to již stalo. Protože však byl ještě na živě, bylo nade vši pochybu jisto, že mu neukládají o život, a že tito útočníci, ať již jest to kdokoli, nemají jiného úmyslu, než zmocniti se jeho osoby.

Ale proč, za jakým účelem chtěli se ho zmocniti?

Na tuto otázku bylo nesnadno odpověděti. Jsou to lupiči? Ti by si nebyli dali tolik práce, aby svázali zajatce s luxem tak zbytečných opatření, když by jim bylo bodnutí nožem posloužilo rychleji a jistěji. Ostatně byli by to chudáci lupiči, jež by lákal obsah ubohé loďky!

Snad pomsta?... To bylo ještě méně možno. Ilja Brusch neměl nepřátel. Jediní nepřátelé Ladkovi, Turci, nemohli tušiti, že bulharský vlastenec tají se v podobě rybáře, a i kdyby byli o tom bývali zpraveni, nebyl tak znamenitou osobností, aby se byli odvážili podobného násilného činu tak daleko od hranic, uprostřed mocnářství rakouskouherského. A kromě toho byli by ho Turci odklidili se světa ještě spíše, než prostí lupiči.

Přesvědčiv se, že aspoň na tu chvíli má před sebou neproniknutelné tajemství, jakožto praktický člověk přestal si tím

lámati hlavu, a umínil si soustřediti všecky své duševní schopnosti na pozorování, co se bude díti, a na pátrání po prostředcích, jimiž by, bude-li lze, dosáhl svobody. Ovšem stav, v němž se octl, neposkytoval mu valné příležitosti k pozorováním. Jsa úplně ochromen provazem otočeným mnohonásobně kolem jeho těla, nebyl schopen ani nejmenšího pohybu, a oči měl zastřeny rouškou tak důkladně, že by byl nedovedl říci, je-li den či noc. První, co poznal, věnuje se svému pozorování především sluchem, bylo, že leží na dně loďky, patrně své loďky, a ta že pluje rychle, poháněna jsouc mocnými pažemi. Slyšel jasně nárazy vesel a šumot vody podél jejích boků...

Kterým směrem pluli? To byla druhá záhada, kterou mu nebylo nesnadno rozřešiti, ježto pociťoval značný rozdíl teploty na pravo i na levo od sebe. Podle otřesů loďky při každém máchnutí vesel poznával, že leží ve směru plavby, a protože slunce ve chvíli, kdy byl přepaden, nebylo daleko od poledníku, soudil bezpečně, že polovice jeho těla jest ve stínu tvořeném stěnou loďky, a že tato pluje směrem od západu k východu, sledujíc tedy dále proud, jako dříve, když byla řízena svým pravým vlastníkem.

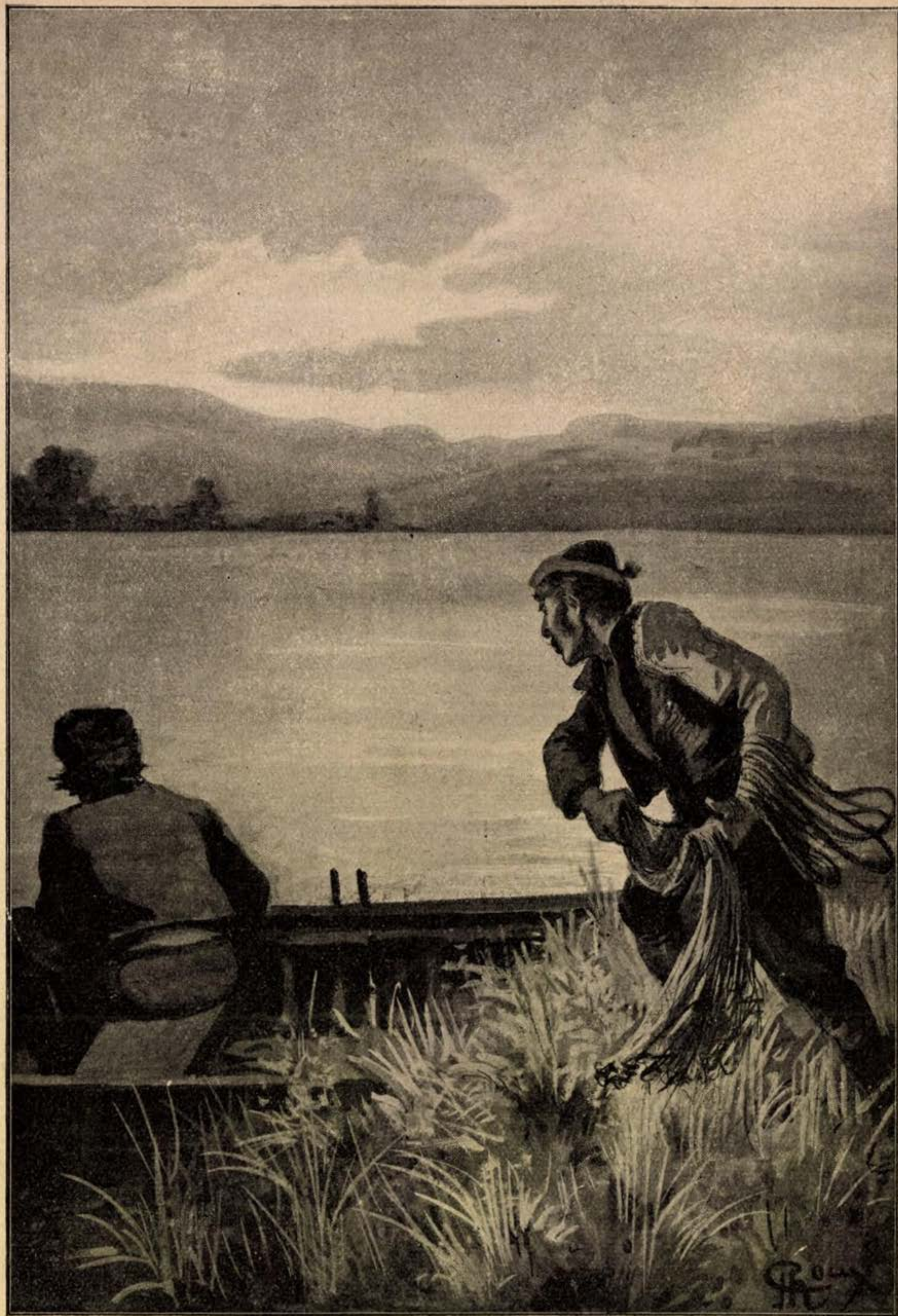
Ti, kdož ho měli ve své moci, nemluvili mezi sebou ani slova. V sluch jeho nezazníval ani nejmenší zvuk kromě oddychování těch, kdož řídili loď, když se opírali o vesla. Tato tichá plavba trvala již asi půldruhé hodiny, když ucítil ve tváři teplo sluneční a tak seznal, že plavci zamířili k jihu. Tomu se lodivod nikterak nedivil. Při své důkladné znalosti řeky poznával, že loďka pluje oklikou, kterou řeka opisuje proti hoře Pilisu. Bylo takřka jisto, že za nedlouho popluje směrem východním a pak severním, až k nejzazšímu bodu, kde počíná se volný tok Dunaje k poloostrovu Balkánskému.

Domněnky tyto splnily se jen z části. Ve chvíli, kdy Sergij Ladko počítal, že as dopluli doprostřed zátoky Pilisské, ustal šumot vesel nadobro. Zatím co loďka plula dále, ozval se náhle drsný hlas.

„Zahákuj!" ozval se jeden z neviditelných útočníků.

V zápětí na to nastal náraz, po němž bylo slyšeti skřípání, jaké povstává, když bok loďky naráží na tvrdé těleso, načež byl Sergij Ladko vyzdvižen a házen z ruky do ruky.

Patrně přistala loďka k lodi mnohem větších rozměrů, na niž byl vězeň naložen jako zavazadlo. Marně napínal sluch, aby

Lodivod stále ještě neměl ani nejmenšího tušení . . (Str. 122)

pochytil nějaké slovo. Nikdo kolem ani nehlesl. Žalářníci jeho jevili svou přítomnost jen dotekem drsných rukou a těžkým dechem prsou.

Ostatně Sergij Ladko, jímž bylo házeno a strkáno sem tam, neměl kdy uvažovati. Když ho byli vytáhli do výše, spouštěli ho zase někam dolů po žebříku, jenž mu krutě pochroumal záda. Podle nárazů, jimiž bylo tělo jeho potlučeno, poznával, že ho spouštějí úzkým otvorem; konečně mu byla sňata páska s očí a vyndán roub z úst, načež byl svržen dolů jako balík, a nahoře nad ním ozval se temný lomoz zavírajícího se padáku.

Jsa všecek ohromen po tomto pádu vzpamatoval se Sergij Ladko teprve za dlouhou chvíli. Když se tak stalo, nebyl stav jeho o nic utěšenější, ačkoli nyní mohl mluviti a viděl. Jestliže pokládali roub v ústech za zbytečný, bylo to patrně jen proto, že nikdo nemohl slyšeti jeho volání, a ani snětí pásky nikterak mu neprospělo. Otvíralť oči nadarmo. Kolem něho byla tma. A jaká tma! Vězeň, jenž podle toho, co se s ním dělo, se domníval, že se octl na spodku lodi, nadarmo pátral po nejmenším paprsku světla, prodírajícím se dovnitř. Nerozeznával naprosto ničeho kolem sebe. Nebylať to tma sklepa, v níž přece člověk něco rozezná, byla to čirá, úplná tma, jež se dá srovnati jen s tou, jaká jest asi v hrobě.

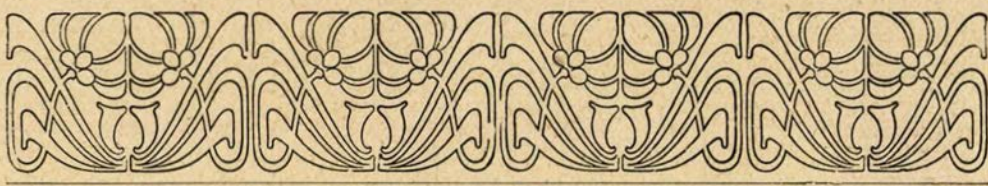
Kolik hodin takto uplynulo? Sergij Ladko hádal, že jest tak asi k půlnoci, když zaslechl nějaký lomoz, tlumený vzdáleností. Slyšel běhati a dupati. Pak se lomoz blížil. Těžké předměty, patrně bedny, byly vláčeny přímo nad jeho hlavou, a byl by na to přísahal, že ho od neznámých těch pracovníků dělí nejvýše tloušťka jediného prkna.

Konečně přiblížil se lomoz docela. Lidé mluvili vedle něho, bezpochyby za stěnou omezující jeho vězení, ale nebylo lze ani vytušiti smyslu toho, co mluvili.

Ostatně brzy utichl veškeren hluk, a znova rozhostilo se ticho kolem nešťastného lodivoda, jenž byl obklopen neproniknutelnou rouškou tmy.

Sergij Ladko usnul.

XI.

V MOCI NEPŘÍTELOVĚ.

Když se Dragoch Karl a jeho lidé dali na ústup, vítězi zůstali zprvu na bojišti, vyčkavajíce, nebude-li na ně podniknut nový útok, a povoz odjížděl zatím směrem k Dunaji. Teprve když bylo patrno, že policejní oddíl nadobro odešel, dala se na povel náčelníků také rota zločinců na pochod.

Brzy dostihli řeky, vzdálené sotva pět set metrů. Tam čekal na ně vůz stojící podle lodi, jejížto temné obrysy jevily se na několik metrů od břehu.

Vzdálenost nebyla veliká, a pracovníků bylo hojně. Za chvíli byl náklad povozu prostřednictvím dvou člunů naložen na loď. Ta pak hned odplula a zmizela v noční tmě, zatím co většina bojovníků z mýtiny rozcházela se po kraji, dostavše každý náležitý podíl z kořisti. Po zločinu, jenž tu byl spáchán, nezbylo jiné památky, než spousta uloupených věcí na lodi, na které plulo jen osm lidí.

Vskutku skládala se pověstná lupičská rota dunajská jen z těchto osmi mužů. Ostatní byli jen pomocníky podřízeného významu, jichžto bylo užíváno v počtu hned větším, hned menším, podle toho, v kterém kraji se operovalo. Tito nezúčastnili se nikdy vlastního provedení zločinů, a jejich úkol, omezený na práce nosičské, na hlídání a obranu ostatních, začínaly se teprve ve chvíli, kdy se měl lup dopraviti k řece.

Tato organisace byla velice důmyslná. Tak měla lupičská ta rota po celém toku dunajském nesčetné pomocníky, z nichžto málo jen uvědomovalo si, jaké podniky jsou to, k nimž přikládali pomocnou ruku. Byli to lidé nejnižších tříd, naprostí nevědomci, kteří se domnívali, že se účastní obyčejných výprav podloudnických, a neptali se mnoho, jak se vlastně věci mají. Nikdy jim nepřipadlo na mysl, aby hledali nějaké souvislosti mezi náčelníkem výprav, kterých se účastnili, a pověstným Ladkem, jenž, taje jim své jméno, měl patrně zvláštní zálibu v tom, že na každém svém působišti zanechával nějakou stopu, jež vedla k tomuto jménu.

Jejich nevšímavost k těmto zločincům bude se nám zdáti méně podivnou, uvážíme-li, že tyto zločiny, páchané po celém toku dunajském, byly roztroušeny po nesmírné prostoře. Mělo tedy obecné vzrušení v době mezi jednotlivými zločiny dosti času, aby se uklidnilo. Jméno Ladkovo nabylo neblahé proslulosti zejména na úřadech policejních, kde se soustřeďovaly stížnosti, docházející z pobřežních krajin. V městech pak byl mu zásluhou obsáhlých novinářských zpráv věnován zvláštní zájem. Ale lidu vůbec, a zejména venkovskému, byl zločincem jako každý jiný, jenž provede jednou zločin a vícekrát se neukáže.

Za to osm mužů na lodi znalo se navzájem velmi dobře a tvořili spolu pravou rotu lupičskou. Na své lodi pluli stále sem tam po Dunaji. Kdykoli se jim naskytla vhodná příležitost, zastavili se, sehnali z okolí potřebné posily, a dopravivše lup v bezpečí na plující své skrýši, odpluli, aby hledali příležitosti k novým podnikům.

Když byla loď plna, odpluli na Černé moře, kde v ustanovený den křižovala paroloď, která tam byla objednána. A tak uloupené a častokrát i vraždou získané bohatství, jakmile bylo naloženo na paroloď, stávalo se poctivým nákladem, jenž mohl býti směle vyměněn za zlato v dalekých končinách před zraky všech poctivých lidí.

Bylo to jen výjimkou, že předešlé noci zvolili si lupiči působiště nedaleko místa předešlého zločinu. Obyčejně se nedopouštěli podobné chyby, jež, kdyby se byla opakovala, mohla vésti na stopu bezděčných pomocníků, po kraji najímaných. Ale tentokráte měl náčelník zvláštní důvod, aby zůstal na blízku, a nebyl-li tento důvod totožný s tím, který uváděl Karl Dragoch při

rozmluvě s Bedřichem Uhlmannem v Ulmu, byla přece osobnost policistova do jisté míry s ním ve spojení.

Byv ve Vídni poznán samotným náčelníkem roty, provázeným tehdáž důvěrníkem Tyčou, byl od té chvíle stále sledován, aniž o tom věděl, řadou spojenců z kraje, jimžto svěřila se jen hlavní věc, a loď plula stále před bárkou jen ve vzdálenosti několika kilometrů. Toto špehování, značně obtížné v kraji častokráte ničím nekrytém, jenž se právě hemžil policisty, bylo nejednou přerušeno, a náhoda tomu chtěla, že Karl Dragoch a jeho hostitel na loďce nebyli spatřeni oba zároveň. Nemohli tedy lupiči nikterak tušiti, že na loďce jest dvé lidí, a že by tedy byl možný omyl.

Zařídiv toto sledování detektiva, pomýšlel náčelník banditů provésti mistrovský kousek. Chtěl ho usmrtiti? Na to nepomýšlel. Aspoň prozatím nikoliv; chtěl se ho jen zmocniti. Bude-li míti Karla Dragocha v moci, bude tím chráněn pro případ, že by mu někdy hrozilo vážné nebezpečí.

Po několik dní nenaskytla se příležitost k tomuto únosu. Buď stanula loďka večer příliš blízko nějaké osady, nebo se vyskytli na blízku někteří z policistů, roztroušených po břehu, jež zkušené oko zločince z povolání nemohlo nepoznati.

Konečně ráno 29. srpna zdálo se, že nastaly příznivější okolnosti. Bouře, která předešlé noci chránila lupiče, když přepadli villu hraběte Hagenaua, rozptýlila zajisté více nebo méně policisty, kteří šli podél řeky před náčelníkem nebo za ním. Bylo tedy jisto, že jest té chvíle sám a bez ochrany. Této příležitosti bylo třeba použiti.

Jakmile byl lup z villy naložen na vůz, byl vyslán Tyča s dvěma nejodhodlanějšími muži, aby vykonal únos. Viděli jsme, jak se tito tři lupiči zhostili svého úkolu, a jak lodivod Sergij Ladko stal se jejich vězněm místo detektiva Karla Dragocha. Posud mohl Tyča zpraviti náčelníka o šťastném výsledku svého poslání jen několika slovy v mýtině, ve chvíli, kdy policejní oddíl objevil se na cestě. Ovšem bylo by se o této věci mělo promluviti důkladněji, ale na tu chvíli nebylo lze na to pomýšleti. Především šlo o to, aby se dostala v bezpečí a byla uložena na loď spousta uloupených věcí, kteréžto práce podjalo se hned osm lidí, tvořících lodní mužstvo.

Náklad tento byl nejprve na loď buď donesen nebo spuštěn po nakloněných plochách, kterážto práce byla vykonána za několik

minut, načež bylo přikročeno k vlastnímu uložení zboží na spodu lodi. Za tím účelem bylo nadzdviženo prkno podpalubí, takže se objevil rozsáhlý otvor tam, kde by byla měla býti spíše voda dunajská. Při světle svítilny spuštěné do tohoto otvoru bylo lze rozpoznati spoustu různých předmětů, kteréž jej do poloviny již vyplňovaly. Ale bylo ještě dosti místa v tomto nevypátratelném úkrytu na kořist z villy hraběte Hagenaua.

Loď tato, jsouc s podivuhodným důmyslem sestrojena, byla zároveň prostředkem dopravním, obydlím i nedobytným skladištěm. Pod viditelnou lodí byla připevněna druhá, menší, tak, že paluba této byla dnem oné. Tato druhá loď, zhloubi as dvou metrů, nesla první a mohla ji vyzdvihnouti o stopu či dvě nad hladinu vodní. Této nepřístojnosti, jež by byla jinak lest prozradila, čelilo se tak, že se dolejší loď zatížila do té míry, aby se úplně potopila, takže loď hořejší plula po hladině vodní v té výši, jako by byla plula prázdná a bez lodi spodní.

Takto byla zatížena vždy, jsouc prázdna; naloupené zboží pak, ukládané mezi dvojím dnem, nahrazovalo příslušné množství přítěže, čímž se zevnější vzhled nikterak neměnil.

Tak loď tato, jež by se byla za obyčejných okolností nořila do vody sotva na stopu, hřížila se do ní téměř na sedm stop. To bylo ovšem spojeno s nemalými obtížemi při plavbě Dunajem a vyžadovalo pomoci osvědčeného lodivoda. Lupiči měli takovéhoto lodivoda; byl to Jakkel Semo, žid, pocházející také z Ruščuku. Jsa důkladně obeznámen s řekou, nezadal Jakkel Semo ani Sergiji Ladkovi co do znalosti průlivů, plavišť a mělčin; řídil bezpečnou rukou loď mezi víry a úskalími, jichžto vyskytuje se při plavbě hojně.

Policie mohla prohlížeti loď sebe důkladněji. Mohla měřiti výšku uvnitř i zevnitř, a nebyla by shledala ani nejmenšího rozdílu. Mohla pátrati po libosti kolem dokola, a nebyla by našla skrýše, zřízené pod vodou tak důmyslně a nenápadně, že bylo takřka nemožno k ní se dostati. Veškera její pátrání byla by vedla jen k tomu, že by byla bývala nucena konstatovati, že jest loď prázdná, a že se noří do vody měrou náležitou v poměru k své tíži.

Neméně důkladná opatření byla učiněna v příčině průkazů. V každém případě, ať plula loď po proudu či proti němu, buď plula pro zboží nebo, složivši je, vracela se do svého přístavu. Podle okolností, jež se zdály výhodnějšími, byl vlastníkem lodi hned

pan Constantinesco, hned pan Wenzel Meyer, obchodníci, jeden z Galace, druhý z Vídně. Průkazy byly v tak náležitém pořádku, že nikdy nikomu ani nepřipadlo na mysl, aby je zkoumal. Kdyby bylo bývalo potřebí, bylo by se snadno zjistilo, že v jednom a druhém z uvedených měst žijí skutečně Constantinesco i Wenzel Meyer.

Vskutku však nazýval se vlastník lodi Ivan Striga.

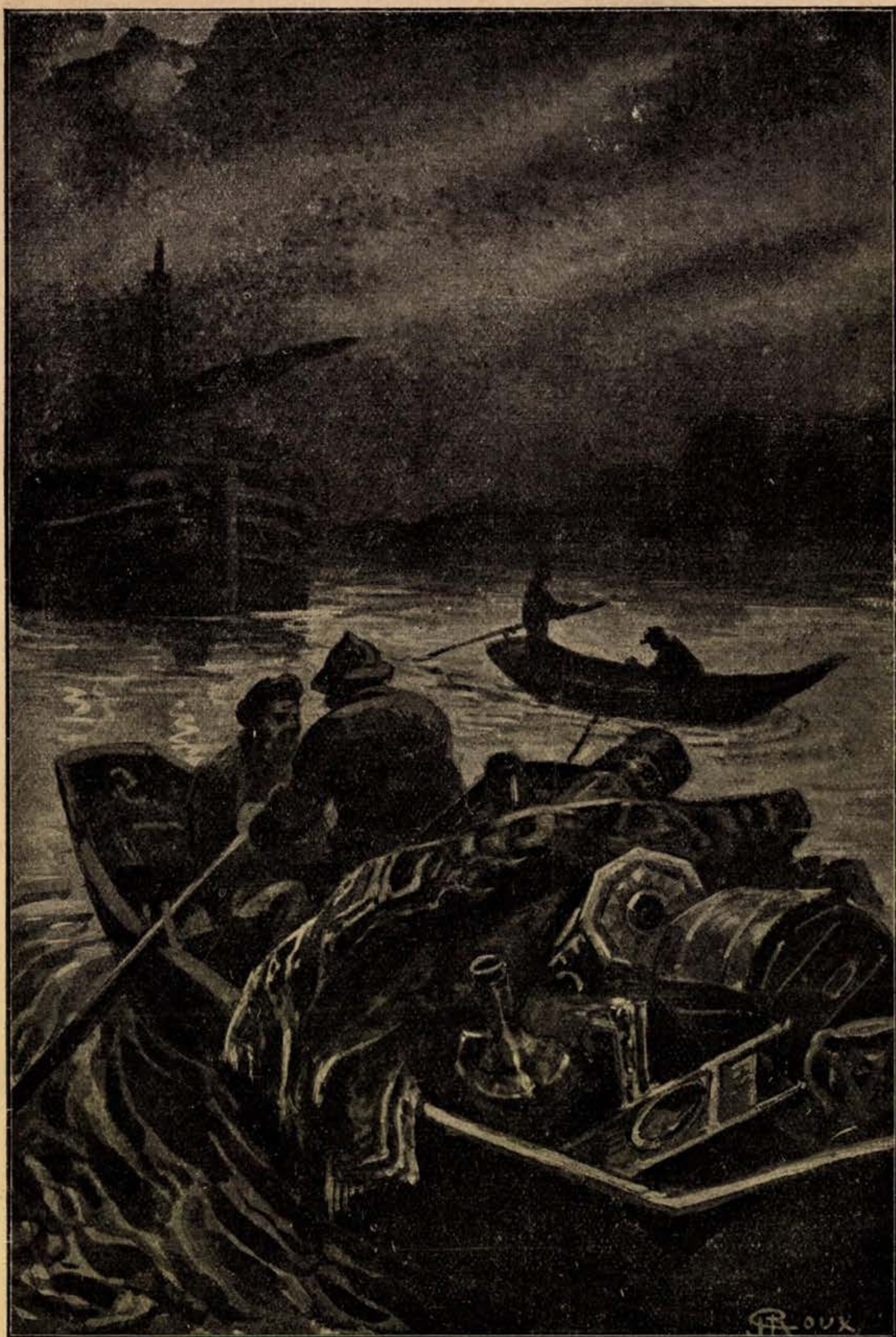
Čtenář se zajisté pamatuje, že jméno toto náleželo jednomu z nejnehodnějších lidí v Ruščuku, jenž, protiviv se marně sňatku Sergije Ladka a Nataši Gregorevičovy, zmizel pak z města. Nemluvilo se sice přímo o něm, ale proslýchalo se leccos, a pověsti, jež tu a tam proskakovaly, obviňovaly ho ze všech zločinů, jež byly páchány.

Hlas lidu se ani tentokráte nemýlil. Utvořilť vskutku Ivan Striga se sedmi bídáky sobě rovnými rotu opravdových pirátů, jež od té doby ohrožovala oba břehy dunajské.

Octnuv se takto na cestě vedoucí k rychlému zbohatnutí, dbal především toho, aby si pojistil bezpečnost. Za tímto účelem, místo aby tajil své jméno a svou podobu, jak by byl učinil každý obyčejný zločinec, počínal si tak, aby nezůstával neznámým obětem svých zločinů. Ovšem nebylo to jeho pravé jméno, které jim oznamoval. Jméno, které jim ve zchytralé neopatrnosti napovídal, bylo jméno Sergije Ladka.

Jestiť to manévr dosti obvyklý u zločinců, že chtějí-li se vyhnouti následkům zločinu, který spáchali, přikládají si jméno přijaté, ale Striga zvýšil obratnost tohoto manévru důmyslnou volbou pseudonymu.

Nebylo-li jméno Ladkovo ani více ani méně než které jiné podle toho, aby způsobilo zmatek, a tedy, vyjímajíc případ postižení při činu, odvrátilo podezření ve prospěch vinníkův, mělo některé nepopíratelné výhody. Především nebyl Sergij Ladko osobností vybájenou. Žil, ač-li ho rána z ručnice, vypálená za ním při jeho odchodu z Ruščuku, neodklidila se světa navždy. Ač se Striga rád chlubil, že sprovodil se světa svého nepřítele, jest jisto, že toho jistě nevěděl. Na tom, bylo-li by zahájeno pátrání po Ladkovi, mnoho nezáleželo. Byl-li Ladko nebožtíkem, nechápala by policie, kterak může býti obviňován ze zločinů. Žil-li, dostala by do rukou člověka tak nepopíratelné počestnosti, že by pátrání podle všeho bylo zastaveno. Pak by se asi pátralo po

Náklad povozu prostřednictvim dvou člunů naložen na loď . . . (Str. 133.)

těch, kdož by nešťastnou náhodou měli stejné jméno s ním. Ale než by shledali všecky Ladky na světě, uteklo by hodně vody pod mosty dunajskými.

Jestliže by náhodou podezření, řízené tímto směrem, uvedlo nějak v pochybnost počestnost Sergije Ladka, byl by to výsledek dvojnásobně šťastný. Kromě toho, že zločinci jest vždy příjemno, je-li někdo jiný podezříván místo něho, záměna tato byla by mu ještě příjemnější vzhledem k tomu, že choval proti své oběti nesmiřitelnou zášť.

I kdyby tyto důvody nebyly zcela správné, byl by je potvrzoval odchod Sergije Ladka, o jehožto vlasteneckém poslání nikdo nevěděl. Proč odešel lodivod tak potají? Místní oddíl poříční policie obíral se již touto otázkou právě v ten čas, kdy Karl Dragoch vypátral domnělou pravdu, a jak známo, obírá-li se policie nějakými otázkami, jest málo naděje, že by na ně odpovídala blahosklonně.

Byl tedy stav věcí banditovi velice příznivý ve svém dramatickém zauzlení. Dlouhá řada zločinů, jež zúmyslná neopatrnost přičítala stále jakémus Ladkovi z Ruščuku; lodivod toho jména, na nějž pro jeho odchod z Rusčuku padalo slabé, slaboučké podezření, že jest pachatelem zločinů, kdežto ve vzdálenosti několika set kilometrů Ladko, obviněný z předpokladů mnohem závažnějších, byl vypátrán v přestrojení rybáře Ilji Brusche; a Striga, jenž zatím po každé výpravě vystupoval pod pravým jménem, aby mohl volně plouti po Dunaji.

Aby však jeho bezpečnost nebyla ohrožována, šlo mu vždy především o to, aby každá stopa zločinu byla co nejdříve zahlazena. Proto byla kořist toho večera, jako vždy jindy, co nejrychleji složena do nevypátratelné skrýše. Lomoz tím působený to byl, jejž pravý Sergij Ladko slyšel do svého vězení, zřízeného v témže úkrytu pod vodou, kde mu nemohl nikdo z lidí přispěti ku pomoci. Pak vystoupili lidé na palubu a zakryli otvor prkny. Policie mohla nyní přijíti.

Bylo právě as o třetí hodině ranní. Mužstvo na lodi, přetíženo jsouc únavou po této i předešlé noci, bylo by potřebovalo oddechu v nejvyšší míře, ale na to nebylo ani pomyšlení. Striga, jenž si přál, aby se co možno nejrychleji vzdálil od místa posledního zločinu, rozkázal, aby se vydali na cestu, používajíce svitu jitřenky.

kterémužto rozkazu bylo ochotně vyhověno, ježto každý chápal vážné důvody, jež ho diktovaly.

Když vytahovali kotvu a řídili loď doprostřed řeky, otázal se Striga na podrobnosti ranní výpravy.

„Dragoch byl sám,“ odpověděl Tyča. „Byl chycen do síti na ráz jako štika.“

„Viděl vás?“

„Myslím, že neviděl. Přemýšlel o jiném.“

„Nevzpouzel se?“

„Chtěl, lotr. Musil jsem ho bouchnouti, aby byl zticha.“

„Ale nezabils ho?“ optal se Striga.

„To nikoli. Jen jsem ho omráčil Toho jsem pak použil, abych ho svázal. Než jsem byl hotov, dýchal již náležitě“

„A nyní?“

„Jest v podpalubí. Mezi dvojím dnem ovšem.“

„Ví, kam byl dopraven?“

„To by musil být velikým chytrákem,“ prohlásil Tyča, chechtaje se. „Domyslíš si, že jsem nezapomněl ani na roub ani na pásku na oči. Zbavili jsme jej obého, až byl v kleci. Tam může, je-li mu libo, zpívati romance a prohlížeti si půvaby kraje.“

Striga se usmál, ale neodpověděl. Tyča mluvil dále:

„Učinil jsem podle tvého rozkazu, co však nám to prospěje?“

„Nebude-liž tím uvedena ve zmatek policie, zbavená náčelníka?“

Tyča pokrčil rameny a řekl:

„Přijde jiný.“

„Možná, ale takový ne, jakého máme v pasti. Každým způsobem za řeč to stojí. V případě potřeby mohli bychom ho vyměniti za průvodní list, kdybychom ho potřebovali. Záleží tedy na tom, aby byl na živě.“

„To jest,“ ujišťoval Tyča.

„Dali jste mu jísti?“

„Hrome!“ řekl Tyča, škrábaje se za uchem. „Na to jsme zapomněli jako na smrt. Ale dvanáct hodin postu neublíží nikomu; donesu mu jídlo hned, jak budeme na cestě. Leda že bys mu je chtěl donést sám, aby ses přesvědčil na vlastní oči.“

„Nikoli,“ řekl rychle Striga. „Přeji si, aby mne neviděl. Znám ho, a on mne nezná. To jest výhoda, o niž bych se nerad připravil.“

„Můžeš si vzíti škrabošku.“

„To by u Dragocha nic nespomohlo. Tomu není potřebí ukazovati tvář. Postava, šířka ramen, každá, i nejmenší podrobnost mu postačí, aby lidi poznal.“

„To je pro mne pěkné nadělení, když mu mám donésti jídlo.“

„Někdo to musí udělati... Ostatně Dragoch není nyní nebezpečný, a bude-li kdy, budeme již v bezpečí.“

„Dejž to Bůh!“ řekl Tyča.

„Zatím zůstane, kde je,“ mluvil dále Striga. „Ale ne dlouho, sice by se tam zadusil: Zítra ráno až mineme Budapešť a já odejdu, dopravíte ho do některé kabiny na palubě.“

„Zamýšlíš odejíti?“ otázal se Tyča.

„Ano,“ odpověděl Striga. „Vystoupím občas z lodi, abych se poohlédl po břehu. Rád bych seznal, co se mluví o našem posledním kousku a o zmizení Dragochově.“

„A dopadnou-li tě?“ namítl Tyča.

„Toho se nebojím. Nikdo mne nezná, a poříční policie jest dojista ve zmatku. Vůči každému jinému budu v případě potřeby vystupovati jakožto zcela nová osobnost.“

„Která pak?“

„Jakožto slavný Ilja Brusch, znamenitý rybář a vítěz v závodech Dunajské jednoty.“

„Jaký to nápad!“

„Skvostný! Mám loďku Ilji Brusche. Vypůjčím se také jeho kůži, po případě kůži Karla Dragocha.“

„A budou-li na tobě lidé chtíti ryby?“

„Bude-li potřebí, nakoupím jich, abych je mohl prodávati.“

„Máš na všecko odpověď!“

„Toť se rozumí!“

Tím se hovor skončil. Loď vplula do proudu. Vál lehký severní vítr, jenž jim měl prospěti tam, kde Dunaj opodál nad Vyšehradem obrací tok nazpět a dává se směrem jižním. Do té doby však bylo jisto, že tento severní vítr bude loď značně zdržovati, a Striga, jenž pospíchal co nejvíce od dějiště svých činů, dal rozkaz, aby se připravila dvě dlouhá vesla, jež by pomáhala lodi čeliti větru.

Tak uplynuly tři hodiny, než loď urazila deset kilometrů a doplula prvního ohybu řeky, pak ještě dvě hodiny plula oklikou, kterou tvoří Dunaj, než se nadobro obrátí k jihu. Před Vácovem mohli odložiti vesla, a plavba lodi značně se zrychlila větrem, dujícím do plachty.

K jedenácté hodině pluli mimo Svatého Ondřeje, kam se oba vozkové, Kaiserlich a Vogel, předešlé noci podle svého tvrzení chtěli odebrati. Aby se tam zastavili, na to nebylo ani pomyšlení, a loď plula dále k hlavnímu městu Budapešti, vzdálenému ještě dvacet pět nebo třicet kilometrů.

Čím dále pluli, tím drsnější byl vzhled břehů. Stinných ostrovů, pokrytých svěží zelení, přibývalo tak, že zanechávaly někde jen úzké průlivy, postačující sice plavbě pro zábavu, jimižto však větší lodi nepropluly.

V těchto končinách Dunaje počíná se dosti čilý ruch plavební. Mnohdy nakupí se tu lodi, neboť tok řeky jest zúžen mezi prvními výběžky Alp Norických a posledními vlnitými vyvýšeninami Karpatskými. Častokráte tu uváznou také lodi na mělčinách nebo najedou na sebe, jakmile ostražitost lodivodů jen na chvíli poleví, což však celkem nemívá hrozných následků. Zpravidla omezuje se nehoda na ztrátu času. Ale co křiku a hádek vzniká při takovýchto srážkách!

Loď, jejímž kapitánem byl Striga, náležela k lodím nejlépe řízeným. Byla značných rozměrů, ježto nosnost její obnášela přes dvě stě tun, vlastní paluba byla kryta zvláštním nadpalubím, jež tvořilo vzadu střechu přístěnku pro lodníky. Na předním stěžni vztyčovala se národní vlajka a na zádi bylo kormidlo širokého křídla, jímž mohl kormidelník udržovati loď v náležitém směru.

Čím dále se plulo po proudu, tím živější byl ruch na řece, jako tomu bývá na blízku velkých měst. Lehké lodi, parní či plachetní, s výletníky a cestujícími, projížděly mezi ostrovy. Za nedlouho objevil se v dáli kouř vycházející z továrních komínů a zvěstující předměstí Budapešťská.

Té chvíle stalo se něco zvláštního. Na pokyn Strigův vešel Tyča s jedním ze společníků do přístěnku vzadu. Oba muži vystoupili brzy odtamtud. Vedli ženu štíhlé postavy, jejížto tvář však bylo špatně viděti, protože měla ústa zavázána. Ruce majíc svázány na zádech kráčela tato žena mezi oběma strážci, nepo-

koušejíc se nikterak o odpor, o jehožto marnosti byla zajisté již zkušeností přesvědčena. Sestoupila klidně po řebříku do podpalubí a pak do přihrady mezi dvojím dnem, načež byl padák za ní zavřen.

Po té Tyča a jeho společník šli každý po své práci, jako by se bylo nic nestalo.

Ke třetí hodině odpolední veplula loď mezi nábřeží hlavního města uherského. Na pravo byl Budín, bývalé turecké město; na levo Pešť, město moderní. Té doby byl Budín v mnohem větší míře nežli již dnes jedním z těch starých a malebných měst, jež pokrok vše modernisující chce odkliditi. Naproti tomu Pešť, ačkoli byl již význam její značný, nedosáhla ještě obdivuhodného toho rozvoje, jenž z ní učinil nejdůležitější metropoli východní Evropy.

Po obou březích, a zejména po levém, vypínaly se řady domů s arkádami a terasami, nad nimiž čněly věže chrámové, ozářené slunečními paprsky, a nábřeží, táhnoucí se do dálky, honosila se ve značné míře nádherou a výstavností.

Mužstvo na lodi nezajímalo se nikterak o úchvatnou tu podívanou. Plavba Budapeští mohla připraviti lecjaké nepříjemné překvapení lidem, jimž bylo potřebí míti se velice na pozoru, a proto mužstvo lodi upíralo zraky jen na řeku, kde se křížily četné lodi. Při této opatrnosti rozeznal Striga včas mezi ostatními člun řízený čtyřmi lidmi, jenž mířil přímo k lodi. Poznav člun poříční policie kynul pohledem Tyčovi, jenž, nepotřebuje jiného vysvětlení, zmizel příklopem v podpalubí.

Striga se nemýlil. Za několik minut přistal člun k lodi. Dva muži vystoupili na ni.

„Kde jest velitel lodi?“ otázal se jeden z příchozích.

„Tím jsem já,“ odvětil Striga popocházeje do středu svých společníků.

„Jak se jmenujete?“

„Ivan Striga.“

„Jaké jste národnosti?“

„Bulhar.“

„Odkud pluje ta loď?“

„Z Vídně.“

„Kam?“

„Do Galace.“

„Kdo jest jejím vlastníkem?“

„Pan Constantinesco v Galaci.“

„Jaký vezete náklad?“

„Žádný. Vracíme se s prázdným.“

„Kde máte průkazy?“

„Zde jsou,“ řekl Striga, podávaje tazateli žádané papíry.

„Dobře,“ řekl tento, vraceje průkazy po důkladné prohlídce. „Podíváme se do podpalubí.“

„Jak libo,“ souhlasil Striga. „Dovoluji si však připomenouti, že jest to již čtvrtá prohlídka, které jsme podrobováni od té doby, co jsme odpluli z Vídně. To není zrovna příjemné.“

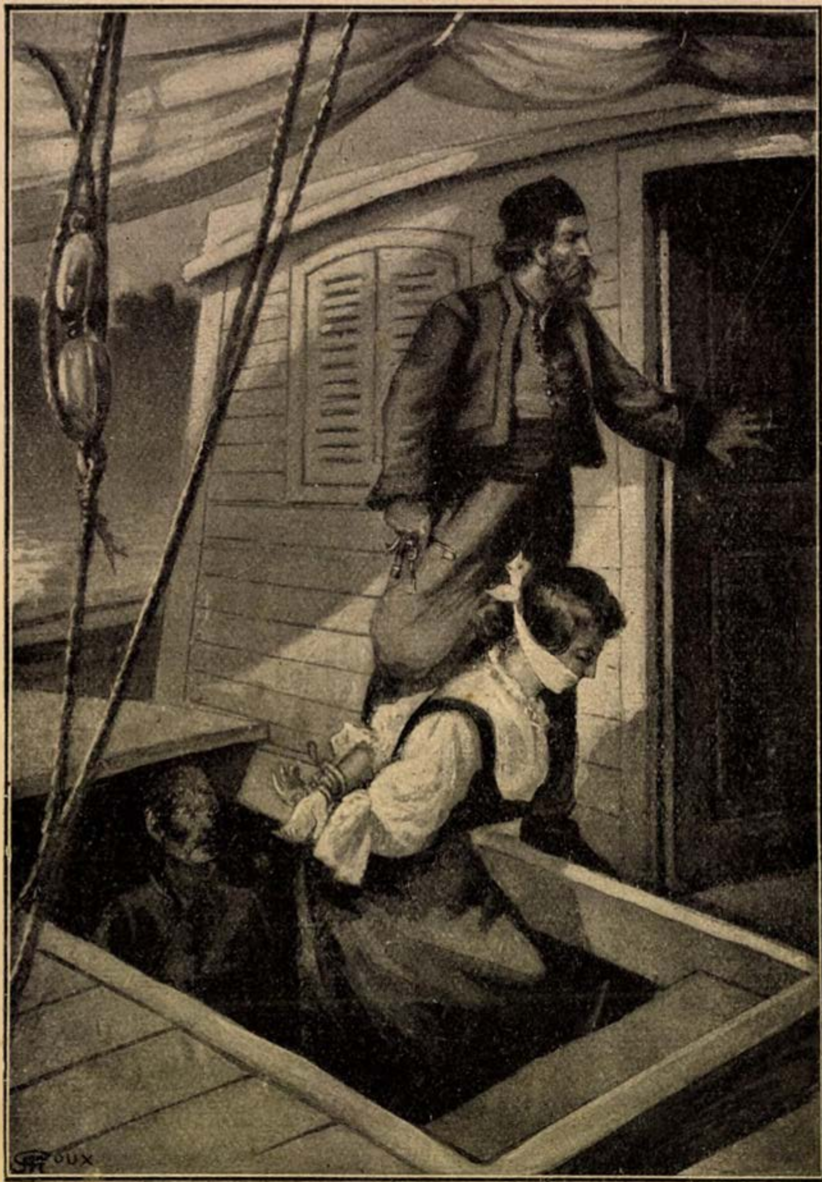
Policista, odmítaje posunkem veškeru osobní zodpovědnost za rozkazy, jichžto byl pouhým vykonavatelem, neodpověděv na to, sestoupil příklopem. Došed na konec řebříku učinil několik kroků po podpalubí, rozhlédl se kolem, a vystoupil nahoru. Z ničeho nemohl vytušiti, že pod jeho nohama leží dvé bytosti lidských, s jedné strany muž, s druhé žena, oba bezmocní a nemohoucí volati o pomoc. Prohlídka nemohla ani býti svědomitější, ani trvati déle. Protože byla loď prázdná, nebylo potřebí šetření o původu nákladu, což zjednodušovalo prohlídku do značné míry.

Policista vystoupil tedy nahoru a neptaje se již na nic, vstoupil do svého člunu, jenž odplul za dalším pátráním, zatím co loď Strigova plula zvolna dále.

Když poslední domy budapešťské zůstaly za nimi, zdálo se, že nadešla chvíle, kdy třeba zabývati se zajatkyní v podpalubí. Tyča a jeho společník spustili se dolů a objevili se brzy, přivádějíce tutéž ženu, jež tam byla uvězněna před několika hodinami a nyní byla opět přivedena do přístěnku. Zdálo se, že nikdo z ostatního mužstva nikterak si toho nevšímá.

Stanuli teprve v noci mezi městečky Erksinem a Adonyem, v dáli asi třiceti kilometrů od Budapešti, a ráno již za svítání vydali se na další cestu. Toho dne, 31. srpna, byla plavba přerušena několikráte, při čemž Striga pokaždé vystoupil z lodi a odplul na loďce, odňaté, jak se domníval, Karlu Dragochovi. Neskrýval se nikterak, naopak, přistaval ve vsích a prohlašoval se obyvatelstvu za proslaveného vítěze při závodech Dunajské jednoty, jehožto sláva dojista pronikla také k nim, a zapřádal hovory, jež obratně zaváděl na předměty, jež měl na srdci.

Ale žeň zpráv, kterých tu nabýval, byla chudá. Jméno Ilji Brusche nebylo patrně příliš známo v těchto končinách. V Moháči, Apatinu, Novém Sadu, Zemuni a Bělehradě, velkých to městech,

Byla opět přivedena do přístěnku . . . (Str. 140)

bylo by tomu dojista jinak. Ale Striga neměl v úmyslu odvážiti se tam, chtělť jen vyzvídati po vsích, kde policie může vykonávati dozor daleko méně účinný. Bohužel však nevěděli tu venko-

vané nic o závodech v Sigmarinkách a nejevili valné chuti k rozmluvám. Ostatně ani nic nevěděli. Neznali ani Karla Dragocha, ani Ilju Brusche a Striga rozvíjel tu nadarmo všecko své umění diplomatické.

Jak bylo předešlého dne smluveno, byl Sergij Ladko po jednom z těchto odchodů Strigových dopraven nahoru do malé kabiny, jejížto dveře byly pečlivě uzavřeny. Bylo to asi zbytečné opatření, ježto zajatec pevně svázaný nemohl sebou ani hnouti.

Dni od 1. do 6. září uplynuly klidně. Loď, hnána jsouc proudem i příznivým větrem, plula dále rychlostí asi šedesáti kilometrů za čtyřiadvacet hodin. Ovšem vzdálenost, kterou za tu dobu urazila, bývala by byla značně větší, kdyby se byla nezastavovala pokaždé, když Striga zamýšlel vyjíti si na výzvědy.

Tyto vycházky byly sice vždy bez úspěchu, pokud se týkalo jeho úmyslu nabýti nějakých zpráv, ale jedné z nich podařilo se mu přece, při značném jeho nadání odborném, použíti aspoň v jiném směru.

Stalo se to 5. září. Loď zakotvila na noc proti městečku, jež se nazývá Szuszek, a Striga vystoupil jako obyčejně na břeh. Bylo již hodně pozdě. Venkované, kteří se ukládají zpravidla na lože se západem slunce, byli již všichni doma, takže chodil po ulicích sám; pojednou zahlédl dům dosti slušného vzezření, jehožto majetník, důvěřuje v lidskou poctivost, nechal dveře otevřeny a odešel na chvíli někam do sousedstva.

Neváhaje ani na chvíli vloudil se Striga do tohoto domu a shledal, že jest to obchod, jak tomu nasvědčoval pult, jenž tam stál. Vzíti ze zásuvky tohoto stolu peníze stržené toho dne bylo dílem okamžiku. Nejsa však spokojen touto skrovnou kořistí, objevil ještě ve spodu truhly, kteroužto vypáčiti bylo mu hračkou, plný měšec, jenž při dotknutí vydával mnohoslibný kovový zvuk.

S touto kořistí pospíšil Striga na loď, jež za svítání byla již daleko odtud.

Byla to jediná příhoda těchto dní.

Na lodi měl Striga jiné starosti. Občas vcházel do přístěnku a vstupoval do kabiny protější té, v níž byl uvězněn Sergij Ladko. Někdy trvala jeho návštěva jen několik minut, někdy se prodloužila na delší dobu. V tomto případě stávalo se nejednou, že bylo slyšeti až na palubu ozvěnu prudkého hovoru, při němž bylo lze

rozeznati hlas ženský, odpovídající klidně rozzuřenému muži. Konec byl vždy týž: naprostá lhostejnost mužstva a zuřivý odchod Strigy, jenž rychle opouštěl loď, aby uklidnil podrážděné nervy.

Byl to zejména pravý břeh, kam chodil na výzvědy. Jestiť pořídku městeček a vsí po levém břehu, za nímž prostírá se do nedozírna ohromná pusta.

Tato pusta jest pláň uherská, kterou vroubí v délce asi sta mil Transsylvanské Alpy. Železniční trati projíždějí tu nekonečnou vzdáleností pustých stepí, rozsáhlých pastvin a nesmírných bažin, v nichž hemží se vodní zvěř. Tato pusta jest vždy hojnou tabulí nesčetným čtyrnohým hostům, tisícům a tisícům přežvykavců, kteří tvoří základ bohatství, jímž slyne království Uherské. Jen zřídka setkáváme se tu s polem obilným neb kukuřičným.

Šířka řeky nabývá tu značných rozměrů, a četné ostrůvky a ostrovy dělí tu její tok. Mnohé z ostrovů jsou velmi rozsáhlé, a v ramenech, jež řeka mezi nimi tvoří, rychlost proudu se značně zvyšuje.

Ostrovy tyto nejsou úrodné. Rostou na nich jen břízy, osiky a vrby v náplavu uloženém tu hojnými zátopami. Ale sena sklízí se tu hojně, a loďky, naložené až po okraj, dopravují je do pobřežních statků nebo městeček.

Dne 6. září na sklonku dne loď zakotvila. Strigy na ní právě nebylo. Neodvážil-li se ani do Nového Sadu, ani do protějšího Petrovaradina, protože v čelných těchto městech mohlo mu hroziti nebezpečenství, zastavil se aspoň, chtěje pokračovati ve výzvědách, v městečku Karlovicích, ležícím ve vzdálenosti asi dvaceti kilometrů po proudu. Na jeho rozkaz stanula loď as o dvě nebo tři míle níže, aby počkala na kapitána, jenž měl za ní připlouti po proudu.

K deváté hodině večerní nebyl od ní příliš vzdálen. Nespíchal. Nechávaje člun volně plouti po proudu, oddával se myšlenkám celkem utěšeným.

Záměr se mu vydařil podle přání. Nikdo nepojímal proti němu podezření a nic mu nebránilo, aby se vyptával po libosti. Ovšem zpráv se mu mnoho nedostalo. Ale tato obecná nevědomost, hraničící na netečnost, byla celkem příznivým příznakem. Bylo jisto, že v končinách těchto slyšeli dosud jen málo o lupičské rotě podunajské, a že nevěděli ani, že nějaký Karl Dragoch existuje; nemohla je tedy vzrušovati nikterak okolnost, že zmizel.

Také se mu zdálo, že ostražitost policie jest již mnohem menší, buď proto, že ztratila náčelníka, nebo že krajina tato jest neobyčejně chudá. Již po několik dní nespatřil Striga nikoho, kdo by byl podoben policistovi, a nikdo tu nemluvil o dozoru nad řekou, jenž o dva nebo tři kilometry výše jest tak horlivý.

Byla tedy nejlepší naděje, že loď dopluje šťastně cíle cesty, to jest Černého moře, kde měl býti její náklad naložen, jako obyčejně, na paroloď. Zítra měli minouti Zemuň a Bělehrad. Pak již postačí, popluji-li podél břehu srbského, aby se uchránili každého nepříjemného překvapení. Srbsko bylo dojista značně rozerváno válkou, kterou vedlo proti Turecku, a nezdálo se, že by pobřežní úřady mařily čas tak, aby jevily zájem o loď plující s prázdnem po proudu řeky.

Možná, že jest to poslední cesta Strigova. Nyní snad bude se moci odebrati do dalekých krajů, nabyv jmění, bohat, vážen a šťasten; tou nadějí se kojil při pomyšlení na zajatkyni, uvězněnou na lodi.

Až sem došel v myšlenkách, když pojednou utkvěly jeho zraky na kufrech souměrně postavených, kterých Karel Dragoch a jeho hostitel tak dlouho byli používali za lůžka, a pojednou připadlo mu na mysl, že za celý týden, co jest pánem loďky, nepomyslil na to, aby prozkoumal jejich obsah. Byl již nejvyšší čas, aby napravil nevysvětlitelné to opominutí.

Nejprve zvolil si kufr na pravé straně, jejž rázem vypáčil. Nenalezl v něm ničeho kromě hromad prádla a šatstva, urovnaného v nejlepším pořádku. Striga, jenž o takovéto věci nestál, zavřel kufr a pustil se do druhého.

Obsah tohoto kufru nebyl příliš rozdílný od předcházejícího, a Striga, rozmrzelý, chtěl již nechati této prohlídky, když pojednou zahledl v rohu předmět zajímavější. Nemohlo-liž mu šatstvo podati nijakých zpráv, po nichžto se sháněl, vynahradí mu to dojista veliká tobolka, ve které jsou podle všeho uloženy papíry. Papíry sice nemluví, ale v jistých případech není výmluvnějších věcí nad ně.

Striga otevřel tobolku a shledal, že jest tomu opravdu tak, jak tušil; vypadlyť z ní četné listiny, které se jal dychtivě prohlížeti. Byla tu spousta kvitancí a dopisů, znících vesměs na jméno Ilji Brusche; pojednou však utkvěly vyjevené jeho zraky na podobizně, která již dříve vzbudila podezření Karla Dragocha.

S počátku toho Striga nechápal. Již to bylo dosti podivno, že na loďce byly samé papíry, znící na jméno Ilji Brusche, a že tu nebylo ani jediného, jenž by obsahoval jméno policistovo. Ale vysvětlení této nesrovnalosti mohlo býti zcela přirozené. Bylo možno, že Karl Dragoch nevydával se úskokem za vítěze Dunajské jednoty, jak se Striga dosud domníval, nýbrž že tak činil po úmluvě s rybářem, a v tomto případě snad ve shodě s opravdovým Iljou Bruschem podržel doklady, jimiž by mohl v případě potřeby prokázati svou totožnost. Ale kterak se tu vyskytuje jméno Ladkovo, jméno, jímž Striga s ďábelskou zchytralostí označoval všecky své zločiny? A kterak se sem dostala podobizna ženy, na kterou nepřestával mysliti, přes všecky neúspěchy dosavadních pokusů? Kdo jest tedy vlastním majetníkem této loďky, jemuž náleží tento důvěrný a tak zvláštní dokument? Patří loďka Karlu Dragochovi, Iljovi Bruschovi nebo Sergiji Ladkovi, a koho z těchto tří lidí, z nichž dva zajímali ho v nejvyšší míře, drží ve své moci? Ale vždyť prohlašoval, že posledního z nich zastřelil tenkráte večer, když srazil ranou z pušky jednoho ze dvou mužů v člunu, jenž plul potají z Ruščuku. Jestliže tenkráte špatně mířil, bylo by mu ještě milejší, kdyby měl v rukou místo policisty lodivoda, kterého by se tentokráte dojista nechybil. Toho by nikterak nepotřeboval za rukojmí. Stačilo by jen uvázati mu kámen na krk a když by se takto zbavil úhlavního nepřítele, odklidil by zároveň největší překážku, jež se staví v cestu provedení plánů, o nichžto snil.

Nemoha se dočkati vysvětlení, vzchopil se Striga a, nechávaje před sebou podobiznu, kterou vypátral, popadl veslo a uspíšil pohyb loďky.

Brzy objevily se ve tmě obrysy lodi. Přistal rychle, vyskočil na palubu a zamířiv ke kabině protější té, do které chodíval obyčejně, vstrčil klíč do zámku

Zatím Sergij Ladko věděl ještě méně, než jeho žalářník; ten ani nemohl vybírati mezi několika různými možnostmi svého dobrodružství. Tajemství zdálo se mu stále stejně neproniknutelným, i přestal nadobro lámati si hlavu dohady o pohnutkách, z jakých as byl uvězněn.

Když procitl ve vězení z horečného spánku, prvním pocitem jeho byl hlad. Od té doby, kdy naposledy jedl, uplynulo více

než dvacet čtyři hodiny, a přirozenost nevzdává se nikdy svých práv, byť naše dojmy byly sebe mocnější.

S počátku byl trpěliv, když však se nepříjemný pocit stále více ozýval, pozbýval klidu, jenž ho až dosud neopouštěl. Snad ho chtějí nechati umříti hladem! Jal se volati. Nikdo neodpovídal. Volal z plna hrdla. Konečně spustil zuřivý řev; ale stále bezvýsledně.

V zoufalství pokusil se zbaviti pout. Ta však byla pevná, a nadarmo válel se po podlaze, napínaje svaly, div mu nepraskaly.

V jednom z takovýchto křečovitých napětí zavadil tváří o nějaký předmět, položený vedle něho. Nouze bystří smysly. Sergij Ladko poznal hned, že jest to chléb a kus slaniny, jež sem bezpochyby někdo položil, když spal. V situaci, v jaké byl, nebylo snadno použíti této pozornosti žalářníků. Ale nezbytnost činí člověka vynalézavým; po několika marných pokusech podařilo se mu posléze najísti se tak, že při tom nepotřeboval rukou.

Když ukojil hlad, plynuly hodiny zvolna a jednotvárně. Do hrobového ticha kolem zazníval mu v sluch tichý šepot, podobný ševelu listí, jímž zachvívá lehký vánek. Loď, na níž byl, plula patrně dále a rozrážela jako klín vodu řeky.

Kolik as hodin uplynulo, když se zase otevřel příklop nad ním? Porce jídla, podobná té, kterou byl našel při prvním procitnutí, houpala se na šňůře spuštěné otvorem, jímž vnikal sem paprsek šerého světla, a zůstávala ležeti na dosah jeho rukou.

Tak uběhla řada hodin, načež se příklop otevřel znova. Otvorem sestoupil dolů člověk, přikročil k bezvládnému tělu, a Sergij Ladko cítil po druhé, že mu zatahuje ústa širokou páskou. Báli se patrně, aby nekřičel, a jsou tedy na blízku lidé, kteří by mu mohli přispěti? Nejspíše, neboť sotva že onen muž vystoupil opět nahoru, uslyšel vězeň, že nad stropem jeho vězení chodí lidé. Chtěl volati o pomoc . . . ale ani hlásek nevyšel z jeho úst. Šum kroků utichl.

Ti, kdož mu mohli pomoci, byli již dojista daleko, když za chvíli přišel zase někdo a beze slova vysvětlení uvolnil mu ústa. Jestliže mu dovolili volati o pomoc, nebáli se toho již patrně a nebylo by mu to tedy nic platno.

Po třetím jídle, podobném, jako byla dvě první, musil čekati déle. Byla zajisté noc. Sergij Ladko počítal, že jest uvězněn již

asi osmačtyřicet hodin, když byl otvorem znovu otevřeným spuštěn dolů řebřík, po němž sestoupilo čtvero mužů do vězení.

Sergij Ladko nemohl ani rozeznati podobu těchto čtyř mužů. Rychle byla mu opět zandána ústa, a oči zastřeny páskou; takto, stav se opět slepou a němou bezvládnou hmotou, byl jako po prvé podáván z rukou do rukou.

Podle nárazů, jež cítil, poznal úzký otvor — patrně padák — kterým již prošel dolů a kterým nyní procházel směrem opačným. Řebřík, jenž mu odřel záda, když sestupoval, dřel mu je zase nyní, když vystupoval. Pak ho nesli kousek směrem vodorovným, načež jím nešetrně hodili na zem a sňali mu pásku s oči i s úst. Sotva že otevřel oči, bouchly již dveře.

Sergij Ladko rozhlédl se kolem. Byla to ovšem jen záměna vězení, ale toto bylo daleko lepší, než dřívější. Okénkem vnikalo sem hojně světla, při němž mohl viděti obvyklou porci jídla, kladenou vedle něho, kterou posud toliko nahmatával. Sluneční světlo dodávalo mu opět odvahy, a stav jeho zdál se mu nyní méně zoufalý. Za tímto oknem byla svoboda. Šlo jen o to, kterak se jí domoci.

Dlouho neměl ani nejmenší naděje, že by se mu to podařilo, až posléze, když snad již po tisící rozhlížel se kabinkou, jež mu byla vězením, zahlédl pojednou nějaké kování připevněné do stěny, jež, vycházejíc z podlahy a zdvíhajíc se až ke stropu, bylo tu patrně proto, aby spojovalo krajní prkna. Kování toto tvořilo výběžek, a ač nikoli v ostrém úhlu, nebylo přece nemožno, že by se o něj dala osmýkati, ne-li přeřezati jeho pouta. Bylo to sice velice obtížno, ale za pokus to stálo.

Doplaziv se s napětím všech sil až k tomuto železu, jal se Sergij Ladko hned pilovati o ně provaz, jenž poutal jeho ruce. Protože byl tak pevně spoután, že sebou nemohl téměř ani hnouti, byla to práce velice nesnadná, a pohyb rukou vpřed a nazpět, jejž bylo lze prováděti jen stálým kroucením a stahováním celého těla, zůstával stále v nepatrných mezích. Práce tato nejen že pokračovala velmi zdlouhavě, ale byla také nesmírně vysilující, takže byl lodivod nucen každých pět minut od ní ustávat a odpočívati.

Dvakrát denně, v dobu jídla, musil práci přerušovati. Žalářník, jenž mu přinášel jídlo, byl stále týž, a ačkoli ukrýval tvář pod plátěnou škraboškou, poznával ho Sergij Ladko dobře po še-

divých vlasech a mohutných plecech. Ostatně, ačkoli nemohl rozeznati rysů jeho tváře, pohled na tohoto člověka připomínal mu vždy někoho, koho již někdy viděl. Určitého sice nevěděl nic, ale ty široké plece, ta těžkopádná chůze, ty našedivělé vlasy, jež mu vyhlížely nad škraboškou, to vše nezdálo se mu neznámým.

Jídlo mu bylo přinášeno vždy v určitou hodinu, a kromě v tuto dobu nepřicházel nikdo do jeho vězení. Nic by bylo nerušilo hrobového ticha, jež tu bylo rozhoštěno, kdyby se občas nebyly otvíraly dveře naproti jeho dveřím.

Skoro vždy zaznívalo pak až k němu dvé hlasů, mužský a ženský. Sergij Sadko napínal vždy sluch, a ustávaje v trpělivé své práci snažil se lépe rozeznati tyto hlasy, jež v něm budily jakési mocné, ale temné, neurčité pocity.

Vyjímajíc tyto případy najedl se pokaždé vězeň rychle po odchodu žalářníkově, načež se dával vždy zase horlivě do díla.

Pět dní uplynulo od chvíle, kdy začal pracovati, a ještě uvažoval o tom, podaří-li se mu to, či nic, když večer dne 6. září povolil pojednou provaz, jenž poutal jeho ruce.

Lodivod jen stěží potlačil radostný výkřik, jenž se mu dral z hrdla.

V tom otvíral někdo dveře. Člověk, jenž mu přinášel každého dne jísti, vcházel do jeho cely a položil vedle něho obvyklé jídlo.

Jakmile byl zase sám, pokusil se Sergij Ladko pohnouti uvolněnými údy. S počátku toho nesvedl. Ruce a paže jeho, jež po celý dlouhý týden zůstávaly bez pohybu, byly úplně bezvládné. Ponenáhlu však nabývaly opět větší a větší vlády. Po hodinném úsilí mohl již jimi, ač posud dosti neobratně, pohybovati a vyprostiti z pout také nohy.

Byl svoboden. Aspoň první krok k nabytí svobody byl učiněn. Druhým krokem bylo by prolézti tímto oknem, k němuž se mohl nyní dostati, a jímž viděl vodu dunajskou a snad i břeh, zahalený v temnotu. Okolnosti byly příznivé. Venku bylo tma jako v pytli. Musil by to býti chlapík, kdo by ho chytil za tmavé té noci, kde nebylo viděti na deset kroků před sebe. Ostatně nepřijde do zítřka nikdo do jeho komůrky. Až zpozorují, že zmizel, bude již dávno ten tam.

Ale veliká obtíž, více než obtíž, naprostá nemožnost zarazila ho při prvním pokusu. Okénko bylo sice dosti široké na štíhlého, slabého mladíčka, ale příliš úzké, aby jím mohl prolézti muž

statného věku a tak mohutné postavy, jako byl Sergij Ladko. Vyčerpav nadarmo všecko úsilí nemohl posléze jinak, než uznati, že má před sebou překážku nepřekonatelnou, a všecek upachtěn klesl na zem svého vězení.

Bylo mu přece jen souzeno, aby odtud nevyšel? Hezkou chvíli díval se na temný čtverhran noci, rýsující se v nelítostném okně, načež odhodlal se k novému úsilí, svlékl se ze šatů a zuřivým rozmachem vrhl se do otvoru, umíniv si, že se jím protáhne stůj co stůj.

Krev se mu řinula z těla, kosti mu praskaly, ale rameno a pak celá ruka prolezly, a levá kyčel přimačkla se těsně na kraj okna. Na neštěstí však také pravé rameno bylo zmačknuto jako ve skřipci, takže veškero jeho úsilí bylo patrně nadarmo.

Maje část těla venku, nahnutu nad vodou, druhou pak ve vězení a boky maje stištěny strašlivým tlakem, cítil Sergij Ladko, že by toho dlouho nevydržel. Bylo-li nemožno takto uniknouti, bylo potřebí pomýšleti na jiné prostředky. Snad by mohl vytrhnouti některý z okenních rámů a rozšířiti tak otvor, jímž nemohl projíti.

Za tím účelem byl by se však musil vrátiti do vězení, ale dostati se nazpět bylo již naprosto nemožno. Nemohl ani tam ani sem, a, nechtěl-li volati o pomoc, nezbývalo mu, než setrvati v strašlivé té situaci.

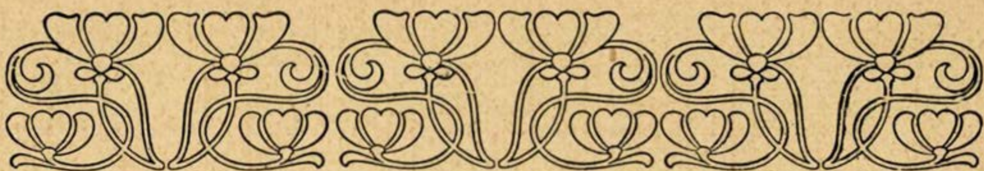
Nadarmo sebou zmítal. Všecko úsilí bylo marné. Byl chycen v pasti, do které sám byl vlezl.

Sergij Ladko popadal právě dech, když se ozval z venčí nezvyklý hluk, při kterém se zachvěl. Nastávalo mu nové nebezpečí, hrozivé. Bylo to něco neobvyklého v této chvíli od doby, co byl uvězněn; někdo stanul u jeho dveří, strkal po tmě klíč do zámku a vstrčil jej tam konečně.

Dohnán jsa zoufalstvím napial lodivod svaly v nadlidském úsilí . . .

Venku zatím otáčel se klíč v zámku . . . a odmykal . . .

XII.

JMÉNEM ZÁKONA.

Striga, otevřev dveře, stanul na prahu. V cele byla čirá tma. Nerozeznával ničeho, leda nejasný čtverhranný stín okenního otvoru. Někde v koutě ležel patrně vězeň. Nebylo ho viděti.

„Tyčo!“ volal Striga netrpělivě, „světlo!“

Tyča přikvapil se svítilnou, jejížto mihavé světlo, vržené náhle do cely, osvětlilo ji. Oba muži, prohlédnuvše ji rychlým pohledem, pohledli na sebe zaraženi. Kabina byla prázdná. Na podlaze ležela přetrhaná pouta a odhozené šaty; po vězni nebylo nikde ani stopy.

„Vysvětlíš mi to?“ promluvil Striga.

Dříve než odpověděl, přikročil Tyča k oknu a sáhl prstem na okraj okna.

„Upláchl!“ řekl, ukazuje zkrvácený prst.

„Upláchl!“ opětoval Striga a zaklel.

„Ale dávno tomu není,“ mluvil Tyča dále. „Krev jest ještě čerstvá. Ostatně není tomu déle než dvě hodiny, co jsem mu přinesl večeři.“

„A nepozoroval jsi při tom nic zvláštního?“

„Docela nic. Nechal jsem ho důkladně svázaného“

„Hlupáku!“ zahuhlal Striga.

Tyča pokrčil rameny, naznačuje tímto posunkem jasně, že neví, kterak se mohl útěk provésti, a že každým způsobem

odmítá veškeru zodpovědnost za to. Striga nespokojil se touto pohodlnou výmluvou.

„Ano, hlupáku,“ opakoval zuřivým hlasem a vytrhl společníkovi z rukou svítilnu, aby si posvítil po kabině. „Měl's pozorovati vězně a nespoléhati na to, co se ti jen zdálo. Podívej se na tohle otřené železo. O to přeřezal provaz, kterým měl spiatý ruce. Na to potřeboval řadu dní. A tys nepozoroval ničeho! To je přece pitomost!“

„Brzo-li pak přestaneš!“ ozval se Tyča, jehož také již pojímal hněv. „Myslíš, že jsem tvým psem? Když ti tolik záleželo na Dragochovi, mohl sis ho hlídati sám.“

„To bych byl udělal lépe,“ souhlasil Striga. „Byl to však Dragoch, jejž jsme tu měli?“

„Kdo pak jiný by to byl býval?“

„Což pak vím? Teď je všecko možné, když vidím, kterak konáš svou povinnost. Poznal jsi ho, když jsi ho zajímal?“

„Nemohu říci, že jsem ho poznal,“ přiznával se Tyča, „protože byl ke mně obrácen zády...“

„Tak!“

„Ale poznal jsem dobře loďku. Byla to táž, kterou jsi mi ukazoval ve Vídni. To vím jistě.“

„Loďku! Loďku!... Nu, a jak vypadal tvůj zajatec? Byl vysoké postavy?“

Sergij Ladko a Ivan Striga byli ve skutečnosti stejně vysoké postavy. Ale jest známo, že ležící člověk zdá se mnohem větším, než když stojí, a Tyča viděl lodivoda jen ležeti na podlaze vězení. Odpověděl tedy zcela upřímně:

„Byl o hlavu větší než ty.“

„To není Dragoch!“ zamumlal Striga, jenž věděl, že jest vyšší postavy než detektiv.

Přemýšlel chvíli, načež se otázal:

„Byl vězeň podoben někomu z tvých známých?“

„Z mých známých?“ ozval se Tyča. „Ani dost málo!“

„Nepodobal se na příklad... Ladkovi?“

„To je nápad!“ zvolal Tyča. „Proč, u ďasa, má býti Dragoch podoben Ladkovi?“

„A což nebyl-li to Dragoch?“

„Pak to nebyl také Ladko, kterého znám dosti dobře, abych se nemýlil.“

„Odpověz jen na mou otázku,“ naléhal Striga. „Byl mu podoben?“

„Co pak tě napadá!“ namítal Tyča. „Vězeň neměl vousů, které má Ladko.“

„Vousy se dají ostříhati,“ podotkl Striga.

„To je pravda... Potom měl vězeň brejle.“

Striga pokrčil rameny a otázal se:

„Byl brunet nebo plavovlasý?“

„Brunet,“ odpověděl Tyča s přesvědčením.

„Víš to jistě?“

„Jistě“

„To není Ladko!“ zamručel znova Striga. „Pak to byl Ilja Brusch.“

„Který Ilja Brusch?“

„Rybář.“

„Hm!“ řekl Tyča v údivu. „Nebyl-li však vězeň ani Ladko ani Karl Dragoch, nezáleží na tom, utekl-li.“

Striga, neodpovídaje, přistoupil také k oknu. Prozkoumav krvavé stopy, naklonil se z okna a snažil se nadarmo proniknouti zrakem temnotu.

„Jak asi dlouho jest již odtud?“ otázal se polohlasně.

„Déle ne než dvě hodiny,“ řekl Tyča.

„Utíká-li již dvě hodiny, bude hodně daleko!“ zvolal Striga, ovládaje stěží hněv.

Zamysliv se pak na chvíli, dodal:

„Nyní nedá se nic dělati. Noc je příliš tmavá. Ulítl-li ptáček, ať si letí! My pak vydáme se na cestu před svítáním, abychom byli brzy co možná nejdále za Bělehradem!“

Přemýšlel ještě chvíli, načež beze slova odešel z kabiny, aby vešel do protější. Tyča naslouchal. S počátku neslyšel nic, brzy však zazníval mu v sluch zavřenými dveřmi hovor hlasů, jenž se stával stále hlučnějším. Pokrčiv pohrdavě rameny odešel Tyča a ulehl na lože.

Striga chybil, domnívaje se, že jest zbytečno stíhati bez prodlení uprchlíka. Nebylť tento ještě daleko.

Zaslechnuv rachot klíče, otáčejícího se v zámku, překonal Sergij Ladko zoufalým napětím sil překážku, kterou pokládal dosud za nepřekonatelnou. Pod mocným tlakem svalů prolezlo nejprve rameno a pak kyčel, načež sletěl jako šipka z úzkého

okna po hlavě do vody dunajské, jež se tiše otevřela a za ním zavřela. Když se po krátkém ponoření objevil opět na povrchu, zanesl ho již proud hodně daleko od místa pádu. Před ním byla cesta volná.

Nebylo času nazbyt. Prozatím nemohl dělati nic jiného, než dáti se ještě nějakou chvíli nésti proudem. Až bude z dosahu lodi, poplave s napětím sil k jednomu z břehů. Připlave tam ovšem úplně nahý, což může míti za následek značné nepříjemnosti, ale nedalo se dělati nic jiného. Především záleželo na tom, aby se co nejvíce vzdálil od plujícího vězení, v němžto strávil tak krušné dni. Až bude na břehu, uvidí již, co se dá dělati.

Pojednou se mu objevily v noční tmě obrysy druhé lodi. Jaké bylo jeho vzrušení, když poznal, že jest to jeho bárka, přivázaná k lodi lanem, jež napínala síla proudu. Chytil se instinktivně kormidla; v tom však se zarazil.

Tichem nočním zazníval k němu hluk hlasů. Hovořilo se patrně o okolnostech jeho útěku. Čekal, maje vystrčenu jen hlavu z temné vody, jež ho kryla neproniknutelnou rouškou.

Hluk se vzmáhal, pak utichl, a kolem rozhostilo se ticho. Sergij Ladko, zachytiv se okraje, vysoukal se zvolna na loďku a skryl se v kabině. Tam, napiav sluch, naslouchal znovu. Neslyšel ničeho. Nikde nebylo slyšeti ani nejmenšího hluku.

V kabině bylo ještě více tma než venku. Nemoha ničeho rozeznati, snažil se Sergij Ladko nahmatati své věci. Zdálo se, že se jich nikdo nedotkl. Tu bylo jeho rybářské náčiní; zde na hřebíku visela ještě vydrovka, kterou tam sám pověsil. Na pravo bylo jeho lože; na levo lože, na kterém spal tak dlouho pan Jäger... Proč však byly otevřeny kufry pod těmito loži? Byly tedy vypáčeny? Chvějíce se ohmatávaly ruce jeho po tmě skrovný majetek. Nikoli, nic mu nebylo odcizeno. Prádlo a šatstvo bylo patrně v pořádku, tak, jak je zanechal. I nůž našel na místě, kam jej položil. Tento nůž Sergij Ladko otevřel a leza po břiše po dně loďky, dostal se až ku přední stěně.

Byla to však cesta! Napínaje stále sluch, otvíraje nadarmo oči do tmy, zastavuje se s dechem zatajeným při nejmenším šumotu vody, dospěl cíle teprve za deset minut. Konečně mohla se jeho ruka vztáhnouti po laně, jež rázem přeřízl.

Přeříznuté lano padlo do vody s velikým hlukem. Ladko,

jemuž srdce bušilo, padl opět na dno bárky. Nebylo možno, aby na lodi byli nezaslechli pád lana za tak hlubokého ticha...

Nikoli... nic se nehýbalo... Lodivod, povstav zvolna, seznal, že jest již daleko od svých nepřátel. Bárka, sotva že byla uvolněna, létla vpřed, a za chvíli byla mezi ní a lodí nedobytná hradba noci.

Když se mu zdálo, že jest již dosti daleko, aby se nemusil ničeho obávati, Sergij Ladko chopil se vesla a několikerým zaveslováním zvýšil ještě značně tuto vzdálenost. Teprve nyní pozoroval, že se třese zimou, i pomýšlel na to, aby se oděl. Obsah jeho kufrů zůstal patrně nedotčen, i našel tam snadno potřebné prádlo a šatstvo. Když se oblékl, chopil se znova vesla a jal se veslovati ze všech sil.

Kde byl? O tom neměl ponětí. Z ničeho nemohl souditi na vzdálenost, kterou zatím urazila loď, na které byl uvězněn. Nevěděl ani, plula-li proti proudu či po proudu.

Každým způsobem musil nyní plouti směrem proudu, neboť tam byl Ruščuk a Nataša. Jestliže ho zavezli nazpět, musil nyní nahraditi zameškaný čas napětím všech sil. Zat m bude veslovati po celou noc, aby se dostal co nejdále od svých neznámých nepřátel. Mohl spoléhati ještě asi na sedm hodin noční tmy. Za sedm hodin urazí se hezký kousek cesty. Až nastane den, zastaví se v prvním městě, k němuž dopluje, aby si oddechl.

Sergij Ladko vesloval asi dvacet minut, když pojednou zaslechl nočním tichem výkřik, tlumený vzdáleností. Byl-li výrazem radosti, hněvu či hrůzy, nebylo lze říci; byloť to příliš daleko. A přece, jakkoli byl nejasný tento hlas, jenž zalétal k němu z dalekého obzoru, budil v srdci lodivodově jakýs nepokoj. Kde již slyšel podobný hlas? Ba ještě více, snad by byl přísahal, že to byl hlas Natašin.

Ustal ve veslování a napínal sluch do temného šumotu nočního.

Výkřik se již neopakoval. Ticho rozhostilo se opět kolem loďky, kterouž proud klidně unášel v dáli. Nataša!... Jen to jméno měl v mysli... Sergij Ladko jakoby pohybem ramen chtěl setřásti toto kouzlo, tu utkvělou představu; pak dal se opět do práce.

Čas ubíhal. Bylo asi kolem půlnoci, když se na pravém břehu objevily nejasné obrysy domů. Byla to jen ves, Szlankament, kterou Ladko nechal za sebou, nepoznav jí.

O několik hodin později, když už sv talo, objevilo se městečko Nové Banovice. Nepoznal ho také a minul je opět.

Pak opět jevily se pusté břehy, když nastával již den.

Když bylo již dosti světla, upravil Sergij Ladko své přestrojení, jež bylo hodně utrpělo za dlouhou dobu jeho uvěznění. Za několik minut byly jeho vlasy opět černé od kořínků až do špiček, břitva zahladila úplně vyrážející vousy a polámané brejle byly nahrazeny novými. Potom jal se opět veslovati s neúnavnou odvahou.

Občas ohlédl se za sebe, ale neviděl nikde nic podezřelého.

Vyprostiv ducha z myšlenek, jimiž byl posud cele zaujat, a u vědomí, že jest již v úplném bezpečí, mohl nyní opět přemýšleti o podivuhodné své situaci. Kdo byli ti nepřátelé, kteří ho přiměli, aby prchal? Co mu chtěli? Proč ho chovali po tolik dní ve své moci? To byly otázky, z nichžto žádné nebylo lze zodpověděti. Ať byli tito nepřátelé kdokoli, bylo každým způsobem potřebí varovati se jich napříště, a tato obava byla nyní mrzutou okolností pro další jeho cestu, leda že by se odhod al, nehledě k nebezpečnosti takovéhoto kroku, vyžádat si ochrany policie proti neznámým jeho uchvatitelům v p vním městě, mimo něž popluje.

Které to bude město? Ani toho nevěděl a z ničeho nemohl toho poznati na těchto pustých březích, kde vyskytovaly se ve značných vzdálenostech od sebe jen řídké a chudobné dědinky.

Teprve k osmé hodině ranní objevily se opět na pravém břehu vysoké věže, vypínající se k nebi, a před bárkou na obzoru vystupovalo v dáli jiné město. Sergij Ladko zachvěl se radostí. Znal dobře ta města. Bližší bylo Zemuň, poslední podunajské město císařství Rakousko-Uherského, druhé, zrovna naproti němu, byl Bělehrad, hlavní město srbské, ležící také na pravém břehu, za náhlým ohybem řeky, u vtoku Sávy.

Tedy za svého uvěznění plul stále po proudu, plovoucí jeho vězení sblížilo ho s jeho cílem, a nevěda ani o tom, urazil více než pět set kilometrů.

Zatím byla mu Zemuň spásou Pokud bude potřebí, nalde tu ochranu a pomoc. Odváží-liž se však žádati pomoci? Bude-li si stěžovati, bude-li vyprávěti své nevysvětlitelné dobrodružství, nebude-liž zahájeno vyšetřování, jehožto by se on stal první obětí? Snad budou chtíti věděti, kdo jest, odkud přichází, kam se ubírá,

a snad vypátrají jeho pravé jméno, jež se zapřisáhl nikdy nezjeviti, dějž se co děj.

Zůstavuje si rozhodnutí o tom na dobu pozdější, poháněl Sergij Ladko vším úsilím běh loďky. Na hodinách městských věží odbíjelo právě půl osmé, když uvazoval loďku na nábřeží. Rychle ještě upravil, čeho bylo nejnutněji potřebí, načež uvažoval znova o problemu: mluviti či mlčeti. Vzalo-li se všecko kolem a kolem, bylo lépe zachovali mlčení, dopřáti si v kabině odpočinku již zajisté zaslouženého a vzdáliti se od Zemuně tak, jak byl přišel.

V tom objevilo se na nábřeží čtvero lidí, kteří stanuli proti loďce. Tito lidé vskočili na loďku, a jeden z nich, přistupuje k Sergiji Ladkovi, jenž naň pohlížel s úžasem, otázal se:

„Jste Ilja Brusch, pravda-liž?“

„Ano,“ odpověděl lodivod, upíraje na tazatele zrak, v němž jevil se neklid.

Tento rozhrnul kabát, aby ukázal tající se pod ním šerpu uherských barev, ovinutou kolem těla, a klada ruku na rameno lodivodovo řekl:

„Jménem zákona vás zatýkám!“

Konečně mohla se jeho ruka vztáhnouti po laně . . .

(Ke kapitole XII.)

XIII.

VYŠETŘOVÁNÍ.

Karl Dragoch se nepamatoval, že by byl měl za celou dobu své úřední působnosti affairu tak bohatou netušenými událostmi a tak záhadnou, jako byla tato affaira lupičské roty dunajské. Již neuvěřitelná pohyblivost nedostižitelné té roty, její všudepřítomnost a náhlost, s jakou prováděla své kousky, měly do sebe cosi neobyčejného. A ke všemu ještě náčelník její, sotva byl vypátrán, zmizel vždy beze stopy, a zdálo se, že si tropí šašky ze všech zatykačů, vydaných proti němu na všecky strany.

Člověk by se byl zrovna domníval, že se propadl do země. Nikde ani památky po něm, ani po proudu, ani proti proudu. Jak víme, nepostřehla policie budapešťská přes neustálou ostražitost nic, co by se mu jen trochu podobalo. A přece musil projíti Budapeští, neboť 31. srpna byl viděn v Duna Földvaru, devadesát kilometrů po proudu řeky, za hlavním městem uherským. Nevěda, že nyní hraje úlohu rybáře Ivan Striga, jemuž jeho loď poskytovala útočiště, neporozuměl tomu všemu Karl Dragoch ani za mák.

V následujících dnech byl v Szekszardu, Vukovaru, Cserevicsi a v Karlovicích. Ilja Brusch se neskrýval. Naopak, prohlašoval se každému, a občas prodal i několik liber ryb. Mnozí ovšem tvrdili, že ho zastihli ve chvíli, kdy je kupoval, což bylo zajisté velice podivné

Každým způsobem byl domnělý rybář po čertech zchytralý. Policie, sotva že byla zpravena, že se tu nebo tam objevil, marně pospíchala za ním — přišla vždy pozdě. Nadarmo pátrala pak po řece na všecky strany, nenašla nikde ani nejmenší stopy po loďce, která jakoby byla zmizela ve vzduchu.

Karl Dragoch byl všecek zoufalý, dozvěděv se o všech těch neúspěších svých podřízených. Tedy proklouzne mu přece jen zvěř pod rukama?

Ale o dvou věcech nebylo pochybnosti. První byla, že domnělý vítěz rybářských závodů plul dále po řece. Druhá, že patrně se vyhýba městům, kde se nejspíše bál policie.

Karl Dragoch dal tedy zostřiti dozor nad všemi většími městy, ležícími po řece za Budapeští, jako jsou: Moháč, Apatin a Nový Sad, a sám usídlil se v Zemuni. Všecka tato města tvořila tedy vážné překážky na cestě prchajícího zločince.

Zdá o se však, bohužel, že se tento jen smál překážkám, jež se před ním kupily. Jako došla zpráva o jeho plavbě od Budapešti, tak byla také jeho přítomnost zjištěna, ač vždy pozdě, za Moháčem, za Apatinem a za Novým Sadem. Dragoch, rozlícen a poznávaje, že vynáší poslední kartu, shromáždil celé loďstvo. Na jeho rozkaz křižovalo stále přes třicet lodí dnem i nocí za Zemuní. Byl by to zchytralý protivník, jemuž by se podařilo projeti touto linií v jedno sraženou.

Jakkoli tato opatření byla znamenitá, nebyla by se setkala s úspěchem, kdyby byl Sergij Ladko zůstal vězněm na lodi Strigově. Na štěstí pro upokojení Dragochovo se tak nestalo.

Den 6. září uplynul za těchto okolností, aniž se sběhlo co zvláštního, a Dragoch chystal se právě v prvních ranních hodinách dne 7. odebrati se za svou flotillou, když spatřil strážníka, jenž mu pospíchal vstříc. Ten, jejž stíhal, byl konečně zatčen a uvržen do zemuňského vězení.

Pospíšil k soudu. Policista mluvil pravdu. Pověstný Ladko byl vskutku pod závorou.

Zpráva rozšířila se rychlostí blesku a vzrušila celé město. Nemluvilo se o ničem jiném, a na nábřeží stály po celý den husté davy před loďkou pověstného zločince.

Zástupy tyto nemohly ujíti pozornosti lodi, jež ke třetí hodině odpolední plula mimo Zemuň. Loď tato, plujíc zcela nevinně po řece, byla Strigova.

„Co pak se to děje v Zemuni?“ otázal se věrného Tyči, zpozorovav zvláštní ten ruch na břehu. „Snad tam není vzbouření?“ Vzal kukátko, jež po zběžném pozorování odložil a zvolal:

Za čtvrt hodiny vyšel přestrojen . . . (Str. 162.)

„Ďas mne vezmi, Tyčo, není-li to loďka našeho bývalého vězně!“

„Myslíš?“ řekl Tyča, sahaje po kukátku.

„Musím se o tom přesvědčiti," prohlásil Striga, jenž byl patrně velice vzrušen. „Podívám se na břeh."

„Aby tě tam chytli! To je nápad! Jest-li to loďka Dragochova, je Dragoch v Zemuni. Kdo pak by lezl takto do pasti!"

„Máš pravdu," souhlasil Striga, jenž zašel do přístěnku. „Ale nějak to zařídíme."

Za čtvrt hodiny vyšel přestrojen tak dovedně, že byl k nepoznání. Vousy měl oholeny a nahrazeny falešnými licousy, vlasy jeho byly zakryty parukou, oko měl zavázáno širokou páskou a opíral se těžce o hůl, jako člověk, který je po těžké nemoci.

„Což nyní?" otázal se s přízvukem jakési sobělibosti.

„Znamenitě!" obdivoval se Tyča.

„Poslyš," řekl Striga, „Zatím co budu v Zemuni, poplujete dále. Ve vzdálenosti dvou nebo tří mil za Bělehradem zakotvíte a počkáte na mne."

„Jak se dostaneš za námi?"

„O to se nestarej a řekni Semovi, aby mě dovezl člunem na břeh."

Zatím minula loď již Zemuň. Vystoupiv na břeh hodný kus za městem, pospíšil Striga k němu. Sotva že došel k prvním domům, zmírnil krok, a vmísiv se do zástupů, stojících na břehu řeky, poslouchal dychtivě, co se mluví.

Nečekal však toho, co uslyšel. Nikdo mezi těmito vzrušenými davy nemluvil o Dragochovi. Ani o Ilji Bruschi se nikdo nezmiňoval. Mluvilo se jen o Ladkovi. O kterém Ladkovi? Nikoli o lodivodovi z Ruščuku, jehožto jmeno přivlastnil si Striga způsobem nám již známým, ale o tom smyšleném Ladkovi, jejž takto stvořil, o Ladkovi zlosynu, o Ladkovi pirátu, to jest o něm, o Strigovi. Jeho zatčení bylo předmětem obecného hovoru.

Nechápal ničeho z toho. Že se policie dopustila omylu a zatkla nevinného místo vinníka, to nebylo nic zvláštního. Ale jak souvisel tento omyl, jejž mohl potvrditi lépe on, než kdokoli jiný, s přítomností bárky, kteroužto ještě včera měla jeho loď ve vleku?

Mnohý snad řekne, že se dopouštěl slabosti, přikládaje nějakou důležitost této otázce. Hlavní věcí bylo, že byl jiný stíhán místo něho. Mají-li v podezření jiného, nebudou mysliti na něj. To bylo nejdůležitější. Na ostatním nezáleželo.

Bylo by to ovšem pravda, kdyby byl neměl zvláštních důvodů, aby nabyl zpráv v této příčině. Podle všeho byli uvězněný

a vlastník oďky jednou a toutéž osobností. Kdo byl ten neznámý, jenž, byv po celý týden vězněn na jeho lodi, zastupoval nyní tak ochotně jejího majetníka v drápech policie? Striga by byl za nic na světě neodešel ze Zemuně, aby se byl nepřesvědčil, jak se věci vlastně mají.

Bylo však potřebí, aby se ozbrojil trpělvostí. Pan Izar Rona, soudce pověřený touto záležitostí, nepospíchal patrně na vyšetřování. Tři dni uplynuly, než se ozval. Toto předběžné vyčkávání náleželo k jeho methodě. Podle něho jest znamenitým prostředkem nechati obviněného zcela o samotě. Podrývářsamota ve značné míře duševní sílu, a několik dní strávených v odloučenosti od světa skličuje podivuhodným způsobem vinníka, jenž má stanouti před soudcem.

Pan Izar Rona vykládal tyto zásady Karlu Dragochovi, když přišel k němu za osmačtyřicet hodin po zatčení pro zprávy. Detektv nemohl jinak, než dáti za pravdu theoriím svého představeného, a odvážil se otázati:

„A kdy, pane soudce, zamýšlíte přikročiti k prvnímu výslechu?"

„Zítra."

„Přijdu tedy zítra večer, abych zvěděl výsledek. Není, tuším, potřebí, abych vám opakoval, na jakých důvodech zakládá se obvinění?"

„Není potřebí," souhlasil pan Rona. „Pamatuji se ještě dobře na všecky naše rozmluvy o tom a ostatně jsou mé záznamy velice důkladné."

„Dovolte mi však laskavě, pane soudce, abych vám připomněl přání, jež jsem si již dříve dovolil vysloviti."

„Které to přání?"

‚Abych nemusil v této affaiře nějak vystoupiti, aspoň do pozdějšího nařízení. Jak jsem vám již vysvětlil, zná mne obviněný jen pode jménem Jäger. To by nám mohlo po případě dobře posloužiti. Ovšem při přelíčení budu musiti oznámiti své pravé jméno. Ale tak daleko ještě nejsme, a, vzhledem k pátrání po spoluvinnících, zdá se mi rozumějším, neprohlašovati se předčasně..."

„Dobře," řekl soudce.

Zatím čekal Sergij Ladko v cele, kde byl ve vazbě, až si naň vzpomenou. Nová tato nehoda, jež následovala bezprostředně po

první a byla stejně nevysvětlitelná, jako ona, neodnímala mu nikterak odvahy. Nepokoušel se při svém zatčení ani o nejmenší odpor a dal se klidně odvésti do vězení, vysloviv jen otázku po příčině svého zatčení, jež zůstala bez odpovědi. A co mu tak dalece hrozilo? Zatčení toto bylo patrně následkem nedorozumění, jež se musilo vysvětliti, jakmile dojde k výslechu.

Bohužel, musil však na první výslech čekati dlouho. Sergij Ladko, jsa chován v nejpřísnější odloučenosti od lidí, byl dnem i nocí sám v cele, kam jen občas nahlédl pokradmu strážník okénkem ve dveřích. Doufal snad tento strážník, řídě se rozkazy pana Izara Rony, že bude moci konstatovati postupně se zvyšující úspěchy osamotňovací methody? Pak by byl býval málo uspokojen, když odcházel. Hodiny a dni míjely, a v chování věznovu nebyla patrna ani nejmenší změna myšlení. Sedě na židli s rukama položenýma na kolena, s očima sklopenýma k zemi a s chladným výrazem ve tváři, byl patrně velice zamyšlen, a setrvával v naprosté takřka nehybnosti, nedávaje na jevo ani nejmenší netrpělivosti. Od první chvíle umínil si Sergij Ladko, že zachová klid, a nic nemělo porušiti tohoto klidu. Ale když čas ubíhal, začal litovati svého plovoucího vězení, jež ho aspoň přibližovalo k Ruščuku.

Posléze třetího dne — bylo to 10. září — otevřely se dveře jeho vězení, a on byl vyzván, aby vyšel z cely. Jsa provázen čtyřmi vojáky s nasazenými bodáky na ručnicích, prošel dlouhou chodbou, sešel po nekonečných schodech, načež přešel ulicí a vkročil do soudní budovy, stojící naproti věznici.

V této ulici hemžil se lid, tlače se za kordonem policie. Když se vězeň objevil, ozývaly se divoké výkřiky z davů, jež dávaly na jevo nenávist k nebezpečnému zločinci, jenž tak dlouho unikal trestu. Jakékoli měl Sergij Ladko pocity, vida se terčem urážek naprosto nezasloužených, nedával jich nikterak na jevo. Pevným krokem vešel do budovy soudní a čekav ještě chvíli, octl se konečně před soudcem.

Pan Izar Rona, nedužívý člov ček, plavovlasý, řídkých vousů a zažloutlé pleti, byl úředníkem velice přísným. Pronášeje tvrzení, jež nesnášela odporu, a popíraje napořád výroky obviněného, útočil naň bezohledně, snaže se spíše naháněti hrůzy, než buditi důvěru.

Strážníci na pokyn soudcův odešli. Ladko, stoje uprostřed

místnosti, čekal, až se soudci zlíbí přikročiti k výslechu. V rohu seděl písař, chystaje se ku psaní.

„Posaďte se," řekl pan Rona drsně.

Úředník započal výslech . . ." (Str. 165)

Sergij Ladko uposlechl. Úředník započal výslech:

„Jak se jmenujete?"

„Ilja Brusch."

„Kde jest vaše bydliště?“

„V Szalce.“

„Jaké jest vaše zaměstnání?“

„Jsem rybářem.“

„Lžete,“ prohlásil soudce, upíraje pohled na obviněného. Lehký ruměnec pokryl tvář Sergije Ladka, a zraky jeho na chvíli zaplály. Ale překonal se a zachoval klid.

„Lžete,“ opakoval pan Rona. „Jmenujete se Ladko a bydlíte v Ruščuku.“

Lodivod se zachvěl. Bylo tedy známo, kdo jest. Jak to bylo možno? Zatím soudce, jemuž tento záchvěv vyslýchaného neušel, pokračoval drsným hlasem:

„Jste obviněn ze tří krádeží prostých, z devatenácti krádeží spáchaných vloupáním, ze tří vražd a ze šesti pokusů vražd, kterýchžto zločinů jste se dopustil s úplnou rozvahou a v době necelých tří let. Co na to odpovíte?“

Lodivod v úžase vyslechl neuvěřitelnou tu řadu zločinů. Tedy záměna, které se obával, dověděv se z úst páně Jägerových, že žije padouch, mající stejné jméno s ním, tato záměna stala se skutkem. Proč by se tedy přiznával, že se jmenuje Sergij Ladko? Ještě před chvílí měl v úmyslu přiznati se k tomu a appellovati na spravedlnost soudcovu. Nyní viděl, že by mu takovéto přiznání spíše uškodilo, než prospělo. On to byl, Sergij Ladko z Ruščuku, a nikdo jiný, jenž byl obviněn z neuvěřitelné té řady zločinů. Snad by se mu, i kdyby se nezapíral, podařilo prokázati svou nevinu. Ale co času by zatím uplynulo? Nikoli, lépe bude, setrvati až na konec v úloze rybáře Ilji Brusche, neboť Ilja Brusch bylo jméno nevinného člověka.

„Mohu na to odpověděti jen tolik, že se mýlíte,“ odpověděl odhodlaně. „Jmenuji se Ilja Brusch a bydlím v Szalce. Ostatně jest snadno přesvědčiti se o tom.“

„To se stane,“ řekl soudce, poznamenávaje si to. „Zatím vám oznámím některé obžaloby, jež jsou na vás vzneseny.“

Sergij Ladko poslouchal bedlivě. Nadcházely nejzajímavější věci.

„Zatím,“ mluvil soudce, „necháme stranou největší část zločinů, jež se vám vytýkají, a budeme se zabývati jen posledními, totiž těmi, jež byly spáchány na cestě, na níž jste byl zatčen.“

Pan Rona, oddechnuv si, pokračoval:

„Především byla zjištěna vaše přítomnost v Ulmu. Položíme tedy začátek této cesty do Ulmu.“

„Promiňte, pane soudce,“ přerušil ho živě Sergij Ladko. „Nastoupil jsem cestu daleko před Ulmem, neboť jsem dobyl dvou cen při rybářských závodech v Sigmarinkách, a pak jsem se odebral do Donaueschingen.“

„Ovšem,“ řekl soudce, „tolik jest jisto, že jistý Ilja Brusch byl prohlášen vítězem při rybářských závodech Dunajské jednoty v Sigmarinkách, a že tento Ilja Brusch byl viděn v Donaueschingen. Ale buď jste již v Sigmarinkách vystupoval pod přijatým jménem, nebo jste se vydával za Ilju Brusche, když jste plul z Donaueschingen do Ulmu. To jest věc, která se svým časem vysvětlí, buďte bez starostí.“

Sergij Ladko valil oči v údivu, poslouchaje jakoby ve snu fantastické ty vývody. Mnoho nescházelo, aby počítali i smyšleného Ilju Brusche mezi jeho oběti! Neuznávaje ani potřeby odpovídati na to, pokrčil pohrdavě rameny; ale soudce, hledě naň upřeně, otázal se ho bez okolků:

„Co pak jste dělal dne 26. srpna ve Vídni u žida Šimona Kleina?“

Ladko zachvěl se bezděky podruhé. I o této návštěvě se ví! Ovšem nebylo v tom nic zlého, ale přiznati se k ní znamenalo by zároveň prohlásiti se, a protože si byl umínil, že bude napořád zapírati, nezbývalo mu, než setrvávati na cestě nastoupené.

„U Šimona Kleina?“ opakoval tázavě, jako člověk, jenž nechápe.

„Zapíráte to?“ řekl pan Rona. „Čekal jsem to. Řeknu vám to tedy sám, že jste šel k židovi Šimonovi Kleinovi“ — při těchto slovech nadzdvihl se soudce, aby tak dodal svým slovům zdrcující váhy — „abyste se smluvil s přechovavačem své lupičské roty.“

„Mé lupičské roty!“ opětoval lodivod jako ohromen.

„Ovšem,“ opravoval se ironicky soudce, „nechápete, co chci říci, nejste členem žádné roty, nejste Ladko, jste jen nevinným rybářem a jmenujete se Ilja Brusch. Jmenujete-li se však opravdu Ilja Brusch, proč pak si dodáváte jiné podoby?“

„Já že si dodávám jiné podoby?“ namítal Sergij Ladko.

„Jak pak by ne!“ odpověděl pan Izar Rona, „leda že se tomu neříká dodávati si jiné podoby, zakrývá-li si někdo černými brej-

lemi oči, jež jsou úplně zdravé, — sejměte laskavě brejle! — a barví-li si na černo plavé vlasy."

Sergij Ladko byl zdrcen.

Policie měla dobré zprávy, a síť zadrhovala se stále více kolem něho; pan Rona, stavě se, jakoby nepozoroval jeho rozpaků, pokračoval:

„Vida, teď jste již méně sebevědomý, můj milý. Nevěděl jste, co všecko jest nám známo; pokračujme však. V Ulmu jste přijal na loďku passažéra."

„Ano," odpověděl Sergij Ladko.

„Jak se jmenoval?"

„Pan Jäger."

„Dobře. Mohl byste mi říci, co se stalo s tímto panem Jägerem?"

„Nevím. Opustil mne pod širým nebem, téměř u vtoku poly do Dunaje. Byl jsem velice překvapen, nezastihnuv ho na loďce při svém návratu."

„Při svém návratu, pravíte. Odešel jste tedy z loďky? Kam jste to šel?"

„Do blízké vsi, abych opatřil posilnění svému passažérovi."

„Byl tedy nemocen?"

„Dosti povážlivě. Byl by málem utonul."

„A vy jste ho, tuším, zachránil?"

„Kdo by ho byl jiný zachránil, když tam nebylo nikoho mimo mne?"

„Hm!" řekl soudce, jsa poněkud vzrušen.

Ale hned se zase vzpamatoval a řekl:

„Myslíte snad, že mne ta historie zachránění nějak dojme?"

„Že to myslím?" ohrazoval se Ladko. „Vy se mne tážete, já odpovídám; nic více."

„Dobře," řekl pan Izar Rona. „Povězte mi však, opustil-li jste někdy bárku před touto příhodou?"

„Jen jednou, abych se podíval domů, do Szalky."

„Mohl byste mi říci, kdy to zrovna bylo?"

„Proč ne, budu-li trochu vzpomínati."

„Pomohu vám. Nebylo to snad v noci z 28. na 29. srpna."

„Snad."

„Nezapíráte toho?"

„Nikoli."

„Přiznáváte se k tomu?"

„Jak libo."

„Tedy v tom se srovnáváme. Szalka leží tuším na levém břehu Dunaje?" otázal se pan Rona s dobromyslným výrazem ve tváři.

„Ovšem."

„A bylo tma té noci ze dne 28. na den 29. srpna?"

„Tma jako v pytli. Hrozný čas!"

„T m se dá vysvětliti, že jste zabloudil. Byl to zcela přirozený omyl, myslil-li jste, že přistáváte na levém břehu, a zatím jste vystoupil z loďky na pravém."

„Na pravém břehu?"

Pan Izar Rona povstal úplně a upíraje zrak na obviněného prohlásil:

„Ano, na pravém břehu, právě proti ville hraběte Hagenaua?"

Sergij Ladko vzpomínal co nejusilovněji. Hagenau? Toho jména neznal.

„Nedáte se," řekl soudce, vida, že se jeho zastrašovací pokus neosvědčil. „Tedy slyšíte jméno hraběte Hagenaua poprvé, a byla-li v noci ze dne 28. na 29. srpna jeho villa vydrancována a jeho hlídač Christian Hoel těžce zraněn, vy o tom nevíte ani zbla. Co pak jsem to myslil? Jak pak byste mohl znáti zločiny spáchané jakýmsi Ladkem? Vždyť, k ďasu, vy se nejmenujete Ladko!"

„Jmenuji se Ilja Brusch," tvrdil lodivod hlasem již méně odhodlaným než poprvé.

„Dobrá! Dobrá! To jest v pořádku! Ale, nejmenujete-li se Ladko, proč jste zmizel právě po spáchání tohoto zločinu, abyste odložil své inkognito — a to ještě dosti skromně — až ve značné vzdálenosti od krajiny, v níž byl spáchán? Proč jste dříve stavěl tak ochotně na odiv svou osobnost a pak najednou neviděl vás již nikdo ani v Budapešti, ani v Novém Sadě, ani v žádném jiném větším městě? Proč pak jste se zřekl své rybářské úlohy do té míry, že jste i kupoval ryby po vsech, v nichž jste byl zatčen?"

To vše bylo španělskou vesnicí pro nešťastného lodivoda. Zmizel ovšem, ale proti své vůli. Nebyl-liž od oné noci ze dne 28. na 29. srpna stále uvězněn? Co v tom tedy bylo zvláštního, že zmizel? Podivné naopak bylo, že se našel někdo, kdo mohl tvrditi, že ho v té době viděl.

Aspoň tento omyl bylo by snadno vysvětliti. Postačilo by vypravovati upřímně neuvěřitelné dobrodružství, jehož obětí se stal. Spravedlnost bude snad prozíravější a podaří se jí spíše rozmotati to klubko záhad. Jsa odhodlán pověděti to vše, čekal Sergij Ladko trpělivě, až ho pan Rona pustí ke slovu. Ale soudce byl zrovna v nejlepším. Přecházel svým kabinetem, zahrnuje vězně přívalem důkazů, jež pokládal za nezvratné.

„Nejste-li Ladko," pokračoval s ráznosti stále vzrůstající, „kterak to, že po vydrancování villy hraběte Hagenaua, jež se stalo nešťastnou náhodou právě tehdy, kdy jste opustil loďku, byla spáchána krádež, prostá krádež, v Szuszeku, v noci z 5. na 6. září, právě kdy jste asi plul mimo tuto ves? A konečně nejste-li Ladko, kterak se dostala do vaši loďky podobizna, již věnovala svému manželu vaše žena, Nataša Ladková?"

Pan Rona tentokráte ťal do živého, a poslední důvod byl v pravdě zdrcující. Lodivod, jsa zničen, sklonil hlavu a veliké krůpěje potu řinuly se mu s čela.

Zatím pokračoval soudce povýšeným hlasem:

„Nejste-li Ladko, proč se ta podobizna ztratila toho dne, kdy jste cítil, že vám hrozí nebezpečenství? Byla ve vašem kufru; ba řeknu vám, že byla na pravé straně loďky. Není jí tam již. Dokud tam byla, bylo to vaším obviněním; že tam není, usvědčuje vás. Co na to odpovíte?"

„Nic," zamumlal Ladko temně. „Nechápu ničeho ze všeho toho, co se se mnou děje."

„Budete-li chtíti, pochopíte všecko dobře. Zatím skončíme zajímavou tuto rozmluvu. Budete doveden nazpět do své cely, kde budete míti dosti času, abyste uvažoval. Zatím učiníme si stručný přehled dnešního výsledku. Vy tvrdíte: 1. Že se jmenujete Ilja Brusch. 2. Že jste dobyl první ceny při rybářských závodech v Sigmarinkách. 3. Že bydlíte v Szalce. 4. Že jste byl v noci ze dne 28. na 29. srpna ve svém bytě v Szalce. Pravdivost tvrzení bude zjištěna. Já naproti tomu tvrdím: 1. Že se jmenujete Ladko. 2. Že bydlíte v Ruščuku. 3. Že v noci ze dne 28. na 29 srpna vydrancoval jste za pomoci četných spoluvinníků villu hraběte Hagenaua a že jste se dopustil pokusu vraždy na hlídači villy, Kristiánu Hoelovi. 4. Že také na váš vrub sluší přičísti krádež spáchanou v noci ze dne 5. na 6. září, kdy byl okraden jistý Kellermann v Szuszeku. 5. Že jste také pachatelem četných jiných krá-

deží a vražd, spáchaných v krajinách, protékaných Dunajem. Vyšetřování těchto zločinů jest zahájeno. Svědkové jsou obesláni. Budete s nimi konfrontován... Chcete podepsati svůj výslech? Ne?... Jak libo!... Strážníci, odveďte obviněného!“

Ubíraje se nazpět do vězení musil opět projíti shromážděnými davy a vyslechnouti hlučné nepřátelské projevy. Ba zdálo se, že za výslechu hněv lidu ještě vzrostl, a policie měla co dělati, aby vězně ochránila.

V první řadě těchto hulákajících davů stál Ivan Striga. Ten div nenechal oči na člověku, jenž tak ochotně hrál jeho úlohu. Lodivod šel ve vzdálenosti dvou metrů od něho, a mohl si ho tedy dobře prohlédnouti. Ale nepoznal tohoto bezvouséko čověka tmavých vlasů, jemuž seděly na nose veliké černé brejle, a jeho bezradnost nezmenšila se tím nijak.

Striga odcházel všecek zamyšlen s ostatními, když se dvéře vězení zavřely. Neznal zatčeného, to bylo jisto. Nebyl to ani Dragoch, ani Ladko, o tom nebylo pochyby. A šlo-li o Ilju Brusche, či o někoho jiného, co mu bylo do toho? Ať byl obviněný kdokoli, jisto bylo tolik, že zaujímal veškeru pozornost spravedlnosti, a Striga neměl již důvodů, aby se déle zdržoval v Zemuni. Proto rozhodl se, že hned zítra vydá se na cestu za svou lodí.

Ale ráno při četbě denních listů změnil tento úmysl. Protože byla affaira Ladkova projednávána u soudu v nejpřísnější tajnosti, bylo to novinám závažným důvodem, aby se snažily tajemství proniknouti samy. Podařilo se jim to. Byla to hojná žeň zpráv.

Přinášelyť noviny dosti podrobné zprávy o prvním výslechu, připojujíce k nim poznámky, jež nebyly nikterak příznivy obviněnému. Divily se vůbec umíněnosti, s jakou stál na svém, že jest prostým rybářem, Iljou Bruschem, jenž bydlí sám v městečku Szalce. Jaký zájem má, háje se takovýmto způsobem, jehožto vratkost jest očividná? Podle zpráv těchto požádal již vyšetřující soudce, pan Izar Rona, soud ostřihomský, aby provedl šetření na zjištění pravdivosti všech tvrzení obviněného. V nejbližších dnech pak odebéře se jeden ze soudních úředníků do Szalky a provede vyšetřování, jež bude míti za účel vyvrátiti tvrzení obviněného. Bude se pátrati po Iljovi Bruschi, a bude také nalezen... ačli ovšem jest vůbec nějaký na světě, což ostatně bylo velice pochybno.

Zpráva tato změnila nadobro úmysly Strigovy. Čta dále, pojímal zvláštní myšlenku, a myšlenka změnila se v pevné odhodlání, když dočetl. Bylo ovšem dobře, že spravedlnost měla v rukou obviněného. Ale lépe by bylo každým způsobem, kdyby ho podržela. Čeho k tomu bylo potřebí? Dodati jí nějakého živoucího Ilju Brusche, což by ipso facto usvědčilo ze lži pravého Ilju Brusche, jenž byl uvězněn v Zemuni. Tento důkaz posílil by značnou měrou důkazy, jež zajisté proti němu jsou, a na základě jichž byl zatčen, a postačil by snad i k jeho odsouzení, což by bylo s velikým prospěchem pro pravého vinníka.

Nemeškaje déle, opustil Striga město. Ale nepustil se za svou lodí, nýbrž obrátil se k ní zády. Dal se dovézti co nejrychleji povozem na nejbližší nádraží, odkud možno se dostati co nejdříve do Budapešti.

Zatím Sergij Ladko, setrvávaje v stálé nehybnosti, počítal smutně ubíhající hodiny. Vrátil se od prvního výslechu zdrcen tíhou obvinění, jež na něm spočívala. Ovšem nebylo pochyby, že časem vyjde na jevo jeho nevina. Ale rovněž tak bylo nepochybno, že mu bude potřebí veliké trpělivosti, neboť poznával dobře, že zdánlivé okolnosti svědčí příliš proti němu, a že spravedlnost založila obvinění proti němu na spoustě domněnek, jež bude třeba nadobro zvrátiti.

Ale mezi pouhým podezřením a řádnými důkazy jest přece jen veliký rozdíl. A důkazů proti němu, z příčin samozřejmých, nenabudou nikdy. Jediným svědkem, jehož by se mohl obávati, a to jen pokud se týká tajemství jeho jména, byl žid Šimon Klein; ten však potrpí si na obchodnickou čest a neprohlásí zajisté nikdy, že ho zná. Ostatně, proč by se ptali jeho známého ve Vídni? Vždyť řekl soudce, že se poptají v Szalce? A protože tyto zprávy nemohou býti než příznivé, bylo patrno, že vězeň bude propuštěn na svobodu.

Uplynulo několik dní a Sergij Ladko obíral se stále těmito myšlenkami s horečným rozechvěním, stále se stupňujícím. Szalka není tak daleko a nemůže to trvat věčnost, chtějí-li se tam optati. Bylo to sedmého dne od prvního jeho výslechu, když byl uveden znova do kabinetu soudcova.

Soudce seděl za stolem a byl patrně velice zaměstnán. Deset minut nechal státi lodivoda, jako by byl nevěděl, že jest tu.

„Máme tu odpověď ze Szalky,“ řekl posléze na oko lhostejně, ani nepozdvihuje zraky na vězně, jejž pozoroval po očku.

„Ah!“ oddychl si Sergij Ladko spokojeně.

„Měl jste pravdu,“ mluvil dále pan Rona. „V Szalce jest opravdu Ilja Brusch, jenž se těší nejlepší pověsti.“

„Ah!“ oddechl si podruhé lodivod, který již viděl, kterak se otvírají dvéře jeho vězení.

Soudce, bera na sebe ještě podivnější a lhostejnější výraz, mumlal, jakoby tomu nepřikládal ani nejmenšího významu.

„Policejní komisař ostřihomský, pověřený vyšetřováním, mluvil o tom s ním samotným.“

„S ním samotným?‘ opakoval Sergij Ladko, nechápaje.

„Ano, s ním samotným,“ potvrzoval soudce.

Sergij Ladko domníval se, že jest ve snu. Kterak bylo možno, aby v Szalce byli našl jiného Ilju Brusche?

„To jest nemožno, pane soudce,“ vykoktal ze sebe. „To jest omyl.“

„Posuďte to sám,“ odpověděl soudce. „Zde jest zpráva pocejního komisaře ostřihomského. Z ní jde na jevo, že tento úředník, hodlaje vykonati vyšetřování, jež jsem mu svěřil, odebral se 14. září do Szalky a vešel do domku stojícího na rohu vlečné dráhy pobřežní a cesty do Budapešti... Jest to tuším adressa, kterou jste nám dal? ‘ otázal se soudce, přerušuje se.

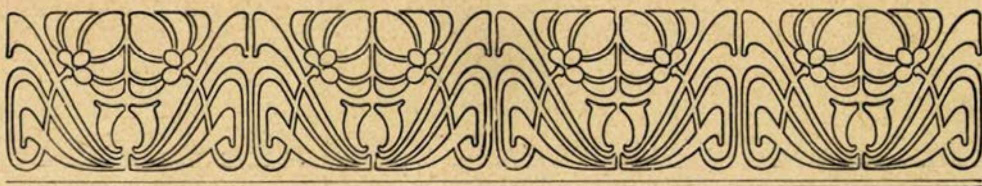
„Ano, pane soudce,“ odpověděl Sergij Ladko, jsa jako u vidění.

„... a cesty do Budapešti,“ pokračoval pan Rona; „že byl uvítán v tomto domku samotným panem Iljou Bruschem, jenž prohlásil, že se právě vrátil po značně dlouhé nepřítomnosti. Komisař podotýká, že zprávy, jichž nabyl o panu Iljovi Bruschi, svědčí o naprosté jeho počestnosti, a že žádný jiný obyvatel v Szalce nejmenuje se takto .. Chcete ještě něco říci? Neostýchejte se, prosím.“

„Nikoli, pane soudce,“ zajíkal se Sergij Ladko, jenž se div nepominul s rozumem.

„Jest tedy první věc objasněna,“ usoudil s uspokojením pan Rona, pohlížeje na svého vězně tak, jak asi kočka pohlíží na myš.

XIV.

MEZI NEBEM A ZEMÍ.

Po tomto druhém výslechu přišel Sergij Ladko nazpět do své cely, nechápaje naprosto, co se s ním děje. Sotva že slyšel otázky soudcovy po zprávě o výsledku vyšetřování v Szalce, a odpovídal již jen tupě. Co se s ním dělo, přesahovalo již meze jeho rozumu. Co s ním vlastně chtějí dělati? Byv unesen a pak uvězněn na lodi tajemnými nepřáteli, nabyl svobody jen proto, aby jí zase hned pozbyl; a teď najdou v Szalce jiného Ilju Brusche, jeho druhé já, v jeho vlastním domě! To hraničilo již na báchorky a kouzla!

Jsa všecek ohromen a zdrcen touto řadou nevysvětlitelných příhod, připadal si jako hříčka vyšších a nepřátelských mocností, jako bezvládná a bezbranná hmota, uchvácená neodolatelně ozubím strašlivého stroje, jenž se nazývá spravedlnost.

Tato sklíčenost a pokleslost vší duševní síly jevila se mu ve tváři do té míry, že jeden ze strážníků, kteří ho vedli, byl tím dojat, ač pokládal svého vězně za nejohavnějšího zlosyna.

„Nedaří se vám to, jak byste si přál, kamaráde?“ otázal se, vkládaje do svého hlasu jakýsi úmysl dodati mu útěchy, jakkoli byl svým zaměstnáním již otrlý ke každému lidskému neštěstí

Kdyby byl mluvil k hluchému, byl by býval výsledek týž

„Jen se nermuťte!“ řekl soucitný strážník. „Pan Izar Rona není ďábel, a možná, že všecko dopadne lépe, než si myslíte . .

Zatím vám tu nechám tohle... Mluví se tam o vaší zemi. To vás trochu vyrazí."

Vězeň sebou ani nepohnul. Neslyšel.

Neslyšel ani pak, když byly závory zvenčí zastrčeny, a neviděl noviny, jež mu strážník odcházeje položil na stůl, porušuje tak mimoděk přísnou odloučenost od světa, k níž byl odsouzen jeho vězeň.

Hodiny ubíhaly. Den uplynul, pak noc, a nastávalo ráno. Sedě zdrcen na židli nevšímal si Sergij Ladko běhu času.

Ale když svítilo mu již slunce do tváře, zdálo se, že se probírá ze své sklíčenosti. Otevřel oči, a zrak jeho těkal po cele. První, co spatřil, byly noviny, jež tu včera zanechal útrpný strážník.

Ležely na stole stále tak, jak byly položeny, jevíce pod titulem nápis tištěný velikými, tučnými písmeny. „Vraždění v Bulharsku", zněl tento nápis, na němž nejprve spočinul pohled Sergije Ladka.

Zachvěl se a popadl noviny rukou horečně se chvějící. Jeho duševní život vracel se valem. Oči mu při četbě plály.

O událostech, jichž se dovídal, mluvilo se právě po celé Evropě, po níž budily výkřik obecné nevole. Pak byly pojaty do dějin, jejichžto nejsou právě nejslavnější stránkou.

Jak bylo uvedeno již na počátku tohoto vypravování, vřelo to po všech končinách balkánských. Již v létě r. 1875 povstala Hercegovina a vojska turecká vyslaná proti ní nemohla jí zmoci. V květnu r. 1876, když povstalo také Bulharsko, Porta odpověděla na toto povstání shromážďujíc četné vojsko ve velikém trojúhelníku, jehož vrcholy byly Ruščuk, Vidin a Srědec. Konečně 1. a 2. července tohoto roku 1876 Srbsko a Černá Hora, vystoupivše také na jeviště, vypověděly Turecku válku. Srbové pod velením ruského generála Černajeva, dobyvše některých úspěchů, byli nuceni ustoupiti do své země, a 1. září neviděl kníže Milan si jiné rady, než žádati za desetidenní příměří, za něhož obrátil se k mocnostem křesťanským za sprostředkování, k němuž bohužel byly málo ochotny.

„Potom," praví Edouard Driault ve svých Dějinách východní otázky, „nastala nejstrašnější episoda těchto zápasů; připomíná vraždění na Chiu za dob povstání řeckého. Bylo to vraždění v Bulharsku. Porta, jsouc ve válce se Srbskem a Černou Horou, obávala se, aby povstání bulharské v týle jejího vojska, nemařilo

jejích vojenských operací. Snad bulharský guvernér Šefkat paša dostal rozkaz, aby zdrtil povstání bez ohledů ve volbě prostředků. Podobá se to pravdě. Hordy Bašibozuků a Čerkesů povolané z Asie vrhly se na Bulharsko, jež se za několik dní změnilo v moře plamenů a krve. Divoši ukájeli po libosti surové choutky, zažíhali vsi, vraždili muže, trýzníce je mukami nejzlotřilejšími, párali ženy, sekali děti na kusy. Tomuto řádění padlo za oběť dvacet pět až třicet tisíc lidí...“

Při této četbě vyvstávaly Sergiji Ladkovi na čele krůpěje potu. Nataša! Co se stalo s Natašou za tak strašných zmatků? Žila-liž ještě? Či snad byla již mrtva a její tělo rozsápáno, rozsekáno na kusy, jako těla tolika jiných nevinných obětí, ležela snad v blátě, v kaluži, v tratolišti krve, rozdrcena koňskými kopyty?

Sergij Ladko se vzchopil a jako divoká šelma uvězněná v kleci pobíhal zuřivě po cele, jako by hledal východu z ní, aby mohl pospíšiti na pomoc své Nataše.

Tento záchvat zuřivosti nepotrval dlouho. Umoudřiv se nabyl železnou vůlí opět klidu a jasnou myslí jal se přemýšleti o prostředcích, jimiž by nabyl svobody.

Má snad jíti k soudci, říci mu bez obalu pravdu, appellovati v případě potřeby na jeho soucit? To by byl špatný prostředek. Jakou měl naději, že by nabyl důvěry člověka proti němu zaujatého, když tak dlouho již setrvává ve lži? Bylo-liž v jeho moci rozptýliti jediným slovem podezření lpící na jeho jmeně Ladko, a zároveň rozptýliti všecky domněnky, jež proti němu svědčily? Nikoliv. Vyšetřování musilo se provésti, a k tomu bylo potřebí celých týdnů, ne-li měsíců.

Nezbývalo tedy než pomýšleti na útěk.

Poprvé, co tu byl, jal se Sergij Ladko prohlížeti celu. Prohlédl ji brzy. Čtyři zdi a v nich dva otvory: s jedné strany dveře, s druhé okno. Za třemi z těchto zdí jsou jiné žaláře, jiná vězení; jen za oknem je volný prostor a svoboda.

Jen podprseň tohoto okna, jejížto hořejšek sáhal až k oknu, byla vyšší než půldruhého metru, a dolejší jeho část, takřka podpora prostého otvoru, byla nepřístupna; byla to řada silných tyčí, zadělaných ve zdi, zabraňující přístup k oknu. Ostatně, i kdyby bylo lze překonati tuto překážku, zbývala by ještě jiná. Zvenčí bylo připevněno na okno cosi podobného nůši, jejíž vrchní

kraje přiléhaly k oknu, a jež zabraňovala vyhlídku ven, takže jen na jejím konci bylo viděti skrovný čtvereček nebe. Kdo by byl pomýšlel ne na útěk, ale jen na prostředky k němu, byl by musil především odkliditi mříž a vylézti k vrcholu nůše, aby se mohl rozhlédnouti po okolí.

Soudě podle schodů, po nichž chodil k výslechům u pana Izara Rony, byl Sergij Ladko uvězněn asi ve čtvrtém poschodí věznice. Byl tedy ve výši dvanácti nebo čtrnácti metrů nad zemí. Bylo by možno dostati se s takovéto výše? Nemoha se dočkati, aby zvěděl jistotu, umínil si, že se dá ihned do práce.

Především však bylo potřebí, aby si opatřil nástroj k této práci. Vzali mu všecko, když byl uvězněn, a ve vězení nebylo ničeho, čeho by mohl použíti. Stůl, židle a lůžko, jímž byl chatrný slamník, položený nad zděným vyklenutím, byly vším jeho nábytkem.

Sergij Ladko hledal dlouho marně, až posléze jeho ruka, prohledávajíc snad po sté oděv, nahmatala tvrdý jakýs předmět. Nepovšiml si dosud, právě tak jako jeho žalářníci, tak bezvýznamné věci, jakou jest přezka kalhot. Jakého významu nabývala nyní tato nepatrná věc, jediný to kovový předmět, jejž měl u sebe!

Utrhnuv přezku nemařil Sergij Ladko ani minutky a pustil se do zdi na spodku jedné z tyčí; kámen, usilovně dřený ocelovými ozuby, padal v podobě prachu na zemi. Práce tato, sama o sobě zdlouhavá a obtížná, byla ještě stížena neustálým dozorem, jemuž byl vězeň podroben. Neuplynulať hodina, aby se byl některý ze strážců nepodíval dovnitř mřížkou ve dveřích. Proto bylo potřebí napínati stále sluch, neblíží-li se nikdo, a při nejmenším znamení nebezpečenství ustávati v práci a odkliditi každou, i nejmenší stopu, jež by byla mohla buditi podezření.

K tomuto účelu použil Sergij Ladko svého chleba. Ten uhněten jsa s prachem, jenž padal se zdi, nabýval dosti uspokojivé barvy kamene a stal se skutečným tmelem, jímž byla vznikající díra postupně zadělávána. Co přebývalo z údrolků, povstávajících škrabáním, ukrýval pod vyklenutím svého lože.

Po dvanácti hodinách neúnavné práce byla již tyč obnažena ve výši tří centimetrů, ale hroty ozubů přezky byla již nadobro otupeny. Sergij Ladko přelámal přezku na několik kousků a z každého pořídil si nový nástroj. Za dvanáct hodin zmizely i tyto kousíčky oceli.

Zdálo se však, že štěstí, které se usmálo na vězně, nechce ho již opustiti. Při prvním jídle, jež mu bylo přineseno, odvážil se ponechati si nůž, a protože nikdo nepovšiml si této krádeže, druhého dne ji opakoval. Takto pořídil si dva nástroje vydatnější, než byly ty, jež měl doposud. Byly to ovšem jen chatrné nože, velmi hrubě pracované. Ale jejich čepele byly dosti dobré, a střenky usnadňovaly užívání jich.

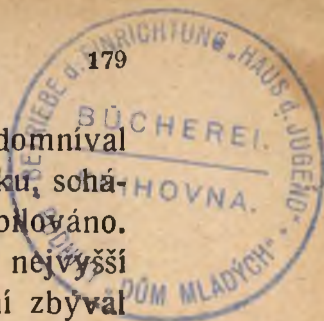
Od té chvíle pokračovala práce rychleji, ačkoli posud celkem dosti zvolna. Cement nabýval postupem času tvrdosti žulové a dal se škrabati jen s největšími obtížemi. Kromě toho musila býti práce stále přerušována, buď že se blížila hlídka, nebo že měl vězeň jíti k výslechu, ježto pan Rona vyslýchal jej teď častěji.

Výsledek těchto výslechů byl stále týž. Vyšetřování nemělo úspěchů. Pokaždé byla předvolána řada svědků, jejichžto výpovědi neobjasňovaly nikterak záhadné affairy. Zdálo se sice, že jedni připouštějí možnost jisté podobnosti mezi Sergijem Ladkem a zločincem, kterého zahledli více nebo méně určitě toho dne, kdy se stali obětmi jeho zločinů; druzí však popírali rozhodně tuto podobnost. Nadarmo pan Rona zkoušel obviněnému falešné vousy, přistřižené všemi možnými způsoby, nadarmo mu kázal, aby jednou ukázal oči a po druhé je zakryl černými skly brejlí; nedosáhl tím ani jediného rozhodného svědectví. Proto čekal netrpělivě, až se Kristián Hoel, zraněný při posledním zločinném útoku roty dunajské, pozdraví do té míry, aby se mohl odebrati do Zemuně.

Sergij Ladko se celkem o tyto výslechy nezajímal. Ochotně vyhovoval všem rozkazům soudcovým, bral na sebe paruky a falešné vousy, dával si brejle na oči a sundaval je, a při tom ani nemukal. Myšlenky jeho těkaly daleko od tohoto kabinetu. Zůstávaly v cele, kde tyč, jež ho dělila od svobody, vylézala pomalu z kamene.

Potřeboval čtyř dní, aby ji vyndal. Teprve večer dne 23. září dostal se na spodní její konec. Nyní nastával mu úkol přepilovati druhý konec.

Tato část práce byla nejobtížnější. Zavěšen jsa rukou na ostatní mříži, piloval Sergij Ladko bez ustání nástrojem, jejž držel ve druhé. Tento nástroj, pouhý čepel nože, byl špatným pilníkem a piloval velmi špatně železo. Kromě toho byla posice, v níž pracoval, velice obtížná, takže musil často odpočívati.

Konečně 29. září, po šesti dnech hrdinského úsilí, domníval se Sergij Ladko, že vrub bude již dosti hluboký. A vskutku, scházelo jen několik millimetrů, aby bylo železo nadobro přepilováno. Nedalo by to již mnoho práce, aby přelomil tyč. Byl již nejvyšší čas. Čepel druhého nože byla již tak ubroušena, že z ní zbýval úzký proužek.

Nazejtří z rána, hned jak odešla první hlídka, což mu poskytovalo asi hodinu bezpečnosti, pokračoval Sergij Ladko v práci. Jak předvídal, přelomila se tyč velmi snadno. Takto povstalým otvorem prolezl na druhou stranu mříže a vyšplhal se k vrcholu nůše. Dychtivě rozhlédl se kolem.

Jak předpokládal, byl opravdu asi ve výši čtrnácti metrů nad zemí. Vzdálenost tato nebyla tak přílišná, aby se nedala překonati, kdyby měl provaz dostatečně dlouhý. Ale dostati se dolů nebylo nejtěžším úkolem, a i kdyby tato obtíž byla překonána, nepřiblížil by se tím problem nikterak svému rozřešení.

Jak mohl Sergij Ladko zjistiti, vedla kolem dokola věznice cesta, kterou omezovala na obvodu zeď zvýši as osmi metrů, za níž jevily se střechy domů. Kdyby se dostal dolů, musil by ještě překročiti tuto zeď, což se zdálo naprosto nemožným.

Soudíc podle vzdálenosti domů, táhla se kolem věznice ulice. Kdyby se dostal do této ulice, mohl by se uprchlík pokládati za zachráněna. Bylo-li však lze doufati, že se tam dostane živ a zdráv?

Sergij Laďko, pátraje po nějakém spasném prostředku, pohlížel nejprve bedlivě na levo, nezahlédl-li by tam ničeho. Nenašel tam sice, čeho hledal, ale zrakům jeho objevilo se něco, co naplnilo srdce jeho radostným vzrušením. Viděltʼ směrem tím Dunaj, jehožto žluté vody brázdily nesčetné lodi nejrůznějších podob, Jedny z nich pluly po proudu nebo proti němu, jiné napínaly lano kotevní nebo lano, jímž byly uvázány na břeh, Mezi těmito poznal lodivod na první pohled svou bárku. Nic jí neodlišovalo od ostatních lodí, a nezdálo se, že by ji někdo hlídal. Bylo by to štěstí, kdyby se mu podařilo dostati ji nazpět, Po ní přeplul by za necelou hodinu hranici a, jakmile by se octl na území srbském, vysmál by se spravedlnosti rakousko-uherské.

Sergij Ladko obrátil se pak na pravo a na této straně zahlédl ihned zvláštnost, jež upoutala jeho pozornost. Poblíže jeho okna táhla se po zdi od střechy železná tyč — náležející patrně ke hro-

mosvodu — a mizela dole v zemi. Po této železné tyči bylo by bývalo lze snadno sestoupiti, kdyby se byl mohl dostati k ní.

To snad nebylo naprosto nemožno. Asi ve výši podlahy jeho cely táhla se úzká obruba kolem budovy, přidělaná na ní patrně z příčin okrasných, tvoříc výstupek ve zdi zšíři dvaceti nebo dvaceti pěti centimetrů. Snad by nebylo nemožno při náležité odvaze a chladnokrevnosti udržeti se na ní a dojíti tak tyče spojené s hromosvodem.

Bohužel však, i kdyby byl měl šílenou tu odvahu, vnější zeď byla by proto přece jen zůstala nepřekročitelnou. Nebylo v tom velkého rozdílu, byl-li uvězněn v cele nebo na cestě kolem věznice.

Sergij Ladko, zkoumaje tuto zeď bedlivěji, než byl činil posud, zpozoroval, že hořejší část její, hned pod stříškou, byla ozdobena uvnitř i zevnitř řadou výstupků, tvořených kvádry, zapuštěnými z poloviny v ostatním zdivu. Hodnou chvíli pozoroval Sergij Ladko tuto architektonickou ozdobu, načež slezl dolů po opoře okenní a vrátil se do cely, kde rychle odklidil každou stopu, jež by ho mohla prozraditi.

Byl odhodlán k činu. Našel již prostředek, jímž bylo lze domoci se svobody navzdor všem. Jakkoli byl tento prostředek odvážný, mohl a musil se zdařiti. Ostatně byla smrt lepší, než život v neustálých takovýchto úzkostech.

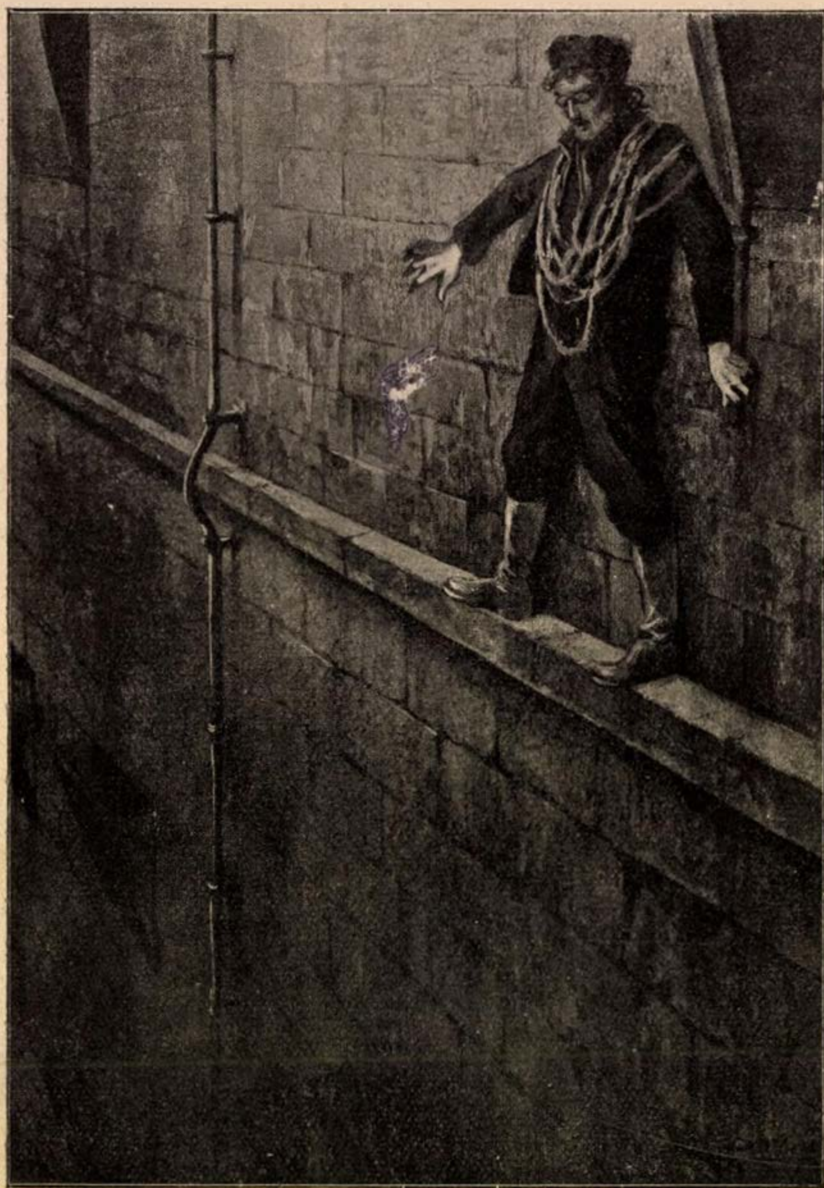
Vyčkal trpělivě obchůzku druhé hlídky. Maje nyní zabezpečenu delší dobu klidu, jal se dokonávati své přípravy. Zbytky svého nože nadělal z prostěradla na padesát pruhů, zšíří několika centimetrů. Aby nevzbudil pozornosti strážců, neopominul nechati ještě dosti veliký kus plátna na loži, aby na oko bylo v náležitém pořádku. Nikomu dojista nepřipadne na mysl, aby se díval pod pokryvku.

Nastříhav pruhů z plátna, spletl je dohromady v podobě copánků, jejichžto konce byly pevně na sebe navazovány. Celý den byl věnován této práci. Konečně dne 1. října, nedlouho před polednem, měl Sergij Ladko pohromadě pevný provaz zdéli čtrnácti nebo patnácti metrů, jejž pečlivě ukryl pod ložem.

Maje tak všecko připraveno, ustanovil dobu útěku na desátou hodinu večerní toho dne.

Tohoto posledního dne obíral se Sergij Ladko nejmenšími podrobnostmi svého záměru a úvahami o nadějích, jež mu kynou, a nebezpečenstvích, jež mu hrozí. Jaký bude výsledek: svoboda

či smrt? Nejbližší budoucnost má o tom rozhodnouti. Každým způsobem se o to pokusí.

Viděl, že tato tyč je vzdálena . . . (Str. 181.)

Ale, dříve než nastala rozhodná chvíle, připravil mu osud ještě poslední zkoušku. Bylo ke třetí hodině odpolední, když zarachotily závory u jeho dveří. Co mu kdo chce? Snad má jíti

opět k výslechu k panu Izaru Ronovi? Ale hodina, v kterou ho volali zpravidla k výslechu, již minula.

Nikoli, nešlo o výslech u vyšetřujícího soudce. Otevřenými dveřmi viděl na chodbě vedle jednoho z obvyklých strážců skupinu tří osob, jež mu byly neznámy. Jednou z těchto osob byla žena, mladá žena, sotva dvacetiletá, v jejížto tváři jevila se dobrota a ušlechtilost. Ze dvou mužů, kteří ji doprovázeli, byl patrně jeden jejím manželem.

Z řeči a chováni strážníka bylo lze poznati ve druhém ředitele věznice.

Byla to patrně návštěva. Soudíc podle úcty, jaká se jim vzdávala, byli návštěvníci patrně lidé, na kterých velice záleželo, snad vladařští manželé na cestách, jimž ředitel byl ochotným průvodčím.

„Nyní právě,“ mluvil ke svým hostům, „jest uvězněn v této cele pověstný Ladko, náčelník loupežné roty dunajské, jehožto jméno také jste dojista již slyšeli.“

Mladá žena pohlédla plaše na pověstného zlosyna. Ale pověstný ten zlosyn nevypadal opravdu nijak strašlivě. Nikdo by si nepředstavoval náčelníka banditů ukrutnosti přímo neuvěřitelné v podobě tohoto vyhublého človíčka bledých tváří, v jehožto očích jevilo se tolik úzkosti a hluboké beznaděje.

„Ovšem ujišťuje nás stále zatvrzele, že jest nevinen,“ dodal nestranně ředitel; „my však jsme již uvykli této staré písničce podobných ptáčků.“

Pak upozornil návštěvníky na pořádek a vzornou čistotu v cele. V horlivém tomto výkladu překročil i práh a opřel se zády o okno, aby byl obrácen čelem k posluchačům.

Pojednou zatajil se dech v Sergiji Ladkovi. Bezděky zavadil řečník o místo vězněm porušené a trochu cementu padalo k zemi v podobě jemného prachu. Druhým takovýmto pohybem vypadl na podlahu kus zátky, pořízené z chlebové střídky. Sergij Ladko zachvěl se hrůzou zpozorovav, že se objevil obnažený spodek tyče. Viděl to někdo? Ano, viděl. Zatím co cizinec a ředitel prohlíželi chatrný stůl jakožto předmět zasluhující největší pozornosti, a strážník, uctivě stojící opodál, díval se po něčem do chodby, dáma, jež tu byla návštěvou, upírala zraky na otvor vydlabaný ve zdi, a z výrazu její tváře bylo patrno, že rozumí tajemné jeho mluvě.

Chtěla něco říci... jediným slovem zničit tolik námahy! Sergij Ladko čekal a zdálo se mu, že nadchází chvíle jeho smrti.

Mladá dáma, jejížto tvář trochu zbledla, pozdvihla zraky na vězně a upřela naň jasný svůj pohled. Viděla-liž slzy, jež jako hrachy kanuly zvolna z víček ubožákových? Porozuměla-liž tiché jeho prosbě? Uvědomila-liž si strašlivé jeho zoufalství?

Deset hrozných vteřin uplynulo, když náhle se obrátila a vzkřikla bolestí. Oba její průvodčí pospíšili k ní. Co se jí stalo? „Nic zvláštního," tvrdila chvějícím se hlasem, nutíc se do úsměvu. Zkroutila si v neobratnosti trochu nohu, nic víc.

Zatím co Sergij Ladko posadil se nepozorovaně před zrádnou tyč, manžel, ředitel i strážník zabývali se horlivě dámou. Oba první odešli, vedouce domněle zraněnou; třetí zastrčil rychle závory. Ladko byl sám.

Jaký pocit vděčnosti ozval se mu v nitru k dobré té bytosti, jež se nad ním slitovala! Její zásluhou byl zachráněn. Ona zachovala mu život; ba více: vrátila mu svobodu.

Klesl na lože vysílen po strašlivém tom vzrušení. V mozku mu to vřelo po této poslední nástraze osudu.

Ostatek dne uplynul bez jakékoli příhody, a konečně odbíjela devátá v dáli na městských věžích. Byla již noc. Těžká mračna, valící se oblohou, zvyšovala její temnotu.

Na chodbě ozval se hluk, zvěstující, že se blíží hlídka. Došedši ke dveřím stanula. Jeden ze strážců podíval se do knížky ve dveřích a odešel uspokojen. Vězeň spal, jsa zahrabán pod pokryvkou až po bradu. Hlídka šla dále. Kroky její ozývaly se stále slaběji, až posléze zanikly.

Chvíle činu nastala.

Ihned seskočil Sergij Ladko s lože, jež byl rozestlal tak, aby to v šeru cely vypadalo, jako by spal. Potom vzal připravený provaz, načež prolezl znova mříží na druhou stranu, vylezl jako po prvé a posadil se obkročmo na hořejší hraně nůše.

Protože okrasná obruba táhla se kolem budovy asi ve výši podlahy, Sergij Ladko byl takto asi čtyři metry nad touto obrubou, na kterou se chtěl dostati. Byl však již připraven na tuto nesnáz. Ovinuv jednu z tyčí mříže provazem, jehožto oba konce držel v rukou, spustil se zcela pohodlně až k výstupku.

Opíraje se zády o zeď a drže se křečovitě levou rukou provazu, jenž mu byl oporou, oddychl si uprchlík na chvíli. Kterak však

zachová rovnováhu na této úzké ploše? Jakmile se pustí své opory, spadne dolů a zabije se.

Opatrně, prováděje každé hnutí zlehka a pomaloučku, chytil se provazu pravou rukou a levou ohmatával stěnu nůše. Ta přece nepřiléhala sama sebou k oknu, bylo zajisté něco, co ji připojovalo. Omakávaje ji nahmátl vskutku něco, v čem po chvilce zkoumání poznal skobu zadělanou do zdi. Jakkoli tato skoba byla skrovnou oporou, nezbývalo, než se jí spokojiti. Chytiv se jí křečovitě konci prstů, táhl k sobě zvolna jeden konec provazu, jenž pomalu spadl mu na ramena. Nyní byly za ním mosty strhány. Ani kdyby byl chtěl, nemohl nazpět do své cely. Musil, chtě nechtě, vytrvati.

Sergij Ladko odvážil se pootočiti hlavu k tyči spojené s bleskosvodem, na jejíž přispění spoléhal. Jaká hrůza však ho pojímala, když viděl, že tato tyč jest vzdálena ještě asi na dva metry od nůše, od níž se nemohl vzdáliti, byl-li mu život milý.

Ale bylo potřebí jednati odhodlaně. Stoje na tomto úzkém výstupku, opřen zády o zeď a drže se nad závratnou výší jen nepatrného kousku železa, jehož se sotva prsty chytil, nemohl v takovéto situaci dlouho setrvati. Za několik minut umdlely by mu prsty tak, že by se pustily, a pak by nastal nevyhnutelný pád. Lépe by bylo zahynouti po posledním pokusu o záchranu.

Nakloniv se směrem k oknu uprchlík ohnul levou paži jako péro, jež se má vymrštiti, načež, pouštěje se veškeré opory, zamířil co nejrychleji v pravo.

Padl. Jeho rameno narazilo na výstupek obruby. Ale v rozmachu, k jakému se odhodlal, roztažené jeho ruce dosáhly konečně cíle.

První nesnáz byla překonána. Zbývalo ještě zmoci druhou.

Sergij Ladko spustil se po tyči a zastavil se u jedné ze skob, které ji přidržovaly ke zdi. Tu si oddechl a popřál chvíle na přemýšlení.

Na zemi nebylo viděti za noční tmy, ale zdola zazníval až k uprchlíkovi šum pravidelných kroků. Soudíc podle tohoto šumu střídavě se sesilujícího a slábnoucího, stráž chodila po části cesty táhnoucí se podél této části věznice, zahýbala pak do prodloužení této cesty, vedoucího podle jiného průčelí budovy, načež se vracela touže cestou. Sergij Ladko počítal, že nepřítomnost vojákova trvá tři až čtyři minuty. Bylo tedy nutno, aby za tuto dobu přešel vzdálenost dělící ho od vnější zdi.

Věděl sice, kde as pod ním jest hřeben této zdi, jejížto bělost vynikala neurčitými obrysy z nočního temna, ale nemohl rozeznati vyčnívajících kamenů, jež zdobily její hořejšek.

Sergij Ladko spustiv se trochu níže, zastavil se u jedné ze spodních připojných skob. Odtud byl ještě asi o dva nebo tři metry nad vrcholem zdi, kterou měl překročiti.

Nyní mohl se již pohybovati rychleji. Potřeboval ještě jen chvíle, aby rozvinul provaz, prostrčil jej za tyč bleskosvodnou a svázal oba jeho konce tak, že z něho udělal nekonečný provaz. Určiv pak přibližně potřebnou délku, hodil jej nad ohradní zeď, načež stáhl opět k sobě jeho konec uvázaný v podobě petlice, jako by házel lassem, snaže se tak zachytiti jeden z vyčnívajících kamenů, jimiž byla zeď zevně ozdobena.

Byl to těžký pokus. Za této čiré tmy, jež mu nadobro ukrývala cíl, mohl spoléhati jen na náhodu.

Více než dvacetkrát byl provaz vržen nadarmo, až konečně se zachytil. Sergij Ladko jím škubal, ale marně. Provaz držel a nepovolil. Pokus se tedy zdařil. Oko na konci provazu ovinulo se o jeden ze zevnějších výstupků, a tak byla položena jakási lávka nad cestou táhnoucí se kolem věznice.

Lávka dojista chatrná! Nepřetrhne se nebo nevysmekne se s kamene, který ji drží? V prvním případě následoval by strašlivý pád s výše deseti metrů; ve druhém by břímě lidské, na ní visící, narazilo na zeď věznice a rozdrtilo se o ni.

Ani na chvíli nelekal se Sergij Ladko možnosti tohoto nebezpečenství. Napiav co možno nejvíce provaz, spojil opět oba jeho konce, načež, chystaje se spustiti poslouchal, kde právě chodí voják na stráži.

Ten byl právě pod uprchlíkem. Odcházel. Brzy zahýbal za roh budovy a šum jeho kroků zanikl. Nesměl mařiti ani vteřiny a použíti jeho nepřítomnosti.

Sergij Ladko pustil se vzdušnou drahou. Vise mezi nebem a zemí postupoval rovnoměrným a hladkým pohybem, nedbaje, že se šňůra prohýbá, a to tím více, čím více se blížil středu vytčené dráhy. Chtěl se dostati na druhou stranu. A dostane se tam.

A dostal se. Překročiv takto dříve než za minutku závratnou propast, dostihl hřebene zdi.

Tam si ani neoddechl, měl stále více naspěch, poháněn jsa jistotou úspěchu k horečnému chvatu. Uplynulo sotva deset minut

od chvíle, kdy opustil celu, ale zdálo se mu, že těch deset minut trvalo přes hodinu, a bál se, aby nepřišla hlídka na prohlídku. Pak by vyšel na jevo jeho útěk, třeba že rozestlal postel, aby se zdálo, že spí. Především šlo o to, aby byl co nejdřív hodně daleko. Loďka byla zde, několik kroků od něho! Několikerým zaveslováním dostane se z dosahu svých pronásledovatelův.

Přerušuje svou práci vždy, kdykoli se voják dole blížil, Sergij Ladko rozvázal v horečném spěchu provaz, táhna jej k sobě za jeden z návazků, načež utvořiv na konci opět oko, zavěsil jej za ně na jeden ze zevních výstupků, a pak jal se spouštěti, přesvědčiv se napřed, že jest ulice prázdná.

Dostav se šťastně na zem stáhl hned provaz dolů a svinul jej v klubko. Všecko bylo vykonáno. Byl svoboden, a nikde nebylo ani stopy smělého jeho útěku.

Ale když odcházel ke své loďce, ozval se pojednou nočním tichem hlas as na deset kroků od něho.

„Aj! Ke všem všudy! Toť pan Ilja Brusch!“

Sergij Ladko se zachvěl radostí. Bylof patrno, že osud obrací se v jeho prospěch, posílaje mu na pomoc přítele.

„Pan Jäger!“ zvolal radostně, zatím co z noční tmy vynořila se postava, jež se ubírala k němu.

XV.

U CÍLE.

Dne 10. října vzcházela zora po deváté od chvíle, kdy loďka nastoupila další plavbu po Dunaji. Za osm předcházejících dní urazila téměř sedm set kilometrů. Blížila se k Ruščuku, kam měla doraziti do večera.

Na loďce nezměnilo se na pohled nic. Byliť na ní, jako dříve, titíž společníci: Sergij Ladko a Karl Dragoch; z prvního stal se opět rybář Ilja Brusch, a ze druhého dobrý pan Jäger

Ale způsob, jakým onen hrál nyní svou úlohu, ztěžoval značně úlohu druhého. Jsa poháněn horečnou touhou přiblížiti se, co nejdříve k Ruščuku a nepouštěje vesla z ruky dnem ani nocí, opomíjel Sergij Ladko i nejnutnějších opatření. Nejen že odhodil již nadobro brejle, a zapomínaje úplně na břitvu i na barvivo, nebránil nijak změnám, které se na něm jevily od dob jeho uvěznění. Černé jeho vlasy bledly den ode dne, a jeho pravé vousy dosahovaly již značné délky.

Bylo by bývalo zcela přirozené, kdyby byl Karl Dragoch projevil údiv nad takovouto proměnou. Ale ten ani nemukal. Jsa odhodlán vytrvati až do konce na nastoupené cestě, umínil si, že nebude viděti ničeho, čím by mohly povstati nějaké rozpaky.

Té chvíle, kdy se octl tváří v tvář proti Sergiji Ladkovi, byly dřívější domněnky Karla Dragocha značně otřeseny a přesvědčení jeho o vině bývalého jeho spolucestujícího valně ochablo.

Co se sběhlo v Szalce při výslechu komisaře ostřihomského, bylo první příčinou tohoto obratu. Karl Dragoch provedl také vyšetřování o své újmě. Nedávaje se tak snadno uspokojiti jako komisař ostřihomský, vyslýchal dlouho obyvatele městečka a odpovědi, jichž se mu dostalo, uváděly jej značně do rozpaků.

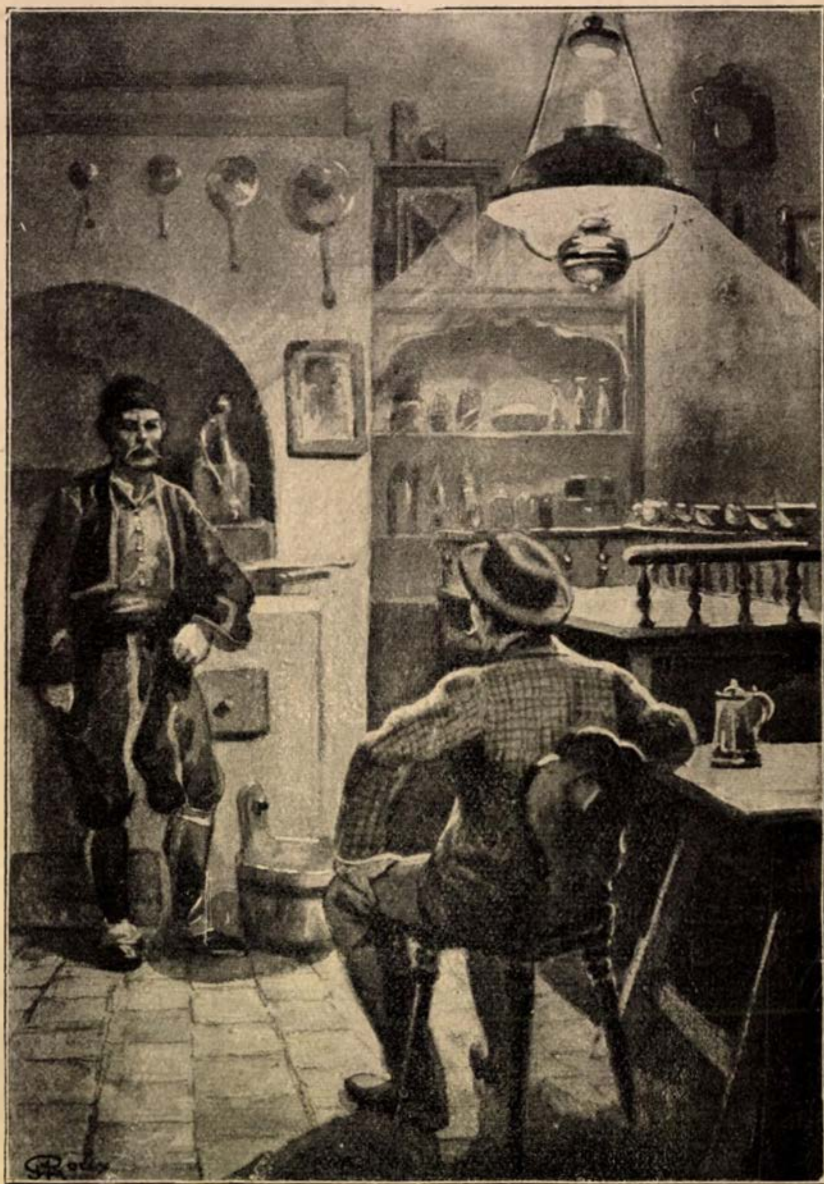
Že jistý Ilja Brusch, jenž vedl ostatně vzorný život, vyvolil si bydliště v Szalce a opustil ji krátce před rybářskými závody v Sigmarinkách, o tom nebylo ani nejmenší pochyby. Byl však Ilja Brusch viděn po těchto závodech, a zejména v noci ze dne 28. na 29. srpna? V této druhé věci svědectví byla velice neurčitá. Nejbližší sousedé domnívali se sice, že se pamatují, jakoby bývali koncem srpna pozorovali světlo v domku rybářově, tehdáž již přes měsíc zavřeném, ale tvrditi se toho neodvažovali. Zprávy tyto, naprosto nejasné a nerozhodné, zvyšovaly ovšem rozpaky policistovy.

Zbývalo vysvětliti ještě třetí věc. Kdo byl ten člověk, jenž s ostřihomským komisařem mluvil v domku, jejž obviněný byl označil? V této příčině nemohl se Dragoch dopátrati ničeho. Protože byl Ilja Brusch v Szalce dosti znám, bylo jisto, že, přišel-li tam opravdu, přišel i odešel za noci, ježto ho nikdo neviděl. Tato záhada, sama sebou již podezřelá, nabývala ještě podezřelejšího rázu, když jistý krčmář oznámil Karlu Dragochovi, že večer, dne 12. září, třicet šest hodin před návštěvou policejního komisaře ostřihomského, ptal se nějaký cizinec po adresse Ilji Brusche. Záhada zamotávala se tím do značné míry. A ještě více se zamotala, když krčmář na důtklivé vyptávání podal popis cizincův, shodující se úplně s podobou, kterou podle pověstí, jež kolovaly mezi lidem, bylo dlužno přikládati náčelníku lupičské roty dunajské.

To všecko vrtalo mozkem Karlu Dragochovi. Cítil v tom všem čertovinu. Vznikla v něm jakás instinktivní domněnka, že jde o nějaké padoušství, jehožto cíl mu byl neznám, a že obviněný může býti jen jeho obětí.

V této domněnce byl značně utvrzen, když se vrátil do Zemuně a poznal postup vyšetřování. To neučinilo za dvacet dní ani nejmenších pokroků. Žádný spoluvinník nebyl objeven, žádný svědek nepoznal určitě vězně, proti němuž nebylo pořád ještě jiných důkazů kromě toho, že se snažil dodávati si jiné podoby a že měl u sebe podobiznu, na níž bylo napsáno jméno Ladkovo.

Tyto důkazy, kdyby byly bývaly posíleny jinými, byly by měly značnou váhu, ale samy o sobě znamenaly celkem velice málo. Bylo konečně možno, že to přestrojení a ta podobizna měly

Krčmář na důtklivé vyptávání podal popis cizinců... (Str. 188.)

důvod, kterého by ani nebylo třeba zapírati. V takovémto rozpoložení mysli byl Karl Dragoch zvláště nakloněn k milosrdenství. Proto nemohl potlačiti mocného dojmu, jakým naň působila

prostosrdečná důvěra Sergije Ladka za okolností, za nichž by nikdo mu nebyl mohl míti za zlé, kdyby byl nedůvěřoval svému nejdůvěrnějšímu příteli.

Bylo-liž ostatně nemožno srovnati tento cit milosrdenství s povinnostmi jeho povolání, když zaujal opět své místo na loďce? Jmenoval-li se Ilja Brusch opravdu Ladko, a byl-li tento Ladko vskutku zločincem, vypátrá Karl Dragoch tím, že se k němu opět připojí, jeho spoluvinníky. Je-li naopak nevinen, pomůže mu snad přijíti na stopu pravého vinníka a vysvětliti záhadný případ v Szalce.

Tyto úvahy, ač trochu zvláštní, nebyly beze všeho logického podkladu. Ubohé vzezření Sergije Ladka, nadlidská odvaha, kterou dal na jevo při fantastickém svém útěku, a zejména vzpomínka na službu, kterou mu kdysi prokázal, dokonaly ostatní. Karl Dragoch byl zachráněn tímto nešťastníkem, jenž tu těžce oddychoval, ruce maje zkrváceny a vychrtlý obličej zalit potem. Má ho za to uvrhnouti nazpět do vězení? Detektiv se nemohl k tomu odhodlati.

„Pojďte!“ řekl jen v odpověď na radostné zvolání uprchlíkovo, odváděje ho k řece.

Mezi oběma bylo jen málo promluveno za uplynulý týden. Sergij Ladko zpravidla stále mlčel a napínal všechny síly, aby zvýšil co nejvíce rychlost loďky.

Pověděl však, ač nesouvislými větami, jež bylo nutno stále z něho tahati, nevysvětlitelná svá dobrodružství od vtoku Ipoly do Dunaje. Vyprávěl o svém dlouhém uvěznění ve vězení zemuňském po podivnějším ještě zajetí na neznámé lodi. Lhali tedy ti, kdož tvrdili, že ho viděli mezi Budapeští a Zemuní, protože po celé této cestě byl zavřen na této lodi, spoután jsa na rukou i na nohou.

Při tomto vypravování zvracelo se stále více původní mínění Dragochovo. Bezděky pomýšlel na jakýsi vnitřní vztah mezi přepadením a zajetím Ilji Busche a mezi vystoupením neznámého člověka v Szalce, jenž se vydával za Ilju Brusche. Nebylo pochyby, že rybář někomu překážel a že trpí úklady neznámého nepřítele, jehožto popis však hodí se na pravého banditu.

Takto pomalu dospíval Karl Dragoch k pravdě. Nevěda posud nic určitého, cítil aspoň tolik, že den ode dne ochabuje podezření, které kdysi pojal.

Ale nepomýšlel nikterak na to, aby vystoupil z loďky a zahájil nové vyšetřování. Jeho policejní ostrovtip mu říkal, že jest na dobré stopě, a že rybář, ač snad nevinen, jest nějakým způsobem zapleten do historie lupičské roty. Ostatně bylo na řece úplné ticho, a postup, v jakém poslední zločiny byly spáchány, nasvědčoval tomu, že také jejich pachatelé pluli po proudu, aspoň do okolí Zemuně. Bylo tedy velice pravděpodobno, že pluli po proudu za doby, kdy dlel Ilja Brusch v zajetí.

V této věci se Karl Dragoch nemýlil. Ivan Striga blížil se opravdu Černému moři, jsa dvanácte dní napřed před odjezdem bárky ze Zemuně. Ale výhodu tuto ponenáhlu ztrácel a vzdálenost mezi oběma loděmi zmenšovala se postupně, a den ode dne, hodinu od hodiny a minutu od minuty doháněla loďka bez milosti stále více loď, hnána jsouc zuřivým úsilím Sergije Ladka.

Ten měl jediný cíl: Ruščuk; jedinou myšlenku: Natašu. Zanedbával-li opatření, jimiž dříve chránil své incognito, činil tak proto, že na to již naprosto nemyslil. Ostatně, k čemu by to nyní bylo? Po svém uvěznění a útěku nazývati se Iljou Bruschem bylo tak nebezpečno, jako jmenovati se Sergij Ladko. Ani pod tím, ani pod oním jmenem nemůže se nyní objeviti v Ruščuku veřejně, aby nebyl ihned zatčen.

Jsa úplně zabrán v utkvělou svou myšlenku, nepohlédl ani po celý ten týden na břehy řeky. Jestliže si povšiml, že plují mimo Bělehrad, rozložený po pahorku, na němž vypíná se královský palác, konak, s předměstím, jímž se prováží veliké množství zboží, stalo se tak jen proto, že Bělehrad značí hranici srbskou, kam nesáhala moc pana Izara Rony. Ale pak nevšímal si již ničeho.

Neviděl ani Smederevo, bývalé hlavní město srbské, proslulé vinicemi, jež se táhnou kolem něho; ani Kostolac, kde se ukazuje sluj, ve které podle legendy svatý Jiří položil tělo draka zabitého jeho rukou; ani Ršavu, za níž teče Dunaj mezi dvěma bývalými tureckými provinciemi, jež se od té doby staly neodvislými královstvími; ani železných vrat, zajímavé to soutěsky, sevřené příkrými stěnami zvýši čtyř set metrů, kde se Dunaj valí a naráží zuřivě na balvany, jimiž jest poseto jeho řečiště, ani Vidin, první větší město bulharské; ani Nikopoli, ani Svišťov, dvé jiných znamenitějších měst, jimiž bylo mu proplouti před Ruščukem.

Držel se raději srbského břehu, domnívaje se, že jest tu spíše v bezpečí, a vskutku až k východu ze Železné brány nebyl nijak znepokojován policií.

Teprve ve Ršavě zastavil člun poříční policie loďku. Sergij Ladko uposlechl, jsa u velikých rozpacích a nevěda, co odpoví na otázky, které mu dají.

Ale neptali se ho na nic. Po několika slovích Karla Dragocha uklonil se náčelník oddílu uctivě a o nějakém výslechu nebylo ani řeči.

Zdálo se, že se lodivod tomu ani nediví, že prostý vídeňský občan má tak mocný vliv na veřejnou moc. Jsa rád, že tak snadno vyvázl z rozpaků, pokládal za zcela přirozenou všemohoucnost, která zakročovala v jeho prospěch, ba jevil místo údivu spíše stále vzrůstající netrpělivost, když rozmluva mezi policistou a jeho passažérem poněkud se protahovala.

Řídíc se rozkazy i pana Izara Rony, zuřícího pro útěk jeho vězně, i Karla Dragocha samotného, zvýšila poříční policie značně své úsilí. Lodi plující po Dunaji byly nuceny podrobovati se každé chvíle prohlídce, a mezi těmito dozorčími stanicemi byla Ršava nejdůležitější. Řeka jest v těchto místech tak zúžena, že jest tu dozor značně usnadněn, a proto bylo nemožno, aby byla tudy proplula loď, nepodrobivši se důkladné prohlídce.

Karl Dragoch vyptávaje se podřízeného, dověděl se k nemalé své rozmrzelosti, že ani toto zvýšené úsilí nemělo posud výsledku, a že přede dvěma dny byl spáchán nový zločin, značná to krádež, provedená vloupáním, na území rumunském, při vtoku řeky Žirely do Dunaje, téměř právě naproti bulharskému městu Rahově.

Podařilo se tedy lupičské rotě proklouznouti. Protože tato rota brala s sebou nejen zlato a stříbro, ale všecky cenné předměty napořád, byl dojista lup její velikého objemu, a proto bylo naprosto nepochopitelno, že se jim nepřišlo na stopu, když žádná z lodí plujících po Dunaji nemůže uniknouti prohlídce.

A přece bylo tomu tak.

Karl Dragoch žasl nad takovouto obratností. Ale byl tu patrný důkaz, jemuž uvěřiti musil; zločinci sami novými zločiny ukazovali, že plují stále po proudu řeky.

Jediné, co se za těchto okolností dalo dělati, bylo: pospíšiti si. Z místa a z data posledního zločinu bylo lze souditi, že pachatelé jeho byli skoro tři sta kilometrů před nimi. Srovnal-li se čas,

Ani železných vrat, zajimavé to soutěsky . . . (Str. 191.)

za něhož Ilja Brusch byl v zajetí, a jehož jistě lupiči použili k další plavbě, šlo na jevo, že jejich loď pluje asi poloviční rychlostí jejich loďky. Nebylo tedy nemožno dostihnouti jich.

Vydali se tedy hned na další cestu a za prvních hodin ranních dne 6. října přepluli hranice bulharské. Od té chvíle Sergij Ladko, jenž dosud držel se skoro stále pravého břehu, plul nyní co nejvíce při samém břehu rumunském, jehožto bažiny však, táhnoucí se od Lom Palanky zšíři osmi až deseti kilometrů dlouho nedovolí přistávati u břehu.

Jakkoli byl úplně zabrán v myšlenky, zdálo se mu přece od chvíle, kdy se octli ve vodách bulharských, že to na řece není nějak v pořádku. Brázdiloť ji značné množství parních šalup, ba i torpedových a dělových lodí, nesoucích vlajku ottomanskou. Předvídajíc již do jisté míry válku s Ruskem, která nastala za necelý rok potom, začínalo Turecko konati dozor nad Dunajem, jejž ponenáhlu obsazovalo celým loďstvem.

Lodivod pokládal za výhodnější zůstávati dále od tureckých lodí, třeba že se tím mohl octnouti ve spárech úřadů rumunských, doufaje, že by jej u těchto mohl pan Jäger ochrániti, jako byl učinil ve Ršavě.

Ale nenaskytla se příležitost, aby jeho passažér mohl znova osvědčiti mocný svůj vliv; žádná příhoda nerušila již této poslední části cesty, a 10. října, ke čtvrté hodině odpolední, připlula bárka k Ruščuku, jejž bylo lze rozeznati na druhém břehu. Lodivod zamířil doprostřed řeky, načež pustiv po tolika dnech po prvé veslo z ruky, vyhodil hák.

„Co to?“ otázal se Karl Dragoch v úžase.

„Jsem na místě,“ odpověděl úsečně Sergij Ladko.

„Na místě?“ Vždyť nejsme ještě v Černém moři.“

„Přelhal jsem vás, pane Jägere,“ prohlásil bez okolků Sergij Ladko. „Neměl jsem nikdy v úmyslu plouti až na Černé moře.“

„Aj!“ řekl detektiv, jehožto zájem se náhle probouzel.

„Nikoli. Vyplul jsem v úmyslu, že vystoupím v Ruščuku. Jsme tu.“

„Kde pak myslíte, že jest Ruščuk?“

„Tamto,“ odpověděl lodivod, ukazuje na domy vzdáleného města.

„Proč pak tedy neplujeme až tam?“

„Protože musím vyčkati noci. Jsem pronásledován, stihán. Za dne bych se vydával v nebezpečenství, že budu zatčen při prvním kroku.“

To začínalo býti zajímavé. Bylo tedy podezření, jež Dragoch původně pojal, přece jen odůvodněno?

„Jako v Zemuni,“ zamumlal.

„Ano, jako v Zemuni,“ potvrzoval Sergij Ladko, nevzrušuje se nikterak, „ale z jiných důvodů. Jsem počestným člověkem, pane Jägere.“

„Nepochybuji o tom, pane Bruschi, ačkoli důvody, z nichž se člověk bojí zatčení, jsou zřídka dobré.“

„Moje jsou dobré, pane Jägere,“ prohlásil chladně Sergij Ladko. „Promiňte, že vám jich nesvěřím. Zapřisáhl jsem se, že zachovám své tajemství. A přísaze této dostojím.“

Karl Dragoch přisvědčil posunkem, jímž dával na jevo úplnou lhostejnost. Lodivod mluvil dále.:

„Chápu, pane Jägere, že si nepřejete zaplésti se nějak do mých záležitostí. Chcete-li, zajedu s vámi ku břehu rumunskému. Tak vyhnete se nebezpečenstvím, jež mi hrozí.“

„Jak dlouho hodláte pobýti v Ruščuku?“ otázal se Karl Dragoch, neodpovídaje přímo.

„Nevím,“ řekl Sergij Ladko. „Půjde-li všecko, jak si přeji, vrátím se na loďku dříve, než nastane den, a v tomto případě nebudu sám. Bude-li tomu jinak, nevím, co učiním.“

„Půjdu s vámi, kam půjdete vy, pane Bruschi,“ prohlásil bez váhání Karl Dragoch.

„Jak si přejete!“ řekl Sergij Ladko, nepodotýkaje k tomu ani slova.

Když nadcházela noc, chopil se vesla a přiblížil se ku břehu bulharskému. Byla již úplně tma, když přistal, kousek dále po proudu za posledními domy města.

Tíhna veškerou svou bytostí k vytčenému cíli počínal si Sergij Ladko jako náměsíčník. Bezděky konal každý jeho pohyb, co bylo potřebí konati, co by mu bylo bývalo nemožno nekonati. Jsa slep ke všemu, co bylo kolem něho, neviděl, kterak společník jeho zašel do kabiny, jakmile vytáhl kotevní hák na loďku. Vnější svět pozbýval proň skutečnosti. Žil jen svým snům. A jeho sny nesly se k jeho domu, ozářenému sluncem, přes to, že byla vůkol čirá

tma, a k Natašc, dlící v tom domě! Kromě Nataši nebylo proň ničeho na světě.

Jakmile loďka přistala, vyskočil z ní, uvázal ji pevně ke břehu a odcházel rychlým krokem.

Karl Dragoch vyšel hned po tom z kabiny. Nemařil tam času. Kdo by byl nyní poznal policistu rázného a řízného policistu v nemotorném tom strýci, podivuhodně to věrné kopii uherského sedláka?

Detektiv vystoupil také na břeh a pospíchaje za lodivodem, vydával se znova na lov.

XVI.

PRÁZDNÝ DŮM.

Za pět minut byli Sergij Ladko a Karl Dragoch v městě.

Ačkoli Ruščuk byl tehdy již důležitým obchodním městem, neměl veřejného osvětlení, a proto by jim bylo bývalo nesnadno, kdyby po tom byli toužili, učiniti si představu tohoto města, nepravidelně seskupeného kolem velikého přístaviště, na jehožto obvodě bylo množství dosti chatrných bud, skladišť to nebo krčem. Ale ani ten ani onen na to nemyslili. První kráčel rychle, upíraje zraky před sebe, jako by ho vábil k sobě nějaký cíl, zářící v nočním temnu. Druhý následoval lodivoda s takovou horlivostí, že ani neviděl dvou mužů, kteří vycházeli právě z uličky, kterou přecházel.

Když došli na cestu vedoucí podél řeky, rozešli se tito dva muži. Jeden vzdaloval se na pravo, druhý šel směrem po proudu.

„Dobrou noc!" řekl bulharsky.

„Dobrou noc!" odpověděl druhý, jenž zabočil na levo a šel za Karlem Dragochem.

Tento se zachvěl, zaslechnuv onen hlas. Na chvíli váhal, zmírnil bezděky krok, načež upouštěje od dalšího následování lodivoda stanul a obrátil se.

Policistovi jest zapotřebí neobyčejných duševních vlastností vrozených i osvojených, nechce-li zakrněti v podřízených sférách

svého povolání. Ale nejvzácnější z těchto četných vlastností, kterých potřebuje, jest dokonalá pamět zraku i sluchu.

Karl Dragoch vynikal touto vlastností. Jeho sluchové i zrakové nervy byly pravými zaznamenávacími přístroji, a jejich světelných či zvukových dojmů nezapomínal nikdy, ani po sebe delším čase. Po celých měsících, ba i po letech poznával na první pohled tvář, kterou již jednou viděl, a hlas, který zaslechl třeba jen jedinkrát.

Tak tomu bylo také s hlasem, který právě slyšel, a tentokrát nebylo tomu tak dlouho od doby, kdy jej zaslechl po prvé, aby se mohl mýliti. Tento hlas, jenž na mýtině na úpatí hory Pilisu zazněl mu v sluch, byl vůdčí nití, které dosud byl nadarmo hledal. Jeho vývody, týkající se jeho spolucestujícího, jakkoli se zdály důmyslné, byly pouhými domněnkami. Tento hlas, naproti tomu, přinášel mu posléze jistotu. Mezi pravděpodobností a jistotu nebylo lze váhati, a proto detektiv, zanechávaje své cesty za lodivodem, pustil se po nové stopě.

„Dobrý večer, Tyčo,“ řekl po německu Karl Dragoch, když se k němu muž přiblížil.

Ten stanul, snaže se proniknouti zrakem noční tmu.

„Kdo to mluví?“ otázal se.

„Já,“ odpověděl Dragoch.

„Kdo jste?“

„Max Raynold.“

„Neznám.“

„Ale já vás znám, neboť jsem vás jmenoval.“

„Ovšem,“ uznával Tyča. „Máte také patrně dobrý zrak, kamaráde.“

„Znamenitý, opravdu.“

Rozmluva na chvíli ustala.

„Co mi chcete?“ otázal se Tyča.

„Mluviti s vámi,“ prohlásil Dragoch, „s jedním i s druhým. Jsem v Ruščuku jen proto.“

„Nejste tedy zdejší?“

„Nejsem. Přišel jsem dnes.“

„Zvolil jste si pěknou dobu,“ zasmál se Tyča, jenž bezpochyby narážel na anarchii vládnoucí právě v Bulharsku.

Dragoch s posunkem, projevujícím lhostejnost, dodal:

„Jsem z Ostřihoma.“

Tyča mlčel.

„Neznáte Ostřihoma?“ dotíral Dragoch.

„Neznám.“

„To je divné, když jste byl tak blízko.“

„Tak blízko?“ opětoval Tyča. „Jak můžete tvrditi, že jsem byl blízko Ostřihoma?“

„Bože!“ řekl se smíchem Karl Dragoch, „villa Hagenauova není tak daleko od Ostřihoma.“

Tyča se zachvěl. Ale pokusil se přece zapírati.

„Villa Hagenauova?“ zajíkal se tónem, jenž se nutil do žertu. „S tou se to má jako s vámi, kamaráde. Neznám.“

„Opravdu?“ řekl ironicky Dragoch. „A což mýtinu u hory Pilisu, tu znáte?“

Tyča, přikročiv blíže, uchopil detektiva za ruku a řekl, nesnaže se již potlačovati svého vzrušení:

„Mluvte potichu! Vždyť křičíte jako blázen.“

„Nikdo nás neposlouchá,“ namítl Dragoch.

„Člověk nikdy neví,“ odtušil Tyča, a otázal se opět: „Tak, co mi chcete?“

„Mluviti s Ladkem,“ odpověděl Dragoch hodně nahlas.

Tyča ho chytil znova za ruku.

„Pst!“ řekl, rozhlížeje se kolem ustrašeně. „Což pak nás chcete mermomocí přivésti na šibenici?“

Karl Dragoch se usmál a řekl:

„To bychom se těžko dohodli, kdybychom mluvili jen posunky.“

„Ale,“ zamumlal Tyča, „kdo pak by začínal beze všeho takovéto hovory v noci na ulici. Jsou věci, o nichž jest lépe na veřejnosti mlčeti.“

„Nechci s vámi mluviti na ulici,“ odvětil Dragoch. „Pojďme jinam.“

„Kam?“

„Kamkoliv. Jest tu snad na blízku hospoda?“

„Několik kroků odtud.“

„Pojďme tam.“

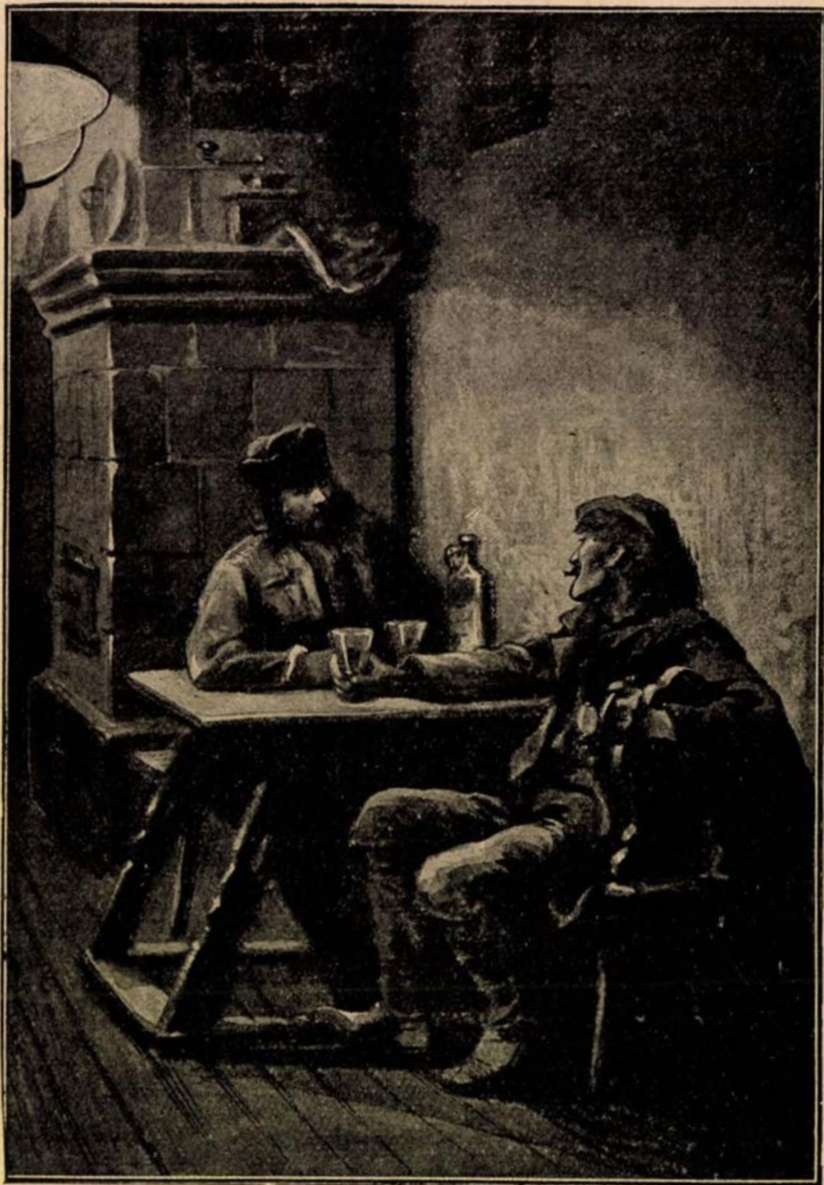
„Budiž,“ svolil Tyča. „Pojďte za mnou.“

Oba ušli asi padesát metrů a byli na malém náměstí. Proti nim vycházelo z okna jednoho domu slabé světlo.

„Zde jest to,“ řekl Tyča.

Otevřevše dveře vešli hned do prázdné místnosti kavárničky, kde stálo asi deset stolů.

„Zde si pohovoříme,“ řekl Dragoch.

„Jaké pak vytáčky, kamaráde. Už je to smluveno.“ (Str. 203.)

Kavárník pospíšil k neočekávaným hostům.

„Co pak budeme píti?... Zaplatím,“ nabízel se detektiv, cinkaje penězi v kapse.

„Snad sklínku slivovice?“ mínil Tyča.

„Tedy slivovici! A což borovičku? Tu nerad?“

„Borovičku také,“ souhlasil Tyča.

Karl Dragoch obrátil se k pánovi, jenž čekal.

„Slyšel jste, příteli? Přineste nám oboje, a hodně brzy!“

Zatím co kavárník odběhl, Dragoch pohledem změřil protivníka, jejž měl překonati. Brzy věděl, čeho potřeboval. Plece široké, býčí šíje, nízké čelo, zarostlé hustými, šedivými vlasy, slovem měl před sebou dokonalý exemplář jarmarečního zápasníka, pravého hromotluka.

Jakmile se láhve a sklínky octly na stole, Tyča pokračoval v hovoru tam, kde byl přerušen.

„Tedy mne znáte?“

„Pochybujete o tom?“

„A znáte také affairu ostřihomskou?“

„Také. Pracovali jsme tam spolu.“

„To není možno.“

„Je tomu tak.“

„Toho nechápu,“ mumlal Tyča, vzpomínaje usilovně. „Vždyť nás bylo jen osm...“

„Devět,“ opravil Dragoch; „bylť jsem tam také.“

„Také jste se účastnil věci?“ dotazoval se Tyča, stále nedůvěřuje.

„Ano, ve ville, a také na mýtině. Já jsem to byl, jenž odjel s vozem.“

„S Vogelem?“

„S Vogelem.“

Tyča na chvíli přemýšlel, načež namítl:

„To není možno. S Vogelem jel Kaiserlich.“

„Nikoli, já,“ odtušil Dragoch, nedávaje se másti. „Kaiserlich zůstal s vámi.“

„Víte to jistě?“

„Zcela jistě,“ tvrdil Dragoch.

Zdálo se, že Tyča začíná věřiti. Bandita nevynikal příliš duchaplností. Zapomínaje, že sám jmenoval dříve Vogela a Kaiserlicha domnělému Maxu Raynoldovi, pokládal to za důkaz, že tento znal jejich jmena.

„Sklínku borovičky?“ nabízel Dragoch.

„Ano,“ přijímal Tyča.

Načež, vyprázdniv sklínku jediným douškem, zamumlal, jsa napolo přesvědčen:

„To jest zvláštní! Jest to po prvé, co zasvěcujeme cizince do svých záležitostí.“

„Začátku jest vždycky třeba,“ odtušil Karl Dragoch. „Nebudu cizincem, až se stanu řádným členem roty.“

„Jaké roty?“

„Jaké pak vytáčky, kamaráde. Už je to smluveno.“

„Co je smluveno?“

„Že budu přijat mezi vás.“

„S kým jest to smluveno?“

„S Ladkem.“

„Mlčte tedy,“ přerušil ho drsně Tyča. „Už jsem vám řekl, abyste to jméno nechal pro sebe.“

„Na ulici,“ namítl Dragoch. „Ale zde?“

„Zde jako všude jinde v městě.“

„Proč?“ otázal se Dragoch, používaje příznivých okolností. Ale Tyča uchovával stále ještě zbytek nedůvěry.

„Kdyby se vás někdo na to jméno ptal,“ odpověděl opatrně, „řekněte, že ho neznáte, přítelíčku. Víte mnoho, ale nevíte všeho, jak vidím, a ze starého lišáka, jako jsem já, mnoho nevytáhnete.“

Tyča byl na omylu; nebylť schopen podstoupiti zápas s tak obratným zápasníkem, jakým byl Dragoch, a starý lišák měl před sebou kosa, jenž se mu nedal. Střízlivost nebyla z jeho největších ctností, a detektiv, jakmile to zpozoroval, používal obratně této trhliny v brnění protivníkově. Jeho neustálé pobízení k pití překonalo brzy zdráhání banditovo, jež ostatně nebylo příliš veliké. Sklínky borovičky a sklínky slivovice rychle se střídaly. Účinky alkoholu počínaly se již jeviti. Oko Tyčovo se kalilo, jazyk tuhl, a opatrnosti jeho ubývalo. Jak je známo, cesta opilství jest kluzká, a zpravidla, čím více se pije, tím větší jest žízeň.“

„Pravil jste tedy,“ mluvil Tyča trochu chlaplavým hlasem, „že jest to s náčelníkem smluveno.“

„Ovšem,“ prohlásil Dragoch.

„Dobře měl . . . náčelník,“ schvaloval Tyča, jenž pod vlivem opilosti jal se tykati spoluhovorci. „Zdáš se dobrým a upřímným člověkem, kamaráde.“

„To se nemýlíš,“ potvrzoval Dragoch, tykaje mu také.

„Ale to je mrzuté. Nebudeš s ním moci mluvit... s náčelníkem.“

„Proč pak?“

Tyča nežli odpověděl, popadl láhev slivovice a nalil si dvě sklínky za sebou. Když je vypil, prohlásil chraplavým hlasem:

„Náčelník odcestoval.“

„Není tedy v Ruščuku?“ ptal se Dragoch, dávaje na jevo zklamání.

„Není tu již.“

„Již ne? Tedy tu byl?“

„Před čtyřmi dny.“

„A nyní?“

„Pluje s lodí až na moře.“

„Kdy se vrátí?“

„Za čtrnáct dní.“

„Mám tedy čtrnáct dní čekati! To je pěkná věc!“ zvolal Dragoch.

„Nemůžeš se dočkat, až budeš s námi?“ zachechtal se Tyča.

„Jak by ne? “ řekl Dragoch. „Jsem sedlák a při ostřihomském podniku vydělal jsem za noc víc, než vydělám za rok na poli.“

„Namlsal jsi se tedy?“ řekl Tyča, chechtaje se opět.

Dragoch si povšiml, že sklínka společníkova jest prázdná, i nalil rychle a zvolal:

„Nic nepiješ, kamaráde! Na tvé zdraví.“

„Na tvé také!“ řekl Tyča, a vyzunkl rázem sklínku.

Byla to bohatá žeň zpráv pro policistu. Věděl nyní, z kolika členů se dunajská rota skládá: z osmi, jak řekl Tyča; znal jména tří z nich, vlastně čtyř, počítajíc v to i náčelníka; věděl také, kam odpluli: na moře, kde bezpochyby měla býti kořist naložena na velkou loď; a konečně znal i operační základnu: Ruščuk. Až se Ladko za čtrnáct dní vrátí, budou již učiněna všecka opatření, aby byl hned polapen, ač-li se nepodaří zmocniti se ho ještě u ústí Dunajského.

Ale ještě leccos zůstávalo nevysvětleno. Karl Dragoch se domníval, že bude moci objasniti aspoň jednu z nich, použije-li opilosti společníkovy.

„Proč pak jsi nechtěl před chvílí, abych pronášel jméno Ladkovo?“ otázal se lhostejným tónem, odmlčev se na chvíli.

Tyča, jsa opilý na mol, pohledl kalným okem na společníka a v náhlém záchvatu něžnosti podávaje mu ruku, řekl zajíkaje se:

„Povím ti to; vždyť jsi přítel.“

„Ano,“ dotvrzoval Dragoch, opětuje stisk opilcův.

„Bratr.“

„Ano.“

„Chlapík.“

„Ano.“

Tyča se ohlížel po lahvích.

„Sklínku borovičky?“ řekl.

„Láhev je prázdná,“ odpověděl Dragoch.

Vida, že protivník jest již zpit na mol, a obávaje se, aby nepadl pod stůl, vylil zatím detektiv na zem hodně z obsahu obou lahví. Ale to nebylo po chuti Tyčovi, jenž, dovídaje se, že je po borovičce, zasmušil tvář.

„Tedy slivovici?“ řekl toužebně.

„Tu jest,“ odvětil Karl Dragoch, přistrkuje k němu láhev, v níž bylo ještě několik kapek. „Ale pozor kamaráde! Nesmíme se opíti!“

„Já a opít se!“ ohrazoval se Tyča, přivlastňuje si zbytek obsahu láhve. „Neopil bych se ani, kdybych chtěl.“

„Řekli jsme tedy, že Ladko...“ navazoval opět opatrně Dragoch, postupuje trpělivě k cíli.

„Ladko?“ opětoval Tyča, který již nevěděl, oč jde.

„Ano... Proč pak se nemá jeho jméno pronášet?“

Tyča zasmál se smíchem opilce a řekl:

„To ti vrtá hlavou, můj milý? Zde se místo Ladko říká Striga.“

„Striga?“ opětoval Dragoch, nechápaje. „Proč Striga?“

„Protože se tak jmenuje! Jako ty se jmenuješ...? Ke všem všudy, jak se jmenuješ?“

„Raynold.“

„Aha.... Raynold.... Dobře. Ty se jmenuješ Raynold... On se jmenuje Striga... toť jasno!“

„Ale v Ostřihomě...“ namítal Dragoch.

„Ano,“ přerušil ho Tyča, „v Ostřihomě to byl Ladko.... Ale v Ruščuku jest to Striga.

Zamžoural zchytrale očima a řekl:

„Proto's Ladka nikdy neviděl a neznáš ho.“

Že si zločinec osvojí jiné jméno, když páše zločiny, tomu by se policista nedivil; ale proč to jméno Ladko, totéž jméno, jímž byla označena podobizna nalezená v loďce?

„Ale nějaký Ladko jest," zvolal netrpělivě Dragoch, vyslovuje tak závěr svých myšlenek.

„Ovšem," řekl Tyča. „To jest to nejhezčí při tom."

„Kdo je ten Ladko?"

„Lotr," odpověděl rázně Tyča.

„Co pak ti udělal?"

„Mně? Nic. Ale Strigovi..."

„Co pak udělal Strigovi?"

„Přebral mu ženu... krásnou Natašu."

Nataša! To bylo jméno, jímž byla podepsána podobizna. Dragoch, jsa jist, že jest na dobré stopě, poslouchal dychtivě Tyču, jenž mluvil dále, nenechávaje se pobízeti:

„Od té doby nejsou přáteli, to si můžeš pomyslit! Proto osvojil si Striga jeho jméno. Striga je chlapík!"

„Ale z toho všeho," namítal Dragoch, „neseznávám, proč se nemá pronášeti jméno Ladkovo."

„Protože jest to nebezpečno," vysvětloval Tyča. „V Ostřihomě a jinde víš, koho znamená — Zde jest to jméno lodivoda, jenž se zúčastnil proti vládě. Jest spiklencem, hlupák. A ulice ruščucké jsou plny Turků."

„Co se s ním stalo?" optal se Dragoch.

Tyča naznačil posunkem, že neví, a řekl:

„Zmizel. Striga praví, že jest mrtev."

„Mrtev!"

„A jest tomu nejspíš tak, neboť Striga má nyní jeho ženu."

„Kterou ženu?"

„Krásnou Natašu! Ta je opravdu krásná! Ale je chudinka, ta holubička! Striga ji chová v zajetí na lodi."

Nyní vyjasňovalo se Dragochovi vše. Neztrávil tedy dlouhou řadu dní ve společnosti sprostého zločince, nýbrž vypovězeného vlastence. Jaká byla as bolest nešťastníka, jenž po tolikerém strádání došel konečně domova, aby jej našel prázdný! Musil mu pospíšiti na pomoc. Co se týče roty dunajských lupičů, neměl Dragoch, maje nyní určité zprávy, ani nejmenší starosti, že by se nepodařilo zmocniti se jí.

„To je horko!“ vzdychal, stavě se, jako by ho opilost zmáhala.

„Ba je,“ potvrzoval Tyča.

„Po slivovici,“ koktal Dragoch.

Tyča udeřil pěstí na stůl a řekl posměšně.

„To sneseš málo, hochu!. . . . Podívej se na mne . . . Pil bych na novo.“

„Nemohl bych již,“ prohlašoval Dragoch.

„Chudáčku!“ posmíval se Tyča. „Pojďme tedy, nedáš-li za jinou.“

Zavolali kavárníka a zaplatili, načež vyšli oba na náměstíčko. Tato změna nesvědčila patrně Tyčovi. Sotva že se octl na vzduchu, opilost jeho byla ještě větší. Dragoch měl strach, že ho opil více, než bylo třeba.

„Poslyš,“ řekl, ukazuje směrem po proudu řeky, „ten Ladko. . .“

„Který Ladko?“

„Lodivod. Bydlí v tuhle stranu?“

„Ne.“

Karl Dragoch obrátil se k městu.

„V tuhle?“

„Také ne.“

„Tedy tamto?“ optal se Dragoch, ukazuje proti proudu.

„Ano,“ koktal Tyča.

Detektiv odváděl společníka. Ten vrávoral a dal se vésti, pronášeje při tom nesouvislé řeči, až konečně po pěti minutách chůze zastavil se a snažil se opět tvářiti se vážně. Pak koktal:

„Co pak to říkal Striga, že jest Ladko mrtev?“

„A není?“

„Není, vždyť jest někdo v jeho bytě.“

A Tyča ukazoval na paprsky světla, jež ve vzdálenosti několika kroků od nich prodíraly se okenicemi a dopadaly na ulici. Dragoch pospíšil k oknu. Štěrbinou v okenicích dívali se Tyča i on do domu.

Spatřili místnost nevelikou, ale dosti slušně zařízenou. Nábytek byl přeházen a pokryt hustou vrstvou prachu, z čehož bylo lze souditi, že místnost byla dávno již opuštěným jevištěm nějakého násilného výstupu. Uprostřed stál stůl, u něhož seděl, podpíraje se lokty, muž, pohřížený patrně úplně v myšlenky. Křečovitě sevřené jeho prsty, zabořené napolo v rozcuchaných vlasech, byly

výmluvným svědectvím bolestné rozervanosti jeho duše. Z očí jeho kanuly slzy jako hrachy.

Jak tušil, poznal opravdu Karl Dragoch společníka své cesty. Ale nebyl sám, jenž poznával zamyšleného nešťastníka.

„Jest to on!“ mumlal Tyča, snaže se vším úsilím setřásti se sebe následky opilosti.

„On?“

„Ladko.“

Tyča přejel si tvář rukou a nabyl trochu chladnokrevnosti.

„Není mrtev, ničema —“ mumlal dále. „Ale není v tom mnohem lépe... Turci mi zaplatí jeho kůži dráže, než zač stojí... Striga bude míti radost! Nechoď odtud, kamaráde!“ řekl, obraceje se ke Karlu Dragochovi. „Vyjde-li ven, bouchni ho!... Bude-li potřebí, zavolej o pomoc!... Já dojdu pro policii.“

Nevyčkav odpovědi Tyča odběhl. Běžel již dosti rovně. Vzrušení dodávalo mu rovnováhy.

Jakmile osaměl, pospíšil detektiv do domu.

Sergij Ladko ani sebou nepohnul. Karl Dragoch položil mu ruku na rameno.

Nešťastník pozdvihl hlavu. Ale duch jeho těkal jinde, a vytřeštěný jeho pohled nasvědčoval tomu, že nepoznává svého passažéra. Ten pronesl jediné slovo.

„Nataša!“

Sergij Ladko se vzchopil. Oči jeho plály upírajíce se tázavě na Karla Dragocha.

„Pojďte za mnou,“ řekl detektiv, a „pospěšme si.“

XVII.

ÚNOS LODIVODA.

Loďka letěla po vodě. Vzrušen, rozčilen a zmítaje se hněvem máchal veslem zuřivěji, než kdy jindy. Jeho mocná touha překonávala všecky potřeby tělesné; sotva že si každé noci dopřál chvíle odpočinku. Tu klesal únavou v tvrdý spánek, z něhož protrhoval se náhle po dvou hodinách, jako by probuzen úderem zvonu, aby se opět pustil do hrozné své práce.

Jsa svědkem tohoto neúnavného stíhání, divil se Karl Dragoch, že lidské tělo tolik vydrží. Byl to člověk, jenž poskytoval mu té obdivuhodné podívané, ale člověk, jenž čerpal nadlidskou sílu z nejstrašlivějšího zoufalství.

Nechtěje nešťastného lodivoda sebe méně zdržovati v úsilné práci, neodvažoval se detektiv ani promluviti. Všecko, co si měli říci, pověděli si při odjezdu z Ruščuku. Dalť Dragoch lodivodovi všecka potřebná vysvětlení, sotva že se loďka octla v proudu. Především mu svěřil, kdo jest. Pak mu několika slovy objasnil, proč podnikl tuto cestu a že stíhá rotu lupičů dunajských, kteréž obecné domnění přikládá za náčelníka jistého Ladka z Ruščuku.

Lodivod vyslechl tyto zprávy roztržitě, jevě horečnou nedočkavost. Co mu záleželo na tom všem? Měl jen jedinou myšlenku, jediný cíl, jedinou naději: Natašu!

Jeho pozornost byla vzbuzena teprve ve chvíli, kdy Karl Dragoch začal mluviti o mladé ženě, a když vyprávěl, kterak se

z úst Tyčových dověděl, že Nataša pluje po proudu řeky, jsouc uvězněna na lodi, jíž velí náčelník lupičů, jehož skutečné jmeno není Ladko, nýbrž Striga.

Uslyšev toto jméno Sergij Ladko v pravém slova smyslu zařval.

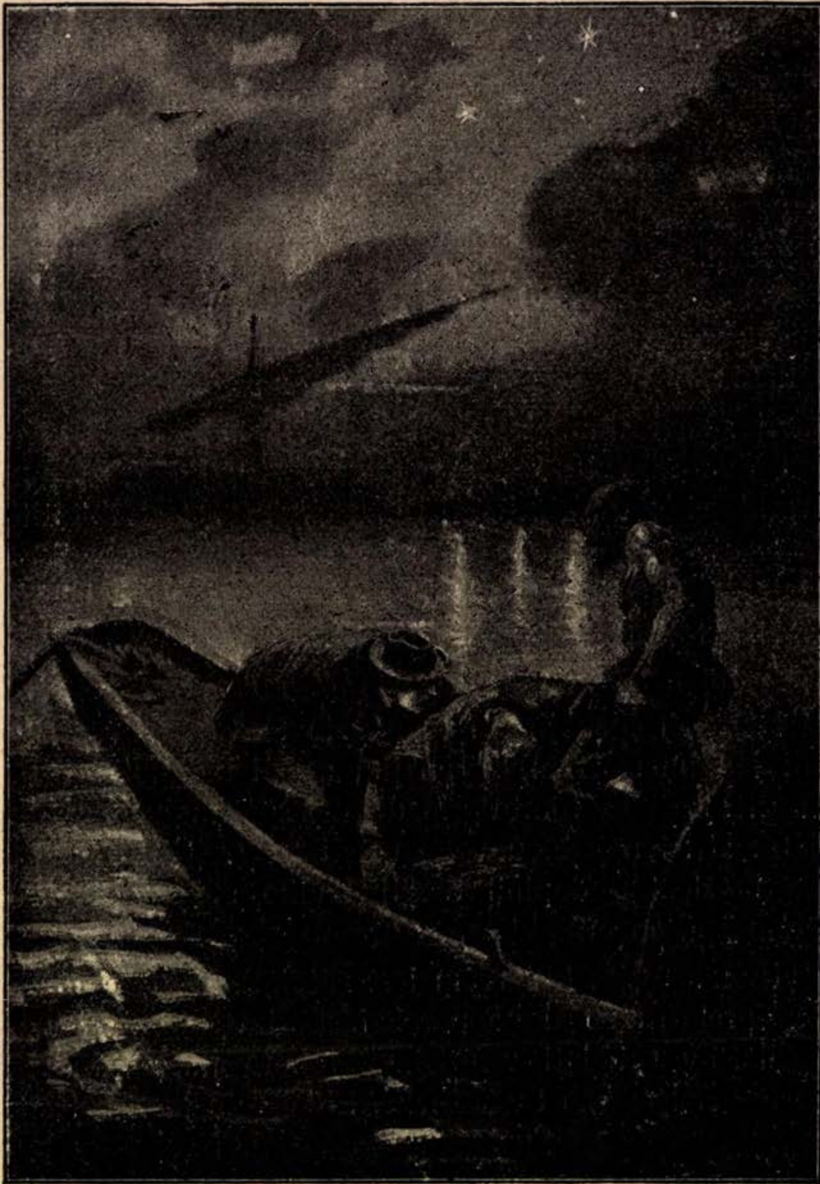
„Striga!" zvolal, a křečovitě zaťatá jeho pěst sevřela mocně veslo.

Více se již neptal. Od té chvíle hnal se jen dále bez ustání, bez oddechu, s obočím svraštěným, s očima vytřeštěnýma, tíhna vší svou duší vpřed, za cílem. Byl v hloubi srdce přesvědčen, že cíle toho dojde. Proč? Toho by nebyl dovedl říci. Byl tím zkrátka jist. Loď, na níž byla Nataša uvězněna, poznal by na první pohled, třeba byla mezi tisíci jiných lodí. Jak? Toho nevěděl. Ale uvidí, jak. O tom nebylo pochyby. Nyní si vysvětloval, proč se mu zdálo, že zná žalářníka, jenž mu přinášel jídlo za prvního jeho uvěznění, a proč hlasy, které tam slyšel, byly mu tak povědomé. Žalářníkem oním byl Tyča. Hlasy byly Strigův a Natašin. A výkřik, jenž k němu zazněl oné noci, byl výkřik Nataši, volající nadarmo o pomoc. Že se tenkráte nezastavil! Co lítosti a výčitek by si byl ušetřil!

Ve chvíli útěku sotva že pohlédl v noční tmě za tmavými obrysy plujícího vězení, v němž opouštěl, nevěda o tom, tu, která byla tak drahá jeho srdci. Stalo se však; vše zmařeno není. Nebylóť možno, aby minul tuto loď a tajný hlas v jeho nitru aby ho o tom neuvědomil.

Ve skutečnosti byla naděje Sergije Ladka oprávněnější, než by se snad někdo domníval. Mohlť se sotva zmýliti při skrovném počtu obchodních lodí, brázdících v těchto končinách Dunaj. Jejich počet, jenž od Ršavy stále se zmenšoval, za Ruščukem byl již jen nepatrný, a poslední z nich zůstávaly v Silistrii. Za tímto městem, které bárka minula za dvacet čtyři hodiny, zůstaly jen dvě lodi na řece, kde ovládaly nyní skoro výhradně parolodi. Nabýváť Dunaj naproti Ruščuku nesmírných rozměrů. Rozšiřuje se po levém břehu v nepřehledné bažiny, tak že řečiště tu dosahuje šíře dvou mil. Dále po proudu jest ještě širší, a mezi Silistrií a Brailou dosahuje místy šíře až dvaceti kilometrů. Tyto spousty vod jsou pravým mořem, jež není ani bez bouří a vlnobití, a tu ovšem není divu, že ploché obchodní lodi, jež nemohou příliš vzdorovati vzdutým vlnám, nerady se sem odvažují.

Bylo tedy velikým štěstím pro Sergije Ladka, že bylo krásně. V lodičce tak nepatrné a málo způsobilé ku plavbě námořské

„Zde jest prozatím jeden." (Str. 214.)

byl by býval nucen, kdyby se byl vítr jen trochu vzbouřil, uchýliti se do některého pobřežního záhybu.

Karl Dragoch, jenž se sice z plna srdce zajímal o osud svého společníka, ale měl na očích ještě jiný cíl, byl velice zaražen při

pohledu na ponurou tuto vodní poušť. Nepodal mu snad Tyča nepravdivé zprávy? Vida, že loď za lodí se zastavuje, obával se, že snad Striga byl také nucen učiniti po jejich příkladu. Znepokojení jeho vzrostlo do té míry, že se konečně svěřil Sergiji Ladkovi.

„Může-liž obchodní loď doplouti moře?" otázal se.

„Ano," odpověděl lodivod. „Stává se to zřídka, ale stává se to."

„Vedl jste tam již také lodi?"

„Nejednou."

„Kterak pak tam vyloží náklad?"

„Zajíždějí do malých zátok za ústími, kam přijíždějí parolodi pro náklad."

„Pravíte: za ústími. Jest jich tedy více?"

„Jsou dvě hlavní ramena," odvětil Sergij Ladko. „Jedno, na sever, kilijské; druhé, jižní, sulinské. Toto jest důležitější."

„Nebudeme tedy nyní na rozpacích, kterým se máme dáti?" otázal se Karl Dragoch.

„Nikoli," tvrdil lodivod. „Lidé, kteří se skrývají, nepluji Sulinou. Poplujeme severním ramenem."

Karl Dragoch spokojil se jen napolo touto odpovědí. Zatím co poplují jedním směrem, lupiči jim mohli uniknouti druhým. Co však počíti jiného v tomto případě, než spolehnouti na náhodu, nebylo-li lze stříci najednou všecka ústí řeky? Jako by byl vytušil jeho myšlenky, doplnil Sergij Ladko svůj výklad tímto uspokojivým způsobem:

„Ostatně za ústím kilijským jest zátoka, ve které může obchodní loď přeložiti zboží na paroloď. Ústím sulinským naproti tomu musila by skládati v přístavě tohoto jména, který jest u samého moře. Rameno Svatojiřské, které teče jižněji, jest stěží splavné, ač jest co do šíře nejznamenitějším. Není tedy potřebí obávati se omylu."

Ráno dne 14. října, čtvrtého dne po odjezdu z Ruščuku, veplula posléze loďka do delty dunajské. Nechávajíc na pravo rameno sulinské, veplula přímo do ramene kilijského. O polednách pluli mimo Ismail, poslední to důležitější město, jež se vyskytuje v těchto končinách. Nazejtří za prvních hodin ranních vplují do Černého moře

Dostihnou-liž do té doby loď Strigovu? Nic je neoprávňovalo k této naději. Od chvíle, kdy se vzdálili od hlavního ramene, byla řeka nadobro prázdná. Kamkoli se obrátil zrak, nikde ani památky po plachtě, ani po obláčku kouře. Karl Dragoch zmítal se nepokojem.

Sergij Ladko, byl-li také znepokojen, nedával toho nijak na jevo. Jsa stále skloněn nad veslem, hnal bez únavy loďku vpřed, pluje pozorně úzkým průlivem mezi nízkými a bažinatými břehy, které mohl rozeznati jen tak zkušený lodník, jakým byl on.

Jeho vytrvalá námaha měla dojíti odměny. Odpoledne téhož dne, k páté hodině, objevila se konečně obchodní loď, zakotvená ve vzdálenosti asi dvanácti kilometrů za pevností kilijskou. Sergij Ladko přestal veslovati a chopiv se dalekohledu, pozoroval bedlivě tuto loď.

„Toť on!" řekl tlumeným hlasem, odkládaje přístroj.

„Víte to jistě?"

„Zcela jistě," tvrdil Sergij Ladko. „Poznal jsem Jakkela Sema, obratného lodivoda ruščuského, člověka zcela oddaného Strigovi, jehožto loď dojista řídí."

„Co teď počneme?" otázal se Karl Dragoch.

Sergij Ladko hned neodpověděl. Přemítal. Detektiv řekl dále:

„Vrátíme se do Kilie a, bude-li potřebí, až do Ismailu. Tam si opatříme pomoc."

Lodivod zavrtěl rozhodně hlavou.

„Plavba nazpět do Ismailu, proti proudu, nebo jen do Kilie, trvala by dlouho. Loď by získala značného času a na moři bychom ji už nenašli. Nikoli, zůstaňme zde a počkejme do noci. Mám něco na mysli. Nepodaří-li se mi, co zamýšlím, budeme následovati loď z povzdálí, a až seznáme, kde zastaví, poplujeme o pomoc do Suliny."

O osmé hodině, za úplné již tmy, doplul Sergij Ladko s loďkou až na dvě stě metrů k lodi. Tam zakotvil. Potom, nevysvětliv Karlu Dragochovi ani slůvkem, co počíná, svlekl se ze šatů a vrhl se do řeky.

Rozrážeje vodu mohutnou paží zamířil přímo k lodi, jejížto obrysy jevily se neurčitě v nočním temnu. Minuv ji v takové vzdálenosti, aby ho nikdo nespatřil, plul nazpět a rozrážeje vlny dosti silného proudu, chytil se širokého kormidliště. Naslouchal. Téměř úplně jsa tlumen šumotem vody omývající boky lodi, za-

zníval až k němu jakýs popěvek. Nad jeho hlavou si někdo pololhlasně prozpěvoval. Drže se křečovitě rukama i nohama kluzkého povrchu dřeva, vyšplhal se Sergij Ladko pomalu až k hořejší části kormidliště a poznal Jakkela Sema.

Na lodi bylo ticho. Ani hlásek neozýval se z přístěnku, kam se patrně Ivan Striga uchýlil. Muži na lodi, počtem pěti, hovořili klidně, jsouce nataženi vpředu paluby. Hlasy jejich splývaly v neurčitém šumotu. Vzadu byl jen Jakkel Semo. Vystoupiv nad přístěnek usedl na rumpál kormidla a nechával se kolébati nočním tichem, popěvuje si oblíbenou písničku.

Zpěv pojednou ustal. Dvé železných paží sevřelo mocně hrdlo zpěváka, jenž propadl kormidlem a houpal se sem tam. Byl mrtev? Ruce i nohy se mu klátily, a bezvládné tělo viselo v těsné mezeře.

Sergij Ladko vyprostil jej z tohoto skřipce a popadl jej za pás, načež uvolňuje postupně tlak koleny na kormidlo, spouštěl se pomalu dolů a ponořil se tiše do vody.

Nikdo na lodi netušil tohoto útoku. Ivan Striga nevyšel posud z přístěnku. Vpředu pokračovalo pět mužův v klidném hovoru.

Zatím plul Sergij Ladko k loďce. Návrat byl obtížnější, než cesta k lodi. Nejen že mu nyní bylo plouti proti proudu, nesl také tělo Jakkela Sema. Ten nebyl snad mrtev, ale zdrávo mu nebylo. Ani chlad vody ho neprobouzel k vědomí; ani sebou nepohnul. Sergij Ladko obával se již, že stiskl trochu více, než bylo potřebí.

Kdežo dříve postačilo pět minut, aby se dostal z bárky na loď, bylo nyní potřebí celé půlhodiny, aby vykonal tutéž cestu opačným měrem. A ještě mohl lodivod mluviti o štěstí, že po tmě nezabloudil.

„Pomozte mi," řekl Karlu Dragochovi, chytaje se konečně loďky. „Zde jest prozatím jeden."

S přispěním lodivodovým byl Jakkel Semo nadzdvižen přes okraj a položen do loďky.

„Jest mrtev?" otázal se Sergij Ladko.

Karl Dragoch nahnul se k zajatci a řekl:

„Nikoli. Dýše."

Sergij Ladko oddechl si s uspokojením a chápaje se hned vesla, jal se veslovati proti proudu

„Nyní jej svažte a hodně pevně,“ řekl, vesluje stále, „nechcete-li, aby se vám špatně odměnil, až vás vysadím na břeh.“

„Rozejdeme se tedy?“ otázal se Karl Dragoch.

„Ano,“ odpověděl Sergij Ladko. „Až vystoupíte z loďky, vrátím se k lodi a zítra to nějak zařídím, abych se dostal na loď.“

„Za bílého dne?“

„Ano, za bílého dne. Mám plán. Buďte bez starosti, aspoň nějaký čas nebudu v nebezpečenství. Později, až budeme blíže Černého moře, nevím, jak všecko dopadne. Ale spoléhám na vás v této chvíli, kterou se vynasnažím oddáliti co nejvíce.“

„Na mne? Co mohu v té příčině vykonati!“

„Přivésti mi posilu.“

„Postarám se o ni, buďte jist,“ ujišťoval ho vřele Karl Dragoch

„Nepochybuji o tom, ale budete míti s tím patrně značné obtíže. Uděláte, seč budete. Nezapomínejte, že loď odpluje zítra v poledne, a že, nezdrží-li ji nic, dopluje na moře ke čtvrté hodině. Tím se řiďte.“

„Proč nezůstanete se mnou?“ otázal se Karl Dragoch, strachuje se o život svého společníka.

„Protože byste se mohl opozditi, a Striga by zatím získal času a zmizel. Nesmí doplouti moře. A nedopluje ho, ani kdybyste mi přišel pozdě na pomoc. Ale v tomto případě jest pravděpodobno, že budu již mrtev.“

Tón řeči lodivodovy nestrpěl odmluvy. Poznávaje, že ho nic neodvrátí od jeho úmyslu, upustil Karl Dragoch od dalších domluv. Bárka byla tedy dopravena ke břehu a Jakkel Semo, stále ještě ve mdlobách, byl položen na zem.

Sergij Ladko bez prodlení odplul. Bárka zmizela v noční tmě.

XVIII.

LODIVOD DUNAJSKÝ.

Když Sergij Ladko zmizel v temnu, byl Karl Dragoch chvíli na rozpacích, co počíti. Byl sám za nastalé noci v těchto končinách hranic bessarabijských, maje na starosti bezvládné tělo vězňovo, od něhož se odloučiti bránila mu povinnost jeho povolání; situace tato byla velice neutěšená. Ale protože bylo patrno, že se mu nedostane pomoci, neopatří-li jí, nezbývalo mu, než odhodlati se k činu. Čas míjel. Život Ladkův závisel snad na jediné hodině, na jedinké minutě. Opustiv zatím Jakkela Sama, ležícího stále v bezvědomí a náležitě spoutaného, takže by nemohl utéci, ani kdyby nabyl vědomí, kráčel proti proudu tak rychle, jak to dovolovala povaha půdy.

Po půlhodinné cestě krajem úplně opuštěným pojímal již obavy, že bude musit dojíti až do Kilie, když posléze zahlédl dům stojící na břehu řeky.

Nebylo to maličkostí, zjednati si přístup do tohoto domu, jenž byl patrně nějakým větším dvorcem. V takovouto hodinu a v těchto končinách dá se nedůvěra do značné míry omluviti, a obyvatelé dvorce neměli, jak se zdálo, veliké chuti, pustiti ho dovnitř. Tyto potíže vzrůstaly ještě okolností, že mu bylo nesnadno dorozuměti se tu, neboť lidé v těchto končinách mluví zvláštním místním nářečím, jehož Karl Dragoch, při vší své jazykové znalosti, neznal. Používaje hatmatilky slátané stejným dílem ze

slov rumunských, ruských a německých, získal si konečně aspoň tolik důvěry, že se dveře, od nichž byl zprvu nadobro odmítnut, aspoň pootevřely

Dostav se dovnitř musil se podrobiti tuhému výslechu, z něhož posléze vyšel čestně, neboť za necelé dvě hodiny od chvíle, kdy vystoupil na břeh, odvážel ho již vozík k Jakkelu Semovi.

Ten byl stále ještě v bezvědomí. Ba nedával ani známky života, když ho přenášeli s trávy na břehu do vozíku, jenž odjížděl s ním hned zase ke Kilii. Až ke dvorci musili jeti krokem, ale za ním dostali se na cestu, celkem sice velice chatrnou, ale mohli přece po ní jeti.

Bylo po půlnoci, když Karl Dragoch za těchto okolností přibyl do Kilie. Všecko v městě spalo, a nebylo snadno najíti náčelníka místní policie. Ale našel ho přece a dovolil si vzbuditi vysokého toho hodnostáře, jenž, nedávaje na jevo přílišné rozmrzelosti pro to, byl mu ochotně k službám.

Karl Dragoch použil této ochoty a odevzdal mu Jakkela Sema, jenž právě otvíral oči; načež, jsa nyní volný, mohl se konečně věnovati stíhání ostatních členů roty a záchraně Sergije Ladka, na níž mu snad ještě více záleželo.

Ale hned s počátku setkával se s obtížemi. Jednak nebylo v Kilii žádné parolodi, jednak odepřel náčelník policie rozhodně poslati své lidi na řeku. Protože toto rameno dunajské nenáleželo tehdy ani Rumunsku, ani Turecku, byly oprávněny obavy, že by jejich zakročení zavdalo Vysoké Portě podnět k námitkám, jež by mohly býti velice nepříjemny v době, kdy každou chvíli mohla nastati válka. Kdyby byl rumunský hodnostář mohl nahlédnouti do knihy osudu, byl by z ní vyčetl, že tato válka, dávno již nevyhnutelná, nastane již za několik měsíců, a to by mu bylo snad značnou měrou dodávalo odvahy; ale neznaje nejbližší budoucnosti třásl se při pomýšlení, že by mohl zavdati nějak podnět k zápletkám diplomatickým, a spravoval se moudrým naučením: „Vyhněme se zbytečným starostem!“ kteréžto jest, jak známo, heslem vysokých hodnostářů všech zemí.

Čeho jedině mohl se odvážiti, bylo, že poradil Karlu Dragochovi, aby se odebral do Suliny a označil mu člověka, jenž by ho dovezl po obtížné té cestě daleké asi padesát kilometrů napříč deltou dunajskou.

Jíti vzbudit toho člověka, pohnouti ho k cestě, zapřáhnouti povoz, převézti jej na pravý břeh, to vše vyžadovalo mnoho času. Bylo ke třetí hodině ranní, když detektiv byl konečně unášen v dáli klusem koníka, jenž měl na štěstí lepši vlastnosti než vzezření.

Náčelník policie kilijské měl pravdu, líčil-li cestu deltou jakožto velice obtížnou. Povoz jel nesnadno vpřed po blátivých a často pod vodou zvýši několika centimetrů stojících cestách, a nebýti zkušeného vozky, byl by se nejednou úplně odchýlil od pravé cesty v širé této pláni, kde není ničeho, čím by se směr cesty mohl určiti. Šlo to zvolna vpřed, a ještě bylo potřebí občas popřáti oddechu koním vysíleným únavou. Právě zvonilo poledne, když Karl Dragoch dojížděl do Suliny. Lhůta stanovená Sergijem Ladkem měla vypršeti již za několik hodin! Nedopřávaje si ani chvíle k zotavení po cestě, pospíšil hned, aby vešel ve styk s místními úřady

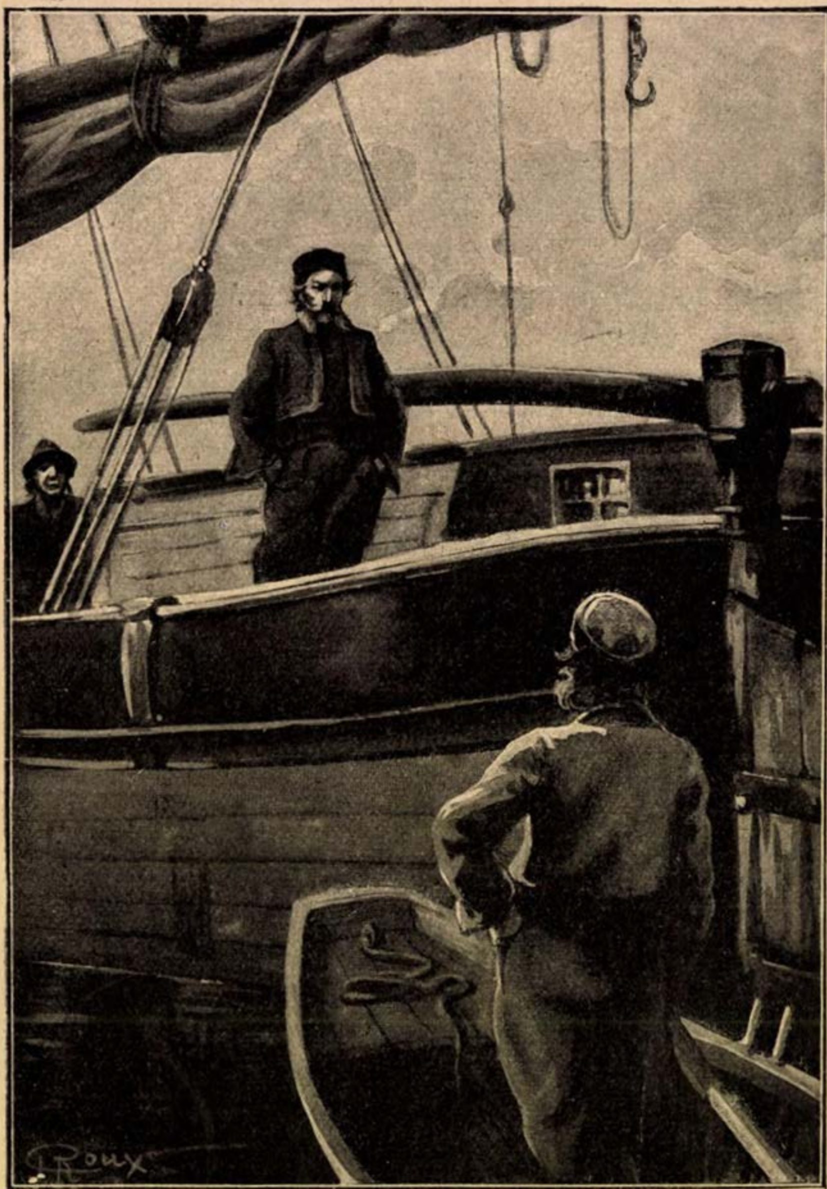
Sulina, jež smlouvou berlínskou dostala se Rumunsku, byla za doby těchto událostí městem tureckým. Protože poměry mezi Vysokou Portou a západními mocnostmi byly tehdáž velice napiaté, nemohl doufati Karl Dragoch, občan uherský, že tu bude persona grata, přes to, že byl pověřen úkolem obecné závažnosti. Ježto byl přijat lépe, než se obával, nebyl nikterak překvapen, že ochota přispěti mu na pomoc nebyla veliká.

Řeklo se mu, že místní policie nemá lodi sobě zvláště vykázané, a proto že by mohl spoléhati jen na návěstnou loď celní, jejížto přispění za těchto okolností jest zcela odůvodněno, ježto rota lupičská může se při trošce dobré vůle pokládati za rotu podloudnickou. Bohužel však loď tato, parník to dosti rychle plující, není prý té chvíle v přístavě. Křižuje někde na moři, ale dojista nedaleko pobřeží. Postačí prý, když Karl Dragoch najme rybářskou bárku, a není pochyby, že jakmile mine přístavní hráze, setká se s lodí.

Detektiv, v zoufalství nad svou malomocností, odhodlal se k tomu. O půldruhé odpoledne vydal se na cestu a plul kolem přístavní hráze, hledaje celní lodi. Zbývalo mu již jen stopadesát minut do doby, kdy měl přijíti za Sergijem Ladkem!

Tento, zatím co Karl Dragoch setkával se s řadou těchto neúspěchů, věnoval se úplně provedení záměru, jejž byl pojal

Celé dopoledne pozoroval se své bárky, ukryté v pobřežních sítinách, loď, konají-li se na ní přípravy k odplutí. Bylť to cíl, jejž právě měl na mysli, když se zmocnil, snad trochu surově —

„Jsem lodivodem . . . “ (Str. 220.)

ale neměl jiných prostředků — Jakkela Sema. Jak předvídal, neodvažoval se Striga bez vůdce velice choulostivé další plavby, kterou množství mělčin činí nesplavnou každému, kdo nevěnoval

jejich poznání celý život. Bylo na snadě předpokládati, že piráti, nedovedouce si nikterak vysvětliti zmizení lodivoda, použití první příležitosti, jež se jim naskytne, aby ho nahradili jiným. Ale lodivodů na rameni Kilijském jest poskrovnu, a hladina vodní kolkolem zůstávala až do jedenácté hodiny dopolední úplně pusta, vyjímajíc loď, stále nehybně stojící, a neviditelnou bárku. Teprve o jedenácté hodině objevilo se dvé lodic na obzoru, směrem od moře. Sergij Ladko prohlednuv je dalekohledem, poznal, že jedna z nich je loďka lodivodská. Ivan Striga byl by tedy zajisté našel pomoc, na kterou tak netrpělivě čekal. Nadešla chvíle, aby se odhodlal ku provedení svého plánu.

Bárka vyplula ze sítin a přiblížila se k lodi.

„Hej, vy tam na lodi!" volal Sergij Ladko, když byl již na doslech lodi.

„Co jest?" ozval se hlas s lodi.

Na přístěnku objevil se muž. Byl to Ivan Striga.

Jaká zuřivost zmocnila se srdce Sergije Ladka, když spatřil tohoto zarputilého nepřítele svého štěstí, zbabělce, jenž po tolik již měsíců měl Natašu ve své moci!

Ale byl připraven na toto setkání, jehož byl vyhledával. Potlačil hněv a přemáhaje se řekl klidně:

„Nepotřebujete lodivoda?"

Striga místo odpovědi zaclonil oči rukou a pozoroval hodnou chvíli toho, jenž byl k němu mluvil. Vlastně věděl hned, kdo to jest. Ale že by měl před sebou manžela Natašina, zdálo se mu něčím tak neobyčejným, a lze říci i neočekávaným, že nedůvěřoval ani zřejmé skutečnosti.

„Nejste Sergij Ladko z Ruščuku?" otázal se.

„Jsem," odpověděl lodivod.

„Nepoznáváte mne?"

„Nejsem slepý," odtušil Sergij Ladko. „Poznávám vás dobře, Ivane Strigo."

„A nabízíte mi své služby?"

„Proč pak ne? Jsem lodivodem," prohlásil chladně Sergij Ladko.

Striga chvíli váhal. Že ten, jehož ze všech lidí nejvíce nenáviděl, přicházel takto ochotně vydat se mu na milost a nemilost, toho by byl nikdy neočekával. Nebyla to nějaká léčka? . . . Ale kterak by mohl ohrožovati jediný člověk četné a odhodlané muž-

stvo? Ať si dovede loď až na moře, když se k tomu ve své hlouposti nabídl! Až doplují na moře, pak . . .!

„Pojďte na loď!“ řekl pirát, křivě ústa k pošklebku, který neušel Sergiji Ladkovi.

Ten nedal se dvakrát pobízeti. Bárka přirazila k lodi, na kterou lodivod vylezl. Striga šel mu vstříc a řekl:

„Dovolte, abych vyslovil údiv nad tím, že se s vámi setkávám u ústí dunajského.“

Lodivod mlčel.

„Byl jste pokládán za mrtvého,“ mluvil dále Striga, „od té doby, co jste zmizel z Ruščuku.“

Tento odstavec řeči Strigovy neměl jiného výsledku, než předešlý.

„Kde jste byl pořád?“ otázal se Striga, nedávaje se tím odstrašiti.

„Zůstával jsem stále poblíže moře,“ odpověděl posléze Sergij Ladko.

„Tak daleko od Ruščuku!“ zvolal Striga.

Sergij Ladko se zakabonil. Tento výslech doháněl ho k zoufalství. Ale zůstávaje věren úkolu, jejž si byl vytkl, překonal nevoli a prohlásil rozhodně:

„Bouřlivé doby nejsou příznivy obchodům.“

Striga pohlížel naň potutelně.

„Říkalo se o vás, že prý jste vlastencem!“ zvolal ironicky.

„Nepletu se již do politiky,“ řekl suše Sergij Ladko.

Té chvíle spočinul pohled Strigův na bárce, jíž zmítal proud u zádi lodní. Nemohl se mýliti. Byla to táž bárka, které používal sám po celý týden a kterou našel přivázánu na nábřeží zemuňském. Sergij Ladko tedy lhal, tvrdil-li, že neopustil po celý čas delta dunajské?

„Od těch dob, co jste odešel z Ruščuku, nevzdálil jste se z těchto končin?“ tázal se Striga, upíraje zrak na lodivoda.

„Nikoli,“ odpověděl tento.

„To je divné,“ řekl Striga.

„Proč pak?“ Myslíte, že jste mne viděl jinde?“

„Vás nikoli. Ale tuhle loďku. Přísahal bych na to, že jsem ji viděl na horním toku řeky.“

„To jest možno,“ odpověděl Sergij Ladko lhostejně. „Koupil

jsem ji přede třemi dny od člověka, jenž tvrdil, že přichází od Vídně."

„Jak vypadal ten člověk?" otázal se živě Striga, jehožto podezření obracelo se na Karla Dragocha.

„Černovlasý, s brejlemi."

„Aj!" řekl Striga zamyšlen.

Výpovědi lodivodovy uváděly ho patrně v rozpaky. Nevěděl, čemu nyní věřiti. Ale brzy zhostil se všech těchto myšlenek. Co na tom konec konců záleželo? Ať Sergij Ladko mluvil či nemluvil pravdu, byl přece jen v jeho rukou. Hlupák, že takto vlezl do pasti! Jakmile jednou vstoupil na loď, nevyjde z ní živ. Celé měsíce již lhal Striga, tvrdě Nataše, že jest vdovou. Jakmile se octnou na moři, stane se tato lež pravdou."

„Vyplujeme," řekl jakoby tím zavíral své myšlenky.

„V poledne," odpověděl klidně Sergij Ladko, jenž vytahoval z vaku, který nesl v ruce, zásoby, a začínal snídati.

Pirát projevil posunkem nevoli. Sergij Ladko dělal, jako by toho neviděl.

„Upozorňuji vás," řekl Striga, že bych byl rád do noci na moři."

„Budeme tam," prohlásil lodivod, nejevě ani nejmenší ochoty upustiti od svého rozhodnutí.

Striga odešel do předu lodi. Zachmuřená jeho tvář nasvědčovala tomu, že ho něco znepokojuje. Že se manžel nabídl vésti právě tu loď, na které byla jeho choť uvězněna, tato náhoda byla přece jen podivná. Byl-li Sergij Ladko na lodi sám proti šesti odhodlaným mužům, byl by Striga udělal lépe, kdyby byl dál nepátral. Ale nadarmo uváděl si na mysl nezvratný tento důvod. Šlo mu především o to, aby věděl, jest-li tomu, jehož se to především týkalo, známo, že Nataša zmizela z Ruščuku. Nemohl než snažiti se ukojit takto vzbuzenou zvědavost.

„Došly vás nějaké zprávy z Ruščuku od té doby, co jste odtamtud odešel?" otázal se vraceje se k lodivodovi, jenž klidně jedl dále.

„Nikdy," odpověděl tento.

„Nepřekvapovalo vás to?"

„Proč by mne to bylo překvapovalo?" optal se Sergij Ladko, upíraje zrak na Strigu.

Jakkoli byla veliká odvaha pirátova, pociťoval přece rozpaky pod tíží pohledu lodivodova.

„Myslil jsem," koktal, „že jste tam nechal ženu."

„A já myslím," odtušil klidně Sergij Ladko, že by bylo záhodno, abychom hovořili o něčem jiném."

Striga si dal říci.

Několik minut po polední rozkázal lodivod vyzdvihnouti kotvu, a když byla plachta vytažena a rozvinuta, chopil se sám kormidla. V tom přistoupil k němu Striga a řekl:

„Upozorňuji vás, že loď jde až ke dnu."

„Jest bez nákladu," namítl Sergij Ladko. „Dvě stopy vody stačí."

„Jest třeba sedmi," prohlásil Striga.

„Sedmi!" zvolal lodivod, pro nějž toto jediné slovo bylo odhalením.

Tak tedy lupičská rota dunajská unikala posud všemu stíhání! Její loď byla důmyslně zbudována. Co bylo viděti nad vodou, bylo jen klamné zdání. Pravá loď s nákladem byla podmořská, a v této skrýši byl uložen veškeren lup. Byla to skrýš, kteráž v případě potřeby, jak Sergij Ladko sám nejlépe ze zkušenosti věděl, mohla se proměniti v nedobytné vězení.

„Sedmi!" opakoval Striga v odpověď na údiv lodivodův.

„Dobrá!" řekl lodivod bez jakékoli poznámky.

V prvních chvílích po odjezdu Striga, jenž pořád ještě nemohl se úplně zhostiti nepokoje, konal přísný dozor. Ale chování Sergije Ladka bylo takové, že ho plně uspokojovalo. Věnuje se úplně svému úkolu neměl patrně nijakého zlého záměru a dokazoval, že pověst o jeho dovednosti byla úplně oprávněna. Pod jeho rukou proplétala se loď mezi neviditelnými mělčinami a s přesností takřka mathematickou sledovala záhyby průlivu.

Ponenáhlu pomíjely i poslední obavy pirátovy. Plavba konala se bez nejmenší příhody. Za nedlouho budou na moři.

O čtvrté hodině odpolední je spatřili. Za posledním záhybem řeky splývaly spolu na obzoru nebe a hladina vodní.

Striga řekl lodivodu:

„Jsme již mimo nebezpečí. Mohl by se snad ujmouti kormidla podkormidelník?"

„Ještě ne," odpověděl Sergij Ladko. „Největší nebezpečenství ještě není za námi."

Čím více blížili se ústí, tím širší pláň vodní jevila se jejich zrakům. Stoje na pohyblivém vrcholu tohoto úhlu, jehožto ramena pomalu se rozvírala, upíral Striga stále pohled k moři. Pojednou chopil se dalekohledu, zamířil jej na malou paroloď, zařízenou na náklad asi čtyř nebo pěti tun, jež plula mimo severní výběžek, načež po krátkém pozorování rozkázal vztyčiti na stěžni vlajku. Stejným znamením bylo odpověděno na parolodi, jež, plujíc s pravé strany, blížila se k ústí.

Té chvíle Sergij Ladko obrátil páku kormidla zcela na levo, takže loď zabočila v pravo a zamířila napříč proudem na jihovýchod, jako by chtěla přistati u pravého břehu.

Striga podíval se s úžasem na lodivoda, jehožto lhostejnost ho však upokojila. Byla tu nejspíš ještě nějaká mělčina, jež byla příčinou, že loď musila vykonati podivnou tu cestu.

Striga se nemýlil. Ano, byla v řečišti opravdu mělčina, ale nikoliv stranou k moři, a právě k této mělčině řídil Sergij Ladko pevnou rukou loď.

Pojednou nastal strašlivý náraz. Loď otřásla se v základech. Pod nárazem padl stěžeň, přeražený u samého spodku, a plachta spadla, zahalujíc širokými záhyby ty, kdož byli v předu. Loď, uváznuvši nadobro, ani se nehnula.

Všichni lidé na ní byli nárazem poraženi na zem, i se Strigou, jenž se vzchopil, soptě vztekem.

Jeho první pohled platil Sergěji Ladkovi. Zdálo se, že lodivod není nikterak vzrušen tím, co se stalo. Pustil kormidlo, a zastrčiv ruce od kapes bluzy, pozoroval svého nepřítele, očekávaje, co se bude díti.

„Padouchu!" zařval Striga, jenž, mávaje revolverem, běžel na záď.

Ve vzdálenosti tří kroků vystřelil.

Sergij Ladko se shýbl. Kule přeletěla přes něj, ani o něj nezavadivši. Vzchopiv se rázem byl jediným skokem u svého protivníka a vrazil mu nůž do srdce. Ivan Striga shroutil se jako bezvládná hmota.

Drama toto odehrálo se tak rychle, že nikdo ze všech pěti mužů, kteří ostatně byli zamotáni v záhybech plachty, nemohl mu zabrániti. Jaký řev však vyrazili z hrdel, vidouce klesati náčelníka!

Sergij Ladko, pospíšiv do předu nadpalubí, postavil se jim vstříc. Odtud ovládal palubu, po níž se muži hnali.

„Zpátky!“ zahřměl, třímaje v obou rukou revolvery, z nichž jeden odňal Strigovi.

Muži stanuli. Neměli u sebe zbraní a byli by musili pro ně do přístěnku, což znamenalo vydati se za terč palbě nepřítelově.

„Na slovíčko, kamarádi,“ řekl Sergij Ladko, zůstávaje stále v této hrozivé posici. Mám tu jedenáct ran. Jest to více, než třeba, abych vás všecky postřílel. Upozorňuji vás, že vystřelím, jakmile se ihned neodebéřete do předu.“

Mužstvo váhalo. Sergij Ladko viděl, že kdyby se naň vrhli všichni najednou, zajisté by některé z nich usmrtil, ale sám že by podlehl ostatním:

„Pozor! Budu počítat do tří,“ ohlásil, nenechávaje jim času k úvaze. „Jedna!“

Lidé sebou ani nepohnuli.

„Dvě!“ zvolal lodivod.

Ve skupení nastal šum. Tři muži tvářili se jako by se chystali k útoku. Dva dávali se na ústup.

„Tři!“ řekl Sergij Ladko, tiskna spoušť.

Jeden z mužů klesl k zemi, maje rameno prostřeleno kulí. Jeho druhové dali se rychle na útěk.

Sergij Ladko, neopouštěje svého pozorovacího stanoviště, pohlédl směrem k parníku, jenž byl opáčil znamení Strigovo. Loď tato nebyla již vzdálena ani na míli. Až dopluje k lodi Strigově, až se její mužstvo spojí s piráty, jejichžto spoluvinníky více či méně zajisté bylo, nastane zajisté velmi choulostivá situace.

Paroloď blížila se stále. Byla vzdálena již jen asi na tři lanové délky, když pojednou obracejíc se rychle na pravo opsala veliký kruh a vzdalovala se na širé moře. Co to vše znamenalo? Byla patrně znepokojena něčím, čeho Ladko neviděl.

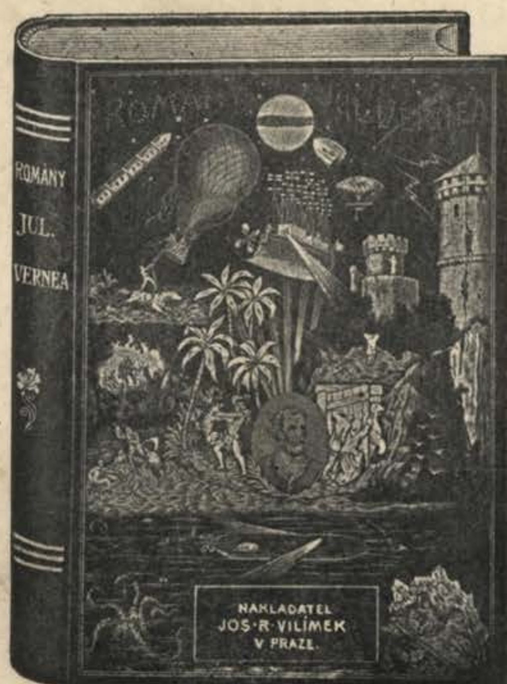
Tento čekal s bušícím srdcem. Několik minut uplynulo, a jiná paroloď objevila se na straně jižní. Její komín chrlil spousty dýmu. Mířic přímo na obchodní loď, plula největší rychlostí. Brzy mohl Sergij Ladko rozeznati na její přídě milou tvář, tvář svého passažéra, pana Jägera, detektiva Karla Dragocha. Byl zachráněn.

Za chvíli vnikla policie na palubu obchodní lodi, a její mužstvo vzdávalo se, ani nepokoušejíc se o zbytečný odpor.

Zatím pospíšil Ladko do přístěnku. Prohledával kabinu za kabinou. Jediné dveře byly zamčeny. Vypáčil je opřev se o ně ramenem, a stanul na prahu, všecek omámen.

Nataša, které si dobyl nazpět, vztahovala k němu náruči.

Cena Kč 20·—, v původní vazbě Kč 32·—